2024/2141

13.9.2024

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus

JOHDANTO-OSA

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

KROATIAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARI,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

jotka ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia, jäljempänä ”jäsenvaltiot”,

ja

EUROOPAN UNIONI

sekä KIRGISIAN TASAVALTA,

jäljempänä yhdessä ”osapuolet”, jotka

OTTAVAT HUOMIOON vahvat siteensä ja yhteiset arvonsa,

OTTAVAT HUOMIOON halunsa vahvistaa molempien edun mukaista yhteistyötä, joka on jo aiemmin pantu alulle Brysselissä 9 päivänä helmikuuta 1995 allekirjoitetulla kumppanuus- ja yhteistyösopimuksella kumppanuuden perustamisesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan kesken,

OTTAVAT HUOMIOON halunsa päivittää suhteensa vastaamaan uusia poliittisia ja taloudellisia realiteetteja ja kumppanuutensa kehitystä,

ILMAISEVAT yhteisen tahtonsa lujittaa, syventää ja monipuolistaa yhteistyötään kaikilla tasoilla yhteistä etua koskevissa kahdenvälisissä, alueellisissa ja kansainvälisissä kysymyksissä,

VAHVISTAVAT UUDELLEEN sitoutumisensa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien edistämisen, suojelun ja täytäntöönpanon vahvistamiseen, demokratian periaatteiden, oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallintotavan kunnioittamiseen sekä parlamentaarisen demokratian kehittämiseen,

VAHVISTAVAT sitoutumisensa periaatteisiin, jotka on vahvistettu Yhdistyneiden kansakuntien (YK) peruskirjassa, YK:n yleiskokouksen 10 päivänä joulukuuta 1948 antamalla päätöslauselmalla A/RES/217 (III) A hyväksytyssä ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa, jäljempänä ”ihmisoikeusjulistus”, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestössä (Etyj) ja erityisesti Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen (Etyk) yhteydessä 1 päivänä elokuuta 1975 hyväksytyssä Helsingin päätösasiakirjassa, jäljempänä ”Helsingin päätösasiakirja”, YK:n yleiskokouksen 16 päivänä joulukuuta 1966 antamalla päätöslauselmalla 2200A (XXI) hyväksytyssä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa ja YK:n yleiskokouksen 16 päivänä joulukuuta 1966 antamalla päätöslauselmalla 2200A (XXI) hyväksytyssä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, sekä kansainvälisen oikeuden periaatteisiin ja normeihin,

TOISTAVAT sitoutumisensa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden aktiiviseen edistämiseen, tehokkaisiin monenvälisiin suhteisiin ja riitojen rauhanomaiseen ratkaisemiseen, erityisesti tekemällä yhteistyötä YK:n ja Etyjin puitteissa,

OTTAVAT HUOMIOON halunsa kehittää edelleen säännöllistä poliittista vuoropuhelua yhteistä etua koskevista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä kysymyksistä,

OTTAVAT HUOMIOON sitoutumisensa kansainvälisiin velvoitteisiin torjua joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviämisen torjumista,

OTTAVAT HUOMIOON sitoutumisensa yhteistyön vahvistamiseen oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alalla, myös korruption torjunnassa,

OTTAVAT HUOMIOON sitoutumisensa Kirgisian tasavallan poliittisen, sosioekonomisen ja institutionaalisen kehityksen edistämiseen tekemällä laaja-alaista yhteistyötä monilla yhteistä etua koskevilla aloilla,

OTTAVAT HUOMIOON halukkuutensa vahvistaa taloussuhteitaan vapaan markkinatalouden periaatteiden pohjalta ja luoda suotuisa ilmapiiri kahdenvälisten kauppa- ja investointisuhteiden ja yhteyksien laajentamiselle,

OTTAVAT HUOMIOON sitoutumisensa Maailman kauppajärjestön (WTO) jäsenyydestä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien noudattamiseen sekä kyseisten oikeuksien ja velvollisuuksien avoimeen ja syrjimättömään täytäntöönpanoon,

OTTAVAT HUOMIOON sitoutumisensa kestävän kehityksen periaatteen kunnioittamiseen sekä sitoutumisensa edistämään yhdessä tavoitteita, jotka on vahvistettu päätösasiakirjassa ”Kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelma”, joka hyväksyttiin vuoden 2015 jälkeisen kehitysohjelman hyväksymiseksi järjestetyn YK:n huippukokouksen yhteydessä 25 päivänä syyskuuta 2015 annetulla YK:n yleiskokouksen päätöslauselmalla A/RES/70/1, jäljempänä ”Agenda 2030 -toimintaohjelma”, ottaen asianmukaisesti huomioon osapuolten sisäiset ohjelmat,

OTTAVAT HUOMIOON sitoutumisensa ympäristön kestävyyden ja suojelun varmistamiseen ja niiden monenvälisten ympäristösopimusten täytäntöönpanon, joiden osapuolia ne ovat, sekä sitoutumisensa vahvistamaan yhteistyötä ympäristön, katastrofiriskien vähentämisen ja kaikilla ilmastotoimien aloilla 12 päivänä joulukuuta 2015 hyväksytyn ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen, jäljempänä ”Pariisin sopimus”, tavoitteiden mukaisesti,

OTTAVAT HUOMIOON sitoutumisensa rajat ylittävän ja alueiden välisen yhteistyön edistämiseen,

PANEVAT MERKILLE, että jos osapuolet päättävät tehdä tämän sopimuksen puitteissa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevia erillissopimuksia, joita Euroopan unioni tekee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ”SEUT-sopimus”, kolmannen osan V osaston nojalla tämän sopimuksen voimaatulon jälkeen, tällaisten tulevien erillissopimusten määräykset eivät sido Irlantia, ellei Euroopan unioni samanaikaisesti Irlannin kanssa ilmoita Kirgisian tasavallalle Irlannin aiempien kahdenvälisten suhteiden osalta, että tällaiset tulevat erillissopimukset sitovat Irlantia Euroopan unionin osana Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti; Panevat myös merkille, että tämän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi SEUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla myöhemmin toteutettavat Euroopan unionin sisäiset toimenpiteet eivät sido Irlantia, jos se ei ole ilmoittanut haluavansa osallistua tällaisiin toimenpiteisiin tai hyväksyä ne pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti; panevat lisäksi merkille, että tällaiset tulevat sopimukset tai näitä seuraavat Euroopan unionin sisäiset toimenpiteet kuuluisivat Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan N:o 22 soveltamisalaan,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

TAVOITTEET JA YLEISET PERIAATTEET

1 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Tällä sopimuksella pannaan alulle osapuolten välinen tehostettu kumppanuus ja yhteistyö, jotka perustuvat yhteisiin arvoihin, yhteisiin etuihin ja haluun vahvistaa suhteita kaikilla sopimuksen soveltamisaloilla osapuolten yhteisen edun mukaisesti.

2. Tämä yhteistyö on osapuolten välinen prosessi, joka edistää kestävää kehitystä, rauhaa, vakautta ja turvallisuutta lisäämällä ulko- ja turvallisuuspolitiikan lähentymistä, tehokasta poliittista ja taloudellista yhteistyötä sekä monenvälisyyttä.

2 ARTIKLA

Yleiset periaatteet

1. Demokratian periaatteiden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen sellaisina kuin ne vahvistetaan erityisesti YK:n peruskirjassa, ihmisoikeusjulistuksessa, Helsingin päätösasiakirjassa ja muissa asiaa koskevissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa, joiden sopimuspuolia osapuolet ovat, sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ovat kummankin osapuolen sisä- ja ulkopolitiikan perusta ja olennainen osa tätä sopimusta.

2. Osapuolet vahvistavat noudattavansa hyvän hallintotavan periaatteita muun muassa torjumalla korruptiota kaikilla tasoilla.

3. Osapuolet toistavat sitoutumisensa vapaan markkinatalouden periaatteisiin, kestävän kehityksen edistämiseen ja ilmastonmuutoksen torjuntaan.

4. Osapuolet sitoutuvat torjumaan kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin eri muotoja ja joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviämistä sekä edistämään tehokasta monenvälisyyttä.

5. Osapuolet panevat tämän sopimuksen täytäntöön ottaen huomioon yhteiset arvot, vuoropuhelun, keskinäisen luottamuksen ja kunnioituksen periaatteet, alueellisen yhteistyön, tehokkaan monenvälisyyden ja erityisesti YK:n ja Etyjin jäsenyydestä johtuvat kansainväliset velvoitteensa.

II OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU JA POLIITTISET UUDISTUKSET; YHTEISTYÖ ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN ALALLA

3 ARTIKLA

Poliittisen vuoropuhelun tavoitteet

Osapuolet kehittävät tehokasta poliittista vuoropuhelua kaikilla yhteistä etua koskevilla aloilla, mukaan lukien ulko- ja turvallisuuspolitiikka ja sisäiset uudistukset. Poliittisen vuoropuhelun tavoitteena on

a) lisätä poliittisen yhteistyön vaikutusta ja lähentymistä ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta ja edistää, säilyttää ja vahvistaa rauhaa sekä alueellista ja kansainvälistä vakautta ja turvallisuutta tehokkaan monenvälisyyden pohjalta;

b) vahvistaa demokratiaa sekä poliittista ja kestävää sosioekonomista ja institutionaalista kehitystä Kirgisian tasavallassa;

c) vahvistaa demokratian periaatteiden, oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallintotavan sekä ihmisoikeuksien, perusvapauksien ja syrjimättömyyden periaatteen kunnioittamista ja lisätä yhteistyötä näillä aloilla;

d) kehittää vuoropuhelua ja syventää yhteistyötä turvallisuuden ja puolustuksen alalla;

e) edistää konfliktien rauhanomaista ratkaisemista sekä alueellisen koskemattomuuden, rajojen loukkaamattomuuden, täysivaltaisuuden ja itsenäisyyden periaatteita;

f) parantaa alueellisen yhteistyön edellytyksiä.

4 ARTIKLA

Demokratia ja oikeusvaltioperiaate

Osapuolet tehostavat vuoropuhelua ja yhteistyötä tavoitteenaan

a) varmistaa demokratian periaatteiden ja oikeusvaltioperiaatteen soveltaminen;

b) kehittää, lujittaa ja parantaa demokraattisten instituutioiden vakautta, vaikuttavuutta ja vastuuvelvollisuutta;

c) uudistaa oikeuslaitosta ja lainsäädäntöä ja varmistaa instituutioiden tehokas toiminta lainvalvonnan ja oikeudenhoidon aloilla, jotta voidaan varmistaa oikeussuojan yhtäläinen saatavuus ja oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin (mukaan lukien epäiltyjen, syytettyjen ja uhrien prosessuaaliset oikeudet) oikeuslaitoksen, syyttäjälaitoksen ja lainvalvonnan riippumattomuuden, vastuuvelvollisuuden, laadun ja tehokkuuden varmistamiseksi;

d) edistää sähköistä hallintoa ja uudistaa julkishallintoa vastuullisen, tehokkaan ja läpinäkyvän hallinnon luomiseksi kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla;

e) parantaa vaaliprosesseja ja vaaliviranomaisten valmiuksia;

f) varmistaa tehokas korruption torjunta kaikilla tasoilla.

5 ARTIKLA

Ihmisoikeudet ja perusvapaudet

Osapuolet tekevät yhteistyötä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien edistämiseksi ja suojelemiseksi sekä tehostavat vuoropuhelua ja yhteistyötä tavoitteenaan

a) varmistaa ihmisoikeuksien, syrjimättömyyden periaatteen sekä vähemmistöihin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvien henkilöiden oikeuksien kunnioittaminen;

b) varmistaa perusvapauksien, mukaan lukien sananvapaus, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus, tiedotusvälineiden vapaus ja uskonnonvapaus, suojelu;

c) edistää taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia;

d) edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä edistää, suojella ja toteuttaa tyttöjen ja naisten oikeuksia muun muassa varmistamalla heidän aktiivinen osallistumisensa yksityiseen ja julkiseen elämään;

e) vahvistaa ihmisoikeusalalla toimivia kansallisia instituutioita muun muassa edistämällä niiden osallistumista päätöksentekoprosesseihin;

f) vahvistaa yhteistyötä YK:n ihmisoikeuselimissä ja YK:n ihmisoikeusneuvoston erityismenettelyissä muun muassa varmistamalla niiden antamien suositusten asianmukaiset jatkotoimet osapuolten kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

6 ARTIKLA

Kansalaisyhteiskunta

Osapuolet tekevät yhteistyötä vahvistaakseen kansalaisyhteiskuntaa ja sen roolia avoimen demokraattisen yhteiskunnan taloudellisessa, sosiaalisessa ja poliittisessa kehityksessä, erityisesti seuraavasti:

a) vahvistetaan kansalaisjärjestöjen valmiuksia, riippumattomuutta ja avoimuutta;

b) edistetään kansalaisyhteiskunnan osallistumista lainsäädäntö- ja päätöksentekoprosesseihin käynnistämällä avoin, läpinäkyvä ja säännöllinen vuoropuhelu yhtäältä julkisten instituutioiden ja toisaalta kansalaisyhteiskunnan edustajien välillä;

c) vahvistetaan yhteyksiä ja edistetään tietojen ja kokemusten vaihtoa muun muassa seminaarien ja kuulemisten avulla Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan kansalaisyhteiskunnan kaikkien alojen välillä, myös panemalla tämä sopimus täytäntöön.

7 ARTIKLA

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

1. Osapuolet vahvistavat sitoutuneensa noudattamaan kansainvälisen oikeuden periaatteita ja normeja, mukaan lukien YK:n peruskirjaan ja Helsingin päätösasiakirjaan kirjatut periaatteet ja normit, ja edistämään kyseisiä periaatteita ja normeja kahdenvälisissä ja monenvälisissä suhteissaan.

2. Osapuolet tehostavat vuoropuheluaan ja yhteistyötään ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla, mukaan lukien turvallisuus- ja puolustuspolitiikan eri näkökohdat, ja käsittelevät erityisesti konfliktien estämiseen ja kriisinhallintaan, riskien vähentämiseen, kyberturvallisuuteen, turvallisuusalan tehokkaaseen toimintaan, alueelliseen vakauteen, aseidenriisuntaan, asesulkuun sekä aseiden ja niiden viennin valvontaan liittyviä kysymyksiä.

8 ARTIKLA

Kansainvälistä yhteisöä koskettavat vakavat rikokset

1. Osapuolet vahvistavat, että vakavimmat koko kansainvälistä yhteisöä koskettavat rikokset eivät saa jäädä rankaisematta ja että niiden osalta on varmistettava tehokas syytteeseenpano toteuttamalla toimenpiteitä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

2. Osapuolet katsovat, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen perustaminen ja tehokas toiminta ovat edistäneet merkittävällä tavalla kansainvälistä rauhaa ja oikeutta. Osapuolet tehostavat yhteistyötään rauhan ja kansainvälisen oikeuden edistämiseksi. Osapuolet edistävät Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön yleismaailmallisuutta ja keskustelevat perussäännön ratifioinnista ja täytäntöönpanosta ottaen huomioon osapuolten oikeudelliset ja perustuslailliset kehykset.

3. Osapuolet sopivat tekevänsä tiivistä yhteistyötä estääkseen kansanmurhia, rikoksia ihmisyyttä vastaan ja sotarikoksia hyödyntämällä asianmukaisia kahdenvälisiä ja monenvälisiä puitteita.

9 ARTIKLA

Konfliktien estäminen ja kriisinhallinta

Osapuolet tekevät yhteistyötä konfliktien estämisen ja kriisinhallinnan alalla ja pyrkivät torjumaan konflikteja alueella luodakseen rauhalliset ja vakaat olosuhteet.

10 ARTIKLA

Alueellinen yhteistyö ja konfliktien rauhanomainen ratkaiseminen

1. Osapuolet tehostavat yhteisiä toimiaan parantaakseen syvemmän alueellisen yhteistyön edellytyksiä sellaisilla keskeisillä aloilla kuin vesi, energia, ympäristö ja ilmastonmuutos, vesi- ja vesivoimaresurssien yhdennetty hallinta, rajat ylittävää henkilö- ja tavaraliikennettä helpottava rajavalvonta sekä demokraattinen ja kestävä kehitys, mikä edistää hyviä naapuruussuhteita sekä vakautta ja turvallisuutta Keski-Aasiassa. Osapuolet pyrkivät konfliktien rauhanomaiseen ratkaisemiseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa toimissa noudatetaan kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisen tavoitetta, sellaisena kuin se on vahvistettu YK:n peruskirjassa, Helsingin päätösasiakirjassa ja muissa asiaa koskevissa monenvälisissä asiakirjoissa, joita osapuolet noudattavat.

11 ARTIKLA

Joukkotuhoaseiden leviämisen estäminen

1. Osapuolet katsovat, että joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviäminen niin valtiollisille kuin valtioista riippumattomille toimijoille on yksi vakavimmista kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden uhkatekijöistä. Tästä syystä osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä ja osallistuvansa joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviämisen estämiseen noudattamalla kaikilta osin kansainvälisistä aseidenriisunta- ja asesulkusopimuksista johtuvat voimassa olevat velvoitteensa ja muut asiaa koskevat kansainväliset velvoitteensa ja panemalla ne täytäntöön kansallisella tasolla. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että tämä määräys on tämän sopimuksen olennainen osa.

2. Osapuolet sopivat myös tekevänsä yhteistyötä ja osallistuvansa joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviämisen estämiseen

a) toteuttamalla toimia asiaa koskevien kansainvälisten asiakirjojen allekirjoittamiseksi, ratifioimiseksi tai niihin liittymiseksi tapauksesta riippuen ja niiden panemiseksi kaikilta osin täytäntöön;

b) luomalla tehokkaan kansallisen vientivalvontajärjestelmän, jolla valvotaan joukkotuhoaseisiin liittyvien tavaroiden vientiä ja kauttakulkua, mukaan lukien kaksikäyttöteknologian loppukäytön valvonta ja joka sisältää tehokkaita seuraamuksia vientivalvonnan laiminlyönnistä.

3. Osapuolet sopivat käyvänsä säännöllistä poliittista vuoropuhelua edellä kuvattujen sopimuksen osien täydentämiseksi ja vahvistamiseksi.

12 ARTIKLA

Pienaseet ja kevyet aseet sekä tavanomaisten aseiden vientivalvonta

1. Osapuolet tunnustavat, että pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laiton tuotanto, siirto ja liikkuminen sekä niiden liiallinen keskittyminen, huono hallinnointi, riittämättömästi turvatut varastot ja valvomaton leviäminen ovat edelleen vakava uhka rauhalle ja kansainväliselle turvallisuudelle.

2. Osapuolet sopivat noudattavansa voimassa olevien kansainvälisten sopimusten ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisia velvoitteitaan pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi sekä muiden tällä alalla sovellettavien kansainvälisten asiakirjojen, kuten 20 päivänä heinäkuuta 2001 hyväksytyn pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan YK:n toimintaohjelman, puitteissa antamiaan sitoumuksia ja panevansa ne kaikilta osin täytäntöön.

3. Osapuolet toteavat, että sisäiset valvontajärjestelmät ovat tärkeitä tavanomaisten aseiden siirtämiselle voimassa olevien kansainvälisten normien mukaisesti. Osapuolet tunnustavat, että tällaisten valvontatoimien vastuullinen soveltaminen on tärkeää, sillä se edistää kansainvälistä ja alueellista rauhaa, turvallisuutta ja vakautta, vähentää inhimillistä kärsimystä ja estää tavanomaisten aseiden luvatonta välitystä.

4. Osapuolet sitoutuvat sen vuoksi tekemään yhteistyötä ja varmistamaan tavanomaisten aseiden kansainvälisen kaupan sääntelemistä ja sääntelyn parantamista sekä laittoman asekaupan ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevien toimiensa koordinoinnin, täydentävyyden ja synergian. Osapuolet sopivat tähän sitoumukseen liittyvän ja sitä vahvistavan säännöllisen poliittisen vuoropuhelun aloittamisesta.

III OSASTO

OIKEUS, VAPAUS JA TURVALLISUUS

13 ARTIKLA

Henkilötietojen suoja

1. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää edistää yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskevia perusoikeuksia ja varmistaa ne, sillä niillä on keskeinen merkitys kansalaisten luottamuksessa digitaalitalouteen ja ne ovat ratkaiseva tekijä kaupankäynnin ja lainvalvontayhteistyön kehittämisessä edelleen.

2. Osapuolet tekevät yhteistyötä varmistaakseen näiden oikeuksien tehokkaan suojelun ja täytäntöönpanon, myös terrorismin ja muiden kansainvälisten rikosten ehkäisemisen ja torjunnan yhteydessä. Yhteistyöhön voi sisältyä valmiuksien kehittämistä, teknistä apua sekä tietojen ja asiantuntemuksen vaihtoa ja muita yhteistyömuotoja.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä varmistaakseen henkilötietojen korkeatasoisen suojan vaihtamalla parhaita käytäntöjä ja kokemuksia sekä ottaen huomioon eurooppalaiset ja kansainväliset oikeudelliset asiakirjat ja normit. Yhteistyön helpottamiseksi Kirgisian tasavalta pyrkii liittymään yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä 28 päivänä tammikuuta 1981 tehtyyn Euroopan neuvoston yleissopimukseen ja sen 8 päivänä marraskuuta 2001 tehtyyn valvontaviranomaisia ja rajat ylittäviä tietovirtoja koskevaan lisäpöytäkirjaan sekä panemaan ne täytäntöön.

14 ARTIKLA

Yhteistyö muuttoliike- ja turvapaikka-asioiden sekä rajaturvallisuuden alalla

1. Osapuolet vahvistavat, että on tärkeää käynnistää kokonaisvaltainen vuoropuhelu kaikista muuttoliikettä koskevista kysymyksistä, mukaan lukien tarvittaessa laillinen maahanmuutto, kansainvälinen suojelu ja laittoman maahanmuuton torjunta sekä ihmisten salakuljetuksen ja ihmiskaupan torjunta.

2. Yhteistyö perustuu osapuolten keskinäisin neuvotteluin tehtävään erityiseen tarvearviointiin, ja sitä tehdään osapuolten asiaan liittyvän voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Siinä keskitytään erityisesti seuraaviin seikkoihin:

a) muuttoliikkeen taustalla oleviin syihin puuttuminen;

b) kansainvälistä suojelua koskevan kansallisen lainsäädännön ja käytäntöjen kehittäminen ja täytäntöönpano 28 päivänä heinäkuuta 1951 hyväksytyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen ja 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan pöytäkirjan määräysten noudattamiseksi;

c) syyskuun 19 päivänä 2016 annetulla YK:n yleiskokouksen päätöslauselmalla A/RES/71/1 hyväksytty New Yorkin julkilausuma pakolaisista ja muuttajista;

d) maahanpääsyä koskevat säännöt ja maahantuloluvan saaneiden henkilöiden oikeudet ja asema, maassa laillisesti asuvien ulkomaalaisten oikeudenmukainen kohtelu ja kotouttaminen, yleissivistävä ja ammatillinen koulutus sekä rasismin ja muukalaisvihan vastaiset toimenpiteet;

e) tuloksellisten ja ennalta ehkäisevien laitonta maahanmuuttoa, maahantulijoiden salakuljetusta ja ihmiskauppaa koskevien toimintapolitiikkojen vahvistaminen kiinnittäen huomiota myös siihen, millä tavoin ihmissalakuljettajien ja ihmiskauppiaiden verkostoja voidaan torjua ja tällaisen toiminnan uhreja voidaan suojella asiaankuuluvien kansainvälisten välineiden puitteissa;

f) organisointia, koulutusta, parhaita käytäntöjä ja muita operatiivisia toimenpiteitä koskevat kysymykset muuttoliikkeen ja erityisesti laittoman maahanmuuton hallinnan, asiakirjojen turvallisuuden, viisumipolitiikan sekä rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen tietojärjestelmien alalla.

15 ARTIKLA

Takaisinotto ja laittoman maahanmuuton torjunta

1. Laittoman maahanmuuton ehkäisyä ja käsittelyä koskevan yhteistyön puitteissa osapuolet sopivat, että

a) Kirgisian tasavalta ottaa takaisin kansalaisensa, jotka eivät täytä tai eivät enää täytä voimassa olevia edellytyksiä päästä Euroopan unionin jäsenvaltion alueelle tai oleskella tai asua siellä, kyseisen jäsenvaltion pyynnöstä ilman lisämuodollisuuksia;

b) kukin Euroopan unionin jäsenvaltio ottaa takaisin kansalaisensa, jotka eivät täytä tai eivät enää täytä voimassa olevia edellytyksiä päästä Kirgisian tasavallan alueelle tai oleskella tai asua siellä, Kirgisian tasavallan pyynnöstä ilman lisämuodollisuuksia;

c) Euroopan unionin jäsenvaltiot ja Kirgisian tasavalta myöntävät kansalaisilleen asianmukaiset matkustusasiakirjat tällaisia tarkoituksia varten tai hyväksyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1953 ([1]) mukaisesti laaditun eurooppalaisen matkustusasiakirjan käytön palauttamista varten. Jos takaisin otettavalla henkilöllä ei ole kansalaisuuden osoittavaa asiakirjaa tai muuta todistetta, asianomaisen jäsenvaltion tai Kirgisian tasavallan toimivaltaisen diplomaatti- tai konsuliedustuston on Kirgisian tasavallan tai asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä tehtävä kaikin tavoin yhteistyötä, jotta henkilön kansalaisuus voidaan selvittää.

2. Osapuolet sopivat tekevänsä pyynnöstä Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Kirgisian tasavallan takaisinottoa koskevista erityisistä velvoitteista Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan välisen sopimuksen, joka sisältää yksityiskohtaiset määräykset muiden maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden takaisinotosta. Osapuolet voivat olosuhteiden salliessa harkita mahdollisuutta neuvotella Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan sopimus Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan kansalaisia koskevien viisumimenettelyjen helpottamisesta.

16 ARTIKLA

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunta

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä estääkseen ja torjuakseen tehokkaasti rahoituslaitosten ja muiden kuin rahoitusalalla toimivien tiettyjen yritysten ja ammattilaisten käyttöä rikollisesta toiminnasta saatuun tuottoon liittyvään rahanpesuun ja terrorismin rahoittamiseen.

2. Tätä varten osapuolet vaihtavat tietoja lainsäädäntönsä puitteissa ja tekevät yhteistyötä varmistaakseen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän (FATF) antamien suositusten ja asiaankuuluvien kansainvälisten elinten hyväksymien muiden vaatimusten tehokkaan ja täydellisen täytäntöönpanon. Tällaiseen yhteistyöhön voi sisältyä muun muassa rikosten tuottoon perustuvan omaisuuden ja varojen tunnistaminen, jäljittäminen, takavarikointi, menetetyksi tuomitseminen ja takaisinperintä.

17 ARTIKLA

Laittomat huumausaineet

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä varmistaakseen tasapainoisen, näyttöön perustuvan ja yhdennetyn lähestymistavan laittomiin huumausaineisiin ja uusiin psykoaktiivisiin aineisiin.

2. Huumeisiin liittyvien politiikkojen ja toimien tavoitteena on lujittaa laittomien huumausaineiden ehkäisyyn ja torjuntaan liittyviä rakenteita, vähentää laittomien huumausaineiden tarjontaa, kauppaa ja kysyntää sekä puuttua laittomien huumausaineiden käytöstä aiheutuviin terveydellisiin ja sosiaalisiin seurauksiin vahinkojen vähentämiseksi. Osapuolet tekevät yhteistyötä estääkseen huumausaineiden kemiallisten lähtöaineiden kulkeutumista huumausaineiden sekä psykotrooppisten ja uusien psykoaktiivisten aineiden laittomaan valmistukseen.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1953, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, eurooppalaisen matkustusasiakirjan käyttöönotosta laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten ja 30 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston suosituksen kumoamisesta (EUVL L 311, 17.11.2016, s. 13).

3. Osapuolet sopivat 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavista yhteistyömenetelmistä. Toimien on perustuttava asiaan liittyvissä huumausaineiden valvonnasta tehdyissä YK:n yleissopimuksissa vahvistettuihin yhteisesti sovittuihin periaatteisiin sekä suosituksiin, jotka on esitetty YK:n yleiskokouksen 19 päivänä huhtikuuta 2016 antamalla päätöslauselmalla A/RES/S-30/1 hyväksytyssä päätösasiakirjassa "Our joint commitment to effectively addressing and countering the world drug problem", joka on viimeisin kansainvälisesti yksimielisesti hyväksytty kansainvälinen huumausainepolitiikka, jotta voidaan arvioida maailman huumeongelman ratkaisemiseksi ja torjumiseksi yhdessä tehtyjen sitoumusten täytäntöönpanoa.

18 ARTIKLA

Järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjunta

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä muun muassa seuraavien, myös kansainvälisten, rikollisten ja laittomien toimien torjumiseksi ja estämiseksi, riippumatta siitä, liittyvätkö ne järjestäytyneeseen rikollisuuteen:

a) maahantulijoiden salakuljetus ja ihmiskauppa;

b) ampuma-aseiden, myös pienaseiden ja kevyiden aseiden, salakuljetus ja kauppa;

c) laittomien huumausaineiden salakuljetus ja kauppa;

d) tavaroiden salakuljetus ja laiton kauppa;

e) laiton toiminta talous- ja rahoitusalalla, kuten väärentäminen, veropetokset ja julkisiin hankintoihin liittyvät petokset;

f) kavallukset kansainvälisten avunantajien rahoittamissa hankkeissa;

g) yksityisen ja julkisen sektorin aktiivinen ja passiivinen korruptio;

h) asiakirjojen väärentäminen ja väärien lausuntojen antaminen;

i) kyberrikollisuus.

2. Osapuolet tehostavat lainvalvontaelinten kahdenvälistä, alueellista ja kansainvälistä yhteistyötä, mukaan lukien koulutus ja kokemusten vaihto. Osapuolet panevat tehokkaasti täytäntöön asiaa koskevat kansainväliset normit, erityisesti ne, jotka on vahvistettu YK:n yleiskokouksen 8 päivänä tammikuuta 2001 antamalla päätöslauselmalla A/RES/55/25 hyväksytyssä kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisessa YK:n yleissopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä korruption ehkäisemiseksi ja torjumiseksi asiaa koskevien kansainvälisten normien, erityisesti niiden, jotka on vahvistettu YK:n yleiskokouksen 31 päivänä lokakuuta 2003 antamalla päätöslauselmalla A/RES/58/4 hyväksytyssä korruption vastaisessa YK:n yleissopimuksessa, sekä tähän yleissopimukseen liittyvien arviointien perusteella annettujen suositusten mukaisesti.

19 ARTIKLA

Terrorismin torjunta

1. Osapuolet vahvistavat terrorismin torjumisen ja ehkäisemisen merkityksen ja sopivat tekevänsä yhteistyötä kahdenvälisellä, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla ehkäistäkseen ja torjuakseen terrorismia kaikissa sen ilmenemismuodoissa.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että terrorismin torjunnassa on erittäin tärkeää kaikin tavoin kunnioittaa oikeusvaltioperiaatetta ja noudattaa täysimääräisesti kansainvälistä oikeutta, myös ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, kansainvälistä pakolaisoikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta, YK:n peruskirjan periaatteita ja kaikkia asiaa koskevia terrorismin torjuntaan liittyviä kansainvälisiä välineitä.

3. Osapuolet korostavat kaikkien terrorismin torjuntaan liittyvien YK:n yleissopimusten ja pöytäkirjojen yleismaailmallisen ratifioinnin ja täytäntöönpanon tärkeyttä. Osapuolet sopivat edistävänsä vuoropuhelua kansainvälistä terrorismia koskevan kattavan yleissopimuksen luonnoksesta ja tekevänsä yhteistyötä YK:n yleiskokouksen 8 päivänä syyskuuta 2006 antamalla päätöslauselmalla A/RES/60/288 hyväksytyn YK:n maailmanlaajuisen terrorisminvastaisen strategian ja kaikkien asiaan liittyvien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien täytäntöönpanemiseksi.

4. Osapuolet vahvistavat lainvalvontaan ja oikeuslaitokseen liittyvän lähestymistavan merkityksen terrorismin torjunnassa ja sopivat tekevänsä yhteistyötä terrorismin ehkäisemiseksi ja tukahduttamiseksi erityisesti

a) vaihtamalla tietoa terroristiryhmistä ja terroristeista sekä niiden tukiverkostoista (etenkin tietosuojaa ja yksityisyyden suojelua koskevan) kansainvälisen ja kansallisen oikeuden mukaisesti;

b) vaihtamalla kokemuksia terrorismin ehkäisemisestä ja tukahduttamisesta, keinoista ja menetelmistä ja niihin liittyvistä teknisistä näkökohdista sekä koulutuksesta sovellettavan oikeuden mukaisesti;

c) vaihtamalla näkemyksiä radikalisoitumisesta ja värväyksestä sekä tavoista torjua radikalisoitumista sekä edistää radikalismista luopumista ja yhteiskuntaan sopeuttamista;

d) vaihtamalla näkemyksiä ja kokemuksia terrorismista epäiltyjen henkilöiden rajat ylittävästä liikkumisesta ja matkustamisesta sekä terroriuhista;

e) jakamalla parhaita käytäntöjä, jotka koskevat ihmisoikeuksien suojelua terrorismin torjunnassa, etenkin rikosoikeudellisten menettelyjen osalta;

f) huolehtimalla, että terrorismirikokset kriminalisoidaan, ja toteuttamalla toimenpiteitä terrorismin rahoittamisen torjumiseksi;

g) toteuttamalla toimenpiteitä kemiallisen, biologisen, säteily- ja ydinterrorismin uhkaa vastaan ja toteuttamalla tarvittavat toimenpiteet, joilla estetään kemiallisten, biologisten, radioaktiivisten ja ydinaineiden hankinta, siirto ja käyttö terroritarkoituksiin sekä suuren riskin kemiallisten, biologisten, radioaktiivisten ja ydinlaitosten vastaiset laittomat teot.

5. Yhteistyö perustuu käytettävissä oleviin asiaa koskeviin arviointeihin ja osapuolten keskinäiseen kuulemiseen.

20 ARTIKLA

Oikeudellinen yhteistyö

1. Osapuolet tehostavat keskinäistä oikeusapua ja rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevaa nykyistä yhteistyötä asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten pohjalta. Osapuolet vahvistavat nykyisiä mekanismeja ja harkitsevat tarvittaessa uusien mekanismien kehittämistä tämän alan kansainvälisen yhteistyön helpottamiseksi. Tällaiseen yhteistyöhön kuuluu tarpeen mukaan liittyminen asiaa koskeviin kansainvälisiin välineisiin ja niiden täytäntöönpano sekä läheisempi yhteistyö Eurojustin kanssa.

2. Osapuolet kehittävät oikeudellista yhteistyötä yksityis- ja kauppaoikeuden alalla erityisesti yksityisoikeudellista yhteistyötä koskevien monenvälisten yleissopimusten neuvottelemisen, ratifioinnin ja täytäntöönpanon osalta, mukaan lukien kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevän Haagin konferenssin yleissopimukset.

21 ARTIKLA

Konsuliviranomaisten antama suojelu

Minkä tahansa edustettuna olevan Euroopan unionin jäsenvaltion diplomaatti- ja konsuliviranomaiset tarjoavat suojelua sellaisten Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille, joilla ei ole Kirgisian tasavallassa pysyvää edustustoa, joka pystyisi tietyssä tapauksessa tosiasiassa antamaan konsuliviranomaisten suojelua, samoin edellytyksin kuin kyseisen jäsenvaltion omille kansalaisille.

Jotta voitaisiin luoda koordinoitu menettely, jonka avulla Kirgisian tasavallan kansalaiset voisivat saada konsuliviranomaisten antamaa suojelua niissä Euroopan unionin jäsenvaltioissa, joissa Kirgisian tasavallalla ei ole pysyvää edustustoa, joka pystyisi tietyssä tapauksessa tosiasiassa antamaan konsuliviranomaisten suojelua, luovutaan Euroopan unionin jäsenvaltioon sijoittautuneisiin Kirgisian tasavallan konsuliedustustoihin sovelletusta vaatimuksesta antaa 24 päivänä huhtikuuta 1963 tehdyn konsulisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen 7 artiklan mukainen ilmoitus.

IV OSASTO

KAUPPA JA KAUPAN LIITÄNNÄISTOIMENPITEET

1 LUKU

LAAJA-ALAISET MÄÄRÄYKSET

22 ARTIKLA

Tavoitteet

Tämän osaston tavoitteet ovat seuraavat:

a) osapuolten välisen kaupan laajentaminen, monipuolistaminen ja helpottaminen erityisesti tullimuodollisuuksien ja kaupan helpottamista, kaupan teknisiä esteitä sekä terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevien määräysten avulla säilyttäen samalla kummankin osapuolen oikeus säätää lakeja yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi;

b) osapuolten välisen palvelukaupan ja investointien helpottaminen muun muassa juoksevien maksujen ja pääomien vapaan siirrettävyyden avulla;

c) osapuolten julkisten hankintojen markkinoiden avaaminen tehokkaasti ja vastavuoroisesti;

d) innovoinnin ja luovuuden edistäminen varmistamalla kaikkien teollis- ja tekijänoikeuksien riittävä ja tehokas suoja;

e) sellaisten olosuhteiden edistäminen, jotka tukevat vääristymätöntä kilpailua osapuolten taloudellisessa toiminnassa, erityisesti niiden välisen kaupankäynnin ja investointien osalta;

f) kansainvälisen kaupan kehittäminen tavalla, joka tukee kestävää kehitystä taloudelliselta, sosiaaliselta sekä ympäristön kannalta;

g) tehokkaan, oikeudenmukaisen ja ennakoitavan riitojenratkaisumekanismin perustaminen tämän osaston tulkintaa ja soveltamista koskevien riitojen ratkaisemiseksi.

23 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä osastossa

a) ”maataloussopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta maataloudesta;

b) ”tuontilisensiointisopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta tuontilisensioinnin menettelytavoista;

c) ”polkumyyntisopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VI artiklan soveltamisesta;

d) ”päivillä” tarkoitetaan kalenteripäiviä, myös viikonloppuja ja vapaapäiviä;

e) ”energiaperuskirjasta tehdyllä sopimuksella” tarkoitetaan Lissabonissa 17 päivänä joulukuuta 1994 tehtyä sopimusta Euroopan energiaperuskirjasta;

f) ”voimassa olevalla” tai ”nykyisellä” tarkoitetaan tämän sopimuksen voimaantullessa voimassa olevaa;

g) ”GATT 1994 -sopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää tullitariffeja ja kauppaa koskevaa yleissopimusta;

h) ”GATS-sopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1B sisältyvää palvelukaupan yleissopimusta;

i) ”toimenpiteellä” ([2]) tarkoitetaan mitä tahansa osapuolen toimenpidettä, joka voi olla lain, säännöksen tai määräyksen, säännön, menettelyn, päätöksen tai hallinnollisen toimen muodossa tai missä tahansa muussa muodossa;

j) ”osapuolen toimenpiteillä” ([3]) tarkoitetaan toimenpiteitä, jonka toteuttavat tai pitävät voimassa

i) keskus-, alue- tai paikallistason hallintoelimet tai viranomaiset; ja

ii) julkishallinnon ulkopuoliset elimet käyttäessään keskus-, alue- tai paikallistason hallintoelinten tai viranomaisten niille siirtämiä valtuuksia;

k) ”henkilöllä” tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä;

l) ”tarkistetulla Kioton yleissopimuksella” tarkoitetaan Kiotossa 18 päivänä toukokuuta 1973 tehtyä tullimenettelyjen yksinkertaistamista ja yhdenmukaistamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta sellaisena kuin se on muutettuna;

m) ”suojalausekesopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta suojalausekkeista;

n) ”tukisopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää tukia ja tasoitustulleja koskevaa sopimusta;

o) ”SPS-sopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta terveys- ja kasvinsuojelutoimista;

p) ”TBT-sopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta kaupan teknisistä esteistä;

q) ”kolmannella maalla” tarkoitetaan maata tai aluetta, joka on tämän sopimuksen maantieteellisen soveltamisalueen ulkopuolella;

r) ”kaupan helpottamissopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää sopimusta kaupan helpottamisesta;

s) ”TRIPS-sopimuksella” tarkoitetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1C sisältyvää sopimusta teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista;

t) ”valtiosopimusoikeutta koskevalla Wienin yleissopimuksella” tarkoitetaan Wienissä 23 päivänä toukokuuta 1969 tehtyä valtiosopimusoikeutta koskevaa Wienin yleissopimusta;

u) ”Maailman tullijärjestön Arushan julistuksella” tarkoitetaan tulliyhteistyöneuvoston julistusta tullialan hyvästä hallintotavasta ja rehellisyydestä, sellaisena kuin se on viimeksi tarkistettuna kesäkuussa 2003;

v) ”WTO:lla” tarkoitetaan Maailman kauppajärjestöä;

w) ”WTO:n perustamissopimuksella” tarkoitetaan Marrakechissa 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehtyä Maailman kauppajärjestön perustamissopimusta.

24 ARTIKLA

Suhde muihin kansainvälisiin sopimuksiin

1. Osapuolet vahvistavat WTO:n perustamissopimuksen ja muiden sellaisten sopimusten, joiden sopimuspuolia ne ovat, mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa toisiinsa nähden.

2. Tämän sopimuksen ei saa tulkita edellyttävän kummankaan osapuolen toimivan tavalla, joka olisi ristiriidassa sen WTO:n perustamissopimuksen mukaisten velvoitteiden kanssa.

([2]) Selkeyden vuoksi todetaan, että ilmaisulla ”toimenpide” tarkoitetaan myös toimimatta jättämistä.
([3]) Selvyyden vuoksi todetaan, että ilmaisulla ”osapuolen toimenpiteet” tarkoitetaan sellaisia j kohdan i ja ii alakohdassa lueteltujen tahojen toimenpiteitä, jotka toteutetaan tai pidetään voimassa ohjeistamalla, ohjaamalla tai valvomalla suoraan tai välillisesti muiden tahojen toimintaa kyseisten toimenpiteiden osalta.

25 ARTIKLA

Viittaukset säädöksiin ja määräyksiin sekä muihin sopimuksiin

1. Kun tässä osastossa viitataan säädöksiin ja määräyksiin joko yleisesti tai viittaamalla tiettyyn säädökseen, asetukseen tai direktiiviin, viittaus koskee säädöksiä ja määräyksiä sellaisina kuin ne ovat muutettuina, jollei toisin mainita.

2. Kun tässä osastossa viitataan muihin sopimuksiin tai oikeudellisiin asiakirjoihin tai niiden osiin tai kun siihen liitetään viittaamalla muita sopimuksia tai oikeudellisia asiakirjoja tai niiden osia, tällaisten viittausten katsotaan sisältävän, jollei toisin mainita,

a) kyseisten sopimusten tai oikeudellisten asiakirjojen liitteet, pöytäkirjat, alaviitteet, tulkintaa koskevat huomautukset ja selittävät huomautukset; ja

b) jatkosopimukset, joiden sopimuspuolia osapuolet ovat, tai muutokset, jotka sitovat osapuolia, lukuun ottamatta tapauksia, joissa viittauksella vahvistetaan voimassa olevat oikeudet.

26 ARTIKLA

Kansallisen lainsäädännön mukainen kanneoikeus

Osapuoli ei omassa lainsäädännössään säädä kanneoikeudesta toista osapuolta vastaan sillä perusteella, että toisen osapuolen toimenpide ei ole yhdenmukainen tämän sopimuksen kanssa.

27 ARTIKLA

Kauppakokoonpanossa toimivan yhteistyöneuvoston erityistehtävät

1. Kun yhteistyöneuvosto suorittaa sille annettuja tähän osastoon liittyviä tehtäviä, se koostuu osapuolten edustajista, jotka vastaavat kauppaan liittyvistä asioista osapuolten oikeudellisten kehysten mukaisesti, tai heidän nimeämistään henkilöistä.

2. Kauppakokoonpanossa toimiva yhteistyöneuvosto

a) valtuutetaan tekemään päätöksiä, joilla saatetaan ajan tasalle tai muutetaan seuraavia tämän sopimuksen osia yhteisymmärryksen pohjalta edellyttäen, että osapuolten omassa lainsäädännössä säädetyt sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen:

   i) liite 2;

   ii) liitteet 8-A, 8-B ja 8-C;

   iii) liite 9;

   iv) liitteet 14-A ja 14-B;

   v) pöytäkirja;

   tällaiset päivitykset ja muutokset vahvistetaan ja ne tulevat voimaan osapuolten välisellä diplomaattisten noottien vaihdolla, elleivät osapuolet toisin sovi;

b) voi tehdä päätöksiä tämän osaston määräysten tulkinnasta;

c) voi päättää perustaa tässä osastossa perustettujen alakomiteoiden lisäksi muita alakomiteoita, jotka koostuvat osapuolten edustajista, ja osoittaa niille tehtäviä toimivaltansa rajoissa; se voi myös päättää muuttaa perustamilleen alakomiteoille osoitettuja tehtäviä ja lakkauttaa kyseisiä alakomiteoita.

3. Kauppakokoonpanossa toimiva yhteistyöneuvosto tekee päätöksiä ja antaa asianmukaisia suosituksia sen jälkeen, kun osapuolten omassa lainsäädännössä säädetyt sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen.

4. Jos yhteistyöneuvoston ei ole mahdollista kokoontua, 2 kohdassa tarkoitetut päätökset voidaan tehdä kirjallisella menettelyllä.

28 ARTIKLA

Kauppakokoonpanossa toimivan yhteistyökomitean erityistehtävät

1. Kun yhteistyökomitea suorittaa sille tässä osastossa annettuja tehtäviä, se koostuu osapuolten edustajista, jotka vastaavat kauppaan liittyvistä asioista, tai heidän nimeämistään henkilöistä.

2. Kauppakokoonpanossa toimivalla yhteistyökomitealla on erityisesti seuraavat tehtävät:

a) avustaa yhteistyöneuvostoa sen hoitaessa kauppaan liittyviä asioita koskevia tehtäviään;

b) vastata tämän osaston asianmukaisesta täytäntöönpanosta ja soveltamisesta; tältä osin, ja rajoittamatta 14 luvussa vahvistettuja oikeuksia, kumpi tahansa osapuoli voi saattaa minkä tahansa tämän osaston soveltamiseen tai tulkintaan liittyvän kysymyksen yhteistyökomitean käsiteltäväksi;

c) valvoa tämän osaston kehittämistä tarpeen mukaan edelleen ja arvioida sen soveltamisesta saatuja tuloksia;

d) selvittää sopivia tapoja ehkäistä ja ratkaista ongelmia, joita saattaa muutoin ilmetä tämän osaston soveltamisalaan kuuluvilla aloilla; ja

e) valvoa kaikkien tämän osaston nojalla perustettujen alakomiteoiden työtä.

3. Suorittaessaan tämän artiklan 2 kohdan mukaisia tehtäviään yhteistyökomitea voi tehdä ehdotuksia tarpeesta tehdä päätöksiä 27 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen päivitysten tai muutosten tekemiseksi tai 27 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen tulkintojen antamiseksi, vaikka yhteistyöneuvoston ei olisi mahdollista kokoontua.

4. Kauppakokoonpanossa toimiva yhteistyökomitea tekee päätöksiä ja antaa asianmukaisia suosituksia sen jälkeen, kun osapuolten omassa lainsäädännössä säädetyt sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen.

29 ARTIKLA

Koordinaattorit

1. Euroopan unioni ja Kirgisian tasavalta nimittävät kumpikin koordinaattorin tätä osastoa varten 60 päivän kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ja ilmoittavat toisilleen koordinaattoreiden yhteystiedot.

2. Koordinaattorit laativat yhdessä yhteistyöneuvoston ja yhteistyökomitean kokousten esityslistat ja tekevät kaikki muut tarvittavat kokousvalmistelut tämän luvun mukaisesti sekä huolehtivat tarvittaessa tällaisten elinten antamien päätösten jatkotoimista.

30 ARTIKLA

Alakomiteat

1. Alakomiteat koostuvat Euroopan unionin edustajista ja Kirgisian tasavallan edustajista.

2. Alakomiteat kokoontuvat vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä ja sen jälkeen kerran vuodessa tai kumman tahansa osapuolen tai yhteistyökomitean pyynnöstä tarkoituksenmukaisella tasolla. Kokoukset, joissa osanottajat ovat henkilökohtaisesti läsnä, pidetään vuorotellen Brysselissä ja Biškekissä. Kokoukset voidaan pitää myös mitä tahansa osapuolten käytettävissä olevaa teknistä välinettä hyödyntäen.

3. Alakomiteoiden puheenjohtajina toimivat yhdessä molempien osapuolten edustajat.

2 LUKU

TAVARAKAUPPA

31 ARTIKLA

Soveltamisala

Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, tätä lukua sovelletaan osapuolten väliseen tavarakauppaan.

32 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

a) ”konsulitoimilla” tarkoitetaan menettelyä, jossa viejäosapuolen tai jonkin kolmannen osapuolen alueella olevalta tuojaosapuolen konsulilta hankitaan konsulilasku tai konsuliviisumi kauppalaskulle, alkuperätodistukselle, tavaraluettelolle, laivaajan vienti-ilmoitukselle tai muille tulliasiakirjoille, joita vaaditaan tavaran tuonnin yhteydessä;

b) ”tullilla” tarkoitetaan mitä tahansa tavaran tuonnista kannettavia tai tavaran tuontiin liittyviä tulleja ja maksuja; määritelmä ei sisällä mitään seuraavista:

   i) 34 artiklan mukaisesti kannettua sisäistä veroa vastaava maksu;

   ii) GATT 1994 -sopimuksen, polkumyyntisopimuksen, maataloussopimuksen, tukisopimuksen tai suojalausekesopimuksen mukaisesti sovelletut polkumyyntitullit, erityiset suojatoimet, tasoitustullit tai muut suojatullit;

   iii) tavaran tuonnista tai siihen liittyen kannetut maksut, jotka on rajattu tarjottujen palvelujen likimääräisten kustannusten määrään;

c) ”vientilisensiointimenettelyllä” tarkoitetaan hallinnollista menettelyä, joka edellyttää hakemuksen tai muiden asiakirjojen (muiden kuin tulliselvitystä varten yleensä tarvittavien asiakirjojen) jättämistä yhdelle tai useammalle asiaankuuluvalle hallintoelimelle ennakkoedellytyksenä viennille viejäosapuolen alueelta;

d) ”osapuolen tavaralla” tarkoitetaan GATT 1994 -sopimuksessa tarkoitettua kotimarkkinatavaraa;

e) ”harmonoidulla järjestelmällä” tarkoitetaan maailman tullijärjestön kehittämää harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää kaikkine oikeudellisine huomautuksineen ja muutoksineen;

f) ”tuontilisensioinnilla” tarkoitetaan hallinnollista menettelyä, joka edellyttää hakemuksen tai muiden asiakirjojen (muiden kuin tulliselvitystä varten yleensä tarvittavien asiakirjojen) jättämistä yhdelle tai useammalle asiaankuuluvalle hallintoelimelle ennakkoedellytyksenä tuonnille tuojaosapuolen alueelle;

g) ”uudelleenvalmistetulla tavaralla” tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän ryhmään 84, 85, 87 tai 90 tai nimikkeeseen 9402 luokiteltua tavaraa,

   i) joka koostuu kokonaan tai osittain aiemmin käytetyistä tavaroista otetuista osista;

   ii) joka vastaa suoritus- ja toimintakyvyltään vastaavaa uutta tavaraa; ja

   iii) jolla on samanlainen takuu kuin vastaavalla uudella tavaralla.

33 ARTIKLA

Suosituimmuuskohtelu

1. Kumpikin osapuoli myöntää suosituimmuuskohtelun toisen osapuolen tavaroille GATT 1994 -sopimuksen I artiklan, mukaan lukien sen huomautukset ja lisämääräykset, mukaisesti, jotka liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta etuuskohteluun, jonka jompikumpi osapuoli myöntää kolmannen maan tavaroille WTO:n perustamissopimuksen mukaisesti.

34 ARTIKLA

Kansallinen kohtelu

Kumpikin osapuoli myöntää kansallisen kohtelun toisen osapuolen tavaroille GATT 1994 -sopimuksen III artiklan, mukaan lukien sen huomautukset ja lisämääräykset, mukaisesti. Tätä varten GATT 1994 -sopimuksen III artikla ja sen huomautukset ja lisämääräykset liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

35 ARTIKLA

Tuonti- ja vientirajoitukset

Kumpikaan osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa tullien, verojen tai muiden maksujen lisäksi mitään toisen osapuolen jonkin tavaran tuontiin tai toisen osapuolen alueelle tarkoitettuun jonkin tavaran vientiin tai vientimyyntiin sovellettavia kieltoja tai rajoituksia, jotka toimeenpannaan kiintiöiden, tuonti- tai vientilisenssien tai muiden toimenpiteiden muodossa, paitsi jos ne ovat GATT 1994 -sopimuksen XI artiklan, mukaan lukien sen huomautukset ja lisämääräykset, mukaisia. Tätä varten GATT 1994 -sopimuksen XI artikla ja sen huomautukset ja lisämääräykset liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

36 ARTIKLA

Vientitullit, -verot ja muut maksut

1. Kumpikaan osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa mitään toiseen osapuoleen suuntautuvaan tavaran vientiin sovellettavia tai siihen liittyviä tulleja, veroja tai muita maksuja tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, paitsi tämän sopimuksen liitteessä 2 vahvistetun luettelon mukaisten tavaroiden osalta. Tätä määräystä ei sovelleta GATT 1994 -sopimuksen V artiklassa tarkoitettuihin osapuolen alueen kautta kuljetettaviin tavaroihin eikä tavaroihin, jotka on Kirgisian tasavallan ja kolmannen osapuolen välisen kansainvälisen sopimuksen mukaisesti tuotu Kirgisian tasavaltaan soveltamatta vientitulleja, jotka kyseinen kolmas osapuoli olisi muutoin voinut määrätä Euroopan unioniin suuntautuvassa viennissä tapauksen mukaan kyseisen kolmannen osapuolen GATT 1994 -sopimukseen liitetyn myönnytysluettelon tai Euroopan unionin kanssa tehtyjen kahdenvälisten sitoumusten mukaisesti.

2. Tämän artiklan määräykset eivät estä osapuolta määräämästä tavaran viennille toiseen osapuoleen 38 artiklan nojalla sallittua maksua tai palkkiota.

37 ARTIKLA

Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonta

Osapuolet vaihtavat kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskevia tietoja ja hyviä käytäntöjä tarkoituksenaan edistää Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan vientivalvonnan lähentymistä.

38 ARTIKLA

Maksut ja muodollisuudet

1. GATT 1994 -sopimuksen VIII artikla ja sen tulkintaa koskevat huomautukset sekä kaikki WTO:n perustamissopimuksen nojalla sovellettavat, GATT 1994 -sopimuksen VIII artiklassa määrätyt velvoitteita koskevat poikkeukset ja vapautukset liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

2. Kumpikin osapuoli julkaisee viipymättä kaikki tuonnin tai viennin yhteydessä kantamansa maksut siten, että viranomaiset, talouden toimijat ja muut asianosaiset voivat tutustua niihin.

3. Kumpikin osapuoli tarkastelee säännöllisesti soveltamiaan maksuja ja palkkioita vähentääkseen mahdollisuuksien mukaan erilaisten maksujen ja palkkioiden määrää.

4. Kumpikaan osapuoli ei edellytä konsulitoimia, mukaan lukien niihin liittyviä palkkioita ja maksuja, toisen osapuolen tavaroiden tuonnin yhteydessä.

39 ARTIKLA

Uudelleenvalmistetut tavarat

1. Osapuoli pyrkii myöntämään toisen osapuolen uudelleenvalmistetuille tavaroille vähintään yhtä suotuisan kohtelun kuin se myöntää vastaaville uusille tavaroille.

2. Jos osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa käytettyjä tavaroita koskevia tuonti- ja vientikieltoja tai -rajoituksia, se pyrkii olemaan soveltamatta kyseisiä toimenpiteitä uudelleenvalmistettuihin tavaroihin.

3. Osapuoli voi edellyttää, että uudelleenvalmistetut tavarat nimetään sellaisiksi sen alueella tapahtuvaa jakelua tai myyntiä varten ja että ne täyttävät kaikki sovellettavat, vastaavia uusia tavaroita koskevat tekniset vaatimukset.

40 ARTIKLA

Tavaroiden väliaikainen maahantuonti

Osapuoli myöntää toiselle osapuolelle vapautuksen väliaikaisesti tuotujen tavaroiden tuontimaksuista ja tulleista niissä tapauksissa ja niiden menettelyjen mukaisesti, joista määrätään muissa sitä sitovissa tavaroiden väliaikaista maahantuontia koskevissa kansainvälisissä yleissopimuksissa. Kyseistä poikkeusta sovelletaan kummankin osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

41 ARTIKLA

Kauttakuljetus

GATT 1994 -sopimuksen V artikla sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi. Osapuolet toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet energiatuotteiden kauttakulun helpottamiseksi vapaan kauttakulun periaatteen sekä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 7 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti.

42 ARTIKLA

Tuonti- ja vientimonopolit

Kumpikaan osapuoli ei nimeä tai pidä voimassa tuonti- tai vientimonopoleja. Tässä artiklassa tuonti- tai vientimonopoleilla tarkoitetaan yksinoikeutta tai osapuolen jollekin yhteisölle myöntämää yksinomaista lupaa tuoda tavaraa toisesta osapuolesta tai viedä tavaraa toiseen osapuoleen. ([4])

43 ARTIKLA

Alkuperämerkintä

1. Jos Kirgisian tasavalta vaatii alkuperämerkin Euroopan unionin tavaroiden tuonnissa, se hyväksyy alkuperämerkinnän ”Made in EU” tai vastaavan merkinnän Kirgisian tasavallan alkuperämerkintää koskevien vaatimusten mukaisella kielellä vähintään yhtä suotuisin ehdoin kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden alkuperämerkkeihin sovellettavat ehdot.

2. Käytettäessä alkuperämerkintää ”Made in EU” Kirgisian tasavalta kohtelee Euroopan unionia yhtenä alueena.

44 ARTIKLA

Tuontilisensiointimenettelyt

Kumpikin osapuoli ottaa käyttöön ja hallinnoi tuontilisensioinnin menettelytapoja koskevan sopimuksen 1, 2 ja 3 artiklan mukaisia tuontilisensiointimenettelyjä. Tätä varten tuontilisensioinnin menettelytavoista tehdyn sopimuksen 1, 2 ja 3 artikla liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

([4]) Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä artikla ei rajoita 6 luvun soveltamista, eikä se sisällä oikeutta, joka johtuu teollis- ja tekijänoikeuden myöntämisestä.

45 ARTIKLA

Vientilisensiointimenettelyt ([5])

1. Kumpikin osapuoli varmistaa toimivaltansa mukaisesti ([6]) vientilisensiointimenettelyjen läpinäkyvyyden ja julkaisee kaikki uudet vientilisensiointimenettelyt tai nykyiseen vientilisensiointimenettelyyn tehdyt muutokset siten, että viranomaiset, talouden toimijat ja muut asianosaiset voivat tutustua niihin. Kyseiset tiedot on julkaistava mahdollisuuksien mukaan viimeistään 30 päivää ennen uuden vientilisensiointimenettelyn tai nykyisen vientilisensiointimenettelyn muutoksen voimaantuloa ja joka tapauksessa viimeistään sinä päivänä, jona tällainen menettely tai muutos tulee voimaan.

2. Vientilisensiointimenettelyistä julkistettaviin tietoihin on sisällyttävä

a) vientilisensiointimenettelyiden tai niihin tehtyjen muutosten tekstit;

b) kunkin vientilisensiointimenettelyn kohteena olevat tavarat;

c) kunkin menettelyn osalta kuvaus vientilisenssin hakuprosessista ja mahdollisista kriteereistä, jotka hakijan on täytettävä voidakseen hakea vientilisenssiä, kuten vaatimus toimiluvasta, investoinnin tekeminen tai ylläpitäminen tai tietty sijoittautumismuoto toiminnan harjoittamista varten osapuolen alueella;

d) yhteyspiste tai -pisteet, joista henkilöt, joiden etua asia koskee, voivat saada lisätietoja vientilisenssin saannin ehdoista;

e) hallintoelin tai -elimet, joille hakemus tai muu asiaan liittyvä asiakirja-aineisto on toimitettava;

f) kuvaus mahdollisesta toimenpiteestä tai mahdollisista toimenpiteistä, jotka vientilisensiointimenettelyllä pannaan täytäntöön;

g) kunkin vientilisensiointimenettelyn voimassaoloaika, ellei menettely jää voimaan, kunnes se lakkautetaan tai sitä tarkistetaan uudella julkaisulla;

h) jos osapuoli aikoo käyttää vientilisensiointimenettelyä jonkin vientikiintiön hallinnoimiseen, kiintiön kokonaismäärä ja, soveltuvissa tapauksissa, arvo sekä kiintiön alkamis- ja päättymispäivät; ja

i) mahdolliset vapautukset tai poikkeukset vientilisenssin hankkimisvaatimuksesta, tiedot kyseisten vapautusten tai poikkeusten hakemisesta ja käytöstä sekä niiden myöntämiskriteerit.

3. Kumpikin osapuoli ilmoittaa nykyiset vientilisensiointimenettelynsä toiselle osapuolelle 45 päivän kuluessa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä. Osapuolen, joka ottaa käyttöön uuden vientilisensiointimenettelyn tai muuttaa nykyistä vientilisensiointimenettelyä, on ilmoitettava menettelystä tai muutoksesta toiselle osapuolelle 60 päivän kuluessa menettelyn tai muutoksen julkaisemisesta. Ilmoituksessa on mainittava niiden lähteiden viitetiedot, joissa 2 kohdassa edellytetyt tiedot on julkaistu, ja soveltuvissa tapauksissa asiaankuuluvan viranomaisen verkkosivuston osoite.

46 ARTIKLA

Kaupan suojakeinot

Osapuolet vahvistavat oikeutensa ja velvoitteensa, jotka perustuvat seuraaviin:

a) GATT 1994 -sopimuksen XIX artikla;

b) suojalausekesopimus;

c) maataloussopimuksen 5 artikla;

d) GATT 1994 -sopimuksen VI artikla;

([5]) Selvyyden vuoksi todetaan, että mikään tässä artiklassa ei edellytä osapuolelta vientilisenssin myöntämistä tai estä osapuolta toteuttamasta YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien sekä monenvälisten asesulkujärjestelmien ja vientivalvontajärjestelyjen mukaisia velvollisuuksiaan tai sitoumuksiaan.

([6]) Kirgisian tasavallan osalta tätä artiklaa sovelletaan ainoastaan toimenpiteisiin, joita Kirgisian tasavalta soveltaa yksipuolisesti alueellaan sovellettavien säädösten ja määräysten mukaisesti.

e) polkumyyntisopimus; ja

f) tukisopimus.

47 ARTIKLA

Kaupan suojatoimien avoimuus

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kaupan suojatoimia (polkumyynnin ja tukien vastaiset toimet ja maailmanlaajuiset suojatoimet) olisi käytettävä asiaa koskevien WTO:n vaatimusten mukaisesti ja oikeudenmukaisen ja läpinäkyvän järjestelmän mukaisesti.

2. Osapuolet varmistavat, että ennen polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustoimenpiteitä koskevan lopullisen päätöksen tekemistä ilmoitetaan kaikki olennaiset tosiseikat, joihin päätös toimenpiteiden soveltamisesta perustuu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta polkumyyntisopimuksen 6 artiklan 5 kohdan ja tukisopimuksen 12 artiklan 4 kohdan soveltamista. Asianosaisille on annettava riittävästi aikaa ilmoitusta koskevien näkemystensä esittämiseen.

3. Kaikille asianosaisille on annettava tilaisuus esittää näkemyksensä polkumyyntiä ja tasoitustulleja koskevien tutkimusten aikana, kunhan tämä ei tarpeettomasti viivästytä tutkimusten suorittamista.

4. Tähän artiklaan ei sovelleta tämän osaston 14 lukua.

3 LUKU

TULLI

48 ARTIKLA

Tulliyhteistyö

1. Osapuolet tiivistävät tullialan yhteistyötään varmistaakseen avoimen kaupankäyntiympäristön, helpottaakseen kauppaa, parantaakseen toimitusketjun turvallisuutta, edistääkseen kuluttajien turvallisuutta, pysäyttääkseen sellaisten tavaroiden virran, jotka loukkaavat teollis- ja tekijänoikeuksia, ja torjuakseen salakuljetusta ja petoksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi käytettävissä olevien resurssien rajoissa osapuolet tekevät yhteistyötä, jonka päämääränä on muun muassa

a) parantaa tullilainsäädäntöä sekä yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa tullimenettelyjä tullimenettelyjen ja kaupan helpottamisen alalla sovellettavien kansainvälisten yleissopimusten ja normien, joita ovat laatineet muun muassa WTO (mukaan lukien kaupan helpottamissopimus) ja Maailman tullijärjestö (erityisesti tarkistettu Kioton yleissopimus), mukaisesti ja ottaen huomioon Euroopan unionin kehittämät välineet ja parhaat käytännöt, mukaan lukien tullitoiminnan ohjeet;

b) perustaa nykyaikaiset tullijärjestelmät, mukaan lukien nykyaikaiset tulliselvitysteknologiat, määräykset valtuutetuista talouden toimijoista, automatisoidut riskiperusteiset analyysit ja tarkastukset, yksinkertaistetut tavaroiden luovutusmenettelyt, jälkitarkastukset, läpinäkyvät tullausarvon määrittämiskäytännöt ja määräykset tullin ja liike-elämän kumppanuuksista;

c) helpottaa uudelleenlastausmenettelyjä ja kauttakuljetuksia ja varmistaa niiden tehokas valvonta osapuolten alueilla, varmistaa kaikkien asianomaisten viranomaisten ja virastojen välinen yhteistyö ja koordinointi osapuolten alueilla kauttakulkuliikenteen helpottamiseksi ja selvittää tarvittaessa ja aiheellisin osin mahdollisuuksia edistää osapuolten passitusjärjestelmien yhteensopivuutta;

d) edistää tiukimpien ammattietiikkaa koskevien vaatimusten noudattamista erityisesti rajoilla soveltamalla Maailman tullijärjestön Arushan julistukseen sisältyvien periaatteiden mukaisia toimenpiteitä;

e) vaihtaa parhaita käytäntöjä ja antaa teknistä tukea suunnitteluun ja tiukimpien ammattietiikkaa koskevien vaatimusten noudattamisen varmistamiseen;

f) vaihtaa tarvittaessa asiaankuuluvia tietoja kunnioittaen arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuutta ja henkilötietojen suojaamista koskevia kummankin osapuolen sääntöjä;

g) toteuttaa tarvittaessa ja aiheellisin osin osapuolten tulliviranomaisten välisiä koordinoituja tullitoimia.

49 ARTIKLA

Keskinäinen hallinnollinen apu

Osapuolet antavat toisilleen keskinäistä hallinnollista apua tulliasioissa pöytäkirjan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita tämän sopimuksen ja erityisesti 48 artiklan mukaisia yhteistyömuotoja.

50 ARTIKLA

Tullausarvon määrittäminen

1. Tavaroiden tullausarvon määrittämisessä osapuolten välisessä kaupassa noudatetaan WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 1A sisältyvän GATT 1994 -sopimuksen VII artiklan soveltamisesta tehdyn sopimuksen 1–17 artiklaa. Nämä määräykset liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

2. Osapuolet tekevät yhteistyötä, jotta päästään yhteiseen toimintatapaan tullausarvon määrittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

4 LUKU

KAUPAN TEKNISET ESTEET

51 ARTIKLA

Tavoite

Tämän luvun tavoitteena on helpottaa osapuolten välistä tavarakauppaa ehkäisemällä, tunnistamalla ja poistamalla tarpeettomia kaupan teknisiä esteitä.

52 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkien sellaisten TBT-sopimuksessa määriteltyjen standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen valmisteluun, hyväksymiseen ja soveltamiseen, jotka voivat vaikuttaa osapuolten väliseen tavarakauppaan.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tätä lukua ei sovelleta

a) valtion elinten omia tuotanto- tai kulutusvaatimuksiaan varten laatimiin hankintaeritelmiin; tai

b) tämän sopimuksen 5 luvun soveltamisalaan kuuluviin terveys- ja kasvinsuojelutoimiin, sellaisina kuin ne on määritelty SPS-sopimuksen liitteessä A.

53 ARTIKLA

Suhteet TBT-sopimukseen

Osapuolet vahvistavat voimassa olevat TBT-sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa toisiaan kohtaan ja sopivat, että mainittu sopimus liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

54 ARTIKLA

Tekniset määräykset

1. Kumpikin osapuoli suorittaa suunniteltujen teknisten määräysten sääntelyvaikutusten arvioinnin kyseiseen osapuoleen sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti ja ottaen huomioon käytettävissä olevat ehdotetun teknisen määräyksen sääntelylliset ja muut vaihtoehdot, joilla voidaan saavuttaa osapuolen oikeutetut tavoitteet, TBT-sopimuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Kumpikin osapuoli käyttää asiaankuuluvia kansainvälisiä standardeja perustana omille teknisille määräyksilleen, paitsi jos osapuoli voi osoittaa, että tällaiset kansainväliset standardit olisivat tehoton tai epäasianmukainen keino asetettujen oikeutettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. Jos osapuoli ei ole käyttänyt kansainvälisiä standardeja teknisten määräystensä perustana, sen on toisen osapuolen pyynnöstä toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että mahdolliset merkittävät poikkeamat asiaa koskevista kansainvälisistä standardeista yksilöidään, ja selitettävä syyt, joiden vuoksi tällaiset standardit on katsottu epätarkoituksenmukaisiksi tai asetetun tavoitteen kannalta tehottomiksi.

4. Kumpikin osapuoli tarkastelee teknisiä määräyksiään lähentääkseen niitä asiaankuuluviin kansainvälisiin standardeihin ottaen huomioon muun muassa asiaankuuluvien kansainvälisten standardien viimeisimmän kehityksen tai olosuhteiden muutokset, joiden vuoksi asiaankuuluvasta kansainvälisestä standardista on poikettu.

5. Laatiessaan merkittäviä teknisiä määräyksiä, joilla voi olla huomattava vaikutus kauppaan, kumpikin osapuoli toteuttaa toimenpiteitä varmistaakseen omien sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti, että käytössä on menettelyjä, joilla henkilöt voivat osallistua julkiseen keskusteluun, lukuun ottamatta tapauksia, joissa ilmenee tai uhkaa ilmetä kiireellisiä turvallisuuteen, terveyteen, ympäristönsuojeluun tai kansalliseen turvallisuuteen liittyviä ongelmia, ja että tällaisten keskustelujen tulokset julkistetaan.

55 ARTIKLA

Standardit

1. Jotta standardit voitaisiin yhdenmukaistaa mahdollisimman kattavasti, kumpikin osapuoli kannustaa alueelleen sijoittautuneita standardointielimiä sekä alueellisia standardointielimiä, joiden jäseniä osapuoli tai sen alueelle sijoittautuneet standardointielimet ovat,

a) osallistumaan omien resurssiensa rajoissa asiaankuuluvien kansainvälisten standardointielinten toteuttamaan kansainvälisten standardien valmisteluun;

b) käyttämään asiaankuuluvia kansainvälisiä standardeja pohjana kehittämilleen standardeille, paitsi silloin, kun tällaiset kansainväliset standardit olisivat tehoton tai sopimaton keino esimerkiksi suojelun riittämättömän tason tai oleellisten ilmastollisten tai maantieteellisten tekijöiden taikka oleellisten teknologisten ongelmien vuoksi;

c) välttämään kansainvälisten standardointielinten työn toistamista tai päällekkäisyyttä niiden tekemän työn kanssa;

d) tarkistamaan säännöllisin väliajoin kansallisia ja alueellisia standardeja, jotka eivät perustu asiaa koskeviin kansainvälisiin standardeihin, jotta niitä voidaan lähentää tällaisiin kansainvälisiin standardeihin;

e) tekemään yhteistyötä toisen osapuolen asiaankuuluvien standardointielinten kanssa kansainvälisen standardointitoiminnan yhteydessä; kyseistä yhteistyötä voidaan tehdä kansainvälisissä standardointielimissä tai aluetasolla; ja

f) edistämään kahdenvälistä yhteistyötä toisen osapuolen standardointielinten kanssa.

2. Osapuolten olisi vaihdettava tietoja standardointiprosesseistaan sekä kansainvälisten, alueellisten ja pienempien alueiden standardien käytön laajuudesta kansallisten standardiensa perustana.

3. Jos standardien vaatimuksista tehdään pakollisia teknistä määräystä koskevassa luonnoksessa tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyssä, tämän sopimuksen 58 artiklassa ja TBT-sopimuksen 2 tai 5 artiklassa vahvistetut avoimuutta koskevat velvoitteet on täytettävä.

4. Kansainvälisen standardisoimisjärjestön, sähköalan kansainvälisen standardisointijärjestön, Kansainvälisen televiestintäliiton ja YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön perustaman Codex Alimentarius -komission hyväksymiä kansainvälisiä standardeja pidetään TBT-sopimuksen 2 ja 5 artiklassa ja liitteessä 3 tarkoitettuina asiaankuuluvina kansainvälisinä standardeina, tämän kuitenkaan estämättä muiden kansainvälisten standardien käyttöä.

5. Myös muun kansainvälisen järjestön laatimaa standardia voitaisiin pitää TBT-sopimuksen 2 ja 5 artiklassa ja liitteessä 3 tarkoitettuna asiaa koskevana kansainvälisenä standardina edellyttäen, että:

a) sen on laatinut standardointielin, joka pyrkii yksimielisyyteen joko

   i) niiden osallistuvien WTO:n jäsenten kansallisten valtuuskuntien kesken, jotka edustavat kaikkia niiden alueella toimivia kansallisia standardointielimiä, jotka ovat hyväksyneet tai joiden odotetaan hyväksyvän standardeja aiheesta, johon kyseinen kansainvälinen standardointitoiminta liittyy; tai

   ii) osallistuvien WTO:n jäsenten valtiollisten elinten kesken; ja

b) se on laadittu TBT-sopimuksen 2 ja 5 artiklaan ja liitteeseen 3 liittyvien kansainvälisten standardien, ohjeiden ja suositusten kehittämisen periaatteita koskevan WTO:n komitean päätöksen mukaisesti.

56 ARTIKLA

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

1. Teknisten määräysten laatimista, hyväksymistä ja soveltamista koskevan 52 artiklan määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin myös vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin.

2. Jos osapuoli edellyttää vaatimustenmukaisuuden arviointia takeena siitä, että tuote on teknisen määräyksen mukainen, osapuoli valitsee vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt ([7]), jotka ovat oikeassa suhteessa riskinarvioinnin perusteella määritettyihin riskeihin, mukaan lukien soveltuvissa tapauksissa toimittajan vaatimustenmukaisuusvakuutuksen käyttö.

3. Jos osapuoli edellyttää kolmannen osapuolen suorittamaa vaatimustenmukaisuuden arviointia erityisenä varmennuksena siitä, että tuote on teknisen määräyksen mukainen, eikä osapuoli ole varannut tätä tehtävää 4 kohdassa tarkoitetulle valtion viranomaiselle, osapuoli

a) käyttää akkreditointia ensisijaisena keinona vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymiseksi;

b) hyödyntää mahdollisimman hyvin akkreditointia ja vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevia kansainvälisiä standardeja sekä kansainvälisiä sopimuksia, joihin osapuolten akkreditointielimet osallistuvat, esimerkiksi ILAC:n (International Laboratory Accreditation Cooperation) ja IAF:n (International Accreditation Forum) mekanismien avulla;

c) harkitsee liittymistä tai kannustaa tapauksesta riippuen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiaan liittymään kaikkiin voimassa oleviin kansainvälisiin sopimuksiin tai järjestelyihin, jotka koskevat vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulosten yhdenmukaistamista tai niiden hyväksymisen helpottamista;

d) varmistaa, että talouden toimijoilla on mahdollisuus valita vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista, jotka osapuolen viranomaiset ovat hyväksyneet tiettyä tuotetta varten;

e) varmistaa, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset ovat riippumattomia valmistajista, tuojista ja muista talouden toimijoista ja ettei akkreditointielimillä ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksilla ole eturistiriitoja;

f) sallii vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille alihankkijoiden käytön vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvien testien tai tarkastusten suorittamiseen; ja

g) julkaisee yhdellä verkkosivustolla luettelon laitoksista, jotka osapuoli on nimennyt suorittamaan tällaista vaatimustenmukaisuuden arviointia, ja asiaankuuluvat tiedot kunkin tällaisen laitoksen nimeämisalasta.

([7]) Kirgisian tasavallan osalta vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt vahvistetaan teknisillä määräyksillä.

4. Edellä olevan 3 kohdan f alakohdan ei saa tulkita estävän osapuolta edellyttämästä, että alihankkija täyttää samat vaatimukset kuin sen kanssa sopimuksen tehneen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on täytettävä, jos se suorittaisi sopimukseen kuuluvat testaukset tai tarkastukset itse.

5. Mikään tässä artiklassa ei estä osapuolta edellyttämästä, että tiettyjä tuotteita koskevan vaatimustenmukaisuuden arvioinnin suorittavat osapuolen määrittelemät valtion viranomaiset. Tällaisissa tapauksissa osapuoli

a) rajaa vaatimustenmukaisuuden arvioinnista perittävät maksut tarjotun palvelun likimääräisten kustannusten määrään ja selittää vaatimustenmukaisuuden arviointia hakevan pyynnöstä, miten osapuolen tällaisesta vaatimustenmukaisuuden arvioinnista määräämät maksut on rajattu tarjotun palvelun likimääräisten kustannusten määrään; ja

b) julkistaa vaatimustenmukaisuuden arvioinnista perittävät maksut.

6. Kolmen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta osapuolet aloittavat keskustelut toimittajan vaatimustenmukaisuusvakuutuksen hyväksymisestä todisteeksi voimassa olevien teknisten määräysten noudattamisesta erityisesti seuraavilla aloilla:

a) sähkö- ja elektroniikkalaitteiden turvallisuusnäkökohdat;

b) koneiden turvallisuusnäkökohdat;

c) laitteiden sähkömagneettinen yhteensopivuus;

d) energiatehokkuus, mukaan lukien ekologista suunnittelua koskevat vaatimukset; ja

e) tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittaminen sähkö- ja elektroniikkalaitteissa.

57 ARTIKLA

Yhteistyö kaupan teknisten esteiden alalla

1. Osapuolet tehostavat yhteistyötään standardien, teknisten määräysten, metrologian, markkinavalvonnan, akkreditoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen alalla, jotta ne voisivat lisätä toistensa järjestelmien tuntemusta ja helpottaa pääsyä toistensa markkinoille. Tätä varten osapuolet pyrkivät yksilöimään ja kehittämään tiettyihin kysymyksiin tai tietyille aloille soveltuvia yhteistyömekanismeja ja -aloitteita, joihin voi sisältyä

a) teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen valmistelua ja soveltamista koskevien tietojen ja kokemusten vaihtoa;

b) yhteistyön edistämistä metrologian, standardoinnin, vaatimustenmukaisuuden arvioinnin ja akkreditoinnin aloilla toimivien osapuolten elinten välillä; ja

c) tietojen vaihtoa asiaan liittyvillä alueellisilla ja monenvälisillä foorumeilla tapahtuneesta kehityksestä standardien, teknisten määräysten, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden ja akkreditoinnin alalla.

2. Edistääkseen keskinäistä kauppaa osapuolet

a) pyrkivät vähentämään eroja, joita niiden välillä on teknisten määräysten, metrologian, standardoinnin, markkinavalvonnan, akkreditoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen aloilla, myös edistämällä kansainvälisesti sovittujen asiaa koskevien välineiden käyttöä;

b) edistävät akkreditoinnin käyttöä kansainvälisten sääntöjen mukaisesti vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitosten teknisten valmiuksien arvioinnin ja niiden toiminnan tukemiseksi; ja

c) edistävät Kirgisian tasavallan ja sen asiaankuuluvien kansallisten elinten osallistumista standardien, vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, akkreditoinnin, metrologian ja näihin liittyvien tehtävien alalla toimivien eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestöjen toimintaan sekä mahdollisuuksien mukaan niiden liittymistä kyseisiin järjestöihin.

58 ARTIKLA

Avoimuus

1. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa ilmenee tai uhkaa ilmetä kiireellisiä turvallisuuteen, terveyteen, ympäristönsuojeluun tai kansalliseen turvallisuuteen liittyviä ongelmia, osapuoli antaa toiselle osapuolelle mahdollisuuden toimittaa kirjallisia huomautuksia vähintään 60 päivän ajan siitä, kun ilmoitus ehdotetuista teknisistä määräyksistä tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä on toimitettu WTO:n ilmoitusten keskusrekisteriin. Osapuolen on harkittava kohtuullista pyyntöä, joka koskee huomautusten esittämiselle asetetun määräajan pidentämistä.

2. Jos osapuoli saa toiselta osapuolelta kirjallisia huomautuksia ehdottamastaan teknisestä määräyksestä tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä, osapuoli

a) keskustelee toisen osapuolen pyynnöstä kirjallisista huomautuksista toimivaltaisen sääntelyviranomaisensa kanssa ajankohtana, jona huomautukset voidaan ottaa huomioon; ja

b) vastaa huomautuksiin kirjallisesti viimeistään päivänä, jona se julkaisee teknisen määräyksen tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn.

3. Kumpikin osapuoli julkaisee verkkosivustolla vastauksensa huomautuksiin, jotka se saa 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen jälkeen, viimeistään päivänä, jona osapuoli julkaisee hyväksytyn teknisen määräyksen tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn.

4. Kumpikin osapuoli antaa toisen osapuolen pyynnöstä tietoja sellaisen teknisen määräyksen tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn tavoitteista, oikeusperustasta ja perusteista, jonka osapuoli on hyväksynyt tai jonka hyväksymistä se ehdottaa.

5. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen hyväksymät tekniset määräykset ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt julkaistaan verkkosivustolla, jolla ne ovat maksutta saatavilla.

6. Kumpikin osapuoli antaa tietoja teknisten määräysten tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen hyväksymisestä ja voimaantulosta sekä hyväksytyistä lopullisista teksteistä WTO:lle toimitettuun alkuperäiseen ilmoitukseen tehdyllä lisäyksellä.

7. Teknisten määräysten julkaisun ja niiden voimaantulon välillä on oltava kohtuullinen aika, jotta toisen osapuolen talouden toimijoilla on aikaa sopeutua. Ilmaisulla ”kohtuullinen aika” tarkoitetaan vähintään kuuden kuukauden ajanjaksoa, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tämä olisi tehoton keinoa saavuttaa tavoitellut oikeutetut tavoitteet.

8. Osapuolen on suhtauduttava myönteisesti toisen osapuolen esittämään kohtuulliseen pyyntöön, joka on saatu ennen 1 kohdassa tarkoitetun ehdotetun teknisen määräyksen ilmoittamista WTO:lle seuraavan huomautusten esittämisjakson päättymistä ja joka koskee kyseisen teknisen määräyksen hyväksymisen ja sen voimaantulon välisen ajan pidentämistä, lukuun ottamatta tapauksia, joissa viivästys olisi tehoton keino saavuttaa tavoitellut oikeutetut tavoitteet.

59 ARTIKLA

Merkinnät

1. Osapuolet sopivat, että tekninen määräys voi sisältää tai niissä voidaan käsitellä yksinomaan merkintävaatimuksia. Tällaisissa tapauksissa osapuolet soveltavat TBT-sopimuksen 2 artiklan 2 kohdan periaatteita.

2. Jos osapuoli edellyttää tuotteiden pakollista merkitsemistä, sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

a) osapuoli edellyttää ainoastaan tietoja, jotka ovat merkityksellisiä tuotteen kuluttajien tai käyttäjien kannalta tai tarpeen osoittamaan, että tuote vastaa pakollisia teknisiä vaatimuksia;

b) osapuoli ei edellytä tuotteiden merkintöjen ennakkohyväksyntää, rekisteröintiä tai sertifiointia taikka maksujen suorittamista edellytyksenä sille, että sen markkinoille saatetaan tuotteita, jotka muuten täyttävät asetetut vaatimukset, ellei tämä ole tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle tai elämälle, ympäristölle tai kansalliselle turvallisuudelle aiheutuvan riskin vuoksi;

c) jos osapuoli edellyttää, että talouden toimijat käyttävät yksilöllistä tunnistenumeroa, sen on myönnettävä tällainen numero toisen osapuolen talouden toimijoille viipymättä ja syrjimättömästi;

d) edellyttäen, että alla luetellut seikat eivät ole harhaanjohtavia tai ristiriitaisia tai aiheuta sekaannusta suhteessa tavaroiden tuojaosapuolen vaatimiin tietoihin, kyseinen osapuoli sallii seuraavat:

i) tavaroiden tuojaosapuolessa vaadittavan kielen lisäksi muilla kielillä annettavat tiedot;

ii) kansainvälisesti hyväksytyt nimikkeistöt, kuvat, symbolit tai grafiikka; ja

iii) tavaroiden tuojaosapuolessa vaadittavien tietojen lisäksi annettavat lisätiedot;

e) osapuoli hyväksyy, että merkinnät, mukaan lukien lisämerkinnät tai merkintöihin tehtävät korjaukset, voidaan tehdä tullivarastoissa tai muilla tähän tarkoitukseen osoitetuilla alueilla vaihtoehtona alkuperämaassa tehdyille merkinnöille; ja

f) osapuoli harkitsee tarvittaessa ei-pysyvien tai irrotettavien merkintöjen hyväksymistä tai sellaisten merkintöjen hyväksymistä, jotka ovat tuotteiden mukana seuraavissa asiakirjoissa eivätkä fyysisesti tuotteeseen kiinnitettyinä.

60 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuoli voi pyytää neuvotteluja toisen osapuolen kanssa mistä tahansa tämän luvun soveltamisalaan kuuluvasta kysymyksestä toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen kaupan teknisiä esteitä käsittelevälle koordinaattorille. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin ratkaisemaan asian molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla, ja ne voivat kutsua koolle yhteistyökomitean tätä tarkoitusta varten.

2. Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä artikla ei vaikuta 14 luvun mukaisiin osapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

61 ARTIKLA

Kaupan teknisiä esteitä käsittelevä koordinaattori

1. Kumpikin osapuoli nimeää kaupan teknisiä esteitä käsittelevän koordinaattorin ja ilmoittaa toiselle osapuolelle, jos koordinaattori vaihtuu. Kaupan teknisiä esteitä käsittelevät koordinaattorit työskentelevät yhdessä helpottaakseen tämän luvun täytäntöönpanoa ja osapuolten välistä yhteistyötä kaikissa TBT-sopimukseen liittyvissä asioissa.

2. Kaupan teknisiä esteitä käsittelevän koordinaattorin tehtäviin kuuluvat seuraavat:

a) tämän luvun täytäntöönpanon ja hallinnoinnin seuranta, mukaan lukien kaikki kysymykset, jotka liittyvät standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen kehittämiseen, hyväksymiseen, soveltamiseen tai noudattamisen valvontaan;

b) yhteydenpito toisen osapuolen kaupan teknisiä esteitä käsittelevän koordinaattorin kanssa osapuolten tekemistä aloitteista, joiden tarkoituksena on tehostaa yhteistyötä standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen kehittämisen ja parantamisen alalla sekä vaihtaa tietoja standardeihin, teknisiin määräyksiin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin liittyvien valtioista riippumattomien, alueellisten ja monenvälisten foorumien viimeaikaisesta toiminnasta.

3. Kaupan teknisiä esteitä käsittelevien koordinaattorien on kommunikoitava keskenään kaikilla sovituilla koordinaattorien tehtävien suorittamisen kannalta asianmukaisilla menetelmillä.

5 LUKU

TERVEYS- JA KASVINSUOJELUASIAT

62 ARTIKLA

Tavoite

Tämän luvun tavoitteena on vahvistaa periaatteet, joita sovelletaan terveys- ja kasvinsuojelutoimiin osapuolten välisessä kaupassa sekä eläinten hyvinvointiin, kasvien suojeluun ja mikrobilääkeresistenssiin liittyvään yhteistyöhön. Osapuolet soveltavat tässä luvussa vahvistettuja periaatteita tavalla, jolla helpotetaan kauppaa ja vältetään perusteettomien esteiden

luomista osapuolten väliselle kaupalle säilyttäen kuitenkin kummankin osapuolen soveltama ihmisten, eläinten tai kasvien elämän ja terveyden suojelun taso.

63 ARTIKLA

Monenväliset velvoitteet

Osapuolet vahvistavat SPS-sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

64 ARTIKLA

Periaatteet

1. Osapuolet varmistavat, että terveys- ja kasvinsuojelutoimia kehitetään ja sovelletaan suhteellisuuden, avoimuuden, syrjimättömyyden ja tieteellisen perusteltavuuden periaatteiden mukaisesti ja ottaen huomioon kansainväliset standardit (Roomassa 6 päivänä joulukuuta 1951 allekirjoitettu kansainvälinen kasvinsuojeluyleissopimus, jäljempänä ”IPPC”, Maailman eläintautijärjestö, jäljempänä ”OIE”, ja Codex Alimentarius -komissio, jäljempänä ”CAC”).

2. Kummankin osapuolen on varmistettava, että sen terveys- ja kasvinsuojelutoimet eivät aiheuta mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää sen oman alueen ja toisen osapuolen alueen välillä, jos alueilla on voimassa samanlaiset tai samankaltaiset olosuhteet. Terveys- ja kasvinsuojelutoimia ei saa soveltaa tavalla, joka johtaisi osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

3. Kumpikin osapuoli varmistaa, että terveys- ja kasvinsuojelutoimet, -menettelyt ja -tarkastukset pannaan täytäntöön ja toisen osapuolen toimivaltaiselta viranomaiselta saadut tietopyynnöt käsitellään viipymättä ja siten, että tuontituotteille myönnetään vähintään yhtä suotuisa kohtelu kuin vastaaville kotimaisille tuotteille.

65 ARTIKLA

Tuontiin liittyvät vaatimukset

1. Tuojaosapuolen tuontiin liittyviä vaatimuksia sovelletaan viejäosapuolen koko alueeseen, jollei 64 artiklasta muuta johdu.

2. Osapuolten välisessä elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden kaupassa mahdollisesti vaadittavissa todistuksissa esitetyt tuontiin liittyvät vaatimukset, perustuvat IPPC:n, OIE:n ja CAC:n periaatteisiin ja niiden asiaa koskeviin standardeihin, paitsi jos tuontiin liittyvien vaatimusten tukena on sovellettavien SPS-sopimuksen kansainvälisten sääntöjen mukaisesti toteutettu tieteellinen riskinarviointi.

3. Kirgisian tasavallan myöntämissä tuontiluvissa esitetyt vaatimukset eivät saa sisältää tiukempia terveys- tai eläinlääkintäalan ehtoja kuin ne, jotka on esitetty 2 kohdassa tarkoitetuissa todistuksissa. Kummankin osapuolen olisi sovellettava yhdenmukaistettuja tuontitodistuksia, joita hallinnoidaan keskustasolla ja joita sovelletaan viejäosapuolen koko alueella.

66 ARTIKLA

Eläinten ja kasvien terveyteen liittyvät toimenpiteet

SPS-sopimuksen sekä asiaankuuluvien IPPC:n, OIE:n ja CAC:n standardien, suuntaviivojen ja suositusten mukaisesti

a) osapuolet tunnustavat käsitteinä tuholaisista tai taudeista vapaat alueet sekä alueet, joissa esiintyy vain vähän kasvintuhoojia tai tauteja;

b) tuojaosapuoli perustaa viejäosapuoleen, jonka alueella esiintyy kasvintuhoojia tai tauteja, sovellettavat terveyteen liittyvät toimenpiteensä viejäosapuolen tekemään vyöhykejakopäätökseen edellyttäen, että tuojaosapuolen asianmukainen suojelun taso saavutetaan;

c) määrittäessään kasvintuhoojista tai taudeista vapaita alueita tai alueita, joilla esiintyy vain vähän tuholaisia tai tauteja, osapuolten on otettava huomioon sellaiset tekijät kuin maantieteellinen sijainti, ekosysteemit, epidemiologinen seuranta sekä terveys- ja kasvinsuojeluvalvonnan tehokkuus tällaisilla alueilla.

67 ARTIKLA

Tarkastukset ja auditoinnit

Tarkastukset ja auditoinnit, joita tuojaosapuoli suorittaa viejäosapuolen alueella viejäosapuolen tarkastus- ja sertifiointijärjestelmien arvioimiseksi ja tunnustamiseksi, suoritetaan asiaankuuluvien IPPC:n, OIE:n ja CAC:n standardien, suuntaviivojen ja suositusten mukaisesti. Tarkastukset ja auditoinnit suorittava osapuoli vastaa tarkastusten ja auditointien kustannuksista.

68 ARTIKLA

Tietojenvaihto ja yhteistyö

1. Osapuolet keskustelevat ja vaihtavat tietoja voimassa olevista terveys- ja kasvinsuojelutoimista ja eläinten hyvinvointia edistävistä toimista sekä niiden kehittämisestä ja täytäntöönpanosta. Tällaisessa keskustelussa ja tietojenvaihdossa on otettava tarpeen mukaan huomioon SPS-sopimus sekä IPPC:n, OIE:n ja CAC:n standardit, suuntaviivat ja suositukset.

2. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä elintarvikkeiden turvallisuuteen, eläinten terveyteen, eläinten hyvinvointiin, kasvien terveyteen, kasvinsuojeluun ja mikrobilääkeresistenssiin liittyvissä kysymyksissä vaihtamalla tietoja, asiantuntemusta ja kokemuksia valmiuksien kehittämiseksi kyseisillä aloilla. Tällaiseen yhteistyöhön voi sisältyä teknistä apua.

3. Kun jompikumpi osapuoli sitä pyytää, osapuolet aloittavat viipymättä terveys- ja kasvinsuojeluasioita koskevan vuoropuhelun tarkastellakseen terveyteen ja kasvinsuojeluun liittyviä ja muita tämän luvun soveltamisalaan kuuluvia kiireellisiä kysymyksiä. Yhteistyökomitea voi hyväksyä tällaista vuoropuhelua koskevat säännöt.

4. Osapuolet nimeävät tämän luvun soveltamisalaan kuuluviakysymyksiä koskevaa yhteydenpitoa varten yhteyspisteet, joita koskevat tiedot ne pitävät ajan tasalla.

69 ARTIKLA

Avoimuus

Kumpikin osapuoli

a) pyrkii avoimuuteen sellaisten terveys- ja kasvinsuojelutoimien osalta, joita sovelletaan kauppaan ja erityisesti toisen osapuolen tuontiin sovellettaviin terveys- ja kasvinsuojeluun liittyviin vaatimuksiin;

b) ilmoittaa toisen osapuolen pyynnöstä ja kahden kuukauden kuluessa tällaisen pyynnön päivämäärästä tiettyjen tuotteiden tuontiin sovellettavat vaatimukset sekä mahdollisen riskinarvioinnin tarpeen; ja

c) ilmoittaa toisen osapuolen yhteyspisteelle viipymättä postitse, faksilla tai sähköpostitse kaikista vakavista tai merkittävistä riskeistä eläinten tai kasvien terveydelle, mukaan lukien osapuolten väliseen tavarakauppaan liittyvät elintarvikkeita koskevat hätätilanteet.

6 LUKU

PALVELUKAUPPA JA INVESTOINNIT

70 ARTIKLA

Tavoite ja soveltamisala

1. Osapuolet vahvistavat WTO:n perustamissopimuksen mukaiset sitoumuksensa ja määräävät tarvittavista järjestelyistä palvelukaupan ja investointien vastavuoroisten ehtojen parantamiseksi.

2. Tätä lukua ei saa tulkita siten, että sillä asetettaisiin velvoitteita 9 luvun soveltamisalaan kuuluvien julkisten hankintojen osalta.

3. Tätä lukua ei sovelleta jommankumman osapuolen myöntämiin tukiin.

4. Osapuolet vahvistavat uudelleen oikeuden toteuttaa alueillaan sääntelyä sellaisten oikeutettujen politiikkatavoitteiden saavuttamiseksi, joihin kuuluvat muun muassa kansanterveyden, sosiaalipalvelujen, julkisen koulutuksen, turvallisuuden, ympäristön, ilmastonmuutos mukaan lukien, ja julkisen moraalin suojeleminen, sosiaalinen suojelu tai kuluttajansuoja, yksityisyyden suoja ja tietosuoja sekä kulttuurin monimuotoisuuden edistäminen ja suojeleminen.

5. Tätä lukua ei sovelleta osapuolten työmarkkinoille pyrkiviin luonnollisiin henkilöihin vaikuttaviin toimenpiteisiin eikä kansalaisuutta tai vakituista asumista tai työpaikkaa koskeviin toimenpiteisiin.

6. Tämä luku ei estä osapuolta soveltamasta toimenpiteitä, joilla säännellään luonnollisten henkilöiden pääsyä sen alueelle tai heidän väliaikaista oleskeluaan sen alueella, mukaan lukien toimenpiteet, joita tarvitaan osapuolen rajojen koskemattomuuden suojelemiseksi ja jotta varmistettaisiin luonnollisten henkilöiden asianmukainen liikkuminen sen rajojen yli, sillä edellytyksellä, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta siten, että ne mitätöisivät ne edut, joita toinen osapuoli saa tämän luvun nojalla, tai heikentäisivät kyseisiä etuja. Pelkästään sen seikan, että viisumi vaaditaan tietyn maan luonnollisilta henkilöiltä eikä muiden maiden luonnollisilta henkilöiltä, ei katsota mitätöivän tai heikentävän tämän luvun nojalla saatuja etuja.

7. Tätä lukua sovellettaessa ei oteta huomioon osapuolen myöntämää kohtelua, joka johtuu

a) sellaisesta sopimuksesta, jolla olennaisesti vapautetaan palvelukauppaa (mukaan lukien sijoittautuminen palvelujen alalla) ja joka täyttää GATS-sopimuksen V ja V bis artiklan perusteet, tai sellaisesta sopimuksesta, jolla olennaisesti vapautetaan sijoittautumista muun taloudellisen toiminnan alalla ja joka täyttää samat kriteerit tällaisen toiminnan osalta;

b) tunnustamista koskevista toimenpiteistä, mukaan lukien vaatimukset tai perusteet, jotka koskevat luonnollisen henkilön tai yrityksen toimilupaa, lisenssiä tai sertifiointia taloudellisen toiminnan harjoittamista varten, tai vakavaraisuus-toimenpiteet.

8. Tätä lukua ei sovelleta audiovisuaalialalla.

71 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

a) ”julkista valtaa käytettäessä harjoitetulla toiminnalla” tarkoitetaan toimintaa, mukaan lukien palvelujen tarjoaminen, jota ei toteuteta kaupallisesti eikä kilpailtaessa yhden tai useamman talouden toimijan kanssa;

b) ”sivuliikkeellä” tarkoitetaan osapuoleen sijoittautunutta toimipaikkaa, jolla ei ole oikeushenkilöllisyyttä mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, kuten toiseen osapuoleen sijoittautuneen emoyhtiön laajentuma, ja jolla on oma johto ja aineelliset edellytykset liikeneuvotteluihin kolmansien osapuolten kanssa siten, että tällaisten kolmansien osapuolten ei tarvitse neuvotella suoraan tällaisen emoyhtiön kanssa, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa emoyhtiön laajentuman toimipaikassa tietoisina tarvittaessa syntyvästä oikeussuhteesta emoyhtiöön, jonka päätoimipaikka on toisessa osapuolessa;

c) ”rajat ylittävällä palvelujen tarjonnalla” tarkoitetaan palvelujen tarjontaa

   i) osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle; tai

   ii) osapuolen alueella toisen osapuolen palvelujen käyttäjälle;

d) ”taloudellisella toiminnalla” tarkoitetaan kaikkea luonteeltaan teollista, kaupallista tai ammatillista palvelua tai toimintaa tai käsityöläistoimintaa mutta ei julkista valtaa käytettäessä tarjottavia palveluja tai harjoitettua toimintaa;

e) ”yrityksellä” tarkoitetaan oikeushenkilöä, sivuliikettä tai edustustoa, joka on perustettu sijoittautumisen kautta;

f) ”sijoittautumisella” tarkoitetaan oikeushenkilön perustamista tai hankkimista, mukaan lukien osakkuuden kautta, tai sivuliikkeen tai edustuston perustamista Euroopan unionissa tai Kirgisian tasavallassa pysyvien taloudellisten yhteyksien luomiseksi tai ylläpitämiseksi;

g) ”yrityksen sisäisesti siirretyllä työntekijällä” tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka on ollut osapuolen jonkin oikeushenkilön palveluksessa tai osakkaana vähintään yhden vuoden ajan välittömästi ennen saapumista ja tilapäistä oleskelua toisessa osapuolessa koskevan hakemuksen päivämäärää ja joka on tilapäisesti siirretty toisen osapuolen alueelle sijoittautuneeseen yritykseen, joka kuuluu ensiksi mainitun oikeushenkilön kanssa samaan konserniin, mukaan lukien edustusto, tytäryhtiö, sivuliike tai emoyritys, sillä edellytyksellä, että

i) asianomainen luonnollinen henkilö kuuluu johonkin seuraavista ryhmistä:

A) johtajat: johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti vastaavat yrityksen johtamisesta ja joita valvovat tai neuvovat pääasiassa yrityksen hallitus tai osakkeenomistajat taikka näitä vastaavat tahot, ja joiden tehtäviin kuuluvat vähintään seuraavat:

1) yrityksen tai sen osaston johtaminen;

2) muun valvonta-, asiantuntija- tai johtotehtävissä toimivan henkilöstön työskentelyn ohjaus ja valvonta; ja

3) henkilökohtainen toimivalta palkata ja irtisanoa työntekijöitä taikka suositella palkkaamista, irtisanomista tai muita henkilöstöön liittyviä toimia;

B) asiantuntijat: henkilöt, joilla on yrityksen tuotannon, tutkimuslaitteiden, tekniikan, prosessien, menetelmien tai hallinnon kannalta olennaista erityisosaamista; tai

C) harjoittelijat: henkilöt, joilla on korkeakoulututkinto ja jotka siirretään tilapäisesti urakehitystä varten tai liiketoiminnan tekniikoita tai menetelmiä koskevan koulutuksen saamiseksi; ([8])

ii) Euroopan unionin osalta i alakohdan B alakohdassa tarkoitettua osaamista arvioitaessa otetaan huomioon paitsi yrityskohtainen osaaminen myös luonnollisen henkilön huomattava pätevyys erityistä teknistä osaamista vaativassa työssä tai ammatissa, mukaan lukien henkilön kuuluminen luvanvaraisten ammattien harjoittajiin;

h) osapuolen ”sijoittajalla” tarkoitetaan kyseisen osapuolen luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka aikoo harjoittaa tai harjoittaa taloudellista toimintaa sijoittautumalla toiseen osapuoleen;

i) ”oikeushenkilöllä” tarkoitetaan mitä tahansa sovellettavan oikeuden mukaan joko voiton tuottamiseksi tai muuta tarkoitusta varten asianmukaisesti perustettua tai muulla tavoin järjestettyä, yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevaa oikeussubjektia, kuten yrityksiä, säätiöitä, henkilöyhtiöitä, yhteisyrityksiä, yksityisiä elinkeinonharjoittajia tai yhdistyksiä;

j) ”osapuolen oikeushenkilöllä” tarkoitetaan Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti perustettua oikeushenkilöä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Euroopan unionin alueella, tai Kirgisian tasavallan lainsäädännön mukaisesti perustettua oikeushenkilöä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Kirgisian tasavallan alueella; jos Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti perustetulla oikeushenkilöllä on Euroopan unionin alueella tai Kirgisian tasavallan lainsäädännön mukaisesti perustetulla oikeushenkilöllä Kirgisian tasavallan alueella ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka tai keskushallinto, sitä ei katsota osapuolen oikeushenkilöksi, ellei se harjoita merkittävää liiketoimintaa kyseisen osapuolen alueella; myös Euroopan unionin tai Kirgisian tasavallan ulkopuolelle sijoittautuneet meriliikenneyhtiöt, jotka ovat Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion tai Kirgisian tasavallan kansalaisten määräysvallassa, hyötyvät tästä luvusta, jos niiden alukset on rekisteröity kyseisen jäsenvaltion tai Kirgisian tasavallan lainsäädännön mukaisesti Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Kirgisian tasavaltaan ja ne purjehtivat Euroopan unionin jäsenvaltion tai Kirgisian tasavallan lipun alla;

([8]) Vastaanottavalta yritykseltä voidaan edellyttää oleskeluajan kattavan koulutusohjelman esittämistä ennakkohyväksyntää varten; koulutusohjelmasta on käytävä ilmi, että oleskelun tarkoituksena on koulutus. Espanjan, Itävallan, Liettuan, Ranskan, Saksan, Tšekin ja Unkarin osalta koulutuksen tulee liittyä suoritettuun korkeakoulututkintoon.

k) ”Euroopan unionin luonnollisella henkilöllä” ([9]) tarkoitetaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion kansalaista kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti ja ”Kirgisian tasavallan luonnollisella henkilöllä” tarkoitetaan Kirgisian tasavallan kansalaista Kirgisian tasavallan kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti;

l) ”toiminnalla” tarkoitetaan yrityksen johtamista, hallintoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä sekä sen myyntiä tai muunlaista lopettamista;

m) ”palveluilla” ([10]) tarkoitetaan kaikkien alojen kaikkia palveluja lukuun ottamatta julkista valtaa käytettäessä tarjottavia palveluja;

n) ”palveluntarjoajalla” tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä, joka aikoo tarjota tai tarjoaa palvelua;

o) ”osapuolen oikeushenkilön tytäryhtiöllä” tarkoitetaan kyseisen osapuolen toisen oikeushenkilön määräysvallassa olevaa oikeushenkilöä;

p) ”palvelun tarjoamisella” tarkoitetaan palvelun tuottamista, jakelua, markkinointia, myyntiä ja toimittamista.

72 ARTIKLA

Suosituimmuuskohtelu ja kansallinen kohtelu

1. Kun on kyse yrityksen sijoittautumisesta Euroopan unionin alueelle taloudellisen toiminnan harjoittamista varten, Euroopan unioni myöntää Kirgisian tasavallan sijoittajille ja niiden yrityksille vähintään yhtä suotuisan kohtelun kuin minkä tahansa kolmannen maan sijoittajille ja niiden yrityksille.

2. Kun on kyse yrityksen sijoittautumisesta Kirgisian tasavallan alueelle taloudellisen toiminnan harjoittamista varten, Kirgisian tasavalta myöntää Euroopan unionin sijoittajille ja niiden yrityksille vähintään yhtä suotuisan kohtelun kuin sen omille sijoittajille ja niiden yrityksille tai minkä tahansa kolmannen maan sijoittajille ja niiden yrityksille, sen mukaan, kumpi näistä kohteluista on suotuisampi.

3. Selvyyden vuoksi todetaan, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun kohteluun eivät sisälly muissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätyt sijoittajien ja valtion väliset riitojenratkaisumenettelyt. Osapuolen kolmannen osapuolen kanssa tekemien muiden kansainvälisten sopimusten aineelliset määräykset eivät itsessään ole tämän artiklan mukaista kohtelua. Tällaisiin määräyksiin perustuvat osapuolen toimenpiteet ([11]) voivat olla 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua kohtelua, ja ne voivat näin ollen merkitä tämän artiklan rikkomista.

4. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohtaa ei sovelleta lentoliikenteeseen, sisävesiliikenteeseen eikä meriliikenteeseen.

73 ARTIKLA

Palveluja koskeva horisontaalinen rajoitus

1. Sen estämättä, mitä tämän luvun muissa määräyksissä määrätään, osapuolta ei saisi velvoittaa myöntämään GATS-sopimuksen kattamille aloille tai toimenpiteille suotuisampaa kohtelua kuin se, joka kyseisen osapuolen on GATS-sopimuksen nojalla myönnettävä kunkin palvelualan, alasektorin ja toimitusmuodon osalta.

2. Selvyyden vuoksi palvelujen osalta todetaan, että osapuolten GATS-erityissitoumusluettelot, mukaan lukien varaumat ja Euroopan unionin osalta sen II artiklan poikkeuksia koskeva liite (luettelo suosituimmuuskohtelua koskevista poikkeuksista), liitetään tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi, ja niitä sovelletaan.

([9]) ”Euroopan unionin luonnollisen henkilön” määritelmään sisältyvät myös Latvian tasavallassa pysyvästi asuvat luonnolliset henkilöt, jotka eivät ole Latvian tasavallan tai minkään muun valtion kansalaisia mutta joilla on Latvian tasavallan säädösten ja määräysten nojalla oikeus saada kansalaisuudettoman henkilön passi (muukalaispassi).

([10]) Selvyyden vuoksi todetaan, että tässä luvussa palveluna pidetään palvelua, joka luetellaan WTO:n asiakirjan MTN.GNS/W/120 ajantasaisimmassa versiossa.

([11]) Selvyyden vuoksi todetaan, että pelkästään se, että osapuoli saattaa tällaiset määräykset osaksi lainsäädäntöään siinä määrin kuin on tarpeen niiden saattamiseksi osaksi osapuolen oikeusjärjestystä, ei itsessään ole toimenpide.

74 ARTIKLA

Vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskeva poikkeus

1. Tämä sopimus ei estä osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa toimenpiteitä toiminnan vakauteen liittyvistä syistä esimerkiksi suojellakseen sijoittajia, tallettajia, vakuutuksenottajia tai henkilöitä, joita kohtaan rahoituspalvelujen tarjoajalla on luottamusvelvollisuus, tai varmistaakseen rahoitusjärjestelmänsä luotettavuuden ja vakauden. Jos tällaiset toimenpiteet eivät ole tämän sopimuksen mukaisia, niitä ei saa käyttää keinona välttää osapuolelle tämän sopimuksen mukaisesti kuuluvia sitoumuksia tai velvoitteita.

2. Tätä sopimusta ei saa tulkita siten, että osapuoli olisi velvoitettu paljastamaan yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tileihin liittyviä tietoja tai julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tai yksityisiä tietoja.

75 ARTIKLA

Etujen kieltäminen

Osapuoli voi kieltää tämän luvun mukaiset edut toisen osapuolen oikeushenkilöltä tai kyseisen oikeushenkilön sen alueelle perustamalta yritykseltä, jos edut kieltävä osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitoon, mukaan lukien ihmisoikeuksien suojelu, ja

a) joilla kielletään liiketoimet kyseisen oikeushenkilön tai sen yrityksen kanssa; tai

b) joita rikottaisiin tai kierrettäisiin, jos tämän luvun mukaiset edut myönnettäisiin kyseiselle oikeushenkilölle tai sen yritykselle, myös silloin, kun toimenpiteillä kielletään liiketoimet sellaisen luonnollisen henkilön kanssa, jonka omistuksessa tai määräysvallassa kyseinen oikeushenkilö tai sen yritys on.

76 ARTIKLA

Yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät

1. Kumpikin osapuoli sallii toisen osapuolen sijoittajien palkata yrityksiinsä kyseisen toisen osapuolen luonnollisia henkilöitä edellyttäen, että tällaiset työntekijät ovat yrityksen sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen luonnollisten henkilöiden maahantulon ja tilapäisen oleskelun sallittu kesto on seuraava:

a) johtajien osalta enintään kolme vuotta;

b) asiantuntijoiden osalta enintään kolme vuotta; ja

c) harjoittelijoiden osalta enintään yksi vuosi.

3. Kaikkia osapuolten säädösten ja määräysten mukaisia maahantuloa, oleskelua, työskentelyä ja sosiaaliturvaa koskevia vaatimuksia, mukaan lukien oleskelun kestoa, vähimmäispalkkoja ja työehtosopimuksia koskevat määräykset, sovelletaan edelleen.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta tapauksiin, joissa yrityksen sisäisesti siirretyn työntekijän tilapäisen oleskelun tarkoituksena tai vaikutuksena on osallistuminen tai muunlainen vaikuttaminen työriidan tai johdon riidan tai näitä koskevien neuvotteluiden tulokseen.

77 ARTIKLA

Investointien asteittainen vapauttaminen

Osapuolet tunnustavat olevan tärkeää, että ne myöntävät toistensa sijoittajille kansallisen kohtelun yritysten sijoittautumisen ja toiminnan osalta alueellaan, sekä tarkastelevat mahdollisuutta edetä kohti tätä tavoitetta molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla ottaen huomioon kaikki yhteistyökomitean suositukset.

78 ARTIKLA

Vallitsevan tilan säilyttäminen

1. Kumpikin osapuoli pyrkii parhaansa mukaan välttämään sellaisten toimenpiteiden tai toimien toteuttamista, jotka muuttavat toistensa sijoittajien sijoittautumista ja toimintaa alueellaan koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoittamispäivää edeltävänä päivänä.

2. Kirgisian tasavalta ilmoittaa kumppanuuden ja yhteistyön hengessä ja 13 luvun mukaisesti Euroopan unionille aikomuksestaan antaa uusia säädöksiä tai määräyksiä, jotka voivat muuttaa Euroopan unionin sijoittajien yritysten sijoittautumista tai toimintaa Kirgisian tasavallassa koskevat edellytykset rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoittamispäivää edeltävänä päivänä.

3. Euroopan unioni voi pyytää Kirgisian tasavaltaa toimittamaan 2 kohdassa tarkoitettujen uusien säädösten tai määräysten luonnokset ja aloittamaan tällaisia luonnoksia koskevat neuvottelut.

4. Jos Kirgisian tasavallassa käyttöön otetut uudet säädökset tai määräykset johtaisivat Euroopan unionin sijoittajien yritysten toimintaa koskevien edellytysten muuttumiseen rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä, tällaisia säädöksiä ja määräyksiä ei sovelleta kolmeen vuoteen niiden voimaantulon jälkeen sellaisiin yrityksiin, jotka olivat jo sijoittautuneet Kirgisian tasavaltaan tällaisten säädösten tai määräysten tullessa voimaan.

5. Selvyyden vuoksi todetaan, että Kirgisian tasavallan syrjimättömällä tavalla soveltamia verotoimenpiteitä ei katsota 4 kohdassa tarkoitetuiksi rajoittavammiksi edellytyksiksi.

79 ARTIKLA

Rajat ylittävä palvelujen tarjonta

1. Osapuolet sitoutuvat tämän luvun määräysten mukaisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet rajat ylittävän palvelujen tarjonnan mahdollistamiseksi asteittain osapuolten välillä ottaen huomioon osapuolten palvelualojen kehityksen.

2. Yhteistyöneuvosto antaa suosituksia tämän artiklan soveltamisesta.

80 ARTIKLA

Yhteistyö markkinasuuntautuneen palvelualan luomiseksi Kirgisian tasavallassa

Osapuolet toimivat yhteistyössä tavoitteenaan markkinasuuntautuneen palvelualan luominen Kirgisian tasavallassa.

81 ARTIKLA

Meriliikennepalvelut

1. Osapuolet soveltavat periaatetta, jonka mukaan kansainvälisille meriliikennemarkkinoille ja meriliikenteeseen on rajoittamaton pääsy kaupallisin ehdoin ja syrjimättömästi.

2. Soveltaessaan 1 kohdassa tarkoitettua periaatetta osapuolet

a) eivät ota käyttöön tulevissa, kolmansien maiden kanssa meriliikennepalveluista tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa lastinjakojärjestelyjä, kuivan ja nestemäisen irtolastin kuljetukset ja linjaliikenne mukaan luettuina, ja lopettavat kohtuullisen ajan kuluessa aiempiin sopimuksiin sisältyvät lastinjakojärjestelyt; ja

b) poistavat tämän sopimuksen voimaan tullessa kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset tai muut esteet, jotka voisivat rajoittaa peitellysti kansainvälisten meriliikennepalvelujen vapaata tarjoamista tai vaikuttaa niihin syrjivästi, ja pidättäytyvät ottamasta sellaisia käyttöön.

82 ARTIKLA

Muut liikennepalvelut

Osapuolten välisen liikenteen koordinoidun kehittämisen varmistamiseksi osapuolten kaupalliset tarpeet huomioon ottaen osapuolten tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen neuvottelemissa erityisissä sopimuksissa voidaan käsitellä vastavuoroisen markkinoillepääsyn ja palvelujen tarjoamisen edellytyksiä maantie-, rautatie- ja sisävesiliikenteessä sekä tarvittaessa lentoliikenteessä.

7 LUKU

PÄÄOMANLIIKKEET, MAKSUT JA SIIRROT SEKÄ TILAPÄISET SUOJATOIMENPITEET

83 ARTIKLA

Vaihtotase

Osapuolet sallivat YK:n valuutta- ja rahoituskonferenssissa 22 päivänä heinäkuuta 1944 hyväksytyn Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen sovellettavien artiklojen mukaisesti kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa suoritettavat vaihtotaseeseen liittyvät maksut osapuolten välillä sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen muiden määräysten soveltamista.

84 ARTIKLA

Pääomanliikkeet

1. Kumpikin osapuoli varmistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen maksutaseen pääoma- ja rahoitustasetta koskevien suoritusten osalta pääomien vapaan liikkuvuuden suorissa sijoituksissa, jotka on tehty osapuolen alueella sovellettavan lainsäädännön ja 6 luvun mukaisesti, sekä tällaisen sijoitetun pääoman ja siitä saatujen voittojen rahaksi muuttamisen ja kotiuttamisen.

2. Kumpikaan osapuoli ei ota käyttöön Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Kirgisian tasavallan asukkaiden välisiin pääomanliikkeisiin ja juokseviin maksuihin liittyviä uusia rajoituksia eivätkä tiukenna voimassa olevia määräyksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen muiden määräysten soveltamista.

3. Osapuolet kuulevat toisiaan helpottaakseen pääoman liikkuvuutta niiden välillä ja edistääkseen kauppaa ja investointeja.

85 ARTIKLA

Pääomanliikkeitä, maksuja ja siirtoja koskevien säädösten ja määräysten soveltaminen

1. Mitä 83 ja 84 artiklassa määrätään, ei estä osapuolta soveltamasta säädöksiään ja määräyksiään, jotka koskevat

a) konkurssia, maksukyvyttömyyttä tai velkojien oikeuksien suojelua;

b) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua, niillä käytävää kauppaa tai niiden välittämistä;

c) pääomanliikkeitä, maksuja tai siirtoja koskevia rahoitustietoja tai kirjanpitoa, kun se on tarpeen lain täytäntöönpanon valvonnan tai rahoitusalan sääntelyviranomaisten avustamiseksi;

d) rikoksia tai harhaanjohtavia tai vilpillisiä toimintatapoja;

e) sen varmistamista, että oikeudenkäyttöasioissa annettuja määräyksiä tai päätöksiä noudatetaan; tai

f) sosiaaliturvaa, julkisia eläkejärjestelmiä tai pakollisia säästöohjelmia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja säädöksiä ja määräyksiä ei saa soveltaa mielivaltaisella tai syrjivällä tavalla taikka tavalla, joka muulla tavoin merkitsisi pääomanliikkeiden, maksujen tai siirtojen peiteltyä rajoittamista.

86 ARTIKLA

Tilapäiset suojatoimenpiteet

1. Poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa Kirgisian tasavallan tai sellaisen Euroopan unionin jäsenvaltion, jonka rahayksikkö ei ole euro, raha- ja valuuttakurssipolitiikan toimintaan taikka Euroopan unionin osalta talous- ja rahaliiton toimintaan liittyy vakavia vaikeuksia tai sellaisten uhka on olemassa, asianomainen osapuoli voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa pääomanliikkeitä, maksuja tai siirtoja koskevia suojatoimenpiteitä enintään kuuden kuukauden ajan.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet on rajattava siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä.

87 ARTIKLA

Maksutaseeseen ja ulkoiseen rahoitukseen liittyvien vaikeuksien ilmetessä sovellettavat rajoitukset

1. Jos osapuolella on vakavia maksutaseeseen tai ulkoiseen rahoitukseen liittyviä vaikeuksia tai sellaisten uhka on olemassa, se voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa pääomanliikkeitä, maksuja tai siirtoja koskevia rajoittavia toimenpiteitä. ([12])

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä koskevat seuraavat vaatimukset:

a) niiden on oltava soveltuvin osin Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen mukaisia;

b) niissä ei saa mennä pidemmälle kuin on tarpeen vakavien maksutaseeseen tai ulkoiseen rahoitukseen liittyviin vaikeuksiin tai sellaisten uhkaan puuttumiseksi;

c) niiden on oltava tilapäisiä, ja ne on poistettava vähitellen 1 kohdassa tarkoitettujen olosuhteiden parantuessa;

d) niissä on vältettävä tarpeettoman vahingon aiheuttamista toisen osapuolen kaupallisille, taloudellisille ja rahoitukseen liittyville eduille;

e) niissä ei saa kohdella toista osapuolta vähemmän suotuisasti kuin kolmansia osapuolia vastaavissa tilanteissa.

3. Tavarakaupan osalta osapuoli voi ottaa käyttöön rajoittavia toimenpiteitä suojatakseen ulkoista rahoitusasemaansa tai maksutasettaan. Tällaisten toimenpiteiden on oltava GATT 1994 -sopimuksen sekä tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 maksutasetta koskevista määräyksistä tehdyn sopimuksen mukaisia.

4. Palvelukaupan osalta osapuoli voi ottaa käyttöön rajoittavia toimenpiteitä suojatakseen ulkoista rahoitusasemaansa tai maksutasettaan. Tällaisten toimenpiteiden on oltava GATS-sopimuksen XII artiklan mukaisia.

5. Osapuolen, joka pitää voimassa tai ottaa käyttöön 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, on viipymättä ilmoitettava niistä toiselle osapuolelle.

6. Jos tämän artiklan nojalla otetaan käyttöön tai pidetään voimassa rajoituksia, asiasta on viipymättä neuvoteltava yhteistyökomiteassa, ellei neuvotteluja käydä muilla foorumeilla. Neuvotteluissa käsitellään kyseisiin toimenpiteisiin johtanutta, maksutaseeseen tai ulkoiseen rahoitukseen liittyvää vaikeutta ottaen huomioon muun muassa seuraavat tekijät:

a) maksutaseeseen tai ulkoiseen rahoitukseen liittyvien vaikeuksien luonne ja laajuus;

b) ulkoiset taloudelliset ja kaupankäyntiin liittyvät olosuhteet; ja

c) mahdollisesti käytettävissä olevat vaihtoehtoiset korjaavat toimenpiteet.

7. Edellä olevassa 6 kohdassa tarkoitetuissa neuvotteluissa käsitellään sitä, ovatko mahdolliset rajoittavat toimenpiteet 1 ja 2 kohdan mukaisia. Kaikki saatavilla olevat Kansainvälisen valuuttarahaston esittämät tilastolliset ja tosiseikkoihin perustuvat asiaankuuluvat tiedot on hyväksyttävä, ja päätelmissä on otettava huomioon Kansainvälisen valuuttarahaston arvio asianomaisen osapuolen maksutaseesta ja ulkoisesta rahoitusasemasta.

([12]) Euroopan unionin osalta Euroopan unionin jäsenvaltio voi toteuttaa tällaisia toimenpiteitä sellaisissa muissa kuin 86 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa, jotka vaikuttavat kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion talouteen.

8 LUKU

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET

A JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

88 ARTIKLA

Tavoitteet

Tämän luvun tavoitteena on

a) helpottaa innovatiivisten ja luovien tuotteiden ja palvelujen tuotantoa ja kaupallistamista osapuolten välillä kestävyyden ja osallistavuuden lisäämiseksi osapuolten taloudessa;

b) helpottaa ja säännellä osapuolten välistä kauppaa sekä vähentää tällaisen kaupan vääristymiä ja esteitä; ja

c) saavuttaa riittävä ja tehokas teollis- ja tekijänoikeuksien suojan ja täytäntöönpanon taso.

89 ARTIKLA

Velvoitteiden luonne ja soveltamisala

1. Osapuolet panevat täytäntöön teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat kansainväliset sopimukset, joiden sopimuspuolia ne ovat, mukaan lukien TRIPS-sopimus. Tällä luvulla täydennetään ja täsmennetään kummankin osapuolen oikeuksia ja velvoitteita, jotka on vahvistettu TRIPS-sopimuksessa ja muissa teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa, joiden sopimuspuolia osapuolet ovat.

2. Tässä luvussa ”teollis- ja tekijänoikeuksilla” tarkoitetaan kaikkia tämän sopimuksen 92–136 artiklassa ja TRIPS-sopimuksen II osan 1–7 jaksossa tarkoitettuja teollis- ja tekijänoikeuksien luokkia.

3. Teollis- ja tekijänoikeuksien suoja sisältää suojan vilpillistä kilpailua vastaan Pariisissa 20 päivänä maaliskuuta 1883 tehdyn teollisoikeuden suojelemista koskevan yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 28 päivänä syyskuuta 1979, jäljempänä ”Pariisin yleissopimus”, 10 bis artiklan mukaisesti.

4. Tämä luku ei estä osapuolta soveltamasta lainsäädäntöään, jolla otetaan käyttöön tiukempia teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa ja täytäntöönpanoa koskevia vaatimuksia, jos ne ovat tämän luvun mukaisia.

90 ARTIKLA

Sammuminen

1. Kumpikin osapuoli säätää teollis- ja tekijänoikeuksien kansallista tai alueellista sammumista koskevasta järjestelmästä tekijänoikeutta ja lähioikeuksia sekä tavaramerkkejä koskevan lainsäädäntönsä mukaisesti.

2. Oikeuksien sammumista tekijänoikeuden ja lähioikeuksien alalla sovelletaan ainoastaan teosten tai muun suojatun aineiston alkuperäiskappaleiden tai niiden kopioiden levittämiseen yleisölle myymällä tai muulla tavoin.

91 ARTIKLA

Kansallinen kohtelu

1. Kumpikin osapuoli myöntää tämän luvun soveltamisalaan kuuluvien teollis- ja tekijänoikeuksien osalta toisen osapuolen kansalaisille vähintään yhtä suotuisan kohtelun kuin omille kansalaisilleen teollis- ja tekijänoikeuksien suojelun ([13]) osalta, ellei seuraavissa sopimuksissa sallituista poikkeuksista muuta johdu:

a) Pariisin yleissopimus;

b) Bernissä 9 päivänä syyskuuta 1886 hyväksytty yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta, jäljempänä ”Bernin yleissopimus”;

c) Roomassa 26 päivänä lokakuuta 1961 tehty kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyritysten suojaamisesta, jäljempänä ”Rooman yleissopimus”; tai

d) Washingtonissa 26 päivänä toukokuuta 1989 hyväksytty sopimus integroituihin piireihin liittyvästä henkisestä omaisuudesta.

Esittäjien, äänitteiden tuottajien ja yleisradio-organisaatioiden osalta ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu velvoite koskee ainoastaan oikeuksia, joista määrätään tässä sopimuksessa.

2. Osapuoli voi hyödyntää 1 kohdassa tarkoitetuissa kansainvälisissä sopimuksissa jo määrättyjä poikkeuksia oikeudellisten ja hallinnollisten menettelyjensä yhteydessä, mukaan lukien toisen osapuolen kansalaisen velvoittaminen ilmoittamaan prosessiosoite sen alueella tai nimittämään edustaja sen alueella, edellyttäen että

a) tällaiset poikkeukset ovat tarpeen sellaisten osapuolen säädösten tai määräysten noudattamisen varmistamiseksi, jotka eivät ole ristiriidassa tämän luvun kanssa; ja

b) tällaisia poikkeuksia ei sovelleta tavalla, joka merkitsisi peiteltyä kaupan rajoittamista.

3. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta menettelyihin, joista määrätään Maailman henkisen omaisuuden järjestön, jäljempänä ”WIPO”, alaisuudessa tehdyissä teollis- ja tekijänoikeuksien hankintaa tai voimassapitoa koskevissa monenvälisissä sopimuksissa.

B JAKSO

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIA KOSKEVAT NORMIT

1 ALAJAKSO

TEKIJÄNOIKEUS JA LÄHIOIKEUDET

92 ARTIKLA

Kansainväliset sopimukset

1. Kumpikin osapuoli vahvistaa sitoutumisensa seuraaviin sopimuksiin ja noudattaa niitä:

a) Bernin yleissopimus;

b) Rooman yleissopimus;

c) Genevessä 20 päivänä joulukuuta 1996 hyväksytty WIPOn tekijänoikeussopimus (WCT);

d) Genevessä 20 päivänä joulukuuta 1996 hyväksytty WIPOn esitys- ja äänitesopimus; ja

([13]) Tässä kohdassa ”suojelu” käsittää seikat, jotka vaikuttavat teollis- ja tekijänoikeuksien saatavuuteen, hankintaan, laajuuteen, voimassapitoon ja täytäntöönpanoon, samoin kuin seikat, jotka vaikuttavat tässä luvussa erityisesti mainittujen teollis- ja tekijänoikeuksien käyttöön. Lisäksi tässä kohdassa ”suojelu” käsittää toimenpiteet, joilla estetään tehokkaiden teknisten suojakeinojen kiertäminen, sekä oikeuksien hallinnointitietoja koskevat toimenpiteet.

e) Marrakechissa 28 päivänä kesäkuuta 2013 tehty Marrakechin sopimus julkaistujen teosten saatavuuden helpottamisesta sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi.

2. Kumpikin osapuoli noudattaa ja pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin ratifioimaan Pekingissä 24 päivänä kesäkuuta 2012 hyväksytyn audiovisuaalisia esityksiä koskevan Pekingin sopimuksen tai liittymään siihen.

93 ARTIKLA

Tekijät

Kumpikin osapuoli antaa tekijöille yksinoikeuden sallia tai kieltää

a) teostensa toisintaminen suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa, kokonaan tai osittain;

b) teostensa alkuperäiskappaleen tai sen kopion levitys yleisölle myymällä tai millä tahansa muulla tavalla;

c) teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset käyttöönsä itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana; ja

d) teostensa alkuperäisversioiden tai kopioiden kaupallinen vuokraus yleisölle.

94 ARTIKLA

Esittäjät

Kumpikin osapuoli antaa esittäjille yksinoikeuden sallia tai kieltää

a) esitystensä tallentaminen ([14]);

b) esitystensä tallentaminen suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa, kokonaan tai osittain;

c) esitystensä tallenteiden saattaminen yleisön saataville joko myymällä tai muulla tavalla;

d) esitystensä tallenteiden saattaminen yleisön saataville langallisesti tai langattomasti siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada esitysten tallenteet käyttöönsä itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana;

e) esitystensä yleisradiointi langattomasti ja niiden välittäminen yleisölle, paitsi jos esitys jo sinänsä on yleisradioitu esitys tai on peräisin tallenteelta; ja

f) esitystensä tallenteiden kaupallinen vuokraus yleisölle.

95 ARTIKLA

Äänitteiden tuottajat

Kumpikin osapuoli myöntää äänitteiden tuottajille yksinoikeuden sallia tai kieltää

a) äänitteidensä toisintaminen suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa, kokonaan tai osittain;

b) äänitteidensä, mukaan lukien niiden kopiot, saattaminen yleisön saataville joko myymällä tai muulla tavalla;

c) äänitteidensä saattaminen yleisön saataville langallisesti tai langattomasti siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada äänitteet käyttöönsä itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana; ja

([14]) Ilmaisulla ”tallentaminen” tarkoitetaan äänien tai niitä edustavien merkkien sisällyttämistä taikka liikkuvan kuvan audiovisuaalista sisällyttämistä, riippumatta siitä, liittyykö siihen ääniä tai niitä edustavia merkkejä, materiaaliseen alustaan, josta ne laitteen avulla voidaan havaita, kopioida tai tuoda julki.

d) äänitteidensä kaupallinen vuokraus yleisölle.

96 ARTIKLA

Yleisradio-organisaatiot

Kumpikin osapuoli myöntää yleisradio-organisaatioille yksinoikeuden sallia tai kieltää

a) lähetystensä tallentaminen, riippumatta siitä, tapahtuuko lähetys langallisesti vai langattomasti, mukaan luettuina lähetykset kaapelin tai satelliitin välityksellä;

b) lähetystensä tallentaminen suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa, kokonaan tai osittain riippumatta siitä, tapahtuvatko kyseiset lähetykset johtoja pitkin vai vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä, mukaan luettuina lähetykset kaapelin tai satelliitin välityksellä;

c) lähetystensä tallenteiden saattaminen yleisön saataville langallisesti tai langattomasti riippumatta siitä, tapahtuvatko kyseiset lähetykset johtoja pitkin vai vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä, mukaan luettuina lähetykset kaapelin tai satelliitin välityksellä, siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada tallenteet käyttöönsä itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana;

d) lähetystensä tallenteiden tai niiden kopioiden saattaminen yleisön saataville joko myymällä tai muulla tavalla riippumatta siitä, tapahtuvatko kyseiset lähetykset johtoja pitkin vai vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä, mukaan luettuina lähetykset kaapelin tai satelliitin välityksellä; ja

e) lähetystensä uudelleen tapahtuva yleisradiointi langattomasti sekä lähetystensä välittäminen yleisölle, jos tällainen välittäminen tapahtuu paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy pääsymaksua vastaan.

97 ARTIKLA

Kaupallisessa tarkoituksessa julkaistujen äänitteiden yleisradiointi ja välittäminen yleisölle ([15])

1. Kumpikin osapuoli säätää, että esittäjillä ja äänitteiden tuottajilla on oikeus kohtuulliseen korvaukseen, jos kaupallisessa tarkoituksessa julkaistua äänitettä tai tällaisen äänitteen kopiota käytetään yleisradiointiin tai välittämiseen yleisölle.

2. Kumpikin osapuoli varmistaa, että 1 kohdassa tarkoitettu korvaus jaetaan asiaankuuluvien esittäjien ja äänitteiden tuottajien kesken. Jos esittäjien ja äänitteiden tuottajien välillä ei ole sopimusta, kumpikin osapuoli voi vahvistaa ehdot, joiden mukaisesti korvaus jaetaan esittäjien ja äänitteiden tuottajien kesken.

98 ARTIKLA

Suoja-aika

1. Teoksen tekijän oikeudet ovat voimassa tekijän koko elinajan ja 70 vuotta tämän kuolemasta riippumatta päivästä, jona teos on laillisesti saatettu yleisön saataville.

2. Sanoitetun sävellyksen suojan voimassaoloaika päättyy 70 vuoden kuluttua seuraavista henkilöistä viimeisenä elossa olleen kuolemasta, riippumatta siitä, onko kyseiset henkilöt nimetty tekijäkumppaneiksi: sanoittaja ja säveltäjä, mikäli sekä sanoitus että sävellys luotiin erityisesti kyseistä sanoitettua sävellystä varten.

3. Jos tekijänoikeus kuuluu yhteisesti teoksen tekijäkumppaneille, 1 kohdassa tarkoitettu voimassaoloaika lasketaan viimeisenä elossa olleen tekijäkumppanin kuolemasta.

4. Nimettömänä tai salanimellä julkaistujen teosten suojan voimassaoloaika on 70 vuotta teoksen saattamisesta laillisesti yleisön saataville. Jos tekijän käyttämä salanimi ei aiheuta epäilystä tämän henkilöllisyydestä tai jos tekijä ilmaisee henkilöllisyytensä tämän kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuna aikana, sovelletaan 1 kohdassa tarkoitettua suojan voimassaoloaikaa.

5. Elokuvateoksen tai audiovisuaalisen teoksen suojan voimassaoloaika päättyy 70 vuoden kuluttua seuraavista henkilöistä viimeisenä elossa olleen kuolemasta, riippumatta siitä, onko kyseiset henkilöt nimetty tekijäkumppaneiksi:

a) pääohjaaja;

([15]) Kumpikin osapuoli voi myöntää esittäjille ja äänitteiden tuottajille laajempia oikeuksia, jotka koskevat kaupallisessa tarkoituksessa julkaistujen äänitteiden yleisradiointia ja välittämistä yleisölle.

b) käsikirjoittaja;

c) vuoropuhelun kirjoittaja; ja

d) nimenomaisesti kyseistä elokuvateosta tai audiovisuaalista teosta varten luodun musiikin säveltäjä.

Kirgisian tasavalta voi lainsäädännössään poistaa tästä luettelosta tai lisätä siihen yhden tai useamman henkilön.

6. Yleisradio-organisaatioiden oikeudet lakkaavat 50 vuoden kuluttua lähetyksen ensimmäisestä yleisradioinnista riippumatta siitä, tapahtuuko kyseinen lähetys johtoja pitkin vai vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä, mukaan luettuina lähetykset kaapelin tai satelliitin välityksellä.

7. Esittäjien oikeudet lakkaavat 50 vuoden kuluttua esityksen tallentamispäivästä. Jos esityksen tallenne julkaistaan laillisesti tai saatetaan laillisesti yleisön saataville kyseisenä aikana, suoja-aika lasketaan kuitenkin ensimmäisen tällaisen julkaisemisen tai yleisön saataville asettamisen päivämäärästä sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

Äänitteinä tallennettujen esitysten osalta suoja-aika on 70 vuotta tällaisen ensimmäisen julkaisemisen tai yleisön saataville asettamisen päivämäärästä.

8. Äänitteiden tuottajien oikeudet lakkaavat 50 vuoden kuluttua tallennuksesta. Jos äänite kuitenkin julkaistaan laillisesti tänä aikana, kyseiset oikeudet lakkaavat 70 vuoden kuluttua ensimmäisen tällaisen julkaisemisen päivämäärästä. Jos äänitettä ei ole laillisesti julkaistu ensimmäisessä virkkeessä mainittuna aikana mutta jos se on saatettu laillisesti yleisön saataville tänä aikana, mainitut oikeudet lakkaavat 70 vuoden kuluttua ensimmäisen laillisen yleisön saataville asettamisen päivämäärästä. Kumpikin osapuoli voi toteuttaa toimenpiteitä varmistaakseen, että suoja-ajan ensimmäisten 50 vuoden jälkeisellä 20 vuoden ajanjaksolla saatu voitto jaetaan tasapuolisesti esittäjien ja äänitteiden tuottajien kesken.

9. Tässä artiklassa määrätyt suoja-ajat lasketaan suoja-ajan aloittavan tapahtuman vuotta seuraavan vuoden tammikuun 1 päivästä.

10. Kumpikin osapuoli voi määrätä tässä artiklassa määrättyjä suoja-aikoja pidemmistä suoja-ajoista.

11. Kirgisian tasavalta määrää tässä artiklassa tarkoitetuista suoja-ajoista viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

99 ARTIKLA

Jälleenmyyntioikeus

1. Kumpikin osapuoli säätää, että alkuperäisen kuvataideteoksen tekijällä on luovuttamaton oikeus, josta ei voida luopua edes etukäteen, saada rojalti teoksen sellaisesta jälleenmyynnistä saadusta hinnasta, joka tapahtuu sen jälkeen, kun tekijä on luovuttanut teoksensa ensimmäisen kerran.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua oikeutta sovelletaan kaikkeen jälleenmyyntiin, johon osallistuu myyjinä, ostajina tai välittäjinä taidekaupan ammattilaisia, kuten huutokauppakamareita, taidegallerioita sekä taidekauppiaita yleensä.

3. Kumpikin osapuoli voi säätää, että 1 kohdassa tarkoitettua oikeutta ei sovelleta jälleenmyyntiin, jossa myyjä on hankkinut teoksen suoraan tekijältä vähemmän kuin kolme vuotta ennen kyseistä jälleenmyyntiä ja jossa jälleenmyyntihinta ei ylitä tiettyä vähimmäismäärää.

4. Korvauksen perimismenettelystä ja määrästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

100 ARTIKLA

Oikeuksien kollektiivinen hallinnointi

1. Osapuolet pyrkivät lisäämään yhteistyötä yhteisvalvontajärjestöjensä välillä edistääkseen teosten ja muun suojatun aineiston saatavuutta osapuolten alueilla sekä tällaisten teosten tai muun suojatun aineiston käytöstä saatavien tekijänoikeustulojen siirtoa yhteisvalvontajärjestöjensä välillä.

2. Kumpikin osapuoli lisää yhteisvalvontajärjestöjensä avoimuutta etenkin niiden keräämien tekijänoikeustulojen, niiden keräämiinsä tekijänoikeustuloihin soveltamien vähennysten, kerättyjen tekijänoikeustulojen käytön, levityspolitiikan ja niiden kokoelmien osalta.

3. Kumpikin osapuoli sitoutuu varmistamaan, että jos osapuolen alueelle sijoittautunut yhteisvalvontajärjestö edustaa toisen osapuolen alueelle sijoittautunutta toista yhteisvalvontajärjestöä edustussopimuksen nojalla, se ei kohtele syrjivästi edustamansa yhteisvalvontajärjestön oikeudenhaltijoita.

4. Kumpikin osapuoli pyrkii säätämään, että jos osapuolen alueelle sijoittautunut yhteisvalvontajärjestö edustaa toisen osapuolen alueelle sijoittautunutta toista yhteisvalvontajärjestöä edustussopimuksen nojalla, edustavan yhteisvalvontajärjestön on maksettava tarkasti, säännöllisesti ja huolellisesti rahamäärät, jotka se on velkaa edustamalleen yhteisvalvontajärjestölle, ja annettava edustamalleen yhteisvalvontajärjestölle tiedot sen puolesta kerättyjen tekijänoikeustulojen määrästä sekä tekijänoikeustuloista tehdyistä vähennyksistä.

101 ARTIKLA

Poikkeukset ja rajoitukset

Kumpikin osapuoli voi asettaa rajoituksia tai poikkeuksia 93–96 artiklassa määrättyihin oikeuksiin vain tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tai muun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijoiden oikeutettuja etuja.

102 ARTIKLA

Teknisten toimenpiteiden suojaaminen

1. Kumpikin osapuoli säätää oikeudellisesta suojasta, jolla torjutaan sellaista tehokkaiden teknisten toimenpiteiden kiertämistä, jota asianomainen henkilö harjoittaa tietoisena siitä, että hän kiertää tehokasta teknistä toimenpidettä, tai niin, että hänellä on riittävät perusteet tietää tämä.

2. Kumpikin osapuoli säätää oikeudellisesta suojasta, jolla torjutaan sellaista laitteiden, tuotteiden tai komponenttien valmistamista, maahantuontia, jakelua, myyntiä, vuokrausta, myytäväksi tai vuokrattavaksi ilmoittelua taikka kaupallisiin tarkoituksiin omistamista tai sellaisten palvelujen tarjoamista,

a) joita markkinoidaan, mainostetaan tai pidetään kaupan tehokkaiden teknisten toimenpiteiden kiertämiseksi;

b) joiden tarkoituksella tai käytöllä on tehokkaiden teknisten toimenpiteiden kiertämisen lisäksi vain vähän muuta kaupallista merkitystä; tai

c) jotka on pääasiallisesti suunniteltu, tuotettu, mukautettu tai toteutettu siten, että niiden tarkoituksena on mahdollistaa tehokkaiden teknisten toimenpiteiden kiertäminen tai helpottaa sitä.

3. Tässä alajaksossa ”teknisillä toimenpiteillä” tarkoitetaan tekniikkaa, laitetta tai komponenttia, joka on suunniteltu normaalissa käyttötarkoituksessa estämään tai rajoittamaan teoksiin tai muuhun aineistoon kohdistuvia tekoja, joihin ei ole saatu lupaa tekijänoikeuden tai lähioikeuksien haltijalta kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla. Teknisiä toimenpiteitä pidetään ”tehokkaina”, jos oikeudenhaltijat valvovat suojatun teoksen tai muun aineiston käyttöä jonkin sellaisen pääsynvalvonta- tai suojauskeinon avulla, jolla tavoiteltu suoja saavutetaan ja joita ovat esimerkiksi teoksen tai muun aineiston salaus tai muunlainen muuttaminen taikka kopioinnin valvontajärjestelmä.

4. Jos oikeudenhaltijat eivät toteuta vapaaehtoisia toimenpiteitä, kumpikin osapuoli voi sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa määrätään oikeudellisesta suojasta, tarvittaessa toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että riittävä oikeudellinen suoja, jolla torjutaan tämän artiklan mukaisesti määrättyjen tehokkaiden teknisten toimenpiteiden kiertämistä, ei estä 101 artiklan mukaisista poikkeuksista tai rajoituksista hyötyviä hyödyntämästä tällaisia poikkeuksia tai rajoituksia.

103 ARTIKLA

Oikeuksien hallinnointitietoja koskevat velvoitteet

1. Kumpikin osapuoli säätää oikeudellisesta suojasta sellaista henkilöä vastaan, joka tietoisesti suorittaa luvatta jonkin seuraavista teoista, jos tällainen henkilö tietää tai hänen voidaan kohtuudella olettaa tietävän, että näin tehdessään hän aiheuttaa, mahdollistaa tai salaa kansallisessa lainsäädännössä säädetyn tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkaamisen tai helpottaa sitä:

a) oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen poistaminen tai muuttaminen; ja

b) tämän alajakson nojalla suojattujen teosten tai muun aineiston levittäminen, maahantuonti levitystä varten, yleisradiointi, yleisölle välittäminen tai yleisön saataville saattaminen niin, että sähköiset oikeuksien hallinnointitiedot on poistettu tai niitä on muutettu luvatta.

2. Tässä artiklassa ”oikeuksien hallinnointitiedoilla” tarkoitetaan kaikkia oikeudenhaltijoiden toimittamia tietoja, joilla tunnistetaan tässä artiklassa tarkoitettu teos tai muu aineisto, tekijä tai muu oikeudenhaltija, tai tietoja teoksen tai muun aineiston käyttöehdoista ja -edellytyksistä sekä numeroita tai koodeja, jotka tarkoittavat tällaista tietoa.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan, jos oikeuksien hallinnointitietoja on liitetty tässä artiklassa tarkoitetun teoksen tai muun aineiston kappaleeseen tai niitä ilmenee mainittua teosta tai aineistoa yleisölle välitettäessä.

2 ALAJAKSO

TAVARAMERKIT

104 ARTIKLA

Kansainväliset sopimukset

Kumpikin osapuoli

a) liittyy Madridissa 27 päivänä kesäkuuta 1989 hyväksyttyyn tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Madridin sopimukseen liittyvään pöytäkirjaan, sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä lokakuuta 2006 ja 12 päivänä marraskuuta 2007;

b) noudattaa Genevessä 27 päivänä lokakuuta 1994 tehtyä tavaramerkkilakisopimusta ja 15 päivänä kesäkuuta 1957 tehtyä Nizzan sopimusta, joka koskee tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten; ja

c) pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin liittymään Singaporessa 27 päivänä maaliskuuta 2006 tehtyyn Singaporen sopimukseen tavaramerkkilaista.

105 ARTIKLA

Merkit, jotka voivat muodostaa tavaramerkin

1. Tavaramerkin voi muodostaa mikä tahansa merkki, erityisesti sanat, mukaan lukien henkilönnimet, tai kuviot, kirjaimet, numerot, värit, tavaroiden tai niiden päällyksen muoto, tai äänet, jos

a) tällaisilla merkeillä voidaan erottaa yrityksen tavarat tai palvelut muiden yritysten tavaroista tai palveluista; ja

b) tällaiset merkit voidaan esittää kummankin osapuolen tavaramerkkirekisterissä tavalla, joka mahdollistaa sen, että toimivaltaiset viranomaiset ja yleisö voivat määrittää sen haltijan saaman suojan selkeän ja täsmällisen kohteen.

2. Kirgisian tasavalta pyrkii mahdollistamaan äänen rekisteröinnin tavaramerkkinä viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

106 ARTIKLA

Tavaramerkillä myönnetyt oikeudet, myös kauttakuljetetuille tavaroille

1. Rekisteröidyn tavaramerkin haltijalla on yksinoikeus tavaramerkkiin. Tavaramerkin haltijalla on oikeus estää kaikkia kolmansia osapuolia, joilla ei ole tavaramerkin haltijan suostumusta, käyttämästä elinkeinotoiminnassa merkkiä,

a) joka on sama kuin rekisteröity tavaramerkki, sellaisia tavaroita tai palveluja varten, jotka ovat samoja kuin ne tavarat tai palvelut, joita varten tavaramerkki on rekisteröity;

b) joka sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin rekisteröity tavaramerkki ja sen vuoksi, että tämän tavaramerkin kattamat tavarat tai palvelut ovat samoja tai samankaltaisia kuin merkin kattamat tavarat ja palvelut, aiheuttaa yleisön keskuudessa sekaannusvaaran, kuten vaaran merkin ja rekisteröidyn tavaramerkin välisestä mielleyhtymästä.

2. Rekisteröidyn tavaramerkin haltijalla on oikeus estää kaikkia kolmansia osapuolia tuomasta tavaroita elinkeinotoiminnassa sen osapuolen alueelle, jossa tavaramerkki on rekisteröity, vaikka niitä ei luovuteta siellä vapaaseen liikkeeseen, jos tällaiset tavarat, mukaan lukien päällykset, tulevat kolmansista maista ja niissä on ilman lupaa tavaramerkki, joka on sama kuin tavaramerkki, joka on rekisteröity tällaisia tavaroita varten, tai jota ei voida erottaa olennaisilta ominaisuuksiltaan kyseisestä tavaramerkistä. ([16])

3. Edellä olevassa 2 kohdassa tarkoitetut tavaramerkin haltijan oikeudet lakkaavat, jos menettelyissä sen määrittämiseksi, onko rekisteröityä tavaramerkkiä loukattu, tavaroiden ilmoittaja tai tavaroiden haltija esittää näyttöä siitä, että rekisteröidyn tavaramerkin haltijalla ei ole oikeutta kieltää saattamasta tavaroita markkinoille lopullisessa määrämaassa.

107 ARTIKLA

Rekisteröintimenettely

1. Kumpikin osapuoli säätää tavaramerkkien rekisteröintijärjestelmästä, jossa jokainen asiaankuuluvan tavaramerkkien hallintoelimen lopullinen kielteinen päätös, myös osittainen hylkääminen, ilmoitetaan asiaankuuluvalle osapuolelle kirjallisesti ja asianmukaisesti perusteltuna, ja tähän päätökseen on voitava hakea muutosta.

2. Kumpikin osapuoli säätää kolmansien osapuolten mahdollisuudesta vastustaa tavaramerkkihakemuksia tai tarvittaessa tavaramerkkien rekisteröintejä. Tällaisten vastustusmenettelyjen on oltava kontradiktorisia.

3. Kumpikin osapuoli tarjoaa yleisesti saataville sähköisen tietokannan tavaramerkkihakemuksista ja tavaramerkkien rekisteröinneistä. Kirgisian tasavalta perustaa viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tämän kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetun tavaramerkkihakemusten sähköisen tietokannan edellyttäen, että Euroopan unioni on antanut riittävää teknistä apua Euroopan unionin oikeuden mukaisesti.

108 ARTIKLA

Tunnetut tavaramerkit

Pariisin yleissopimuksen 6 bis artiklassa ja TRIPS-sopimuksen 16 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tunnettujen tavaramerkkien suojelun täytäntöönpanemiseksi kumpikin osapuoli soveltaa teollis- ja tekijänoikeuksien suojelua käsittelevän Pariisin liiton konferenssin ja WIPOn yleiskokouksen tunnettujen tavaramerkkien suojelua koskevaa yhteistä suositusta, joka annettiin kolmannessakymmenennessäneljännessä WIPOn jäsenvaltioiden konferenssien kokoussarjassa 20–29 päivänä syyskuuta 1999.

109 ARTIKLA

Poikkeukset tavaramerkillä myönnettyihin oikeuksiin

1. Kumpikin osapuoli

a) säätää tavaramerkillä myönnettyjä oikeuksia koskevista rajoitetuista poikkeuksista, kuten kuvaavien termien, myös maantieteellisten merkintöjen, oikeudenmukaisesta käytöstä; ja

b) voi säätää muista rajoitetuista poikkeuksista tavaramerkillä myönnettyihin oikeuksiin.

([16]) Osapuolet voivat toteuttaa asianmukaisia lisätoimenpiteitä lääkkeiden rinnakkaisvalmisteiden sujuvan kauttakuljetuksen varmistamiseksi.

Säätäessään ensimmäisen kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista rajoitetuista poikkeuksista kumpikin osapuoli ottaa huomioon tavaramerkin haltijan ja kolmansien osapuolten oikeutetut edut.

2. Tavaramerkki ei oikeuta haltijaa kieltämään kolmatta osapuolta käyttämästä elinkeinotoiminnassa seuraavia edellyttäen, että tämä käyttää niitä hyvää liiketapaa noudattaen:

a) kolmannen osapuolen nimi tai osoite, jos kolmas osapuoli on luonnollinen henkilö;

b) merkit tai merkinnät, jotka osoittavat tavaroiden tai palvelujen lajia, laatua, määrää, käyttötarkoitusta, arvoa tai maantieteellistä alkuperää, tavaroiden valmistusajankohtaa tai palvelujen suoritusajankohtaa taikka muita tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksia; ja

c) tavaramerkkiä, jos sen käyttäminen on tarpeen tavaran tai palvelun, erityisesti lisätarvikkeiden tai varaosien, käyttötarkoituksen osoittamiseksi.

3. Tavaramerkki ei oikeuta haltijaa kieltämään kolmatta osapuolta käyttämästä elinkeinotoiminnassa ainoastaan paikallisesti vaikuttavaa aikaisempaa oikeutta, jos kyseinen oikeus on tunnustettu kyseessä olevan osapuolen lainsäädännössä ja sitä käytetään vain alueella, jolla se on tunnustettu.

110 ARTIKLA

Menettämisperusteet

1. Kumpikin osapuoli säätää, että tavaramerkki on julistettava menetetyksi, jollei sitä vähintään kolmen vuoden yhtäjaksoisen ajan kuluessa ole otettu tosiasialliseen käyttöön asiaankuuluvalla alueella tavaroille tai palveluille, joita varten se on rekisteröity, eikä käyttämättä jättämiselle ole pätevää syytä.

2. Tavaramerkin haltijan oikeuksia tavaramerkkiin ei saa vaatia menetettäviksi, jos tavaramerkkiä on ryhdytty tosiasiallisesti käyttämään tai alettu uudestaan käyttää kolmen vuoden vähimmäisajan päättymisen jälkeen mutta ennen menettämisvaatimuksen tekemistä.

3. Käytön aloittamista tai uudelleen aloittamista menettämisvaatimuksen tekemistä edeltäneen, aikaisintaan viiden vuoden yhtäjaksoisen käyttämättä jättämisen määräajan päättyessä alkaneen kolmen kuukauden määräajan kuluessa ei oteta huomioon, jos käytön aloittamista tai uudelleen aloittamista koskeviin valmisteluihin on ryhdytty vasta haltijan saatua tiedon siitä, että menettämisvaatimus voidaan tehdä.

4. Tavaramerkki on julistettava menetetyksi myös, jos sen rekisteröintipäivän jälkeen

a) siitä on tavaramerkin haltijan toiminnan tai toimimatta jättämisen vuoksi tullut elinkeinotoiminnassa sellaisesta tavarasta tai palvelusta yleisesti käytetty nimitys, jota varten se on rekisteröity;

b) se on tavaramerkin haltijan tai tämän suostumuksella jonkun muun käytettyä tavaramerkkiä niissä tavaroissa tai palveluissa, joita varten se on rekisteröity, tullut harhaanjohtavaksi erityisesti kyseisten tavaroiden tai palvelujen luonteen, laadun tai maantieteellisen alkuperän osalta.

111 ARTIKLA

Vilpillisessä mielessä tehdyt hakemukset

Tavaramerkki on julistettava mitättömäksi, jos hakija on tehnyt tavaramerkin rekisteröintihakemuksen vilpillisessä mielessä. Kumpikin osapuoli voi myös säätää, että tällaista tavaramerkkiä ei saa rekisteröidä.

3 ALAJAKSO

MALLIT

112 ARTIKLA

Kansainväliset sopimukset

Euroopan unioni vahvistaa 2 päivänä heinäkuuta 1999 hyväksytyn teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvän Geneven asiakirjan mukaisen sitoumuksensa ja Kirgisian tasavalta sitoutuu noudattamaan kyseistä asiakirjaa.

113 ARTIKLA

Rekisteröityjen mallien suoja

1. Kumpikin osapuoli säätää sellaisten itsenäisesti luotujen mallien suojasta, jotka ovat uusia ja omaperäisiä. Tällainen suoja on tarjottava rekisteröinnillä, ja sillä on myönnettävä rekisteröidyn mallin haltijalle yksinoikeus tämän alajakson mukaisesti.

2. Rekisteröidyn mallin haltijalla on oikeus estää kolmansia osapuolia, joilla ei ole rekisteröidyn mallin haltijan suostumusta, vähintään valmistamasta, tarjoamasta myytäväksi, myymästä, tuomasta maahan, viemästä maasta ja varastoimasta tuotetta, jossa on suojattu malli tai joka muodostaa suojatun mallin, tai käyttämästä esineitä, joissa on suojattu malli tai jotka muodostavat suojatun mallin, jos tällaisiin toimiin ryhdytään kaupallisessa tarkoituksessa.

3. Sellaista mallia, jota sovelletaan tai joka sisältyy moniosaisen tuotteen osana olevaan tuotteeseen, pidetään uutena ja omaperäisenä vain,

a) jos osa, sen jälkeen, kun se on sisällytetty moniosaiseen tuotteeseen, pysyy näkyvissä tuotteen tavanomaisen käytön aikana; ja

b) siltä osin kuin kyseiset osan näkyvät piirteet itsessään täyttävät uutuuden ja omaperäisyyden vaatimukset.

4. Edellä olevan 3 kohdan a alakohdassa ”tavanomaisella käytöllä” tarkoitetaan loppukäyttäjän toimesta tapahtuvaa käyttöä, lukuun ottamatta kunnossapito-, huolto- tai korjaustöitä.

5. Tätä artiklaa sovellettaessa osapuoli voi pitää omaperäisenä mallia, jonka luonne on yksilöllinen.

114 ARTIKLA

Suoja-ajan pituus

Kumpikin osapuoli varmistaa, että malli on suojattu viiden vuoden ajan hakemuksen jättämispäivästä ja että oikeudenhaltijalla on oikeus uusia suoja-aika yhdeksi tai useammaksi viisivuotiskaudeksi siten, että suoja-aika on yhteensä vähintään 15 vuotta hakemispäivästä.

115 ARTIKLA

Rekisteröimättömien mallien suoja

1. Kumpikin osapuoli säätää oikeudellisista keinoista, joilla voidaan estää rekisteröimättömien mallien käyttö ainoastaan, jos riitautettu käyttö on seurausta rekisteröimättömän mallin kopioimisesta sen alueella. Tällaiseen käyttöön sisältyy ainakin myyntiin tarjoaminen, markkinoille saattaminen ja tuotteen maahantuonti tai vienti.

2. Kirgisian tasavalta antaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille rekisteröimättömille malleille tarjottavan suojan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tämän osaston soveltamisen alkamispäivästä edellyttäen, että Euroopan unioni on antanut pyynnöstä Kirgisian tasavallan tarpeiden mukaista teknistä apua Euroopan unionin oikeuden mukaisesti.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuille rekisteröimättömille malleille saatavilla olevan suojan kesto on vähintään kolme vuotta siitä päivästä, jona malli on saatettu yleisön saataville osapuolen alueella.

116 ARTIKLA

Poikkeukset ja rajoitukset

1. Kumpikin osapuoli voi säätää rajoitetuista poikkeuksista mallien, myös rekisteröimättömien mallien, suojaan edellyttäen, että tällaiset poikkeukset eivät ole kohtuuttomasti ristiriidassa suojattujen mallien tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti vahingoita suojatun mallin haltijan oikeutettuja etuja, ottaen huomioon kolmansien osapuolten oikeutetut edut.

2. Mallisuoja ei ulotu malliin, joka määräytyy yksinomaan sen teknisten tai toiminnallisten seikkojen perusteella. Mallioikeutta ei myönnetä tuotteen ulkoasun niille piirteille, jotka on välttämättä toisinnettava tarkalleen saman muotoisina ja kokoisina, jotta tuote, johon malli sisältyy tai johon sitä sovelletaan, voitaisiin mekaanisesti liittää toiseen tuotteeseen tai asentaa siihen, sen ympärille tai sitä vasten siten, että kumpikin tuote voi toimia tarkoitetulla tavalla.

3. Mallioikeuksia ei myönnetä mallille, joka on yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen.

4. Tämän artiklan 2 kohdasta poiketen malli antaa 113 artiklan 1 kohdassa määrätyin edellytyksin suojan mallille, joka sallii keskenään vaihdettavissa olevien tuotteiden monenlaisen kokoamisen tai liittämisen moduulijärjestelmäksi.

117 ARTIKLA

Suhde tekijänoikeuteen

Kumpikin osapuoli varmistaa, että malli, myös rekisteröimätön malli, voi saada osapuolen tekijänoikeuslainsäädännön mukaista suojaa siitä päivästä lähtien, jona malli on luotu tai saatettu johonkin muotoon. Kumpikin osapuoli määrittää missä laajuudessa ja millä edellytyksillä tällainen suoja myönnetään, mukaan lukien vaadittavan omaperäisyyden taso.

4 ALAJAKSO

MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

118 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Tässä alajaksossa ”maantieteellisillä merkinnöillä” tarkoitetaan TRIPS-sopimuksen 22 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä maantieteellisiä merkintöjä. ([17])

2. Tätä alajaksoa sovelletaan osapuolten alueilta peräisin olevien maantieteellisten merkintöjen tunnustamiseen ja suojaan.

3. Osapuolen maantieteellisiin merkintöihin, joita toinen osapuoli suojelee, sovelletaan tätä alajaksoa ainoastaan, jos ne kuuluvat 119 artiklassa tarkoitetun lainsäädännön soveltamisalaan.

119 ARTIKLA

Menettelyt

1. Tarkasteltuaan liitteessä 8-A olevassa A jaksossa lueteltua Kirgisian tasavallan lainsäädäntöä Euroopan unioni toteaa, että kyseinen lainsäädäntö sisältää liitteessä 8-A olevassa B jaksossa esitetyt maantieteellisten merkintöjen rekisteröintiä ja valvontaa koskevat osatekijät.

2. Tarkasteltuaan liitteessä 8-A olevassa A jaksossa lueteltua Euroopan unionin lainsäädäntöä Kirgisian tasavalta toteaa, että kyseinen lainsäädäntö sisältää liitteessä 8-A olevassa B jaksossa esitetyt maantieteellisten merkintöjen rekisteröintiä ja valvontaa koskevat osatekijät.

3. Saatuaan väitemenettelyn päätökseen liitteessä 8-B vahvistettujen perusteiden mukaisesti ja tarkasteltuaan liitteessä 8-C olevassa A jaksossa lueteltujen Kirgisian tasavallassa suojattavien Euroopan unionin tuotteiden maantieteellisiä merkintöjä, jotka Euroopan unioni on rekisteröinyt tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetun lainsäädännön nojalla, Kirgisian tasavalta suojaa kyseiset maantieteelliset merkinnät tässä alajaksossa vahvistetun suojan tason mukaisesti.

4. Saatuaan väitemenettelyn päätökseen liitteessä 8-B vahvistettujen perusteiden mukaisesti ja tarkasteltuaan liitteessä 8-C olevassa B jaksossa lueteltujen Euroopan unionissa suojattavien Kirgisian tasavallan tuotteiden maantieteellisiä merkintöjä, jotka Kirgisian tasavalta on rekisteröinyt tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun lainsäädännön nojalla, Euroopan unioni suojaa kyseiset maantieteelliset merkinnät tässä alajaksossa vahvistetun suojan tason mukaisesti.

([17]) Selvyyden vuoksi todetaan, että Kirgisian tasavalta vahvistaa TRIPS-sopimuksen puitteissa tekemänsä sitoumukset ja erityisesti että sen lainsäädännössä vahvistettu tavaroiden alkuperänimityksen määritelmä on TRIPS-sopimuksen 22 artiklan 1 kohdan mukainen.

120 ARTIKLA

Maantieteellisten merkintöjen luetteloiden muuttaminen

Osapuolet voivat muuttaa liitteessä 8-C olevaa suojattujen maantieteellisten merkintöjen luetteloa 27 artiklan mukaisesti. Uudet maantieteelliset merkinnät lisätään luetteloon, kun väitemenettely ja maantieteellisten merkintöjen tarkastelu on saatu päätökseen 119 artiklan 3 tai 4 kohdan mukaisesti.

121 ARTIKLA

Maantieteellisten merkintöjen suoja

1. Liitteessä 8-C luetellut maantieteelliset merkinnät, mukaan lukien 120 artiklan mukaisesti lisätyt maantieteelliset merkinnät, suojataan

a) suojatun nimen suoralta tai välilliseltä kaupalliselta käytöltä

i) vastaavissa tuotteissa, jotka eivät ole suojattua nimeä koskevan tuote-eritelmän mukaisia; tai

ii) jos tällaisella käytöllä hyödynnetään maantieteellisen merkinnän mainetta, myös silloin, kun kyseistä tuotetta käytetään ainesosana;

b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty, litteroitu tai translitteroitu tai siihen on liitetty esimerkiksi ilmaisu ”laatu”, ”tyyppi”, ”menetelmä”, ”tuotettu kuten”, ”jäljitelmä”, ”makuinen”, ”kaltainen” tai muu samankaltainen ilmaisu, myös silloin, kun kyseisiä tuotteita käytetään ainesosina;

c) muilta vääriltä tai harhaanjohtavilta merkinnöiltä, jotka liittyvät tuotteen alkuperään, luonteeseen tai olennaisiin ominaisuuksiin, jotka on merkitty sisä- tai ulkopakkaukseen, mainoksiin tai asianomaista tuotetta koskeviin asiakirjoihin sekä tuotteen pakkaamiseen tavalla, joka on omiaan antamaan väärän kuvan sen alkuperästä, myös silloin, kun kyseisiä tuotteita käytetään ainesosina; ja

d) muilta käytännöiltä, jotka saattaisivat johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen todellisen alkuperän suhteen.

2. Liitteessä 8-C luetelluista maantieteellisistä merkinnöistä, mukaan lukien 120 artiklan mukaisesti lisätyt maantieteelliset merkinnät, ei saa tulla yleisnimiä osapuolten alueilla.

3. Tämä sopimus ei velvoita osapuolta suojaamaan toisen osapuolen maantieteellistä merkintää, joka ei ole suojattu tai jonka suoja lakkaa sen alkuperäalueella. Osapuolet ilmoittavat toisilleen, jos maantieteellinen merkintä ei ole enää suojattu kyseisen alkuperäosapuolen alueella. Tällainen ilmoitus tehdään tämän 154 artiklan mukaisesti.

4. Tämä sopimus ei rajoita kenenkään oikeutta käyttää kaupallisiin tarkoituksiin omaa ja/tai edeltäjänsä nimeä, paitsi jos kyseistä nimeä käytetään tavalla, joka johtaa yleisöä harhaan.

122 ARTIKLA

Maantieteellisten merkintöjen käyttöoikeus

1. Tämän sopimuksen mukaisesti suojattua nimeä saa käyttää kuka tahansa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka pitää kaupan vastaavan eritelmän mukaista tuotetta.

2. Kun maantieteellinen merkintä on tämän alajakson mukaisesti suojattu, tällaisen suojatun nimen käyttö ei edellytä käyttäjiltä minkäänlaista rekisteröintiä tai siihen liittyviä maksuja.

123 ARTIKLA

Suhde tavaramerkkeihin

1. Jos maantieteellinen merkintä on suojattu tämän sopimuksen nojalla, osapuolet kieltäytyvät rekisteröimästä tavaramerkkiä, jonka käyttö olisi 121 artiklan 1 kohdan vastaista, jos kyseistä tavaramerkkiä koskeva rekisteröintihakemus on jätetty sen päivän jälkeen, jona maantieteellisen merkinnän suojaa asianomaisen osapuolen alueella koskeva hakemus on jätetty.

2. Edellä 119 artiklassa tarkoitettujen maantieteellisten merkintöjen osalta tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu suojaa koskevan hakemuksen jättämispäivä on tämän sopimuksen voimaantulopäivä.

3. Edellä olevan 1 kohdan vastaisesti rekisteröidyt tavaramerkit on mitätöitävä.

4. Edellä 120 artiklassa tarkoitettujen maantieteellisten merkintöjen osalta tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu suojaa koskevan hakemuksen jättämispäivä on päivä, jona pyyntö maantieteellisen merkinnän suojaamisesta toimitetaan toiselle osapuolelle.

5. Kumpikin osapuoli suojaa maantieteelliset merkinnät myös silloin, kun aiempi tavaramerkki on olemassa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 7 kohdan soveltamista. ”Aiemmalla tavaramerkillä” tarkoitetaan tavaramerkkiä, jonka käyttö on 121 artiklan 1 kohdan vastaista ja jota koskeva rekisteröintihakemus on tehty tai joka on rekisteröity tai, jos asianomaisessa lainsäädännössä säädetään kyseisestä mahdollisuudesta, jota koskeva oikeus on saatu toisen osapuolen alueella vilpittömässä mielessä tapahtuneella käytöllä ennen päivää, jona toinen osapuoli on jättänyt maantieteellisen merkinnän suojaa koskevan hakemuksen tämän sopimuksen mukaisesti.

6. Aiemman tavaramerkin käyttöä voidaan jatkaa ja se voidaan uusia maantieteellisen merkinnän suojaamisesta huolimatta, jos kummankaan osapuolen tavaramerkkilainsäädännössä säädettyjä tavaramerkin mitättömyys- tai menettämisperusteita ei ole olemassa. Tällaisissa tapauksissa sallitaan suojatun maantieteellisen merkinnän käyttö ja asiaankuuluvien tavaramerkkien käyttö.

7. Osapuolta ei vaadita suojaamaan nimeä maantieteellisenä merkintänä tämän sopimuksen mukaisesti, jos tavaramerkin maineen ja tunnettuuden sekä sen käytössäoloajan pituuden vuoksi kyseinen nimi saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa.

124 ARTIKLA

Suojan täytäntöönpanon valvonta

Kumpikin osapuoli panee 119–123 artiklan mukaisen suojan täytäntöön asianmukaisilla hallinnollisilla ja oikeudellisilla toimenpiteillä taikka asianosaisen pyynnöstä suojatun maantieteellisen merkinnän laittoman käytön estämiseksi tai lopettamiseksi.

125 ARTIKLA

Yleiset säännöt

1. Tätä sopimusta sovelletaan rajoittamatta osapuolille WTO:n perustamissopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamista.

2. Osapuolta ei vaadita suojaamaan nimeä maantieteellisenä merkintänä tämän sopimuksen mukaisesti, jos kyseinen nimi on ristiriidassa kasvilajikkeen tai eläinrodun nimen kanssa ja sen vuoksi todennäköisesti johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen todellisen alkuperän osalta.

3. Samannimistä nimitystä, joka saa kuluttajat virheellisesti uskomaan, että tuotteet ovat peräisin joltain muulta alueelta, ei saa suojata, vaikka nimi olisikin oikea sen alueen tai paikan osalta, mistä kyseinen tuote on peräisin. Osapuolten on yhdessä päätettävä niistä käytännön edellytyksistä, joilla osittain tai kokonaan samannimiset maantieteelliset merkinnät erotetaan toisistaan, ottaen huomioon tarve varmistaa asianomaisten tuottajien tasapuolinen kohtelu ja se, että kuluttajia ei johdeta harhaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta TRIPS-sopimuksen 23 artiklan soveltamista.

4. Jos osapuoli kolmannen maan kanssa käymiensä kahdenvälisten neuvottelujen yhteydessä ehdottaa sellaisen kyseisen kolmannen maan maantieteellisen merkinnän suojaamista, joka on kokonaan tai osittain samanniminen toisen osapuolen sellaisen maantieteellisen merkinnän kanssa, joka on suojattu tämän sopimuksen mukaisesti, se voi ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle ja antaa sille tilaisuuden esittää huomautuksia ennen kuin kolmannen osapuolen maantieteellinen merkintä suojataan.

5. Kaikkia suojattujen maantieteellisten merkintöjen tuote-eritelmiä koskevia kysymyksiä käsitellään 154 artiklassa tarkoitetussa teollis- ja tekijänoikeuksien alakomiteassa.

6. Tämän sopimuksen mukaisesti suojattujen maantieteellisten merkintöjen suojan voi peruuttaa ainoastaan se osapuoli, josta tuote on peräisin.

7. Sen osapuolen viranomaiset, josta tuote on peräisin, hyväksyvät tässä sopimuksessa tarkoitetun tuote-eritelmän ja sen muutokset.

126 ARTIKLA

Siirtymämääräykset

1. Tämän luvun määräykset eivät velvoita osapuolta panemaan täytäntöön 118–125 artiklan mukaista liitteessä 8-C luetelluille maantieteellisille merkinnöille myönnettyä suojaa tämän sopimuksen voimaantulosta alkavan enintään seitsemän vuoden siirtymäkauden aikana.

2. Osapuoli kieltäytyy rekisteröimästä tavaramerkkiä, joka vastaa jotakin 121 artiklassa tarkoitettua tilannetta samankaltaisen tuotteen suojatun maantieteellisen merkinnän osalta, jos kyseisen tavaramerkin suojaa koskeva hakemus on jätetty asianomaisella alueella tämän osaston voimaantulon jälkeen.

3. Edellä olevan 2 kohdan vastaisesti rekisteröity tavaramerkki mitätöidään.

4. Seuraavien Euroopan unionin tuotteita koskevien maantieteellisten merkintöjen tämän sopimuksen mukainen suoja ei estä sitä, että kyseisiä maantieteellisiä merkintöjä käytetään kuvaamaan ja esittämään tiettyjä vastaavia tuotteita, jotka ovat peräisin Kirgisian tasavallasta, 1 kohdassa vahvistetun siirtymäkauden jälkeen kolmen vuoden siirtymäkauden ajan:

a) Φέτα (Feta);

b) Calvados;

c) Asti;

d) České pivo.

5. Seuraavien Euroopan unionin tuotteita koskevien maantieteellisten merkintöjen tämän sopimuksen mukainen suoja ei estä sitä, että kyseisiä maantieteellisiä merkintöjä käytetään kuvaamaan ja esittämään tiettyjä vastaavia tuotteita, jotka ovat peräisin Kirgisian tasavallasta 1 kohdassa vahvistetun siirtymäkauden jälkeen kahdeksan vuoden siirtymäkauden ajan:

a) Champagne;

b) Cognac.

6. Tuotteita, jotka on valmistettu ja merkitty osapuolen lainsäädännön mukaisesti ennen tämän sopimuksen voimaantuloa mutta jotka eivät täytä tämän sopimuksen vaatimuksia, voidaan pitää kaupan kunnes varastot tyhjenevät.

7. Tuotteita, jotka on valmistettu ja merkitty osapuolen lainsäädännön mukaisesti 4 ja 5 kohdassa luetelluilla maantieteellisillä merkinnöillä tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen ja ennen 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen siirtymäkausien päättymistä mutta jotka eivät täytä tämän alajakson vaatimuksia, voidaan pitää kaupan kunnes varastot tyhjenevät.

127 ARTIKLA

Tekninen apu

Helpottaakseen tämän alajakson täytäntöönpanoa Kirgisian tasavallassa ja avustaakseen Kirgisian tasavallan teollisuutta Euroopan unioni antaa Kirgisian tasavallalle tämän pyynnöstä ja sen tarpeiden mukaisesti asianmukaista teknistä apua Euroopan unionin oikeuden mukaisesti.

5 ALAJAKSO

PATENTIT

128 ARTIKLA

Kansainväliset sopimukset

Kumpikin osapuoli varmistaa, että Washingtonissa 19 päivänä kesäkuuta 1970 tehdyn patenttiyhteistyösopimuksen mukaiset menettelyt ovat käytettävissä sen alueella, ja pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin noudattamaan Genevessä 1 päivänä kesäkuuta 2000 hyväksyttyä patenttilakisopimusta.

129 ARTIKLA

Patentit ja kansanterveys

1. Osapuolet tunnustavat 14 päivänä marraskuuta 2001 WTO:n ministerikokouksessa Dohassa TRIPS-sopimuksesta ja kansanterveydestä annetun julistuksen, jäljempänä ”Dohan julistus”, merkityksen. Tämän alajakson mukaisia oikeuksia ja velvoitteita tulkittaessa ja täytäntöön pantaessa kummankin osapuolen on varmistettava, että Dohan julistusta noudatetaan.

2. Kumpikin osapuoli panee täytäntöön TRIPS-sopimuksen 31 bis artiklan sekä TRIPS-sopimuksen liitteen ja TRIPS-sopimuksen liitteen lisäyksen, jotka tulivat voimaan 23 päivänä tammikuuta 2017.

130 ARTIKLA

Lääkkeiden ([18]) lisäsuoja

1. Osapuolet tunnustavat, että niiden alueilla patentilla suojattuihin lääkkeisiin voidaan soveltaa hallinnollista lupamenettelyä ennen niiden markkinoille saattamista, jäljempänä ”myyntilupamenettely”. Osapuolet tunnustavat, että aika, joka kuluu patenttihakemuksen tekemisen ja tuotteen markkinoille saattamista koskevan ensimmäisen myyntiluvan myöntämisen välillä niiden omassa lainsäädännössä määritellyn mukaisesti, saattaa lyhentää patentin antamaa todellista suojaa.

2. Kumpikin osapuoli säätää riittävästä ja tehokkaasta järjestelmästä, jolla patentinomistajalle korvataan tosiasiallisen patenttisuojan supistuminen, jos ensimmäisen myyntiluvan myöntäminen sen omalla alueella sen lainsäädännön mukaisesti on viivästynyt kohtuuttomasti ([19]).

3. Vaihtoehtona 2 kohdalle osapuoli voi säätää lisäsuojasta patentin suojaamalle lääkkeelle, johon on sovellettu myyntilupamenettelyä, ajaksi, joka vastaa patenttihakemuksen jättöpäivän ja osapuolen markkinoille saattamista koskevan ensimmäisen myyntiluvan myöntämispäivän välillä kulunutta aikaa vähennettynä viidellä vuodella. Tällaisen lisäsuojan kesto saa olla enintään viisi vuotta. Kyseistä aikaa voidaan jatkaa kuudella kuukaudella sellaisten lääkkeiden osalta, joista on tehty pediatrisia tutkimuksia, jos niiden tulokset sisältyvät tuotetietoihin.

131 ARTIKLA

Kasvinsuojelutuotteille myönnetyn patenttisuojan pidentäminen

1. Kumpikin osapuoli määrittää turvallisuutta ja tehokkuutta koskevat vaatimukset ennen kasvinsuojelutuotteiden saattamista markkinoille.

([18]) Tässä luvussa ”lääkkeellä” tarkoitetaan ainakin aineita tai aineiden yhdistelmiä, a) jotka on tarkoitettu ihmisten tai eläinten sairauden hoitoon tai ehkäisyyn tai b) joita voidaan käyttää ihmisiin tai eläimiin tai antaa ihmisille tai eläimille joko elintoimintojen palauttamiseksi, korjaamiseksi tai muuttamiseksi farmakologisen, immunologisen tai metabolisen vaikutuksen avulla taikka sairauden syyn selvittämiseksi.

([19]) Tätä artiklaa sovellettaessa ”kohtuuttomaan viivästykseen” kuuluu vähintään kahden vuoden viive myyntilupahakemuksen toimittamisen ja ensimmäisen hakijalle annetun vastauksen välillä. Myyntiluvan myöntämisessä tapahtuvia viivästysjaksoja, jotka johtuvat hakijasta tai eivät ole myyntiluvan antaneen viranomaisen valvonnassa, ei tarvitse ottaa huomioon tällaisen viivästyksen määrittämisessä.

2. Osapuolet tunnustavat, että niiden alueilla patentilla suojattuihin kasvinsuojelutuotteisiin saatetaan soveltaa hallinnollista lupamenettelyä ennen markkinoille saattamista. Osapuolet tunnustavat, että aika, joka kuluu patenttihakemuksen tekemisen ja tuotteen markkinoille saattamista koskevan ensimmäisen myyntiluvan myöntämisen välillä asiaankuuluvassa lainsäädännössä määritellyn mukaisesti, saattaa lyhentää patentin antamaa todellista suojaa.

3. Kumpikin osapuoli säätää patentin suojaamalle kasvinsuojelutuotteelle, johon on sovellettu hallinnollista lupamenettelyä, lisäsuojan, joka on sama kuin 2 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettu aika vähennettynä viidellä vuodella.

4. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, lisäsuojan kesto voi olla enintään viisi vuotta.

6 ALAJAKSO

JULKISTAMATTOMAN TIEDON SUOJA

132 ARTIKLA

Liikesalaisuuksien suojan laajuus

1. Täyttäessään velvoitettaan noudattaa TRIPS-sopimusta ja erityisesti TRIPS-sopimuksen 39 artiklan 1 ja 2 kohtaa kumpikin osapuoli säätää asianmukaisista yksityisoikeudellisista menettelyistä ja oikeussuojakeinoista, joilla liikesalaisuuden haltija voi estää liikesalaisuuden hankinnan, käytön tai ilmaisemisen tai saada oikeussuojan tällaista hankintaa, käyttöä tai ilmaisemista vastaan tilanteissa, joissa on toimittu vastoin rehellisiä kaupallisia käytäntöjä.

2. Tässä alajaksossa

a) ”liikesalaisuudella” tarkoitetaan tietoa,

   i) joka on salaista siinä mielessä, että se ei ole kokonaisuudessaan tai osiensa täsmällisenä kokoonpanona ja yhdistelmänä sellaisten henkilöiden yleisessä tiedossa tai helposti saatavissa, jotka yleensä käsittelevät tällaista tietoa;

   ii) jolla on kaupallista arvoa, koska se on salaista; ja

   iii) jonka osalta sitä laillisesti hallussaan pitävä henkilö on ryhtynyt vallitsevissa olosuhteissa kohtuullisiksi katsottaviin toimenpiteisiin pitääkseen tiedon salaisena;

b) ”liikesalaisuuden haltijalla” tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käyttää laillista määräysvaltaa liikesalaisuuteen nähden.

3. Tässä alajaksossa ainakin seuraavat toimintatavat katsotaan rehellisten kaupallisten käytäntöjen vastaisiksi:

a) liikesalaisuuden hankinta ilman liikesalaisuuden haltijan suostumusta aina, kun se tapahtuu seuraavin keinoin: luvaton pääsy sellaisiin liikesalaisuuden haltijan laillisessa määräysvallassa oleviin asiakirjoihin, esineisiin, materiaaleihin, aineisiin tai sähköisiin tiedostoihin, jotka sisältävät liikesalaisuuden tai joista liikesalaisuus voidaan johtaa, taikka niiden anastus tai kopioiminen;

b) liikesalaisuuden käyttö tai ilmaiseminen aina, kun sen ilman liikesalaisuuden haltijan suostumusta suorittaa henkilö, joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

   i) kyseinen henkilö on hankkinut liikesalaisuuden a alakohdassa tarkoitetulla tavalla;

   ii) kyseinen henkilö rikkoo luottamuksellisuutta koskevaa sopimusta tai muuta velvollisuutta olla ilmaisematta liikesalaisuutta; tai

   iii) kyseinen henkilö rikkoo sopimusvelvoitetta tai muuta velvoitetta, joka koskee liikesalaisuuden käytön rajoittamista;

c) liikesalaisuuden hankinta, käyttö tai ilmaiseminen aina, kun henkilö hankinnan, käytön tai ilmaisemisen aikana tiesi tai hänen olisi vallitsevissa olosuhteissa pitänyt tietää, että liikesalaisuus oli saatu suoraan tai välillisesti toiselta henkilöltä, joka käytti liikesalaisuutta laittomasti tai oli ilmaissut sen laittomasti b alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

4. Tämän alajakson määräyksiä ei saa tulkita siten, että osapuoli olisi velvoitettu pitämään seuraavia toimintatapoja rehellisten kaupallisten käytäntöjen vastaisina:

a) itsenäinen keksiminen tai luominen;

b) tuotteen käänteismallinnus, jonka on tehnyt tuotetta laillisesti hallussaan pitävä henkilö, jota ei koske mikään oikeudellisesti pätevä velvoite rajoittaa asiaankuuluvien tietojen hankintaa;

c) tietojen hankinta, käyttö tai julkistaminen aina, kun sitä edellytetään tai se sallitaan osapuolen lainsäädännössä;

d) työntekijöiden sellaisen kokemuksen ja sellaisten taitojen käyttö, jotka he ovat rehellisesti hankkineet osana tavanomaista työskentelyä.

5. Tämän alajakson määräyksiä ei saa tulkita siten, että ne rajoittaisivat sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, mukaan lukien kummankin osapuolen lainsäädännön mukainen tiedotusvälineiden vapaus.

133 ARTIKLA

Liikesalaisuuden haltijoita koskevat yksityisoikeudelliset menettelyt ja oikeussuojakeinot

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että henkilöt, jotka osallistuvat 132 artiklassa tarkoitettuihin yksityisoikeudellisiin menettelyihin tai joilla on oikeus tutustua kyseisiin menettelyihin liittyviin asiakirjoihin, eivät saa käyttää tai ilmaista liikesalaisuuksia tai väitettyjä liikesalaisuuksia, jotka oikeusviranomaiset ovat asianosaisen asianmukaisesti perustellun pyynnön nojalla katsoneet luottamuksellisiksi ja joista he ovat saaneet tiedon tällaisen osallistumisen tai asiakirjoihin tutustumisen seurauksena.

2. Kumpikin osapuoli säätää, että edellä 132 artiklassa tarkoitetuissa yksityisoikeudellisissa menettelyissä kyseisen osapuolen oikeusviranomaisilla on ainakin valtuudet

a) määrätä väliaikaisia toimia estääkseen liikesalaisuuden hankinnan, käytön tai ilmaisemisen vastoin rehellisiä kaupallisia käytäntöjä;

b) määrätä kielto estääkseen liikesalaisuuden hankinnan, käytön tai ilmaisemisen vastoin rehellisiä kaupallisia käytäntöjä;

c) määrätä henkilö, joka tiesi tai jonka olisi pitänyt tietää hankkineensa liikesalaisuuden, käyttäneensä sitä tai ilmaisseensa sen rehellisten kaupallisten käytäntöjen vastaisesti, maksamaan liikesalaisuuden haltijalle riittävä vahingonkorvaus, joka vastaa liikesalaisuuden tällaisen hankinnan, käytön tai ilmaisemisen johdosta koitunutta tosiasiallista vahinkoa;

d) määrätä erityisiä toimenpiteitä väitettyyn rehellisten kaupallisten käytäntöjen vastaiseen liikesalaisuuden hankintaan, käyttöön tai ilmaisemiseen liittyvän yksityisoikeudellisen menettelyn aikana esille tuodun liikesalaisuuden tai väitetyn liikesalaisuuden luottamuksellisuuden säilyttämiseksi; Tällaisiin erityisiin toimenpiteisiin voi asiaankuuluvan osapuolen lainsäädännön mukaisesti sisältyä mahdollisuus

   i) rajoittaa kokonaan tai osittain oikeutta tutustua tiettyihin asiakirjoihin;

   ii) rajoittaa pääsyä suulliseen käsittelyyn ja näiden käsittelyjen pöytäkirjoihin tai litteroituun tekstiin; ja

   iii) asettaa saataville oikeudellisista päätöksistä toisinto, joka ei ole luottamuksellinen ja josta on poistettu liikesalaisuuksia sisältävät kohdat tai jossa tällaisia kohtia on muutettu; ja

e) määrätä seuraamuksia oikeudellisiin menettelyihin osallistuville henkilöille, jotka eivät noudata tai kieltäytyvät noudattamasta liikesalaisuuden tai väitetyn liikesalaisuuden suojaa koskevia tuomioistuimen määräyksiä.

3. Kummankaan osapuolen ei edellytetä määräävän 132 artiklassa tarkoitettuja yksityisoikeudellisia menettelyjä ja oikeussuojakeinoja, kun rehellisten kaupallisten käytäntöjen vastainen toiminta toteutetaan osapuolen asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti väärinkäytöksen, tuomittavan toiminnan tai laittoman toiminnan paljastamiseksi tai osapuolen lainsäädännössä tunnustettujen oikeutettujen etujen suojaamiseksi.

134 ARTIKLA

Lääkkeitä koskeva tietosuoja ([20])

1. TRIPS-sopimuksen 39 artiklan täytäntöönpanemiseksi ja Pariisin yleissopimuksen 10 bis artiklassa määrätyn tehokkaan suojan varmistamiseksi vilpillistä kilpailua vastaan kumpikin osapuoli suojaa kaupallisesti luottamuksellisia tietoja, jotka on toimitettu lääkkeen markkinoille saattamista koskevan luvan, jäljempänä ”myyntilupa”, saamiseksi, jotta tietoja ei ilmaistaisi kolmansille osapuolille, paitsi jos on ryhdytty toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tiedot suojataan sopimattomalta kaupalliselta käytöltä, ja paitsi jos ilmaiseminen on välttämätöntä ylivoimaisen yleisen edun kannalta.

2. Jos osapuoli vaatii lääkkeen myyntiluvan hyväksymisen edellytyksenä julkistamattomien testitietojen tai muiden sellaisten tietojen toimittamista, joiden laatimiseen liittyy huomattavia ponnistuksia, osapuolen on suojattava tällaiset tiedot sopimattomalta kaupalliselta käytöltä. Lisäksi kummankin osapuolen on suojattava tällaiset tiedot niiden ilmaisemiselta, paitsi jos se on tarpeen yleisen edun suojaamiseksi.

3. Kumpikin osapuoli varmistaa, että myyntiluvan myöntämisestä vastaava viranomainen ei hyväksy vähintään viiden vuoden aikana myöhempiä myyntilupahakemuksia, joissa viitataan sellaisiin 2 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin, jotka on toimitettu ensimmäistä myyntilupaa koskevassa hakemuksessa, ilman ensimmäisen myyntiluvan haltijan nimenomaista suostumusta, paitsi jos se on tarpeen yleisen edun suojaamiseksi.

135 ARTIKLA

Kasvinsuojelutuotteita koskeva tietosuoja

1. Kumpikin osapuoli myöntää kasvinsuojelutuotteen myyntiluvan saamiseksi ensimmäisen kerran esitetyn testi- tai tutkimusraportin omistajalle tilapäisen oikeuden, jäljempänä ”tietosuoja”. Tällaisen ajanjakson aikana testi- tai tutkimusraporttia ei saa käyttää minkään muun sellaisen henkilön eduksi, joka pyrkii saamaan myyntiluvan kasvinsuojelutuotteelle, paitsi jos osoitetaan, että ensimmäinen omistaja on antanut siihen nimenomaisen suostumuksensa.

2. Testi- tai tutkimusraportin on

a) oltava välttämätön sellaisen luvan tai luvan muuttamisen kannalta, jolla mahdollistetaan käyttö muilla viljelykasveilla; ja

b) oltava todistetusti hyvän laboratoriokäytännön tai hyvän koekäytännön periaatteiden mukainen.

3. Tietosuojan keston on oltava vähintään kymmenen vuotta asianomaisen viranomaisen asianomaisen osapuolen alueella myöntämästä ensimmäisestä luvasta. Vähäriskisten kasvinsuojelutuotteiden osalta määräaikaa voidaan pidentää 13 vuoteen.

4. Tietosuojan kestoa pidennetään kolmella kuukaudella kunkin vähäisiä käyttötarkoituksia koskevan luvan pidennyksen osalta, jos luvan haltija tekee tällaisia lupia koskevat hakemukset viimeistään viiden vuoden kuluessa ensimmäisen luvan saamisesta. Tietosuoja voi joka tapauksessa olla voimassa enintään 13 vuotta. Vähäriskisten kasvinsuojelutuotteiden tietosuoja voi olla voimassa enintään 15 vuotta.

5. Testi- tai tutkimusraportti on tietosuojan alainen myös, jos se on ollut välttämätön luvan uusimisen tai uudelleentarkastelun vuoksi. Kyseisissä tapauksissa tietosuoja on voimassa 30 kuukautta.

6. Sen estämättä, mitä 3, 4 ja 5 kohdassa määrätään, myyntiluvan myöntämisestä vastaava julkinen elin ei saa ottaa huomioon 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja mahdollisia myöhempiä myyntilupia varten riippumatta siitä, onko ne asetettu yleisön saataville.

7. Kumpikin osapuoli vahvistaa toimenpiteet, joilla hakija ja kunkin osapuolen alueelle sijoittautuneet aiempien lupien haltijat velvoitetaan jakamaan yksinoikeudellisia tietoja, jotta voidaan välttää selkärankaisilla eläimillä suoritettavien kokeiden toistaminen.

([20]) Tässä artiklassa ”yleisellä edulla” tarkoitetaan kansanterveyttä Dohan julistuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

7 ALAJAKSO

KASVILAJIKKEET

136 ARTIKLA

Yleiset määräykset

Kumpikin osapuoli suojaa kasvinjalostajanoikeuksia uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, jäljempänä ”UPOV-yleissopimus”, mukaisesti ottaen huomioon myös UPOV-yleissopimuksen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut jalostajanoikeuksia koskevat valinnaiset poikkeukset, ja tekevät yhteistyötä edistääkseen ja kyseisiä oikeuksia ja pannakseen ne täytäntöön.

C JAKSO

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

1 ALAJAKSO

YKSITYISOIKEUDELLINEN JA HALLINNOLLINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

137 ARTIKLA

Yleiset velvoitteet

1. Osapuolet vahvistavat TRIPS-sopimuksen ja varsinkin sen III osan mukaiset sitoumuksensa ja säätävät toimenpiteistä, menettelyistä ja oikeussuojakeinoista, jotka ovat tarpeen teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseksi. Tällaisten toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen on oltava oikeudenmukaisia ja tasapuolisia, ne eivät saa olla liian monimutkaisia tai kalliita eivätkä ne saa sisältää kohtuuttomia määräaikoja tai johtaa aiheettomiin viivytyksiin. Tämän luvun C jaksossa ”teollis- ja tekijänoikeuksilla” ei tarkoiteta tämän luvun B jakson 6 alajakson soveltamisalaan kuuluvia oikeuksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, ja niitä on sovellettava siten, että vältetään luomasta esteitä kaupankäynnille, ja osapuolet säätävät suojatoimista niiden väärinkäytön estämiseksi.

138 ARTIKLA

Henkilöt, joilla on oikeus pyytää toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen soveltamista

Kumpikin osapuoli myöntää seuraaville oikeuden pyytää tässä alajaksossa ja TRIPS-sopimuksen III osassa tarkoitettujen toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen soveltamista:

a) teollis- ja tekijänoikeuksien haltijat osapuolen sovellettavan lainsäädännön mukaisesti;

b) kaikki muut henkilöt, joilla on oikeus käyttää kyseisiä oikeuksia, erityisesti käyttöluvan haltijat, jos sovellettava lainsäädäntö sen sallii ja mainitun lainsäädännön mukaisesti;

c) teollis- ja tekijänoikeuksia kollektiivisesti hallinnoivat elimet, joilla on säännönmukaisesti tunnustettu olevan oikeus edustaa teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoita, jos sovellettava lainsäädäntö sen sallii ja mainitun lainsäädännön mukaisesti;

d) alan edunvalvonnasta vastaavat elimet, joilla on säännönmukaisesti tunnustettu olevan oikeus edustaa teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoita, jos sovellettava lainsäädäntö sen sallii ja mainitun lainsäädännön mukaisesti.

139 ARTIKLA

Todistusaineisto

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaiset voivat jo ennen asiaa käsittelevän oikeudenkäynnin alkamista sellaisen henkilön hakemuksesta, joka on esittänyt kohtuullisesti saatavissa olevaa todistusaineistoa tukeakseen väitteitään teollis- tai tekijänoikeutensa loukkaamisesta tai tällaisen loukkaamisen uhasta, määrätä nopeita ja tehokkaita väliaikaisia

toimia väitettyyn loukkaamiseen liittyvän merkityksellisen todistusaineiston suojaamiseksi edellyttäen, että luottamukselliset tiedot suojataan. Määrätessään väliaikaisia toimenpiteitä oikeusviranomaisten on otettava huomioon väitetyn oikeudenloukkaajan oikeutetut edut.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut väliaikaiset toimenpiteet voivat sisältää riidanalaisten tavaroiden yksityiskohtaisen kuvaamisen ja mahdollisen näytteiden oton tai riidanalaisten tavaroiden ja soveltuvissa tapauksissa tällaisten tavaroiden valmistuksessa tai jakelussa käytettyjen materiaalien ja välineiden sekä tavaroihin liittyvien asiakirjojen haltuunottamisen.

3. Jos teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaus on toteutettu kaupallisessa laajuudessa, kumpikin osapuoli toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet sen mahdollistamiseksi, että oikeusviranomaiset voivat henkilön pyynnöstä antaa tarvittaessa määräyksen esittää pankki-, rahoitus- tai kaupallisia asiakirjoja, jotka ovat vastapuolen hallussa, edellyttäen, että luottamukselliset tiedot suojataan.

140 ARTIKLA

Tiedonsaantioikeus

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaiset voivat teollis- tai tekijänoikeuden loukkausta koskevan yksityisoikeudellisen menettelyn yhteydessä kantajan perustellusta ja oikeasuhteisesta pyynnöstä määrätä teollis- tai tekijänoikeuksia loukanneen tai kenen tahansa muun henkilön, joka on riidan osapuoli tai todistaja, antamaan tietoja sellaisten tavaroiden tai palvelujen alkuperästä ja jakeluverkosta, jotka loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta.

2. Edellä olevassa 1 kohdassa ”kuka tahansa muu henkilö” tarkoittaa henkilöä,

a) jonka on todettu pitävän hallussaan riidanalaisia tavaroita kaupallisessa laajuudessa;

b) joka on tavattu käyttämästä riidanalaisia palveluja kaupallisessa laajuudessa;

c) jonka on todettu tarjoavan riidanalaisessa toiminnassa käytettäviä palveluja kaupallisessa laajuudessa; tai

d) jonka a, b tai c alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava henkilö on osoittanut osallistuneen kyseisten tavaroiden tuottamiseen, valmistukseen tai jakeluun tai kyseisten palvelujen tarjoamiseen.

3. Edellä olevassa 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin sisältyvät tapauksen mukaan

a) tavaroiden tai palvelujen tuottajien, valmistajien, jakelijoiden, toimittajien ja muiden aikaisempien haltijoiden sekä aiottujen tukku- ja vähittäiskauppiaiden nimet ja osoitteet; ja

b) tiedot tuotettujen, valmistettujen, toimitettujen, vastaanotettujen tai tilattujen tavaroiden tai palvelujen määrästä sekä kyseisistä tavaroista tai palveluista saaduista hinnoista.

4. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa sovelletaan rajoittamatta osapuolen lainsäädäntöä, joka

a) antaa oikeudenhaltijalle oikeudet saada lisätietoja;

b) koskee tämän artiklan nojalla ilmoitettujen tietojen käyttöä yksityisoikeudellisissa menettelyissä;

c) koskee vastuuta tiedonsaantioikeuden väärinkäytöstä;

d) antaa mahdollisuuden kieltäytyä sellaisten tietojen antamisesta, jotka pakottaisivat 1 kohdassa tarkoitetun henkilön myöntämään oman tai lähisukulaisensa osallisuuden teollis- tai tekijänoikeuden loukkaukseen; tai

e) koskee tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä.

141 ARTIKLA

Väliaikaiset ja turvaamistoimenpiteet

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen oikeusviranomaiset voivat hakijan pyynnöstä määrätä väitettyä oikeudenloukkaajaa koskevan väliaikaisen kiellon, jonka tarkoituksena on estää teollis- tai tekijänoikeuden välittömät loukkaukset, tai kieltää väliaikaisesti tai, jos sen lainsäädäntö sen mahdollistaa, tarvittaessa uhkasakon uhalla kyseisen oikeuden väitettyjen loukkausten jatkaminen tai asettaa tällaisen jatkamisen ehdoksi oikeudenhaltijalle kuuluvan korvauksen

takaamiseen tarkoitetut vakuudet. Väliaikainen kielto voidaan määrätä samoin edellytyksin myös välittäjälle, jonka palveluja, internetpalvelut mukaan lukien, kolmas osapuoli käyttää loukatakseen teollis- tai tekijänoikeutta.

2. Väliaikaisella kiellolla voidaan myös määrätä takavarikoitaviksi tai luovutettaviksi sellaiset tavarat, joiden epäillään loukkaavan teollis- tai tekijänoikeutta, jotta voidaan estää niiden saattaminen jakelukanavien piiriin tai levittäminen jakelukanavia pitkin.

3. Väitetyn kaupallisessa laajuudessa tehdyn loukkauksen tapauksessa kumpikin osapuoli varmistaa, jos hakija osoittaa olosuhteet, jotka saattavat uhata vahingonkorvauksen maksamista, että oikeusviranomaiset voivat sisäisen lainsäädännön mukaisesti määrätä väitetyn oikeudenloukkaajan irtainta ja kiinteää omaisuutta asetettavaksi hukkaamiskieltoon tai takavarikoitavaksi, mukaan lukien väitetyn oikeudenloukkaajan pankkitilien ja muiden varojen jäädyttäminen. Tässä tarkoituksessa toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä esitettäviksi pankki-, rahoitus- tai kaupallisia asiakirjoja tai järjestettäväksi asianmukaisen pääsyn asiaankuuluviin tietoihin.

142 ARTIKLA

Korjaavat toimenpiteet

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaiset voivat hakijan pyynnöstä, oikeudenhaltijalle loukkauksen johdosta kuuluvia vahingonkorvauksia rajoittamatta, määrätä sellaiset tavarat, joiden ne ovat todenneet loukkaavan teollis- tai tekijänoikeutta, hävitettäviksi tai vähintään poistettaviksi lopullisesti jakelukanavista ilman minkäänlaista korvausta. Kumpikin osapuoli varmistaa myös, että oikeusviranomaiset voivat tarvittaessa määrätä hävitettäväksi myös kyseisten tavaroiden luomisessa tai valmistuksessa pääasiassa käytetyt materiaalit ja välineet.

2. Kummankin osapuolen oikeusviranomaisilla on valtuudet määrätä, että 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet toteutetaan oikeudenloukkaajan kustannuksella, jollei tämän esteeksi vedota erityisiin syihin.

3. Korjaavia toimenpiteitä koskevaa pyyntöä harkittaessa on otettava huomioon oikeasuhteisuus loukkauksen vakavuuden ja määrättyjen toimenpiteiden välillä sekä kolmansien osapuolten edut.

143 ARTIKLA

Kieltotuomiot

Kumpikin osapuoli varmistaa, että kun teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen toteava oikeudellinen päätös on tehty, oikeusviranomaiset voivat antaa oikeudenloukkaajaa vastaan sekä sellaista välittäjää vastaan, jonka palveluja kolmas osapuoli käyttää loukatakseen teollis- tai tekijänoikeutta, kieltotuomion, jonka tarkoituksena on kieltää loukkauksen jatkaminen.

144 ARTIKLA

Vaihtoehtoiset toimenpiteet

Kumpikin osapuoli voi säätää, että oikeusviranomaiset voivat määrätä soveltuvissa tapauksissa ja sen henkilön pyynnöstä, johon 142 tai 143 artiklassa vahvistetut korjaavat toimenpiteet voivat kohdistua, että vahingon kärsineelle osapuolelle maksetaan kyseisissä artikloissa vahvistettujen korjaavien toimenpiteiden soveltamisen sijasta rahallinen hyvitys, jos kyseinen henkilö on toiminut ilman tuottamusta ja laiminlyöntiä, jos kyseisten korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpano aiheuttaisi kyseiselle henkilölle kohtuutonta vahinkoa ja jos vahingon kärsineelle osapuolelle maksettavaa rahallista hyvitystä voidaan kohtuudella pitää tyydyttävänä.

145 ARTIKLA

Vahingonkorvaukset

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaisilla on toimivalta määrätä vahingon kärsineen osapuolen hakemuksesta oikeudenloukkaajan, joka tiesi tai jolla oli riittävät perusteet tietää ryhtyneensä loukkaavaan tekoon, maksamaan oikeudenhaltijalle riittävän vahingonkorvauksen, joka vastaa oikeudenhaltijalle loukkauksen johdosta koitunutta tosiasiallista vahinkoa. Kun oikeusviranomaiset määräävät vahingonkorvauksesta,

a) ne ottavat huomioon kaikki asianmukaiset tekijät, kuten vahingon kärsineelle osapuolelle aiheutuneet kielteiset taloudelliset seuraukset, saamatta jäänyt voitto mukaan lukien, oikeudenloukkaajan saaman perusteettoman voiton ja soveltuvissa tapauksissa muita kuin taloudellisia tekijöitä, kuten oikeudenhaltijalle loukkauksen johdosta aiheutuneen aineettoman vahingon; tai

b) ne voivat vaihtoehtona a kohdan määräyksille soveltuvissa tapauksissa määrittää vahingonkorvaukset kertakorvauksena esimerkiksi vähintään niiden rojaltien tai maksujen määrän perusteella, jotka oikeudenloukkaaja olisi joutunut suorittamaan, jos se olisi pyytänyt lupaa käyttää kyseistä teollis- ja tekijänoikeutta.

2. Jos oikeudenloukkaaja ei ole tietoisesti ryhtynyt loukkaavaan tekoon tai ryhtyi loukkaavaan tekoon ilman, että sillä oli riittävät perusteet tietää ryhtyvänsä siihen, osapuolet voivat säätää, että oikeusviranomaiset voivat määrätä, että voitot peritään takaisin tai että vahinkoa kärsineelle osapuolelle maksetaan vahingonkorvaus, joka voi olla ennalta määrätty.

146 ARTIKLA

Oikeudenkäyntikulut

Kumpikin osapuoli varmistaa, että kohtuulliset ja oikeasuhteiset oikeudenkäyntikulut ja muut oikeudenkäynnin voittaneelle osapuolelle aiheutuneet kulut kuuluvat yleensä oikeudenkäynnin hävinneen maksettaviksi, jollei se ole kohtuutonta.

147 ARTIKLA

Oikeudellisten päätösten julkaiseminen

Kumpikin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaiset voivat teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen johdosta nostetun kanteen yhteydessä kantajan pyynnöstä ja oikeudenloukkaajan kustannuksella määrätä toteutettaviksi soveltuvia toimenpiteitä päätöstä koskevien tietojen levittämiseksi, mukaan lukien päätöksen julkistaminen ja sen julkaiseminen kokonaan tai osittain.

148 ARTIKLA

Tekijänoikeusolettama

Osapuolet tunnustavat, että tässä jaksossa määrättyjä toimenpiteitä, menettelyjä ja korjaavia toimenpiteitä sovellettaessa riittää, että kirjallisen tai taiteellisen teoksen tekijän nimi on ilmoitettu teoksessa kyseisen teoksen tekijälle tavanomaisella tavalla, jotta häntä voidaan pitää kyseisen teoksen tekijänä, jollei toisin osoiteta, ja sen johdosta oikeutettuna nostamaan tekijänoikeuden loukkaamista koskeva kanne. Tätä artiklaa sovelletaan soveltuvin osin myös tekijänoikeuden lähioikeuksien haltijoihin heidän suojatun aineistonsa osalta.

149 ARTIKLA

Hallinnolliset menettelyt

Mikäli pääasiaa koskevien hallinnollisten menettelyjen tuloksena voidaan määrätä yksityisoikeudellisia seuraamuksia, tällaisissa menettelyissä on noudatettava periaatteita, jotka vastaavat sisällöltään tämän jakson asiaa koskevissa määräyksissä vahvistettuja periaatteita.

2 ALAJAKSO

RAJAVALVONTA

150 ARTIKLA

Rajatoimenpiteet

1. Tullivalvonnassa olevien tavaroiden osalta kumpikin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa menettelyjä, joissa oikeudenhaltija voi hakemuksella pyytää tulliviranomaisia ottamaan haltuunsa sellaiset tavarat tai keskeyttämään sellaisten tavaroiden luovutus, joiden epäillään loukkaavan teollis- ja tekijänoikeuksia, erityisesti tavaramerkkejä, tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia, maantieteellisiä merkintöjä, patentteja, hyödyllisyysmalleja, teollismalleja, integroitujen piirien piirimalleja tai kasvinjalostajanoikeuksia, jäljempänä ”epäilyksenalaiset tavarat”.

2. Kummallakin osapuolella on oltava käytössä sähköisiä järjestelmiä, joilla tulliviranomaiset hallinnoivat hyväksyttyjä ja tallennettuja hakemuksia. Kirgisian tasavalta säätää tällaisista sähköisistä järjestelmistä viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

3. Kun osapuoli perii maksun hakemuksesta tai hakemuksen tallentamisesta aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi, kyseisen maksun on oltava oikeassa suhteessa tarjottuun palveluun ja aiheutuneisiin kustannuksiin.

4. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen tulliviranomaiset päättävät hakemuksen hyväksymisestä tai tallentamisesta kohtuullisessa ajassa lainsäädäntönsä mukaisesti.

5. Kumpikin osapuoli säätää, että 1 kohdassa tarkoitetut hakemukset voivat koskea useita lähetyksiä.

6. Kumpikin osapuoli varmistaa tullivalvonnassa olevien tavaroiden osalta, että sen tulliviranomaiset voivat omasta aloitteestaan ottaa epäilyksenalaiset tavarat haltuun tai keskeyttää niiden luovutuksen.

7. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen tulliviranomaiset hyödyntävät riskianalyysejä epäilyksenalaisten tavaroiden tunnistamiseksi.

8. Kummallakin osapuolella on oltava käytössä menettelyjä, joilla sallitaan epäilyksenalaisten tavaroiden hävittäminen ilman, että loukkaukset on todettava muodollisesti etukäteen hallinnollisessa tai oikeudellisessa menettelyssä, erityisesti jos asianomaiset henkilöt tähän suostuvat tai eivät vastusta hävittämistä. Jos loukkaaviksi todettuja tavaroita ei hävitetä, kukin osapuoli varmistaa, että elleivät olosuhteet ole poikkeukselliset, tällaiset tavarat poistetaan kaupallisista jakelukanavista siten, ettei oikeudenhaltijalle aiheudu vahinkoa.

9. Jos myöhemmin todetaan, että tavarat, jotka on otettu haltuun tai joiden luovuttaminen on keskeytetty, eivät loukkaa teollis- tai tekijänoikeutta, oikeudenhaltijan on kunkin osapuolen sovellettavan lainsäädännön mukaisesti korvattava tavaroiden haltijalle tai ilmoittajalle tältä osin aiheutuneet vahingot.

10. Kummallakin osapuolella voi olla käytössään menettelyjä, joilla sallitaan postitse tai pikakuriiritoimituksena lähetettyjen ja väärennetyllä tavaramerkillä varustettujen tai laittomasti valmistettujen tavaroiden nopea hävittäminen.

11. Kumpikin osapuoli voi päättää olla soveltamatta tätä artiklaa sellaisten tavaroiden tuontiin, jotka saatetaan markkinoille toisessa maassa oikeudenhaltijoiden toimesta tai suostumuksella. Osapuoli voi jättää tämän artiklan soveltamisalan ulkopuolelle luonteeltaan ei-kaupalliset, matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät tavarat.

12. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen tulliviranomaiset käyvät säännöllistä vuoropuhelua ja edistävät yhteistyötä asiaankuuluvien sidosryhmien ja muiden teollis- ja tekijänoikeuden täytäntöönpanoon osallistuvien viranomaisten kanssa.

13. Osapuolet tekevät yhteistyötä epäilyksenalaisten tavaroiden kansainvälistä kauppaa koskevissa asioissa. Osapuolet sopivat erityisesti vaihtavansa tietoja toista osapuolta koskevasta epäilyksenalaisten tavaroiden kaupasta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kummankin osapuolen henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön soveltamista.

14. Muita yhteistyön muotoja rajoittamatta keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa tehtyä pöytäkirjaa sovelletaan sellaisen teollis- tai tekijänoikeuslainsäädännön rikkomiseen, jonka täytäntöönpanoa koskeva toimivalta kuuluu tämän artiklan mukaisesti tulliviranomaisille.

15. Jäljempänä 154 artiklassa tarkoitettu teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea vastaa tämän artiklan moitteettoman toiminnan ja täytäntöönpanon varmistamisesta erityisesti osapuolten välisen yhteistyön osalta.

151 ARTIKLA

Yhdenmukaisuus GATT 1994 -sopimuksen ja TRIPS-sopimuksen kanssa

Kun tulliviranomaiset toteuttavat rajatoimenpiteitä teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanemiseksi, riippumatta siitä, kuuluvatko ne tämän alajakson soveltamisalaan, osapuolet varmistavat yhdenmukaisuuden GATT 1994 -sopimuksen ja TRIPS-sopimuksen ja erityisesti GATT 1994 -sopimuksen V artiklan ja TRIPS-sopimuksen 41 artiklan ja III osan 4 jakson mukaisten velvoitteidensa kanssa.

D JAKSO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

152 ARTIKLA

Yhteistyö

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä tukeakseen tämän luvun mukaisten sitoumusten ja velvoitteiden täytäntöönpanoa.

2. Osapuolten välinen yhteistyö koskee muun muassa seuraavia toimintoja:

a) tietojen vaihto teollis- ja tekijänoikeuksia sekä asiaankuuluvia suojelu- ja täytäntöönpanosääntöjä koskevasta oikeudellisesta kehyksestä;

b) osapuolten välinen kokemusten vaihto lainsäädäntötyön etenemisestä;

c) osapuolten välinen kokemusten vaihto teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta keskushallinnon tasolla tai sitä alemmilla hallintotasoilla;

d) koordinointi väärennettyjen tavaroiden viennin estämiseksi, myös muiden maiden kanssa;

e) tekninen tuki, valmiuksien kehittäminen, henkilövaihto ja henkilöstön kouluttaminen;

f) teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen ja puolustaminen ja siihen liittyvän tiedon levittäminen muun muassa liike-elämän piireissä ja kansalaisille;

g) kuluttajien ja oikeudenhaltijoiden yleisen tietämyksen lisääminen; institutionaalisen yhteistyön kehittäminen erityisesti teollis- ja tekijänoikeuksista vastaavien virastojen välillä;

h) teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamis- ja täytäntöönpanokäytäntöjä koskeva yleisen tietämyksen parantaminen ja valistustyö;

i) teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamisen ja täytäntöönpanon edistäminen julkisten ja yksityisten toimijoiden välisessä yhteistyössä, johon osallistuu pieniä ja keskisuuria yrityksiä;

j) tehokkaiden strategioiden laatiminen kohderyhmien tunnistamiseksi ja tiedotusohjelmien luominen kuluttajien ja tiedotusvälineiden tietoisuuden parantamiseksi teollis- ja tekijänoikeuksien rikkomisen vaikutuksista, mukaan lukien terveys- ja turvallisuusriskit ja yhteydet järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

3. Kumpikin osapuoli voi julkistaa tuote-eritelmät tai niiden tiivistelmän sekä 4 alajakson nojalla suojattujen toisen osapuolen maantieteellisten merkintöjen valvonnan tai hallinnoinnin kannalta merkitykselliset yhteyspisteet.

4. Osapuolet pitävät suoraan tai 154 artiklassa tarkoitetun teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitean välityksellä yhteyttä kaikissa tämän luvun täytäntöönpanoon ja toimintaan liittyvissä asioissa.

153 ARTIKLA

Vapaaehtoiset sidosryhmäaloitteet

Kumpikin osapuoli pyrkii parhaansa mukaan helpottamaan teollis- ja tekijänoikeusloukkauksia vähentäviä vapaaehtoisia sidosryhmäaloitteita, myös internetissä ja muualla toimivilla markkinapaikoilla, keskittyen konkreettisiin ongelmiin ja toteutettavissa olevien, tasapuolisten, oikeasuhteisten ja kaikille asianomaisille reilujen käytännön ratkaisujen löytämiseen esimerkiksi seuraavasti:

a) kumpikin osapuoli pyrkii kutsumaan alueensa sidosryhmät koolle yhteisymmärryksessä helpottaakseen vapaaehtoisia aloitteita ratkaisujen löytämiseksi sekä teollis- ja tekijänoikeuksien suojelemista ja täytäntöönpanoa koskevien erimielisyyksien ratkaisemiseksi ja rikkomusten vähentämiseksi;

b) osapuolet pyrkivät vaihtamaan keskenään tietoja vapaaehtoisten sidosryhmäaloitteiden helpottamiseksi osapuolten alueilla tehdyistä toimenpiteistä; ja

c) osapuolet pyrkivät edistämään avointa vuoropuhelua ja yhteistyötä osapuolten sidosryhmien välillä sekä rohkaisemaan kyseisiä sidosryhmiä yhdessä etsimään ratkaisuja ja ratkaisemaan teollis- ja tekijänoikeuksien suojelemista ja täytäntöönpanoa koskevia erimielisyyksiä ja vähentämään rikkomuksia.

154 ARTIKLA

Institutionaaliset määräykset

1. Osapuolet perustavat teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitean, joka koostuu Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan edustajista ja jonka tehtävänä on seurata tämän luvun täytäntöönpanoa ja tehostaa osapuolten välistä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa yhteistyötä ja vuoropuhelua.

2. Teollis- ja tekijänoikeuksien alakomitea kokoontuu jommankumman osapuolen pyynnöstä vuorotellen Euroopan unionissa ja Kirgisian tasavallassa osapuolten sopimana ajankohtana ja sopimassa paikassa ja niiden sopimalla tavalla, joka voi olla myös videoyhteyksin, viimeistään 90 päivän kuluttua pyynnön esittämisestä.

9 LUKU

JULKISET HANKINNAT

155 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

a) ”kaupallisilla tavaroilla tai palveluilla” tarkoitetaan sellaisia tavaroita tai palveluja, joita yleensä myydään tai tarjotaan myytäviksi kaupallisilla markkinoilla julkishallinnon ulkopuolisille ostajille julkishallinnon ulkopuolisiin tarkoituksiin ja joita tavanomaisesti ostavat tällaiset asiakkaat;

b) ”rakennusalan palveluilla” tarkoitetaan palveluja, joiden kohteena on jokin YK:n yhteisen tavaraluokituksen (CPC-luokitus) alajaksossa 51 tarkoitettu ja millä tahansa tavalla suoritettava maa- ja vesirakentamiseen tai rakennusten rakentamiseen liittyvä työsuorite;

c) ”sähköisellä huutokaupalla” tarkoitetaan iteraatioprosessia, jossa toimittajat käyttävät sähköisiä välineitä uusien hintojen tai tarjouksen määrällisesti esitettävien, arviointiperusteisiin liittyvien muiden tekijöiden kuin hinnan tai molempien esittämiseen, minkä perusteella tarjoukset asetetaan järjestykseen tai niiden järjestystä muutetaan;

d) ilmaisuilla ”kirjallisesti” tai ”kirjallisena/kirjallisina” tarkoitetaan mitä tahansa sanallista tai numeroilmaisua, joka voidaan lukea, toistaa ja tuoda julki myöhemmin, mukaan lukien sähköisesti toimitetut ja tallennetut tiedot;

e) ”suljetulla tarjouspyyntömenettelyllä” tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö ottaa yhteyttä yhteen tai useampaan valitsemaansa toimittajaan;

f) ”toimenpiteellä” tarkoitetaan mitä tahansa lakia, määräystä, menettelyä, hallinnollista ohjetta tai käytäntöä tai hankintayksikön toimintaa, joka liittyy tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan hankintaan;

g) ”kestoluettelolla” tarkoitetaan luetteloa vaatimukset täyttävistä toimittajista, joita hankintayksikkö aikoo käyttää useammin kuin kerran;

h) ”aiottua hankintaa koskevalla ilmoituksella” tarkoitetaan ilmoitusta, jonka hankintayksikkö julkaisee ja jossa kiinnostuneita toimittajia pyydetään jättämään osallistumishakemus tai tarjous tai molemmat;

i) ”vastikkeilla” tarkoitetaan kaikkia ehtoja tai sitoumuksia, joilla pyritään edistämään paikallista kehitystä tai parannetaan osapuolen maksutasetta esimerkiksi kotimaisuusasteen, teknologian lisensioinnin, sijoitusten, vastakauppojen tai muiden vastaavanlaisten toimien tai vaatimusten avulla;

j) ”avoimella tarjouspyyntömenettelyllä” tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa kaikki kiinnostuneet toimittajat voivat jättää tarjouksen;

k) ”hankintayksiköllä” tarkoitetaan yksikköä, joka sisältyy liitteessä 9 olevan 1, 2 tai 3 jakson jompaakumpaa osapuolta koskevaan alajaksoon;

l) ”edellytykset täyttävällä toimittajalla” tarkoitetaan toimittajaa, joka hankintayksikön mukaan täyttää osallistumisedellytykset;

m) ”valikoivalla tarjouspyyntömenettelyllä” tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö pyytää ainoastaan edellytykset täyttäviä toimittajia jättämään tarjouksen;

n) ”palveluihin” luetaan mukaan rakennusalan palvelut, ellei toisin täsmennetä;

o) ”standardilla” tarkoitetaan virallisen elimen hyväksymää asiakirjaa, joka sisältää yleistä ja toistuvaa käyttöä varten tavaroita tai palveluja tai niihin liittyviä prosesseja ja tuotantomenetelmiä koskevia sääntöjä tai ohjeita tai niiden ominaisuuksien kuvauksen, joiden noudattaminen ei ole pakollista; siihen voi myös sisältyä tai se voi yksinomaan käsitellä termistöön, tunnuksiin, pakkaukseen tai merkintöihin liittyviä vaatimuksia, jotka koskevat tavaraa, palvelua, prosessia tai tuotantomenetelmää;

p) ”toimittajalla” tarkoitetaan henkilöä tai henkilöryhmää, joka tarjoaa tai voisi tarjota tavaroita tai palveluja;

q) ”teknisellä eritelmällä” tarkoitetaan tarjouspyyntömenettelyn vaatimusta, jossa

   i) esitetään hankittavien tavaroiden tai palvelujen ominaisuudet, mukaan lukien laatu, käyttöominaisuudet, turvallisuus ja mitat, tai prosessit ja menetelmät niiden valmistamiseksi tai tarjoamiseksi; tai

   ii) käsitellään termistöön, tunnuksiin, pakkaukseen tai merkintöihin liittyviä vaatimuksia, jotka koskevat tavaraa tai palvelua;

r) ”CPC-luokituksella” tarkoitetaan YK:n yhteistä tavaraluokitusta (Statistical Papers Series M No. 77, taloudellisten ja sosiaalisten asiain osasto, Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio, New York, 1991).

156 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen soveltamisalaan liittyviin julkisiin hankintoihin riippumatta siitä, tehdäänkö ne täysin tai osittain sähköisin keinoin.

2. Tässä luvussa ”tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla hankinnalla” tarkoitetaan hankintaa julkishallinnon tarkoituksiin seuraavasti:

a) kyseessä on tavaran, palvelun tai niiden yhdistelmän hankinta,

   i) joka on liitteessä 9 kuvatun mukainen; ja

   ii) jossa tavaraa, palvelua tai niiden yhdistelmää ei hankita kaupalliseen myyntiin tai jälleenmyyntiin tai käytettäväksi tavaran tuotannossa tai palvelun tarjoamisessa kaupalliseen myyntiin tai jälleenmyyntiin;

b) hankinta tapahtuu sopimusperusteisesti esimerkiksi ostamalla, leasingmenettelyllä, vuokraamalla tai osamaksulla osto-optioin tai ilman niitä;

c) tämän artiklan 6, 7 ja 8 kohdan mukaisesti arvioitu hankinnan arvo on vähintään liitteessä 9 olevassa 1, 2 ja 3 jaksossa vahvistetun asiaa koskevan kynnysarvon suuruinen sillä hetkellä, kun ilmoitus julkaistaan 160 artiklan mukaisesti;

d) kyseessä on hankintayksikön suorittama hankinta; ja

e) hankintaa ei ole muutoin jätetty soveltamisalan ulkopuolelle tämän artiklan 3 kohdassa tai liitteessä 9 olevan 1, 2, 3 tai 5 jakson asiaankuuluvaa osapuolta koskevassa alajaksossa.

3. Ellei liitteessä 9 toisin määrätä, tätä lukua ei sovelleta seuraaviin:

a) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden tai niitä koskevien oikeuksien hankinta tai vuokraus;

b) muut kuin sopimusoikeudelliset sopimukset tai osapuolen antama mikä tahansa tuki, mukaan lukien yhteistyösopimukset, avustukset, lainat, pääomanlisäykset, takuut ja verokannustimet;

c) finanssihallinto- tai talletuspalvelujen, säänneltyjen rahoituslaitosten selvitys- ja hallintopalvelujen tai julkisen velan, myös lainojen, valtionobligaatioiden, velkasitoumusten ja muiden arvopapereiden, myyntiin, lunastukseen ja jakeluun liittyvien palvelujen hankinta tai ostaminen;

d) julkiset työsopimukset;

e) hankinnat, jotka tehdään

i) kansainvälisen avun, kehitysapu mukaan luettuna, antamista varten;

ii) jonkin sellaiseen kansainväliseen sopimukseen kuuluvan menettelyn tai edellytyksen mukaisesti, joka liittyy joukkojen sijoittamiseen tai hankkeeseen, joka hankkeen allekirjoittaneiden valtioiden on tarkoitus toteuttaa yhdessä; tai

iii) kansainväliseen järjestöön liittyvän tietyn menettelyn tai edellytyksen mukaisesti tai kansainvälisillä avustuksilla, lainoilla tai muulla tuella rahoitettuna, jos sovellettava menettely tai edellytys olisi ristiriidassa tämän luvun kanssa.

4. Liitteessä 9 esitetään tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja niihin liittyvää tiedonsaantia koskevat kummankin osapuolen sitoumukset jaoteltuna seuraavasti:

a) 1 jaksossa keskushallinnon yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan, mukaan lukien soveltamisalaan kuuluviin tavaroihin ja palveluihin sovellettavat kynnysarvot;

b) 2 jaksossa keskushallintoa alemman tason yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan, mukaan lukien soveltamisalaan kuuluviin tavaroihin ja palveluihin sovellettavat kynnysarvot;

c) 3 jaksossa kaikki muut yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan, mukaan lukien soveltamisalaan kuuluviin tavaroihin ja palveluihin sovellettavat kynnysarvot;

d) 4 jaksossa tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat muut palvelut kuin rakennusalan palvelut;

e) 5 jaksossa yleiset huomautukset ja poikkeukset; ja

f) 6 jaksossa tiedotuskanavat, joissa osapuoli julkaisee hankintailmoituksensa, jälki-ilmoituksensa ja muut julkisten hankintojen järjestelmäänsä liittyvät tiedot tämän luvun mukaisesti.

5. Jos hankintayksikkö pyytää tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä henkilöä, joka ei kuulu liitteessä 9 olevan 1, 2 tai 3 jakson asiaankuuluvaa osapuolta koskevan alajakson soveltamisalaan, tekemään hankinnan tiettyjen vaatimusten mukaisesti, tällaisiin vaatimuksiin sovelletaan tämän artiklan 4 kohtaa soveltuvin osin.

Arvonmääritys

6. Arvioidessaan hankinnan arvoa sen varmistamiseksi, onko kyseessä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta, hankintayksikkö

a) ei saa jakaa hankintaa erillisiin hankintoihin eikä valita tai käyttää tiettyä arvonmääritysmenetelmää hankinnan arvon arvioimiseksi jättääkseen sen kokonaan tai osittain tämän luvun soveltamisalan ulkopuolelle; ja

b) ilmoittaa hankinnan kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän hankinnan koko keston ajalta, riippumatta siitä, onko se myönnetty yhdelle vai usealle toimittajalle, ottaen huomioon kaikenlaiset hyvitykset, kuten seuraavat:

i) palkkiot, maksut, provisiot ja korot; ja

ii) jos hankintaan on mahdollista sisällyttää optioita, tällaisten optioiden kokonaisarvo.

7. Jos yksi hankintakokonaisuus johtaa useamman kuin yhden sopimuksen tekemiseen tai sopimuksen osittamiseen, jäljempänä ”jaksotetut sopimukset”, kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän laskentaperusteena on

a) viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana tai hankintayksikön edellisen verovuoden aikana tehtyjen saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen sopimusten arvo oikaistuna, jos mahdollista, seuraavien 12 kuukauden aikana tehtävien tavara- tai palveluhankintojen laatua tai arvoa koskevien ennakoitujen muutosten huomioon ottamiseksi; tai

b) alkuperäisen sopimuksen tekemistä seuraavien 12 kuukauden aikana tai hankintayksikön verovuoden aikana tehtävien saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen sopimusten arvioitu arvo.

8. Jos kyseessä on tavaran tai palvelun hankkiminen leasingmenettelyllä, vuokraamalla tai osamaksulla tai jos hankinnan kokonaishintaa ei määritellä, arvonmääritysperusteena

a) on määräaikaisten,

i) enintään 12 kuukauden pituisten sopimusten osalta kestonaikainen kokonaisarvon arvioitu enimmäismäärä; tai

ii) yli 12 kuukauden pituisten sopimusten osalta kokonaisarvon arvioitu enimmäismäärä, johon sisältyy mahdollinen arvioitu jäännösarvo;

b) on määräämättömäksi ajaksi tehtyjen sopimusten kuukautta kohti erääntyvien maksuerien arvioitu arvo 48-kertaisena; ja

c) sovelletaan b alakohtaa, kun on epävarmaa, onko sopimus määräaikainen.

157 ARTIKLA

Turvallisuus ja yleiset poikkeukset

1. Minkään tähän lukuun sisältyvän ei voida tulkita estävän osapuolta toteuttamasta toimea tai pitämästä salassa tietoa, jota se pitää keskeisten turvallisuusetujensa suojelemisen kannalta välttämättöminä ja joka liittyy

a) aseiden, ampumatarvikkeiden tai sotatarvikkeiden hankkimiseen;

b) kansallisen turvallisuuden kannalta välttämättömiin hankintoihin; tai

c) hankintoihin kansallista puolustusta varten.

2. Edellyttäen, ettei tällaisia toimenpiteitä sovelleta tavalla, joka merkitsisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää osapuolten kesken samanlaisten olosuhteiden vallitessa tai osapuolten välisen kaupan peiteltyä rajoittamista, minkään tässä luvussa ei saa tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön tai soveltamasta toimenpiteitä, jotka

a) ovat tarpeen julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden suojelemiseksi;

b) ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi;

c) ovat tarpeen teollis- ja tekijänoikeuksien suojelemiseksi; tai

d) liittyvät vammaisten henkilöiden, hyväntekeväisyysjärjestöjen tai vankityövoiman valmistamiin tavaroihin tai näiden tarjoamiin palveluihin.

158 ARTIKLA

Yleiset periaatteet

Syrjimättömyys

1. Osapuoli ja sen hankintayksiköt myöntävät kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevien toimenpiteiden osalta välittömästi ja ehdoitta toisen osapuolen tavaroille ja palveluille sekä tällaisia tavaroita ja palveluja tarjoaville toisen osapuolen toimittajille vähintään yhtä suotuisan kohtelun kuin osapuoli ja sen hankintayksiköt myöntävät omille tavaroilleen, palveluilleen ja toimittajilleen.

2. Osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa minkään tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa koskevan toimenpiteen osalta

a) kohdella alueelleen sijoittautunutta toimittajaa epäedullisemmin kuin toista alueelleen sijoittautunutta toimittajaa sen ulkomaisten sidosten tai ulkomaisen omistuksen perusteella; tai

b) kohdella alueelleen sijoittautunutta toimittajaa syrjivästi sillä perusteella, että kyseisen toimittajan tiettyä hankintaa varten tarjoamat tavarat tai palvelut ovat toisen osapuolen tavaroita tai palveluja.

Paikallisesti sijoittautuneiden toimittajien kansallinen kohtelu

3. Kumpikin osapuoli varmistaa, että toisen osapuolen toimittajille, jotka ovat perustaneet kaupallisen läsnäolon sen alueelle oikeushenkilön perustamisen, hankinnan tai ylläpitämisen kautta, myönnetään osapuolen alueella tehtyjen julkisten hankintojen osalta vähintään yhtä suotuisa kohtelu kuin osapuolen kotimaisille toimittajille kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

Tällöin sovelletaan 157 artiklassa säädettyjä yleisiä poikkeuksia.

Sähköisten välineiden käyttö

4. Kun tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta toteutetaan sähköisiä välineitä käyttäen, hankintayksikkö

a) varmistaa, että hankinta toteutetaan käyttäen yleisesti saatavilla olevia ja muiden yleisesti saatavilla olevien tietoteknisten järjestelmien ja ohjelmistojen kanssa yhteentoimivia tietoteknisiä järjestelmiä ja ohjelmistoja, tietojen todentamiseen ja salaamiseen käytettävät järjestelmät ja ohjelmistot mukaan luettuina;

b) pitää voimassa mekanismeja, joilla varmistetaan osallistumishakemusten ja tarjousten koskemattomuus, vahvistetaan niiden saapumisaika ja estetään asiaton pääsy niihin; ja

c) käyttää sähköisiä tiedotus- ja viestintävälineitä hankintailmoitusten ja hankintamenettelyyn liittyvien tarjouspyyntöasiakirjojen julkaisemiseksi ja, siinä määrin kuin se on käytännössä mahdollista, tarjousten jättämisessä.

Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien hankintojen toteuttaminen

5. Hankintayksikkö toteuttaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan avoimella ja puolueettomalla tavalla siten, että

a) noudatetaan tätä lukua ja käytetään esimerkiksi avointa, valikoivaa tai suljettua tarjouspyyntömenettelyä;

b) vältetään eturistiriidat; ja

c) estetään korruptio.

Alkuperäsäännöt

6. Osapuoli ei saa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä soveltaa toisesta osapuolesta tuotaviin tavaroihin tai palveluihin tai toisen osapuolen luovuttamiin tavaroihin ja suorittamiin palveluihin alkuperäsääntöjä, jotka eroavat niistä alkuperäsäännöistä, joita kyseinen osapuoli soveltaa samaan aikaan tavanomaisessa kaupankäynnissä samojen tavaroiden tai palvelujen tuontiin taikka samojen tavaroiden luovutukseen tai samojen palveluiden suorituksiin.

Vastikkeet

7. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan osalta osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa tavoitella, ottaa huomioon, määrätä tai panna täytäntöön mitään vastiketta.

Toimenpiteet, jotka eivät koske hankintaa

8. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta

a) tulleihin eikä mihinkään tuonnin yhteydessä kannettaviin tai tuontiin liittyviin maksuihin;

b) tällaisten tullien ja maksujen kantamismenettelyyn; tai

c) muihin tuontisäännöksiin ja -muodollisuuksiin tai palvelujen kauppaa koskeviin toimenpiteisiin lukuun ottamatta tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevia toimenpiteitä.

Korruption vastaiset toimet

9. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sillä on käytössään asianmukaiset toimenpiteet korruptioon puuttumiseksi julkisissa hankinnoissaan. Kyseisiin toimenpiteisiin voi sisältyä menettelyjä, joilla estetään osapuolen julkisiin hankintoihin osallistuminen joko toistaiseksi tai määräajaksi sellaisilta toimittajilta, joiden osapuolen oikeusviranomaiset tai toimivaltaiset viranomaiset ovat lainvoimaisella päätöksellä todenneet osallistuneen kyseisen osapuolen alueella julkisiin hankintoihin liittyviin petoksiin tai muihin laittomiin toimiin. Kumpikin osapuoli varmistaa myös, että sillä on käytössä

toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla eliminoidaan mahdollisuuksien mukaan hankintoihin osallistuvien tai niihin vaikuttavien henkilöiden mahdolliset eturistiriidat tai hallitaan niitä.

159 ARTIKLA

Hankintajärjestelmästä tiedottaminen

1. Kumpikin osapuoli

a) julkaisee viipymättä kaikki tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevat säädökset, määräykset, oikeudelliset päätökset, yleisesti sovellettavaksi tarkoitetut hallinnolliset päätökset, sopimusten vakioehdot, joista säädetään laissa tai asetuksessa ja jotka on otettu viitteeksi ilmoituksiin ja tarjouspyyntöasiakirjoihin, ja menettelyt sekä kaikkien näiden mahdolliset muutokset virallisessa sähköisessä julkaisussa tai paperijulkaisussa, jota levitetään laajasti ja joka on helposti yleisön saatavilla; ja

b) antaa näistä pyydettäessä selvityksen toiselle osapuolelle.

2. Kumpikin osapuoli luettelee liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa seuraavat:

a) sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa osapuoli julkaisee tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa kuvatut tiedot;

b) sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa osapuoli julkaisee 160 artiklassa, 162 artiklan 7 kohdassa ja 169 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset; ja

c) niiden verkkosivujen osoitteet, joilla osapuoli julkaisee tehtyjä sopimuksia koskevat ilmoituksensa 169 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. Osapuoli ilmoittaa viipymättä yhteistyökomitealle kaikista muutoksista liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti lueteltuihin tietoihin.

160 ARTIKLA

Ilmoitukset

1. Kaikkien tässä artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten (aiottua hankintaa koskeva ilmoitus, ilmoituksen tiivistelmä ja ilmoitus hankintasuunnitelmasta) on oltava suoraan saatavilla sähköisesti ja maksutta verkossa olevan keskitetyn palvelupisteen kautta. Lisäksi ilmoitukset voidaan myös julkaista soveltuvassa paperijulkaisussa, jota levitetään laajasti, ja ilmoitusten on oltava helposti yleisön saatavilla ainakin ilmoituksessa ilmoitetun ajanjakson päättymiseen saakka.

Aiottua hankintaa koskeva ilmoitus

2. Hankintayksikkö julkaisee kunkin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan osalta aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen, paitsi 166 artiklassa tarkoitetuissa olosuhteissa.

3. Jollei tässä luvussa muuta määrätä, kunkin aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen on sisällettävä seuraavat tiedot:

a) hankintayksikön nimi ja osoite ja muut tiedot, joita tarvitaan yhteyden ottamiseen hankintayksikköön ja kaikkien asiaankuuluvien hankintaan liittyvien asiakirjojen hankkimiseen, tarvittaessa myös niiden hintatiedot ja maksuehdot;

b) hankinnan kuvaus, joka sisältää muun muassa hankittavien tavaroiden tai palvelujen luonteen ja määrän tai, jos määrä ei ole tiedossa, arvioidun määrän;

c) jaksotettujen sopimusten osalta arvio aiottuja hankintoja koskevien ilmoitusten julkaisuajankohdasta, jos mahdollista;

d) mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus;

e) aikataulu tavaroiden tai palvelujen toimittamiselle tai sopimuksen kesto;

f) käytettävä hankintamenetelmä ja tieto siitä, liittyykö menetelmään neuvotteluja tai sähköinen huutokauppa;

g) tarvittaessa osoite ja hankintaan osallistumista koskevien hakemusten viimeinen jättöpäivä;

h) tarjousten toimitusosoite ja viimeinen jättöpäivä;

i) kieli tai kielet, jolla tai joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset voidaan jättää, jos ne voidaan jättää kielellä, joka ei ole hankintayksikön osapuolen virallinen kieli;

j) luettelo ja lyhyt kuvaus kaikista osallistumisedellytyksistä, mukaan luettuina toimittajilta tällaisen osallistumisen yhteydessä edellytettäviä erityisiä asiakirjoja tai todistuksia koskevat vaatimukset, jollei tällaisia vaatimuksia ole ilmoitettu tarjouspyyntöasiakirjoissa, jotka on asetettu kaikkien kiinnostuneiden toimittajien saataville samanaikaisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen kanssa;

k) jos hankintayksikkö aikoo 162 artiklan mukaisesti valita rajallisen määrän edellytykset täyttäviä toimittajia jättämään tarjouksen, toimittajien valinnassa käytettävät perusteet ja tapauksen mukaan mahdolliset rajoitukset niiden edellytykset täyttävien toimittajien määrään, jotka voivat jättää tarjouksen; ja

l) maininta siitä, että hankinta on tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta.

Ilmoituksen tiivistelmä

4. Hankintayksikkö julkaisee jokaisesta aiotusta hankinnasta helposti saatavilla olevan ilmoituksen tiivistelmän jollakin WTO:n kielistä samanaikaisesti, kun se julkaisee aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen. Ilmoituksen tiivistelmän on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

a) hankinnan kohde;

b) tarjousten viimeinen jättöpäivä tai, tapauksen mukaan, osallistumista tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen viimeinen jättöpäivä; ja

c) osoite, josta hankintaan liittyviä asiakirjoja voi pyytää.

Ilmoitus hankintasuunnitelmasta

5. Hankintayksiköitä kannustetaan julkaisemaan liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa luetellussa sähköisessä julkaisussa tai paperijulkaisussa, jos se on käytössä, mahdollisimman aikaisin kunakin verovuonna ilmoitus tulevista hankintasuunnitelmista, jäljempänä ”ilmoitus hankintasuunnitelmasta”. Ilmoitus hankintasuunnitelmasta on julkaistava myös liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa luetellun keskitetyn palvelupisteen verkkosivustolla, jollei tämän artiklan 3 kohdasta muuta johdu. Ilmoituksessa hankintasuunnitelmasta olisi mainittava hankinnan kohde ja aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen suunniteltu julkaisupäivä.

6. B tai C jakson soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö voi käyttää ilmoitusta hankintasuunnitelmasta aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena, jos ilmoitus hankintasuunnitelmasta sisältää kaikki hankintayksikön saatavilla olevat tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetut tiedot ja jos siinä pyydetään kiinnostuneita toimittajia ilmoittamaan hankintayksikölle kiinnostuksensa kyseistä hankintaa kohtaan.

161 ARTIKLA

Osallistumisedellytykset

1. Hankintayksikkö rajaa hankintaan osallistumisen edellytykset niihin, jotka ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että toimittajalla on oikeudelliset ja taloudelliset valmiudet sekä kaupalliset ja tekniset kyvyt toteuttaa asiaankuuluva hankinta.

2. Vahvistaessaan osallistumisedellytykset hankintayksikkö

a) ei saa asettaa toimittajan hankintaan osallistumisen edellytykseksi sitä, että osapuolen hankintayksikkö on aiemmin myöntänyt kyseiselle toimittajalle yhden tai useamman sopimuksen; ja

b) voi edellyttää asiaankuuluvaa aiempaa kokemusta, jos se on oleellista hankinnan vaatimusten täyttämiseksi. ([21])

([21]) Selvyyden vuoksi todetaan, että jos hankintayksikkö edellyttää aiemman kokemuksen osoittamista, riittää, että toimittaja osoittaa millä tahansa maantieteellisellä alueella hankitun aiemman kokemuksen.

3. Arvioidessaan sitä, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset, hankintayksikkö

a) arvioi toimittajan taloudellisia valmiuksia sekä kaupallisia ja teknisiä kykyjä toimittajan liiketoiminnan perusteella sekä hankintayksikön osapuolen alueella että sen ulkopuolella; ja

b) perustaa arvionsa edellytyksiin, jotka hankintayksikkö on etukäteen määrittänyt ilmoituksissa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.

4. Jos on olemassa asiaa tukevia todisteita, osapuoli ja sen hankintayksiköt voivat hylätä toimittajan osallistumisen hankintaan muun muassa seuraavin perustein:

a) konkurssi;

b) väärät ilmoitukset;

c) aiemmasta sopimuksesta johtuvien oleellisten vaatimusten tai velvoitteiden täyttämisen merkittävä tai jatkuva laiminlyönti;

d) vakavista rikoksista tai muista vakavista rikkomuksista saadut lopulliset tuomiot;

e) ammatillinen laiminlyönti tai toiminta tai toiminnan puute, joka vaikuttaa haitallisesti toimittajan kaupalliseen luotettavuuteen; tai

f) verojen maksun laiminlyönti.

162 ARTIKLA

Toimittajien kelpoisuuden vahvistaminen

Rekisteröintijärjestelmät ja kelpuuttamismenettelyt

1. Osapuoli ja sen hankintayksiköt voivat ylläpitää toimittajien rekisteröintijärjestelmää, johon kiinnostuneita toimittajia vaaditaan rekisteröitymään ja antamaan tiettyjä tietoja. Tässä tapauksessa osapuoli varmistaa, että kiinnostuneet toimittajat saavat rekisteröintijärjestelmää koskevat tiedot mahdollisuuksien mukaan sähköisesti ja että ne voivat pyytää rekisteröintiä milloin tahansa. Hankintayksikön on ilmoitettava kiinnostuneille toimittajille kohtuullisen ajan kuluessa tämän pyynnön hyväksymistä tai hylkäämistä koskevasta päätöksestä. Jos pyyntö hylätään, päätös on perusteltava asianmukaisesti.

2. Kumpikin osapuoli varmistaa, että

a) sen hankintayksiköt pyrkivät yhtenäistämään kelpoisuusmenettelyjään; ja

b) sen hankintayksiköt pyrkivät yhtenäistämään rekisteröintijärjestelmiään, jos ne ylläpitävät tällaisia järjestelmiä.

3. Osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät ota käyttöön tai sovella mitään rekisteröintijärjestelmää tai kelpuuttamismenettelyä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti aiheutetaan tarpeettomia esteitä toisen osapuolen toimittajien osallistumiselle sen hankintamenettelyyn.

Valikoiva tarjouspyyntömenettely

4. Jos hankintayksikkö aikoo järjestää valikoivan tarjouspyyntömenettelyn, sen on

a) sisällytettävä aiottua hankintaa koskevaan ilmoitukseen ainakin 160 artiklan 3 kohdan a, b, f, g, j, k ja l alakohdan mukaiset tiedot ja pyydettävä toimittajia jättämään osallistumishakemus; ja

b) annettava tarjouskilpailun alkuun mennessä ainakin 160 artiklan 3 kohdan c, d, e, h ja i alakohdassa määritetyt tiedot edellytykset täyttäville toimittajille, joille se antaa ilmoituksen 164 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.

5. Hankintayksikön on sallittava kaikkien edellytykset täyttävien toimittajien osallistua tiettyyn hankintaan, ellei se ilmoita aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa rajoituksista niiden edellytykset täyttävien toimittajien määrään, jotka saavat jättää tarjouksen, ja perusteet rajoitetun toimittajamäärän valitsemiselle. Tarjouspyyntö on osoitettava sellaiselle määrälle edellytykset täyttäviä toimittajia, joka on tarpeen tehokkaan kilpailun varmistamiseksi.

6. Jos tarjouspyyntöasiakirjat eivät ole julkisesti saatavilla 4 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen julkaisupäivästä alkaen, hankintayksikön on varmistettava, että kyseiset asiakirjat asetetaan samanaikaisesti kaikkien 5 kohdan mukaisesti valittujen edellytykset täyttävien toimittajien saataville.

Kestoluettelot

7. Hankintayksikkö voi ylläpitää kestoluetteloa sillä edellytyksellä, että ilmoitus, jolla kiinnostuneita toimittajia pyydetään hakemaan sisällyttämistä luetteloon,

a) julkaistaan vuosittain liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa luetellussa asianmukaisessa julkaisussa; ja

b) on jatkuvasti saatavilla liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa luetellussa asianmukaisessa julkaisussa, mikäli se julkaistaan sähköisesti.

8. Edellä olevassa 7 kohdassa määrättyyn ilmoitukseen on sisällytettävä

a) kuvaus tavaroista tai palveluista tai niiden luokista, joita varten luetteloa voidaan käyttää;

b) osallistumisedellytykset, jotka toimittajien on täytettävä luetteloon sisällyttämiseksi, sekä menetelmät, joita hankintayksikkö käyttää varmentaakseen, että toimittaja täyttää edellytykset;

c) hankintayksikön nimi ja osoite ja muut tiedot, joita tarvitaan yhteydenottoon hankintayksikköön ja kaikkien luetteloon liittyvien merkityksellisten asiakirjojen hankkimiseen;

d) luettelon voimassaoloaika ja sen voimassaolon uudistamis- tai päättämistapa tai, jos voimassaoloaikaa ei mainita, ilmoitus siitä, miten luettelon käytön päättämisestä ilmoitetaan; ja

e) maininta siitä, että luetteloa voidaan käyttää tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa hankinnassa.

9. Sen estämättä, mitä 7 kohdassa määrätään, hankintayksikkö voi, jos kestoluettelo on voimassa enintään kolme vuotta, julkaista 7 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen ainoastaan kerran luettelon voimassaoloajan alkaessa sillä edellytyksellä, että

a) ilmoituksessa mainitaan luettelon voimassaoloaika ja se, ettei muita ilmoituksia julkaista; ja

b) ilmoitus julkaistaan sähköisesti ja asetetaan jatkuvasti saataville sen voimassaolon ajan liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa luetellussa asianmukaisessa julkaisussa.

10. Hankintayksikön on annettava toimittajien hakea milloin tahansa sisällyttämistä kestoluetteloon, ja sen on sisällytettävä luetteloon kaikki edellytykset täyttävät toimittajat kohtuullisessa ajassa.

11. Jos toimittaja, joka ei sisälly kestoluetteloon, jättää kestoluetteloon perustuvaan hankintaan liittyvän osallistumishakemuksen ja kaikki vaadittavat asiakirjat 164 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen määräaikojen puitteissa, hankintayksikön on käsiteltävä hakemus. Hankintayksikkö ei saa hylätä toimittajaa hankintaa koskevasta käsittelystä sillä perusteella, että hankintayksiköllä ei ole riittävästi aikaa käsitellä hakemusta, jollei ole kyse poikkeustapauksesta, jossa hankintayksikkö ei hankinnan monitahoisuuden vuoksi kykene käsittelemään hakemusta tarjousten jättämiselle asetetussa määräajassa.

Liitteessä 9 olevan 2 ja 3 jakson soveltamisalaan kuuluvat hankintayksiköt

12. Liitteessä 9 olevan 2 ja 3 jakson soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö voi käyttää aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena ilmoitusta, jossa kiinnostuneita toimittajia pyydetään hakemaan kestoluetteloon sisällyttämistä, edellyttäen, että

a) ilmoitus julkaistaan tämän artiklan 7 kohdan mukaisesti ja se sisältää tämän artiklan 8 kohdassa vaaditut tiedot, kaikki saatavilla olevat 160 artiklan 2 kohdassa vaaditut tiedot sekä maininnan siitä, että kyseinen ilmoitus on aiottua hankintaa koskeva ilmoitus tai että ainoastaan kestoluettelossa olevat toimittajat saavat tulevaisuudessa kestoluettelon piiriin kuuluvaa hankintaa koskevia ilmoituksia; ja

b) hankintayksikkö toimittaa viipymättä riittävästi tietoja toimittajille, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa tiettyä hankintaa kohtaan, jotta nämä voivat arvioida, ovatko ne kiinnostuneita hankinnasta, mukaan luettuina kaikki saatavilla olevat lisätiedot, joita edellytetään 160 artiklan 2 kohdassa.

13. Liitteessä 9 olevan 2 tai 3 jakson soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö voi antaa toimittajan, joka on hakenut sisällyttämistä kestoluetteloon, tehdä tarjouksen tietyssä hankinnassa, jos hankintayksiköllä on riittävästi aikaa tutkia, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset.

14. Hankintayksikön on ilmoitettava viipymättä hankintaan liittyvän osallistumishakemuksen tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen jättäneelle toimittajalle hakemuksen perusteella tekemästään päätöksestä.

15. Jos hankintayksikkö hylkää toimittajan hankintaa koskevan osallistumishakemuksen tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen, ei katso toimittajan enää olevan edellytykset täyttävä toimittaja tai poistaa toimittajan kestoluettelosta, sen on ilmoitettava viipymättä asiasta toimittajalle ja toimitettava toimittajalle tämän pyynnöstä viipymättä kirjallinen selvitys päätöksensä perusteluista.

163 ARTIKLA

Tekniset eritelmät ja tarjouspyyntöasiakirjat

Tekniset eritelmät

1. Osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät laadi, ota käyttöön tai sovella teknisiä eritelmiä tai vahvista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä, joilla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti aiheutetaan tarpeettomia esteitä osapuolten väliselle kaupalle.

2. Hankittavien tavaroiden tai palvelujen teknisiä eritelmiä laatiessaan hankintayksikön on tarvittaessa

a) laadittava tekniset eritelmät tietoina käyttöominaisuuksista ja toimintavaatimuksista eikä niinkään mallina tai kuvailevina ominaisuuksina; ja

b) käytettävä teknisten eritelmien perustana kansainvälisiä standardeja, jos niitä on, ja muussa tapauksessa perustana on käytettävä kansallisia teknisiä määräyksiä, tunnustettuja kansallisia standardeja tai rakennusmääräyksiä.

3. Jos teknisissä eritelmissä käytetään mallia tai kuvailevia ominaisuuksia, hankintayksikön olisi tarvittaessa ilmoitettava, että se ottaa huomioon vastaavia tavaroita tai palveluja koskevat tarjoukset, jotka osoitetusti täyttävät hankintaa koskevat vaatimukset, sisällyttämällä tarjouspyyntöasiakirjoihin esimerkiksi maininta ”tai vastaava”.

4. Hankintayksikkö ei saa laatia teknisiä eritelmiä, joissa edellytetään tiettyä tavaramerkkiä tai kauppanimeä, patenttia, tekijänoikeutta, mallia, tyyppiä, tiettyä alkuperää, valmistajaa tai toimittajaa taikka viitataan niihin, paitsi jos hankintavaatimuksia ei voida muulla tavoin kuvata riittävän tarkasti tai selvästi ja edellyttäen, että hankintayksikkö sisällyttää tarjouspyyntöasiakirjoihin esimerkiksi maininnan ”tai vastaava”.

5. Hankintayksikkö ei saa pyytää eikä ottaa vastaan kilpailua rajoittavalla tavalla vaikuttavaa neuvontaa, jota voidaan käyttää tietyssä hankinnassa käytettävien teknisten eritelmien valmistelussa tai käyttöönotossa, henkilöltä, jolla voi olla kaupallista mielenkiintoa hankintaa kohtaan.

6. Osapuoli, mukaan lukien sen hankintayksiköt, saavat valmistella, ottaa käyttöön tai soveltaa teknisiä eritelmiä luonnonvarojen säilyttämisen tai ympäristönsuojelun edistämiseksi sillä edellytyksellä, että se näin tehdessään toimii tämän artiklan mukaisesti.

Osapuoli voi

a) sallia hankintayksiköiden ottaa ympäristönäkökohdat ja sosiaaliset näkökohdat huomioon kaikissa hankintamenettelyn vaiheissa edellyttäen, että tällaiset näkökohdat ovat syrjimättömiä ja liittyvät asianomaisen sopimuksen kohteeseen; ja

b) toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että sen ympäristö-, sosiaali- ja työlainsäädäntöä koskevia velvoitteita noudatetaan, mukaan lukien 10 luvun mukaiset velvoitteet.

Tarjouspyyntöasiakirjat

7. Hankintayksikkö asettaa toimittajien saataville tarjouspyyntöasiakirjat, joissa ilmoitetaan kaikki tiedot, jotka toimittajat tarvitsevat asianmukaisten tarjousten laatimista ja jättämistä varten. Tällaisten asiakirjojen on sisällettävä täydellinen kuvaus seuraavista seikoista, jollei niitä ole esitetty jo aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa:

a) hankinta, mukaan luettuina hankittavien tavaroiden tai palvelujen luonne ja määrä tai, jos määrä ei ole tiedossa, arvioitu määrä ja kaikki täytettävät vaatimukset, mukaan lukien tekniset eritelmät, vaatimustenmukaisuuden arviointitodistus, suunnitelmat, piirustukset tai ohjeaineistot;

b) kaikki osallistumisedellytykset sekä luettelo tiedoista ja asiakirjoista, jotka toimittajien on esitettävä tällaisen osallistumisen yhteydessä;

c) kaikki arviointiperusteet, joita hankintayksikkö soveltaa hankintasopimusta tehdessään, ja, ellei hinta ole ainoa arviointiperuste, arviointiperusteiden suhteellinen painoarvo;

d) todentamiseen ja salaamiseen liittyvät vaatimukset tai tietojen ja asiakirjojen sähköiseen toimittamiseen liittyvät muut vaatimukset, jos hankintayksikkö toteuttaa hankinnan sähköisesti;

e) huutokaupan säännöt, myös arviointiperusteisiin liittyvien tarjouksen osatekijöiden yksilöinnistä, jos hankintayksikkö järjestää sähköisen huutokaupan;

f) tarjousten avaamistilaisuuden päivämäärä, kellonaika ja paikka sekä tarvittaessa tiedot henkilöistä, joilla on oikeus olla läsnä, jos tarjoukset avataan julkisesti;

g) kaikki muut ehdot, mukaan lukien maksuehdot ja rajoitukset, jotka koskevat tarjousten jättämistapaa kuten sitä, onko ne jätettävä paperilla vai sähköisesti; ja

h) tavaroiden toimittamiselle tai palvelujen tarjoamiselle mahdollisesti 8 kohdan mukaisesti asetetut määräajat.

8. Asettaessaan mahdollisia määräaikoja hankittavien tavaroiden toimittamiselle tai palvelujen tarjoamiselle hankintayksikkö ottaa huomioon muun muassa hankinnan monitahoisuuden, odotettavissa olevan alihankinnan osuuden sekä realistisen ajan, jonka tuotanto, varastosta otto ja tavaroiden kuljetus lähtöpaikasta taikka palvelun tarjoaminen vaatii.

9. Tarjouspyyntöasiakirjoissa vahvistettuihin arviointiperusteisiin voi sisältyä muun muassa hinta ja muita kustannustekijöitä, laatu, tekniset ansiot, ympäristöön liittyvät ominaisuudet ja toimitusehdot.

10. Hankintayksikön on viipymättä

a) asetettava tarjouspyyntöasiakirjat saataville sen varmistamiseksi, että kiinnostuneilla toimittajilla on riittävästi aikaa asianmukaisten tarjousten jättämistä varten;

b) toimitettava pyynnöstä tarjouspyyntöasiakirjat kaikille kiinnostuneille toimittajille; ja

c) vastattava kaikkien kiinnostuneiden tai hankintaan osallistuvien toimittajien kaikkiin asiaankuuluvien tietojen saantia koskeviin kohtuullisiin pyyntöihin edellyttäen, ettei kyseinen toimittaja saa tällaisten tietojen avulla etua muihin toimittajiin nähden.

Muutokset

11. Jos hankintayksikkö ennen sopimuksen tekemistä muuttaa aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai hankintaan osallistuvien toimittajien saataville asetetuissa tarjouspyyntöasiakirjoissa vahvistettuja perusteita tai vaatimuksia tai muuttaa ilmoitusta tai tarjouspyyntöasiakirjoja taikka julkaisee ne uudelleen, sen on lähetettävä kirjallisesti kaikki tällaiset muutokset tai muutettu tai uudelleen julkaistu ilmoitus tai muutetut tai uudelleen julkaistut tarjouspyyntöasiakirjat

a) kaikille toimittajille, jotka ovat osallisina menettelyssä muutoksen tai uudelleenjulkaisun ajankohtana, jos kyseiset toimittajat ovat hankintayksikön tiedossa, ja kaikissa muissa tapauksissa samalla tavalla kuin alkuperäiset tiedot asetettiin saataville; ja

b) riittävän aikaisin, jotta kyseisille toimittajille jää aikaa tarvittaessa muuttaa tarjouksiaan ja jättää muutetut tarjoukset.

164 ARTIKLA

Määräajat

1. Hankintayksikkö antaa omien kohtuullisten tarpeidensa mukaisesti toimittajille riittävästi aikaa laatia ja toimittaa osallistumishakemukset ja asianmukaiset tarjoukset ottaen huomioon muun muassa

a) hankinnan luonteen ja monitahoisuuden;

b) odotettavissa olevan alihankinnan laajuuden; ja

c) vaadittavan ajan tarjousten toimittamiseen muilla kuin sähköisillä välineillä ulkomailla sijaitsevista ja kansallisista paikoista, jos ei käytetä sähköisiä välineitä.

Näiden määräaikojen, mukaan luettuina niiden mahdolliset pidennykset, on oltava samat kaikille hankinnasta kiinnostuneille tai hankintaan osallistuville toimittajille.

2. Valikoivaa tarjouspyyntömenettelyä käyttävä hankintayksikkö vahvistaa osallistumishakemusten viimeisen jättöpäivän siten, että se on periaatteessa vähintään 25 päivän kuluttua aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemispäivästä. Jos hankintayksikön asianmukaisesti osoittama tilanteen kiireellisyys vaikeuttaa tämän määräajan noudattamista, määräaika voidaan lyhentää vähintään 10 päivään.

3. Jollei 4, 5, 7 ja 8 kohdan määräyksistä muuta johdu, hankintayksikkö vahvistaa tarjousten viimeisen jättöpäivän siten, että se on vähintään 40 päivää siitä, kun

a) aiottua hankintaa koskeva ilmoitus on julkaistu, kun kyseessä on avoin tarjouspyyntömenettely; tai

b) hankintayksikkö ilmoittaa toimittajille, että niitä pyydetään jättämään tarjous, kun kyseessä on valikoiva tarjouspyyntömenettely, riippumatta siitä, käyttääkö hankintayksikkö kestoluetteloa.

4. Hankintayksikkö voi lyhentää tarjousten jättämiselle 3 kohdan mukaisesti vahvistetun määräajan vähintään 10 päivään, jos

a) hankintayksikkö on julkaissut 160 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen hankintasuunnitelmasta vähintään 40 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemista ja ilmoitus hankintasuunnitelmasta sisältää seuraavat:

   i) hankinnan kuvaus;

   ii) arvioitu päivämäärä, jolloin tarjoukset tai osallistumishakemukset on viimeistään jätettävä;

   iii) maininta siitä, että kiinnostuneiden toimittajien on ilmaistava hankintayksikölle kiinnostuksensa hankintaan;

   iv) osoite, josta hankintaan liittyviä asiakirjoja voi pyytää; ja

   v) kaikki saatavilla olevat tiedot, joita 160 artiklan 2 kohdassa edellytetään aiottua hankintaa koskevalta ilmoitukselta;

b) hankintayksikkö ilmoittaa jaksotettujen sopimusten osalta ensimmäisessä aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa, että seuraavissa ilmoituksissa esitetään tämän kohdan mukaiset määräajat tarjousten jättämiselle; tai

c) hankintayksikön asianmukaisesti osoittama tilanteen kiireellisyys vaikeuttaa tarjousten jättämiselle 3 kohdan mukaisesti asetetun määräajan noudattamista.

5. Hankintayksikkö voi lyhentää tarjousten jättämiselle 3 kohdan mukaisesti asetettua määräaikaa viidellä päivällä kaikissa seuraavissa tilanteissa:

a) aiottua hankintaa koskeva ilmoitus julkaistaan sähköisesti;

b) tarjouspyyntöasiakirjat asetetaan saatavilla sähköisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisupäivästä alkaen; ja

c) hankintayksikkö hyväksyy tarjousten jättämisen sähköisesti.

6. Edellä olevan 5 kohdan soveltaminen yhdessä 4 kohdan kanssa ei saa missään tapauksessa johtaa siihen, että 3 kohdan mukaisesti tarjousten jättämiselle asetettua määräaikaa lyhennetään alle kymmeneen päivään aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisupäivästä.

7. Jos hankintayksikkö ostaa kaupallisia tavaroita tai palveluja tai niiden yhdistelmän, se voi lyhentää tarjousten jättämiselle 3 kohdan mukaisesti asetetun määräajan vähintään 13 päivään sillä edellytyksellä, että se julkaisee samaan aikaan sähköisesti sekä aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen että tarjouspyyntöasiakirjat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita tämän artiklan määräyksiä. Jos hankintayksikkö hyväksyy kaupallisia tavaroita tai palveluja koskevien tarjousten jättämisen sähköisesti, se voi lisäksi lyhentää 3 kohdan mukaisesti asetetun määräajan vähintään kymmeneen päivään.

8. Jos liitteessä 9 olevan 2 tai 3 jakson soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö on valinnut kaikki edellytykset täyttävät toimittajat tai rajoitetun määrän niistä, hankintayksikkö ja valitut toimittajat voivat määrittää määräajan tarjousten jättämiselle yhteisestä sopimuksesta. Jos sopimusta ei ole, määräaika on vähintään kymmenen päivää.

165 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuoli voi edellyttää, että sen hankintayksiköt käyvät tarjoajien kanssa neuvotteluja, jos

a) hankintayksikkö on ilmaissut 160 artiklan 3 kohdan f alakohdassa tarkoitetussa aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa aikomuksensa käydä neuvotteluja; tai

b) tarjousten arvioinnissa ilmenee, ettei yksikään tarjouksista ole aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyillä arviointiperusteilla selvästi edullisin.

2. Hankintayksikkö

a) varmistaa, että neuvotteluihin osallistuvien toimittajien mahdollinen poissulkeminen tehdään aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjen arviointiperusteiden mukaisesti; ja

b) jos neuvottelut on saatettu päätökseen, ilmoittaa yleisen määräajan, johon mennessä jäljelle jääneiden hankintaan osallistuvien toimittajien on jätettävä uusi tai tarkistettu tarjous.

166 ARTIKLA

Suljettu tarjouspyyntömenettely

1. Edellyttäen, että hankintayksikkö ei käytä tätä määräystä toimittajien välisen kilpailun välttämiseksi tai tavalla, jolla syrjitään toisen osapuolen toimittajia tai suojellaan kotimaisia toimittajia, hankintayksikkö voi käyttää suljettua tarjouspyyntömenettelyä ja olla soveltamatta 160, 161 ja 162 artiklaa, 163 artiklan 7–11 kohtaa ja 164–167 artiklaa seuraavin edellytyksin:

a) jos tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjä vaatimuksia ei ole muutettu oleellisesti ja

   i) yhtään tarjousta ei ole jätetty tai yksikään toimittaja ei ole pyytänyt osallistumista;

   ii) yhtään tarjouspyyntöasiakirjojen olennaiset vaatimukset täyttävää tarjousta ei ole jätetty;

   iii) yksikään toimittaja ei ole täyttänyt osallistumisedellytyksiä; tai

   iv) jätetyt tarjoukset ovat olleet vilpillisiä;

b) jos ainoastaan tietty toimittaja voi toimittaa tavarat tai palvelut ja varteenotettavia vaihtoehtoisia tai korvaavia tavaroita tai palveluja ei ole mistä tahansa seuraavasta syystä:

   i) vaatimuksena on taideteos;

   ii) kyse on patenttisuojasta, tekijänoikeuksista tai muista yksinoikeuksista; tai

   iii) kilpailua ei ole teknisistä syistä;

c) jos kyseessä ovat tavaroiden tai palvelujen alkuperäisen toimittajan suorittamat, alkuperäiseen hankintaan sisältymättömät lisätoimitukset ja jos toimittajan vaihtaminen tällaisten lisätavaroiden tai -palvelujen osalta

   i) ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa vaatimukset korvattavuudesta tai yhteentoimivuudesta sellaisten olemassa olevien laitteiden, ohjelmistojen, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja

   ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintayksikölle;

d) jos ja vain siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, koska tavaroita tai palveluja ei hankintayksikölle ennalta arvaamattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi ole voitu hankkia tarpeeksi ajoissa avointa tai valikoivaa tarjouspyyntömenettelyä noudattaen;

e) jos tavarat hankitaan perushyödykemarkkinoilta;

f) jos hankintayksikkö hankkii prototyypin tai uuden tavaran tai palvelun, joka on kehitetty sen pyynnöstä tietyn tutkimus- tai koetoimintaa, selvitystyötä tai alkuperäiskehittelyä koskevan sopimuksen osana ja sitä varten; uuden tavaran tai palvelun alkuperäiskehittelyyn voi kuulua rajoitettua tuotantoa tai toimituksia kenttäkokeiden tulosten saamiseksi ja sen osoittamiseksi, että tavara tai palvelu soveltuu joukkotuotantoon tai -toimituksiin hyväksyttävien laatustandardien mukaisesti, mutta siihen ei kuulu joukkotuotantoa tai -toimituksia kaupallisen kannattavuuden saavuttamiseksi tai tutkimus- ja kehittelykulujen kattamiseksi;

g) jos kyse on hankinnasta poikkeuksellisen edullisissa olosuhteissa, jotka liittyvät vain erittäin lyhytaikaisesti ilmenevään epätavalliseen tilanteeseen, kuten selvitystilaan, konkurssipesän hallintoon tai konkurssiin, mutta ei tavanomaisesta hankinnasta vakituisilta toimittajilta; tai

h) jos sopimus tehdään suunnittelukilpailun voittajan kanssa sillä edellytyksellä, että

   i) kilpailu on järjestetty tämän luvun periaatteita noudattaen, erityisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemisen osalta; ja

   ii) riippumaton tuomaristo arvioi osallistujat suunnittelusopimuksen tekemiseksi voittajan kanssa.

2. Hankintayksikkö laatii kirjallisen kertomuksen jokaisesta 1 kohdan mukaisesti tehdystä sopimuksesta. Kertomus sisältää hankintayksikön nimen, hankittujen tavaroiden tai palvelujen arvon ja laadun sekä selvityksen 1 kohdassa tarkoitetuista olosuhteista ja edellytyksistä, jotka oikeuttavat suljetun tarjouspyyntömenettelyn käytön.

167 ARTIKLA

Sähköiset huutokaupat

Hankintayksikön, joka aikoo toteuttaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan sähköistä huutokauppaa käyttäen, on toimitettava jokaiselle osallistujalle ennen sähköisen huutokaupan aloittamista

a) tiedot automaattisesta arviointimenettelystä, mukaan lukien matemaattiset kaavat, joka perustuu tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyihin arviointiperusteisiin ja jota käytetään huutokaupassa tarjousten automaattisessa järjestykseen asettamisessa tai niiden järjestyksen muuttamisessa;

b) osallistujan tarjouksen alustavan arvioinnin tulokset, jos sopimus tehdään edullisimman tarjouksen perusteella; ja

c) kaikki muut sähköisen huutokaupan toteuttamisen kannalta oleelliset tiedot.

168 ARTIKLA

Tarjousten käsittely ja sopimusten tekeminen

Tarjousten käsittely

1. Hankintayksikön on otettava kaikki tarjoukset vastaan, avattava ne ja käsiteltävä niitä sellaisia menettelyjä noudattaen, joilla taataan hankintamenettelyn oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus sekä tarjousten luottamuksellisuus.

2. Hankintayksikkö ei saa rangaista toimittajaa, jonka tarjous vastaanotetaan tarjousten vastaanottamiselle vahvistetun määräajan jälkeen, jos viive johtuu pelkästään hankintayksikön käsittelyvirheestä.

3. Hankintayksikön, joka antaa toimittajalle mahdollisuuden korjata tahattomat muotovirheet tarjousten avaamisen ja sopimuksen tekemisen välisenä aikana, on annettava sama mahdollisuus kaikille tarjousmenettelyyn osallistuville toimittajille.

Sopimusten tekeminen

4. Jotta tarjous voidaan ottaa huomioon sopimusta tehtäessä, se on jätettävä kirjallisesti ja sen on tarjouksia avattaessa oltava ilmoitusten ja tarjouspyyntöasiakirjojen oleellisten vaatimusten mukainen ja edellytykset täyttävän toimittajan jättämä.

5. Jollei hankintayksikkö päätä, että sopimuksen myöntäminen ei ole yleisen edun mukaista, sen on myönnettävä sopimus sellaiselle edellytykset täyttävälle toimittajalle, jonka se on todennut kykenevän täyttämään sopimuksen ehdot ja jonka tarjous on ainoastaan ilmoituksissa ja tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjen arviointiperusteiden perusteella

a) edullisin; tai

b) hinnaltaan alhaisin, jos hinta on yksinomainen arviointiperuste.

6. Jos hankintayksikkö saa tarjouksen, jonka hinta on epätavallisen alhainen muiden jätettyjen tarjousten hintaan verrattuna, se voi varmistaa toimittajalta, että tämä täyttää osallistumisehdot ja pystyy täyttämään sopimusehdot. Hankintayksikkö voi myös tarkistaa, onko toimittaja saanut tukia. Kyseisessä tapauksessa tarjous voidaan hylätä pelkästään kyseisellä perusteella ellei toimittaja pysty osoittamaan hankintayksikön asettamassa riittävässä määräajassa, että tuki on myönnetty 11 luvussa olevassa B jaksossa vahvistettujen tukia koskevien sääntöjen mukaisesti.

7. Hankintayksikkö ei saa käyttää vaihtoehtoja, peruuttaa hankintaa tai muuttaa tehtyjä sopimuksia kiertääkseen tämän luvun mukaisia velvoitteita.

8. Kumpikin osapuoli säätää pääsääntöisesti odotusajasta sopimuksen myöntämisen ja tekemisen välillä, jotta hylätyillä tarjoajilla on riittävästi aikaa tarkastella sopimuksen myöntämistä koskevaa päätöstä ja riitauttaa se.

169 ARTIKLA

Hankintatietojen avoimuus

Tiedotus toimittajille

1. Hankintayksikön on viipymättä ilmoitettava menettelyyn osallistuville toimittajille sopimuksen myöntämistä koskevista päätöksistään ja toimittajan pyynnöstä annettava tällainen ilmoitus kirjallisesti. Jollei 170 artiklan 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, hankintayksikön on pyynnöstä toimitettava menettelyn hävinneelle toimittajalle selvitys syistä, joiden vuoksi hankintayksikkö ei valinnut sen tarjousta, ja esitettävä valitun toimittajan tarjouksen suhteelliset edut.

Sopimuksen myöntämistä koskevien tietojen julkaiseminen

2. Hankintayksikön on viimeistään 72 päivän kuluttua jokaisen tämän luvun soveltamisalaan kuuluvan sopimuksen tekemisestä julkaistava ilmoitus liitteessä 9 olevassa 6 jaksossa luetellussa soveltuvassa sähköisessä julkaisussa tai paperijulkaisussa. Jos hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen ainoastaan sähköisessä julkaisussa, tietojen on oltava helposti saatavilla kohtuullisen ajan. Ilmoituksen on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

a) hankittavien tavaroiden tai palvelujen kuvaus;

b) hankintayksikön nimi ja osoite;

c) valitun toimittajan nimi ja osoite;

d) valitun tarjouksen arvo tai sopimuksen myöntämisessä huomioon otettujen tarjousten korkein ja alhaisin arvo;

e) sopimuksen tekopäivä; ja

f) käytetty hankintamenetelmä ja, jos käytettiin 166 artiklan mukaista suljettua tarjouspyyntömenettelyä, kuvaus kyseisen artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista olosuhteista ja edellytyksistä, jotka oikeuttivat suljetun tarjouspyyntömenettelyn käytön.

Asiakirjojen säilyttäminen, kertomukset ja sähköinen jäljitettävyys

3. Jokainen hankintayksikkö säilyttää vähintään kolmen vuoden ajan sopimuksen tekopäivästä lähtien

a) tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin liittyviä tarjouspyyntömenettelyjä ja sopimusten tekemistä koskevat asiakirjat ja kertomukset, mukaan luettuina 166 artiklassa vaaditut kertomukset; ja

b) tiedot, joilla varmistetaan sähköisesti toteutetun, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan asianmukainen jäljitettävyys.

170 ARTIKLA

Tietojen julkistaminen

1. Osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä toimitettava viipymättä kaikki tiedot, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta toteutettu oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja tämän luvun mukaisesti, mukaan luettuina tiedot valitun tarjouksen erityispiirteistä ja suhteellisista eduista. Jos tietojen antaminen saattaisi vaarantaa kilpailun tulevien tarjouspyyntömenettelyjen yhteydessä, tiedot vastaanottava osapuoli ei saa luovuttaa niitä millekään toimittajalle, paitsi saatuaan tiedot antaneen osapuolen suostumuksen.

2. Sen estämättä, mitä muualla tässä luvussa määrätään, osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa antaa millekään toimittajalle tietoja, jotka saattaisivat vaarantaa toimittajien välisen tasapuolisen kilpailun.

3. Tätä lukua ei saa tulkita siten, että osapuolen, sen hankintayksiköt, viranomaiset ja muutoksenhakuelimet mukaan luettuina, edellytettäisiin luovuttavan luottamuksellisia tietoja, jos tällainen luovuttaminen

a) haittaisi lainvalvontaa;

b) saattaisi vaarantaa toimittajien välisen tasapuolisen kilpailun;

c) vaarantaisi tiettyjen henkilöiden perustellut kaupalliset edut, teollis- ja tekijänoikeuksien suoja mukaan luettuna; tai

d) olisi muutoin yleisen edun vastaista.

171 ARTIKLA

Kansalliset muutoksenhakumenettelyt

1. Kumpikin osapuoli tarjoaa nopean, tehokkaan, avoimen ja syrjimättömän hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn, jonka avulla toimittaja, jolla on tai on ollut tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan hankintaan liittyvä etu, voi valittaa

a) tämän luvun rikkomisesta; tai

b) siitä, että tämän luvun täytäntöönpanoa koskevia osapuolen toimenpiteitä ei ole noudatettu, jos toimittajalla ei ole oikeutta valittaa tämän luvun rikkomisesta suoraan osapuolen lainsäädännön nojalla.

Kaikkia valituksia koskevat menettelysäännöt on esitettävä kirjallisesti ja asetettava julkisesti saataville.

2. Jos toimittaja on tehnyt valituksen tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan sellaisen hankinnan yhteydessä, johon liittyvä etu hänellä on tai on ollut, 1 kohdassa tarkoitetusta rikkomisesta tai laiminlyönnistä, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan toteuttavan hankintayksikön osapuoli kannustaa hankintayksikköä ja toimittajaa ratkaisemaan valituksen neuvottelemalla. Hankintayksikön on käsiteltävä jokainen tällainen valitus puolueettomasti ja kohtuullisessa ajassa tavalla, joka ei vaikuta toimittajan osallistumiseen meneillään oleviin tai tuleviin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin tai tämän oikeuteen pyytää hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn mukaisia korjaavia toimenpiteitä.

3. Kullekin toimittajalle on annettava riittävästi aikaa valituksen valmistelua ja jättämistä varten. Kyseisen määräajan on joka tapauksessa oltava vähintään kymmenen päivää siitä ajankohdasta, jona valituksen peruste tuli toimittajan tietoon tai sen olisi kohtuudella pitänyt tulla tämän tietoon.

4. Kumpikin osapuoli perustaa tai nimeää vähintään yhden puolueettoman hallinto- tai oikeusviranomaisen, joka on riippumaton sen hankintayksiköistä ja ottaa vastaan ja tutkii valitukset, joita toimittajat tekevät tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien hankintojen yhteydessä.

5. Jos muu elin kuin 4 kohdassa tarkoitettu viranomainen tutkii valituksen ensin, asiaankuuluva osapuoli varmistaa, että toimittaja voi valittaa alkuperäisestä päätöksestä puolueettomalle hallinto- tai oikeusviranomaiselle, joka on riippumaton siitä hankintayksiköstä, jonka tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa valitus koskee.

6. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sellaisen 5 kohdassa tarkoitetun muutoksenhakuelimen ratkaisuihin, joka ei ole tuomioistuin, voidaan kohdistaa oikeudellinen uudelleentarkastelu, tai että se noudattaa menettelyjä, joiden mukaan

a) hankintayksikkö vastaa valitukseen kirjallisesti ja luovuttaa muutoksenhakuelimelle kaikki asiaankuuluvat asiakirjat;

b) menettelyn osapuolilla on oikeus tulla kuulluksi ennen kuin muutoksenhakuelin tekee valituksesta päätöksen;

c) menettelyn osapuolilla on oikeus edustajaan ja avustajaan;

d) kaikki käsittelyt ovat menettelyn osapuolille avoimia;

e) menettelyn osapuolilla on oikeus pyytää, että käsittely järjestetään julkisesti ja että läsnä voi olla todistajia; ja

f) muutoksenhakuelin antaa [päätöksensä tai suosituksensa kohtuullisessa ajassa kirjallisina ja liittää niihin] selostuksen kunkin päätöksen tai suosituksen perusteluista.

7. Kumpikin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa menettelyjä, joilla mahdollistetaan pikaiset väliaikaiset toimenpiteet, jotta toimittaja voi säilyttää mahdollisuutensa osallistua tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan hankintaan. Tällaiset väliaikaiset toimenpiteet voivat johtaa hankintamenettelyn keskeyttämiseen. Menettelyissä voidaan sallia se, että asianomaisten etujen, myös yleisen edun, kannalta merkittävät kielteiset seuraukset voidaan ottaa huomioon päätettäessä siitä, olisiko tällaisia toimenpiteitä sovellettava. Jos asiassa ei ryhdytä toimenpiteisiin, päätöstä koskevat perustelut on ilmoitettava kirjallisesti.

Kumpikin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa myös menettelyjä korjaavien toimien toteuttamiseksi tai kärsityn menetyksen tai vahingon korvaamiseksi tapauksissa, joissa muutoksenhakuelin on todennut, että on tapahtunut 1 kohdassa tarkoitettu rikkominen tai laiminlyönti. Kärsitystä menetyksestä tai vahingosta maksettava korvaus voidaan rajoittaa joko tarjouksen laatimisesta aiheutuviin kustannuksiin tai valitukseen liittyviin kustannuksiin tai molempiin.

172 ARTIKLA

Soveltamisalan muutokset ja oikaisut

1. Osapuoli voi ehdottaa liitteessä 9 esitettyjen tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien hankintojensa muuttamista tai liitteessä 9 olevan 1, 2 tai 3 jakson asiaankuuluvan alajakson oikaisemista.

Muutokset

2. Osapuolen, joka aikoo ehdottaa muutosta liitteeseen 9, on

a) annettava toiselle osapuolelle kirjallinen ilmoitus; ja

b) sisällytettävä ilmoitukseen ehdotus toista osapuolta koskevista asianmukaisista korvaavista muutoksista, jotta säilytetään muutosta edeltänyttä tilannetta vastaava soveltamisalan taso.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdan b alakohdassa määrätään, osapuolen ei tarvitse esittää korvaavia muutoksia, jos muutos koskee hankintayksikköä, jonka osalta osapuoli on luopunut määräys- tai vaikutusvallastaan, tai jos hankintayksikkö toimii vastedes kaupallisena yrityksenä kilpailuilla markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu.

Osapuolen katsotaan käyttävän määräys- tai vaikutusvaltaa hankintayksikössä, jos kyseisen yksikön

a) rahoituksesta suurin osa on peräisin valtiolta tai valtion määräysvallassa olevalta elimeltä;

b) johto on valtion tai valtion määräysvallassa olevan elimen valvonnan alainen; tai

c) hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä yli puolet on valtion tai valtion määräysvallassa olevan elimen nimittämiä.

4. Toisen osapuolen on kirjallisesti vastustettava tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettua liitteeseen 9 ehdotettua muutosta, jos se kiistää, että

a) 2 kohdan b alakohdan mukaisesti ehdotettu muutos on riittävä, jotta säilytetään yhteisesti sovittua soveltamisalaa vastaava taso;

b) muutos koskee hankintayksikköä, jonka osalta osapuoli on luopunut määräys- tai vaikutusvallastaan 3 kohdan mukaisesti; tai

c) asianomainen hankintayksikkö toimii kaupallisena yrityksenä kilpailluilla markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu.

Jos vastalausetta ei esitetä kirjallisesti 45 päivän kuluessa 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta, toisen osapuolen katsotaan hyväksyneen mukautuksen tai muutoksen.

Oikaisut

5. Seuraavia liitteessä 9 olevan 1, 2 tai 3 jakson osapuolta koskevaan alajaksoon tehtäviä muutoksia pidetään puhtaasti muodollisina oikaisuina edellyttäen, että ne eivät vaikuta tässä luvussa määrättyyn yhteisesti sovittuun soveltamisalaan:

a) hankintayksikön nimen muutos;

b) kahden tai useamman hankintayksikön sulautuminen; ja

c) hankintayksikön jakautuminen kahdeksi tai useammaksi yksiköksi, jotka kaikki lisätään liitteen 9 saman jakson soveltamisalaan kuuluviin hankintayksiköihin.

Tällaisen puhtaasti muodollisen oikaisun tekevä osapuoli ei ole velvollinen ehdottamaan korvaavia mukautuksia.

6. Jos liitteessä 9 olevassa 1, 2 tai 3 jaksossa olevaan osapuolta koskevaan alajaksoon ehdotetaan oikaisuja, osapuoli ilmoittaa näistä toiselle osapuolelle kahden vuoden välein tämän luvun voimaantulosta alkaen.

7. Osapuoli voi 45 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoittaa kirjallisesti toiselle osapuolelle vastustavansa ehdotettua oikaisua. Vastalauseen toimittavan osapuolen on selitettävä, miksi se katsoo, että ehdotettu oikaisu ei kuulu 5 kohdan soveltamisalaan, ja kuvattava ehdotetun oikaisun vaikutusta tässä luvussa määrättyyn yhteisesti sovittuun soveltamisalaan. Jos kirjallista vastalausetta ei esitetä 45 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, toisen osapuolen katsotaan hyväksyneen ehdotetun oikaisun.

Neuvottelut ja riitojen ratkaiseminen

8. Jos toinen osapuoli vastustaa ehdotettua muutosta tai oikaisua, osapuolet pyrkivät ratkaisemaan asian neuvottelemalla. Jos yhteisymmärrykseen ei päästä 60 päivän kuluessa vastalauseen vastaanottamisesta, osapuoli, joka haluaa muuttaa tai oikaista liitteessä 9 olevan 1, 2 tai 3 jakson itseään koskevaa alajaksoa, voi saattaa asian 14 luvun mukaiseen riitojenratkaisumenettelyyn sen määrittämiseksi, onko vastalause perusteltu.

Muutokset liitteeseen 9

9. Kun osapuolet ovat sopineet ehdotetusta muutoksesta tai oikaisusta, mukaan lukien tapaukset, joissa osapuoli ei ole esittänyt vastalausetta 45 päivän kuluessa 4 tai 7 kohdan mukaisesti tai jos asia on ratkaistu 8 kohdassa tarkoitetulla riitojenratkaisumenettelyllä, kauppakokoonpanossa toimiva yhteistyöneuvosto muuttaa liitettä 9 sen mukaisesti.

173 ARTIKLA

Institutionaaliset määräykset

Yhteistyökomitea kokoontuu osapuolen pyynnöstä käsittelemään tämän luvun ja liitteen 9 täytäntöönpanoon ja toimintaan liittyviä kysymyksiä, joita ovat esimerkiksi

a) tarve muuttaa liitettä 9;

b) sellaiset julkisiin hankintoihin liittyvät kysymykset, jotka osapuoli on antanut yhteistyökomitean käsiteltäväksi;

c) kaikki muut tämän luvun toimintaan liittyvät seikat.

174 ARTIKLA

Siirtymäkausi

Tätä lukua aletaan soveltaa kolmen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

10 LUKU

KAUPPA JA KESTÄVÄ KEHITYS

175 ARTIKLA

Taustaa ja tavoitteet

1. Osapuolet palauttavat mieleen YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssin Agenda 21 -asiakirjan vuodelta 1992, Kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistuksen työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista vuodelta 1998, YK:n talous- ja sosiaalineuvoston ministerikokouksen antaman julistuksen täystyöllisyydestä ja ihmisarvoisesta työstä vuodelta 2006, ILO:n julistuksen sosiaalisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta vuodelta 2008 sekä YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman vuodelta 2015 ja sen kestävän kehityksen tavoitteet.

2. Osapuolet vahvistavat sitoutuneensa edistämään kansainvälisen kaupan ja investointien kehittämistä siten, että se edistää kestävän kehityksen tavoitteen saavuttamista ja ilmastonmuutoksen torjuntaa. Tässä yhteydessä osapuolet tunnustavat, että taloudellinen kehitys, sosiaalinen kehitys ja ympäristönsuojelu ovat toisistaan riippuvaisia ja toinen toistaan vahvistavia kestävän kehityksen osatekijöitä.

176 ARTIKLA

Oikeus sääntelyyn ja suojelun tasot

1. Osapuolet tunnustavat kummankin osapuolen oikeuden vahvistaa omat sisäiset ympäristönsuojelun ja työsuojelun tasonsa ja antaa tai muuttaa asiaa koskevaa lainsäädäntöään ja politiikkaansa sen mukaisesti kansainvälisesti tunnustettuja normeja ja sopimuksia noudattaen ja ympäristönsuojelun ja työsuojelun korkean tason saavuttamiseksi.

2. Osapuolet tunnustavat, että ei ole asianmukaista edistää kauppaa tai investointeja heikentämällä tai alentamalla niiden ympäristö- tai työlainsäädännön ja -normien tarjoamaa suojaa.

3. Osapuoli ei saa kauppaa tai investointeja edistääkseen poiketa ympäristö- ja työlainsäädännöstään taikka jatkuvalla tai toistuvalla toiminnalla tai toimimatta jättämisellä lyödä laimin sen tosiasiallista täytäntöönpanoa.

177 ARTIKLA

Monenväliset ympäristösopimukset ja työtä koskevat yleissopimukset

1. Osapuolet tunnustavat kansainvälisen ympäristöhallinnon ja -sopimusten merkityksen kansainvälisen yhteisön vastauksena maailmanlaajuisiin tai alueellisiin ympäristöongelmiin sekä täyden ja tuottavan työllisyyden, mukaan lukien osaamisen kehittäminen ja ihmisarvoisten työolojen aikaansaaminen kaikille, merkityksen yhtenä kestävän kehityksen tärkeimpänä osatekijänä kaikissa maissa ja yhtenä kansainvälisen yhteistyön ensisijaisena tavoitteena.

2. Tässä yhteydessä ja ottaen huomioon tämän sopimuksen 259–265 artiklan osapuolet vahvistavat sitoutuneensa panemaan tehokkaasti täytäntöön monenväliset ympäristösopimukset, Pariisin ilmastosopimus mukaan lukien, jotka ne ovat ratifioineet.

3. Osapuolet ottavat huomioon tämän sopimuksen 285–288 artiklan ja vahvistavat sitoutuneensa panemaan tehokkaasti täytäntöön ILO:n keskeiset yleissopimukset ja muut ratifioimansa ILO:n yleissopimukset sekä ylläpitämään tehokasta työsuojelutarkastusjärjestelmää, joka vastaa osapuolten ILO:n jäseninä antamia sitoumuksia.

178 ARTIKLA

Kestävää kehitystä edistävä kauppa ja kestävää kehitystä edistävät investoinnit

1. Osapuolet vahvistavat sitoutuneensa tehostamaan kaupan myötävaikutusta kestävän kehityksen tavoitteeseen. Tämän mukaisesti ne sopivat edistävänsä kestävyyden takaavien järjestelmien, joita ovat esimerkiksi reilun ja eettisen kaupan järjestelmät ja ympäristömerkit, käyttöä, yritysten yhteiskuntavastuuta ja vastuullisia liiketoimintakäytäntöjä sekä kauppaa ja investointeja ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen sekä ilmastoystävällisten tuotteiden ja teknologioiden alalla.

2. Osapuolet vaihtavat tietoja ja jakavat kokemuksia toimistaan, joilla edistetään kauppa-, sosiaali- ja ympäristöpolitiikkojen johdonmukaisuutta ja keskinäistä tukea, ja ne vahvistavat vuoropuhelua ja yhteistyötä kestävään kehitykseen liittyvissä kysymyksissä, joita saattaa esiintyä kauppasuhteiden yhteydessä.

3. Tällaiseen osapuolten väliseen vuoropuheluun ja yhteistyöhön olisi tarvittaessa otettava mukaan asiaankuuluvia sidosryhmiä, erityisesti työmarkkinaosapuolet, sekä muita kansalaisyhteiskunnan organisaatioita hyödyntäen muun muassa 314 artiklan mukaista kansalaisyhteiskunnan kanssa tehtävää yhteistyötä.

179 ARTIKLA

Riitojen ratkaiseminen

Tämän luvun soveltamisalaan kuuluviin riitoihin ei sovelleta 223, 224 ja 225 artiklaa. Tällaisissa riidoissa osapuolet keskustelevat toteutettavista asianmukaisista toimenpiteistä välimiespaneelin annettua 219 ja 220 artiklan mukaisesti loppuraporttinsa, jonka ne ottavat huomioon. Yhteistyökomitea seuraa tällaisten toimenpiteiden toteuttamista ja tarkastelee asian edistymistä muun muassa 178 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun mekanismin avulla.

11 LUKU

KILPAILUNVASTAINEN TOIMINTA, YRITYSKESKITTYMIEN VALVONTA JA TUET

180 ARTIKLA

Periaatteet

Osapuolet tunnustavat vapaan ja vääristymättömän kilpailun merkityksen kauppa- ja investointisuhteissaan. Osapuolet tunnustavat, että kilpailunvastaiset liiketoimintakäytännöt ja valtiolliset toimet voivat vääristää markkinoiden asianmukaista toimintaa ja vaarantaa kaupan ja investointien vapauttamisesta saatavat edut.

181 ARTIKLA

Kilpailuneutraliteetti

Osapuolet soveltavat tätä lukua kaikkiin julkisiin ja yksityisiin yrityksiin.

182 ARTIKLA

Taloudellinen toiminta

Tätä lukua sovelletaan taloudelliseen toimintaan.

Tätä lukua sovellettaessa ”taloudellisella toiminnalla” tarkoitetaan toimintoja, jotka liittyvät tavaroiden ja palvelujen tarjontaan markkinoilla.

A JAKSO

KILPAILUNVASTAINEN TOIMINTA JA YRITYSKESKITTYMIEN VALVONTA

183 ARTIKLA

Lainsäädäntökehys

Kumpikin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa kilpailulainsäädännön, jota sovelletaan kaikkiin yrityksiin kaikilla talouden aloilla ([22]) ja jolla puututaan tehokkaasti seuraaviin käytäntöihin:

([22]) Selvyyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 42 artiklan mukaisesti Euroopan unionin kilpailulainsäädäntöä sovelletaan maataloussektorilla noudattaen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1308/2013 maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671).

a) yritysten väliset horisontaaliset ja vertikaaliset sopimukset, yritysten muodostamien yhdistysten tekemät päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen;

b) yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö; ja

c) yrityskeskittymät, jotka olennaisesti estäisivät tehokasta kilpailua erityisesti määräävän aseman syntymisen tai vahvistumisen seurauksena.

184 ARTIKLA

Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvät palvelut

Osapuolet varmistavat, että yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, sovelletaan tässä jaksossa vahvistettuja sääntöjä siltä osin kuin kyseisten sääntöjen soveltaminen ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä tällaisille yrityksille annettujen tehtävien hoitamista. Annettujen tehtävien on oltava läpinäkyviä, eivätkä tässä jaksossa vahvistettujen sääntöjen soveltamista koskevat rajoitukset tai poikkeukset saa ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

185 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Kumpikin osapuoli perustaa toiminnallisesti riippumattoman kilpailuviranomaisen, joka vastaa 183 artiklassa tarkoitetun kilpailulainsäädännön soveltamisesta kaikilta osin ja tosiasiallisesta täytäntöönpanosta ja jolla on tämän varmistamiseen tarvittavat asianmukaiset valtuudet ja resurssit, tai pitää tällaista viranomaista yllä.

2. Kumpikin osapuoli soveltaa 183 artiklassa tarkoitettua kilpailulainsäädäntöään läpinäkyvällä tavalla noudattaen oikeudenmukaisen menettelyn periaatteita, mukaan lukien asianomaisten yritysten puolustautumisoikeudet, erityisesti oikeus tulla kuulluksi ja oikeus muutoksenhakuun.

186 ARTIKLA

Yhteistyö

1. Osapuolet tunnustavat, että on niiden yhteisen edun mukaista edistää yhteistyötä kilpailupolitiikan ja täytäntöönpanon alalla.

2. Tällaisen yhteistyön helpottamiseksi osapuolten kilpailuviranomaiset voivat vaihtaa tietoja, ellei osapuolten lainsäädännössä vahvistetuista luottamuksellisuutta koskevista säännöistä muuta johdu.

3. Osapuolten kilpailuviranomaisten on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa koordinoimaan täytäntöönpanotoimiaan, jotka liittyvät samaan käytäntöön tai tapaukseen tai toisiinsa liittyviin käytäntöihin tai tapauksiin.

187 ARTIKLA

Riitojen ratkaisemismenettelyn soveltamatta jättäminen

Tähän jaksoon ei sovelleta 14 lukua.

B JAKSO

TUET

188 ARTIKLA

Määritelmä ja soveltamisala

1. Tässä jaksossa ”tuella” tarkoitetaan toimenpidettä, joka täyttää tukisopimuksen 1 artiklan 1.1 kohdassa vahvistetut edellytykset, riippumatta siitä, onko tuki myönnetty tavaroita vai palveluja tarjoavalle yritykselle. ([23])

2. Tätä jaksoa sovelletaan tukisopimuksen 2 artiklassa tarkoitettuihin erityisiin tukiin ja tukiin, jotka kuuluvat tämän sopimuksen 192 artiklan soveltamisalaan.

3. Osapuolet varmistavat, että yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettäviin tukiin sovelletaan tässä jaksossa vahvistettuja sääntöjä siltä osin kuin kyseisten sääntöjen soveltaminen ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä näille yrityksille annettujen tehtävien hoitamista. Annettujen tehtävien on oltava läpinäkyviä, eivätkä tässä jaksossa vahvistettujen sääntöjen soveltamista koskevat rajoitukset tai poikkeukset saa ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

4. Tämän sopimuksen 191 artiklaa ei sovelleta maataloussopimuksen liitteeseen 1 sisältyvien tuotteiden kauppaa koskeviin tukiin.

5. Tämän sopimuksen 191 ja 192 artiklaa ei sovelleta audiovisuaalialalla.

6. Tämän sopimuksen 192 artiklaa ei sovelleta tukiin, jotka on virallisesti hyväksytty tai myönnetty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tai viiden vuoden kuluessa sen voimaantulosta.

189 ARTIKLA

Suhde WTO:hon

Tämän jakson määräykset eivät vaikuta kummankaan osapuolen tukisopimuksen, maataloussopimuksen, GATT 1994 -sopimuksen XVI artiklan tai GATS-sopimuksen XV artiklan mukaisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin.

190 ARTIKLA

Avoimuus

1. Kumpikin osapuoli julkistaa seuraavat tiedot sen alueella myönnetystä tai voimassa pidetystä tuesta:

a) tuen oikeusperusta ja tarkoitus;

b) tuen muoto;

c) tuen määrä tai tukeen osoitettujen määrärahojen määrä; ja

d) mahdollisuuksien mukaan tuensaajan nimi.

2. Edellä olevan 1 kohdan noudattamiseksi osapuolen on

a) tehtävä tukisopimuksen 25 artiklan mukainen ilmoitus vähintään joka toinen vuosi;

b) tehtävä maataloussopimuksen 18 artiklan mukainen ilmoitus; tai

c) varmistettava, että osapuoli julkistaa 1 kohdassa tarkoitetut tiedot itse tai tiedot julkistetaan sen puolesta julkisella verkkosivustolla viimeistään tuen myöntämis- tai voimassapitovuotta seuraavan kalenterivuoden 31 päivänä joulukuuta.

([23]) Tällä määritelmällä ei rajoiteta WTO:ssa tulevaisuudessa käytävien palveluille myönnettävien tukien määritelmää koskevien keskustelujen tuloksia. WTO:n tasolla käytävien keskustelujen edistymisestä riippuen osapuolet voivat päivittää tätä sopimusta tältä osin.

191 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Jos osapuoli katsoo, että tuki vaikuttaa kielteisesti tai todennäköisesti vaikuttaa kielteisesti sen kaupan tai investointien vapauttamiseen liittyviin etuihin, se voi ilmaista huolensa kirjallisesti toiselle osapuolelle ja pyytää lisätietoja asiasta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun pyyntöön on sisällyttävä selvitys siitä, miten tuki vaikuttaa kielteisesti tai todennäköisesti vaikuttaa kielteisesti pyynnön esittäneen osapuolen etuihin. Pyynnön esittänyt osapuoli voi pyytää tuesta seuraavia tietoja:

a) tuen oikeusperusta ja politiikkatavoite tai tarkoitus;

b) tuen muoto;

c) tuen päivämäärät ja kesto ja muut siihen liittyvät aikarajoitukset,

d) tukikelpoisuutta koskevat vaatimukset;

e) tukea varten budjetoitu kokonaismäärä tai vuotuinen määrä;

f) mahdollisuuksien mukaan tuensaajan nimi; ja

g) kaikki muut tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida tuen kielteisiä vaikutuksia.

3. Pyynnön vastaanottaneen osapuolen on toimitettava pyydetyt tiedot kirjallisesti kohtuullisen ajan kuluessa, periaatteessa viimeistään 60 päivän kuluttua pyynnön toimittamisesta. Jos pyynnön vastaanottanut osapuoli ei toimita pyydettyjä tietoja, kyseisen osapuolen on selitettävä tällaisten tietojen puuttuminen kirjallisessa vastauksessaan saman määräajan kuluessa.

4. Saatuaan pyydetyt tiedot pyynnön esittänyt osapuoli voi pyytää neuvotteluja asiasta. Osapuolten on neuvoteltava esiin tuoduista huolenaiheista kohtuullisen ajan kuluessa, periaatteessa viimeistään 60 päivän kuluttua neuvottelupyynnön toimittamisesta.

5. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin pääsemään asiassa molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun.

192 ARTIKLA

Ehdolliset tuet

1. Sovellettaessa tätä jaksoa seuraavat tuet ovat sallittuja seuraavin edellytyksin:

a) tuet, joilla valtio takaa tiettyjen yritysten velkoja tai vastuita edellyttäen, että kyseisten velkojen ja vastuiden määrää tai tällaisen takauksen kestoa on rajoitettu; ja

b) erilaiset maksukyvyttömille tai vaikeuksissa oleville yrityksille annetut tuet edellyttäen, että

   i) on laadittu realistisiin oletuksiin perustuva uskottava rakenneuudistussuunnitelma, jolla pyritään varmistamaan maksukyvyttömän tai vaikeuksissa olevan yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus kohtuullisessa ajassa; ja

   ii) yritys osallistuu rakenneuudistuksen kustannuksiin; pienten ja keskisuurten yritysten ei tarvitse osallistua rakenneuudistuksen kustannuksiin.

2. Edellä olevaa 1 kohdan b alakohtaa ei sovelleta tukiin, joita yrityksille myönnetään tilapäisenä maksuvalmiustukena lainatakausten tai lainojen muodossa rakenneuudistussuunnitelman valmistelun edellyttämänä ajanjaksona. Tällainen tilapäinen maksuvalmiustuki on rajoitettava määrään, joka on tarpeen pelkästään yrityksen liiketoiminnan jatkamiseksi.

3. Tuet, joilla varmistetaan yrityksen hallittu poistuminen markkinoilta, ovat sallittuja.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta tukiin, joiden kumulatiiviset määrät tai talousarviot ovat alle 200 000 euroa yritystä kohden kolmen peräkkäisen vuoden aikana.

5. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta tukiin, jotka on myönnetty osapuolen taloudessa esiintyvän vakavan häiriön poistamiseksi. Osapuolen taloudessa esiintyvää häiriötä pidetään vakavana, jos se on poikkeuksellinen, väliaikainen ja merkittävä.

6. Tuet, jotka on tarkoitettu ohjelmien täytäntöönpanoon erityisesti sosiaalisen asuntotuotannon ja perushyödykkeiden rautatiekuljetusten aloilla, vapautetaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen edellytysten noudattamisesta siltä osin kuin ne eivät kuulu 188 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan, edellyttäen että neon suunnattu sosiaalisesti.

193 ARTIKLA

Tukien käyttö

Kumpikin osapuoli varmistaa, että yritykset käyttävät tuet yksinomaan siihen toimintapoliittiseen tavoitteeseen, johon ne on myönnetty. ([24])

12 LUKU

VALTION OMISTAMAT YRITYKSET, YRITYKSET, JOILLE ON MYÖNNETTY ERITYISOIKEUKSIA TAI ERIOIKEUKSIA, JA NIMETYT MONOPOLIT

194 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

a) ”järjestelyllä” tarkoitetaan sellaista Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, jäljempänä ”OECD”, julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevaa järjestelyä tai sitä seurannutta sitoumusta, riippumatta siitä, onko se laadittu OECD:n puitteissa vai sen ulkopuolella, jonka on hyväksynyt vähintään 12 alkuperäistä WTO:n jäsentä, jotka olivat järjestelyn osallistujia 1 päivänä tammikuuta 1979;

b) ”kaupallisella toiminnalla” tarkoitetaan voittoa tavoittelevaa toimintaa, jonka lopputuloksena on sellaisen tavaran tuotanto tai sellaisen palvelun tarjoaminen, jota myydään yrityksen määrittäminä määrinä ja sen määrittämillä hinnoilla; ([25])

c) ”kaupallisilla näkökohdilla” tarkoitetaan hintaa, laatua, saatavuutta, markkinoitavuutta ja kuljetusta sekä muita oston tai myynnin ehtoja tai muita tekijöitä, jotka markkinatalouden periaatteiden mukaisesti kyseessä olevalla liiketoiminta- tai toimialalla toimiva yksityisessä omistuksessa oleva yritys ottaa tavanomaisesti huomioon kaupallisissa päätöksissään;

d) ”nimetyllä monopolilla” tarkoitetaan yksikköä, mukaan lukien yritysryhmittymää tai valtion virastoa, joka on nimetty osapuolen alueen asiaankuuluvilla markkinoilla jonkin tavaran tai palvelun ainoaksi tarjoajaksi tai ostajaksi, mutta siihen ei kuulu yksikkö, jolle on myönnetty yksinomainen teollis- tai tekijänoikeus, pelkästään tällaisen oikeuden myöntämisen perusteella;

e) ”nimeämisellä” tarkoitetaan monopolin perustamista tai sallimista tai monopolin alan laajentamista uuteen tavaraan tai palveluun;

f) ”yrityksellä, jolle on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia” tarkoitetaan julkista tai yksityistä yritystä, jolle osapuoli on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti myöntänyt erityisoikeuksia tai erioikeuksia, joiden nojalla osapuoli nimeää tietyt yritykset tavaran tai palvelun tarjoajiksi tai rajaa tällaisen valtuutuksen saavien yritysten lukumäärän kahteen taikka useampaan yritykseen ilman, että asiassa sovellettaisiin objektiivisuuteen, oikeasuhteisuuteen ja syrjimättömyyteen perustuvia kriteereitä, tavalla, joka vaikuttaa olennaisesti muiden yritysten mahdollisuuteen tarjota samaa tavaraa tai palvelua samalla maantieteellisellä alueella olennaisilta osiltaan vastaavilla ehdoilla;

g) ”julkista valtaa käytettäessä tarjottavilla palveluilla” tarkoitetaan palveluja, joita tarjotaan käytettäessä julkista valtaa, siten kuin se on määritelty GATS-sopimuksessa ja, tapauksen mukaan, GATS-sopimuksen rahoituspalveluliitteessä;

([24]) Selvyyden vuoksi todetaan, että velvoitteen katsotaan täyttyvän, kun osapuoli on ottanut käyttöön tätä koskevan asiaankuuluvan oikeudellisen kehyksen ja hallinnolliset menettelyt.

([25]) Selvyyden vuoksi todetaan, että seuraavien yritysten harjoittama toiminta on suljettu määritelmän ulkopuolelle: a) voittoa tavoittelemattomat yritykset ja b) kustannusvastaavuusperiaatteella toimivat yritykset.

h) ”valtion omistamalla yrityksellä” tarkoitetaan yritystä, jossa osapuolella

i) on suorassa omistuksessaan yli 50 prosenttia osakepääomasta;

ii) on suorassa tai välillisessä määräysvallassaan yli 50 prosenttia äänioikeuksista;

iii) on valta nimittää enemmistö yrityksen hallituksen tai vastaavan hallinnollisen elimen jäsenistä; tai

iv) on määräysvalta.

195 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Osapuolet vahvistavat oikeutensa ja velvoitteensa, jotka perustuvat GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan 1, 2 ja 3 kohtaan, GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan tulkinnasta tehtyyn sopimukseen sekä GATS-sopimuksen VIII artiklan 1, 2 ja 5 kohtaan.

2. Tätä lukua sovelletaan kaupallista toimintaa harjoittaviin valtion omistamiin yrityksiin, yrityksiin, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, ja nimettyihin monopoleihin. Jos tällaiset yritykset tai monopolit harjoittavat sekä kaupallista että muuta kuin kaupallista toimintaa, ainoastaan kaupallinen toiminta kuuluu tämän luvun soveltamisalaan.

3. Tätä lukua sovelletaan valtion omistamiin yrityksiin, yrityksiin, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, ja nimettyihin monopoleihin kaikilla hallintotasoilla.

4. Tätä lukua ei sovelleta valtion omistamiin yrityksiin, yrityksiin, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimettyihin monopoleihin, jos ne toimivat WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 4 sisältyvän, Marrakechissa 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehdyn julkisia hankintoja koskevan sopimuksen lisäyksen I kutakin osapuolta koskevien liitteiden soveltamisalaan kuuluvina hankintayksikköinä tai tämän sopimuksen liitteen 9 soveltamisalaan kuuluvina hankintayksikköinä valtion tarpeisiin eivätkä ne toimi hankittujen tavaroiden tai palvelujen jälleenmyymiseksi kaupallisesti tai hankittujen tavaroiden tai palvelujen käyttämiseksi tavaroiden tuotannossa tai palvelujen tarjonnassa kaupallista myyntiä varten.

5. Tätä lukua ei sovelleta julkista valtaa käytettäessä tarjottaviin palveluihin.

6. Tätä lukua ei sovelleta valtion omistamiin yrityksiin, yrityksiin, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, eikä nimettyihin monopoleihin, jotka harjoittavat yksinomaan sotilas- ja puolustustoimintaan liittyvien tuotteiden tuotantoa. ([26])

7. Tätä lukua ei sovelleta valtion omistamaan yritykseen, yritykseen, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimettyyn monopoliin, jos kyseisen yrityksen tai monopolin kaupallisesta toiminnasta saama vuositulo oli jonakin kolmesta edellisestä peräkkäisestä verovuodesta vähemmän kuin 50 miljoonaa erityisnosto-oikeutta.

8. Jäljempänä olevaa 197 artiklaa ei sovelleta valtion omistaman yrityksen valtion toimeksiannosta toteuttamaan rahoituspalvelujen tarjontaan, jos kyseisellä rahoituspalvelujen tarjonnalla

a) tuetaan vientiä tai tuontia edellyttäen, että

i) kyseisillä palveluilla ei ole tarkoitus korvata kaupallista rahoitusta; tai

ii) kyseisiä palveluja ei tarjota suotuisammin ehdoin kuin ne, jotka olisivat saatavilla vastaaville rahoituspalveluille kaupallisilla markkinoilla;

b) tuetaan yksityisiä sijoituksia osapuolen alueen ulkopuolella edellyttäen, että

i) kyseisillä palveluilla ei ole tarkoitus korvata kaupallista rahoitusta; tai

ii) kyseisiä palveluja ei tarjota suotuisammin ehdoin kuin ne, jotka olisivat saatavilla vastaaville rahoituspalveluille kaupallisilla markkinoilla; tai

([26]) Selvyyden vuoksi todetaan, että tällaisten yritysten ja monopolien harjoittama muuhun kuin sotilas- ja puolustustoimintaan liittyvä kaupallinen toiminta kuuluu tämän luvun soveltamisalaan.

c) kyseisiä palveluja tarjotaan järjestelyn kanssa yhteensopivin ehdoin edellyttäen, että kyseisten palvelujen tarjonta kuuluu järjestelyn soveltamisalaan. ([27])

9. Jäljempänä olevaa 197 artiklaa ei sovelleta palvelualoihin, jotka eivät kuulu tämän sopimuksen soveltamisalaan 6 luvun mukaisesti.

196 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Rajoittamatta kummankaan osapuolen tämän luvun mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia mikään tässä luvussa ei estä osapuolta perustamasta tai ylläpitämästä valtion omistamia yrityksiä, myöntämästä yrityksille erityisoikeuksia tai erioikeuksia tai nimeämästä tai ylläpitämästä monopoleja.

2. Kumpikaan osapuoli ei vaadi tai kannusta valtion omistamaa yritystä, yritystä, jolle on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimettyä monopolia toimimaan tavalla, joka on ristiriidassa tämän luvun kanssa.

197 ARTIKLA

Syrjimätön kohtelu ja kaupalliset näkökohdat

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että kaupallista toimintaa harjoittaessaan kaikki sen valtion omistamat yritykset, yritykset, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, ja nimetyt monopolit

a) toimivat tavaran tai palvelun ostossa tai myynnissä kaupallisten näkökohtien mukaisesti, paitsi silloin, kun ne täyttävät niille annetulle julkisen palvelun tehtävälle asetettuja ehtoja ([28]), jotka koskevat esimerkiksi sosiaalisesti suunnattuja ohjelmia ja hankkeita ja jotka eivät ole ristiriidassa b tai c alakohdan kanssa;

b) ostaessaan tavaran tai palvelun

   i) myöntävät toisen osapuolen yrityksen tarjoamalle tavaralle tai palvelulle yhtä suotuisan kohtelun kuin ne myöntävät omien yritysten tarjoamalle vastaavalle tavaralle tai vastaavalle palvelulle; ja

   ii) myöntävät toisen osapuolen yrityksen tarjoamalle tavaralle tai palvelulle, joka katsotaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaksi investoinniksi osapuolen alueella, yhtä suotuisan kohtelun kuin ne myöntävät vastaavalle tavaralle tai vastaavalle palvelulle, jota yritykset tarjoavat osapuolen alueella merkityksellisillä markkinoilla ja joka katsotaan osapuolen sijoittajien investoinneiksi; ja

c) myydessään tavaran tai palvelun

   i) myöntävät toisen osapuolen yritykselle yhtä suotuisan kohtelun kuin ne myöntävät omille yrityksilleen; ja

   ii) myöntävät toisen osapuolen yritykselle, joka katsotaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaksi investoinniksi osapuolen alueella, yhtä suotuisan kohtelun kuin ne myöntävät osapuolen alueella merkityksellisillä markkinoilla yrityksille, jotka katsotaan osapuolen sijoittajien investoinneiksi.

2. Edellä oleva 1 kohta ei estä valtion omistamia yrityksiä, yrityksiä, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimettyjä monopoleja

a) ostamasta tai tarjoamasta tavaroita tai palveluja eri ehdoilla, hintaan liittyvät ehdot mukaan lukien, edellyttäen, että ostamisessa tai tarjoamisessa noudatetaan kaupallisia näkökohtia; tai

b) kieltäytymästä tavaroiden tai palvelujen ostosta tai tarjoamisesta edellyttäen, että kieltäytymisessä noudatetaan kaupallisia näkökohtia.

([27]) Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuolet tunnustavat, että Kirgisian tasavalta ei osallistu järjestelyyn, mutta osapuolet kuitenkin ymmärtävät, että tämä määräys antaa tämän sopimuksen osapuolille yhtäläiset oikeudet.

([28]) Selvyyden vuoksi todetaan, että valtion omistamille pankeille saatetaan antaa julkisen palvelun tehtävä myöntää edullisia lainoja maatalousalalle. Tällaisia lainoja on pidettävä maatalouden kotimaisena tukena.

198 ARTIKLA

Sääntelykehys

1. Osapuolet pyrkivät noudattamaan ja hyödyntämään mahdollisimman hyvin asiaankuuluvia kansainvälisiä standardeja, muun muassa valtionyhtiöiden omistajaohjauksesta annettuja OECD:n suuntaviivoja.

2. Kumpikin osapuoli varmistaa, että osapuolen perustama tai ylläpitämä sääntelyelin tai muu elin, jolle se antaa tehtäväksi sääntelytehtävän,

a) on riippumaton kaikista sen sääntelyn alaan kuuluvista yrityksistä eikä vastaa toiminnastaan niille, jotta voidaan varmistaa sääntelytehtävän tehokkuus; ja

b) toimii puolueettomasti ([29]) suhteessa kaikkiin sen sääntelyn alaan kuuluviin yrityksiin, mukaan lukien valtion omistamat yritykset, yritykset, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, ja nimetyt monopolit. ([30])

3. Kumpikin osapuoli soveltaa valtion omistamiin yrityksiin, yrityksiin, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimettyihin monopoleihin säännöksiään ja määräyksiään johdonmukaisella ja syrjimättömällä tavalla.

199 ARTIKLA

Avoimuus

1. Osapuoli, jolla on syytä uskoa, että toisen osapuolen valtion omistaman yrityksen, yrityksen, jolle on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimetyn monopolin kaupallinen toiminta vaikuttaa kielteisesti sen tämän luvun mukaisiin etuihin, voi pyytää kirjallisesti toiselta osapuolelta kyseisen yrityksen tai monopolin toiminnasta tietoja, jotka liittyvät tämän luvun täytäntöönpanoon.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa tietopyynnössä on mainittava seuraavat seikat:

a) asianomainen yritys tai monopoli;

b) tavarat tai palvelut ja markkinat, joita asia koskee;

c) tämän luvun mukaiset edut, joihin pyynnön esittänyt osapuoli katsoo kohdistuvan kielteisiä vaikutuksia;

d) yrityksen tai monopolin harjoittamat käytännöt, jotka vaikeuttavat osapuolten välistä kauppaa tai investointeja tavalla, joka on ristiriidassa tämän luvun kanssa; ja

e) mitä seuraavista tiedoista pyydetään:

i) yrityksen tai monopolin omistusrakenne ja äänestysjärjestelmä, joiden osalta ilmoitetaan, minkä osuuden osakkeista pyynnön vastaanottanut osapuoli tai sen valtion omistamat yritykset, yritykset, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimetyt monopolit kumulatiivisesti omistavat tai mikä osuus äänioikeuksista niillä kumulatiivisesti on yrityksessä tai monopolissa;

ii) kuvaus mahdollisista erityisosakkeista tai erityisistä ääni- tai muista oikeuksista, jotka ovat pyynnön vastaanottaneen osapuolen tai sen valtion omistamien yritysten, yritysten, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai erioikeuksia, tai nimettyjen monopolien hallussa, jos tällaiset oikeudet eroavat niistä oikeuksista, jotka liittyvät kyseisen yrityksen tai monopolin tavallisiin osakkeisiin;

iii) kuvaus yrityksen tai monopolin organisaatiorakenteesta ja sen hallituksen tai muun vastaavan elimen kokoonpanosta;

iv) kuvaus julkishallinnon yksiköistä tai julkisista elimistä, jotka säätelevät tai valvovat yritystä tai monopolia, kuvaus kyseisten yksiköiden tai elinten yritykselle tai monopolille asettamista raportointivaatimuksista sekä oikeudet ja

([29]) Selvyyden vuoksi todetaan, että puolueettomuutta, jolla sääntelyelin hoitaa sääntelytehtäviään, arvioidaan vertaamalla sitä sääntelyelimen yleiseen toimintamalliin tai menettelytapaan.

([30]) Selvyyden vuoksi todetaan, että toimialoilla, joilla osapuolet ovat muissa luvuissa sopineet noudattavansa sääntelyelimeen liittyviä erityisvelvoitteita, sovelletaan asiaa koskevia kyseisen muun luvun määräyksiä.

käytännöt, joita julkishallinnon yksiköt tai julkiset elimet käyttävät yrityksen tai monopolin ylempien johtajien sekä sen hallituksen tai vastaavan elimen jäsenten nimityksissä, irtisanomisissa ja palkitsemisessa;

v) yrityksen tai monopolin vuositulot ja kokonaisvarat viimeisimmältä kolmen vuoden jaksolta, jolta tiedot ovat saatavilla;

vi) mahdolliset poikkeukset, erioikeudet ja niihin liittyvät toimenpiteet, joista yritys tai monopoli hyötyy pyynnön vastaanottaneen osapuolen säännösten ja määräysten mukaisesti; ja

vii) yritystä tai monopolia koskevat mahdolliset lisätiedot, jotka ovat yleisesti saatavilla, myös vuositilinpäätökset ja kolmansien osapuolten suorittamat tilintarkastukset.

3. Jos pyydetyt tiedot eivät ole pyynnön vastaanottaneen osapuolen saatavilla, kyseinen osapuoli ilmoittaa syyt tähän kirjallisesti pyynnön esittäneelle osapuolelle.

13 LUKU

AVOIMUUS

200 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä luvussa

a) ”hallinnollisella päätöksellä” tarkoitetaan päätöstä, jolla on oikeusvaikutuksia, joka vaikuttaa yksittäisen henkilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin yksittäisessä tapauksessa ja joka kattaa hallinnollisen toimen toteuttamisen tai hallinnollisen toimen tai päätöksen toteuttamatta jättämisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti;

b) ”asianomaisella henkilöllä” tarkoitetaan ketä tahansa henkilöä, johon yleisesti sovellettava toimenpide vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa;

c) ”yleisesti sovellettavalla toimenpiteellä” tarkoitetaan yleisesti sovellettavia lakeja, asetuksia, menettelyjä ja hallinnollisia päätöksiä, jotka voivat vaikuttaa johonkin tämän osaston soveltamisalaan kuuluvaan asiaan.

201 ARTIKLA

Tavoite

Tietoisina sääntely-ympäristönsä mahdollisesta vaikutuksesta niiden väliseen kauppaan ja investointeihin osapuolet pyrkivät tämän luvun määräysten mukaisesti edistämään ennakoitavissa olevaa sääntely-ympäristöä ja tarjoamaan talouden toimijoille, erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, tehokkaat menettelyt.

202 ARTIKLA

Julkaiseminen

1. Kumpikin osapuoli varmistaa, että kun kyseessä on yleisesti sovellettava toimenpide, joka koskee mitä tahansa tämän osaston soveltamisalaan kuuluvaa asiaa, osapuoli

a) julkaisee toimenpiteen viipymättä virallisesti nimetyn julkaisun kautta ja mahdollisuuksien mukaan sähköisessä muodossa tai asettaa sen muulla tavoin saataville siten, että kuka tahansa voi tutustua siihen;

b) antaa selvityksen toimenpiteen tavoitteesta ja sen perusteluista; ja

c) varaa tällaisen toimenpiteen julkaisemisen ja sen voimaantulon välille riittävästi aikaa, paitsi jos tämä ei ole mahdollista asian kiireellisyyden vuoksi.

2. Hyväksyessään tai muuttaessaan tämän osaston soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevia yleisesti sovellettavia lakeja tai asetuksia kumpikin osapuoli omien sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti

a) julkaisee sopivan varhaisessa vaiheessa laki- tai asetusluonnokset tai kuulemisasiakirjat, joissa esitetään yksityiskohtaisesti ehdotetun lain tai asetuksen tavoite ja perustelut;

b) tarjoaa asianomaisille henkilöille kohtuulliset mahdollisuudet ja riittävästi aikaa huomautusten esittämiseen; ja

c) pyrkii ottamaan esitetyt huomautukset huomioon.

203 ARTIKLA

Tiedustelut

1. Kumpikin osapuoli perustaa tai pitää voimassa asianmukaisia mekanismeja, joilla vastataan henkilöiden esittämiin tiedusteluihin, jotka koskevat mitä tahansa tämän osaston soveltamisalaan kuuluvaa asiaa koskevaa ehdotettua tai voimassa olevaa yleisesti sovellettavaa toimenpidettä.

2. Toisen osapuolen on osapuolen pyynnöstä viipymättä annettava tietoja ja vastattava kysymyksiin, jotka liittyvät yleisesti sovellettaviin toimenpiteisiin tai ehdotuksiin hyväksyä, muuttaa tai kumota yleisesti sovellettavia toimenpiteitä tämän osaston soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta ja jotka pyynnön esittäneen osapuolen mukaan saattavat vaikuttaa tämän sopimuksen toimintaan.

204 ARTIKLA

Yleisesti sovellettavien toimenpiteiden hallinnointi

1. Kumpikin osapuoli hallinnoi kaikkia tämän osaston soveltamisalaan kuuluviin asioihin liittyviä yleisesti sovellettavia toimenpiteitä objektiivisella, puolueettomalla ja kohtuullisella tavalla.

2. Soveltaessaan 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä toisen osapuolen yksittäisiin henkilöihin, tavaroihin tai palveluihin yksittäisissä tapauksissa kumpikin osapuoli

a) pyrkii tarjoamaan menettelyn alkaessa asianomaisille henkilöille, joita hallinnollinen menettely välittömästi koskee, kohtuullisessa määräajassa sekä säädöstensä ja määräystensä mukaisesti menettelyn luonteen kuvauksen sisältävän selvityksen siitä oikeusviranomaisesta, jossa menettely on aloitettu, ja, jos aiheellista, yleisen kuvauksen riidan aiheista; ja

b) antaa kyseisille asianomaisille henkilöille kohtuullisen mahdollisuuden esittää tosiseikkoja ja perusteluja kantansa tueksi ennen lopullista hallinnollista päätöstä, jos siihen on aikaa ja jos menettelyjen luonne ja yleinen etu sen sallivat.

205 ARTIKLA

Uudelleentarkastelu

1. Kumpikin osapuoli perustaa tai pitää voimassa oikeudellisia, välitys- tai hallinnollisia tuomioistuimia tai menettelyjä tämän osaston soveltamisalaan kuuluvaa asiaa koskevien hallinnollisten päätösten pikaista uudelleentarkastelua ja tarvittaessa oikaisua varten. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen uudelleentarkastelumenettelyt toteutetaan syrjimättömällä ja puolueettomalla tavalla. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen tällaisia uudelleentarkasteluja suorittavat tuomioistuimet ovat puolueettomia ja riippumattomia hallinnollisesta toimeenpanosta vastaavasta viranomaisesta eikä niille koidu merkittävää etua asian lopputuloksesta.

2. Kumpikin osapuoli varmistaa, että 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen osapuolilla on oikeus

a) kohtuulliseen mahdollisuuteen tukea tai puolustaa kantojaan; ja

b) ratkaisuun, joka perustuu näyttöön ja esitettyihin asiakirjoihin tai, jos sen lainsäädäntö niin edellyttää, hallintoviranomaisen kokoamiin asiakirjoihin.

3. Hallinnollisesta toimeenpanosta vastaava viranomainen panee täytäntöön 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun päätöksen, jollei kunkin osapuolen lainsäädännössä säädetystä muutoksenhausta tai uudelleentarkastelusta muuta johdu.

206 ARTIKLA

Sääntelyn laatu ja tuloksellisuus ja hyvä sääntelykäytäntö

1. Osapuolet tunnustavat hyvän sääntelykäytännön periaatteet ja edistävät sääntelyn laatua ja tuloksellisuutta muun muassa

a) kannustamalla sääntelyn vaikutustenarviointien käyttöön merkittävimpiä aloitteita kehitettäessä; ja

b) ottamalla käyttöön tai pitämällä voimassa menettelyjä, joilla edistetään osapuolten yleisesti sovellettavien toimenpiteiden säännöllistä jälkiarviointia.

2. Osapuolet pyrkivät tekemään yhteistyötä alueellisilla ja monenvälisillä foorumeilla sekä edistämään hyvää sääntelykäytäntöä ja avoimuutta kansainvälisessä kaupassa ja investoinnissa tämän osaston soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.

207 ARTIKLA

Erityismääräykset

Tämän luvun soveltaminen ei rajoita tämän osaston muissa luvuissa vahvistettujen erityisten avoimuussääntöjen soveltamista.

14 LUKU

RIITOJEN RATKAISEMINEN

A JAKSO

KOHDE JA SOVELTAMISALA

208 ARTIKLA

Tavoite

Tämän luvun tavoitteena on luoda tehokas ja toimiva mekanismi osapuolten välisten, tämän osaston tulkintaan ja soveltamiseen liittyvien riitojen välttämiseksi ja ratkaisemiseksi, jotta voidaan mahdollisuuksien mukaan saavuttaa yhteisesti sovittu ratkaisu.

209 ARTIKLA

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan kaikkiin osapuolten välisiin riitoihin, jotka koskevat tämän osaston, jäljempänä ”soveltamisalaan kuuluvat määräykset”, tulkintaa tai soveltamista, jollei tässä osastossa toisin määrätä.

210 ARTIKLA

Määritelmät

1. Sovellettaessa 14 lukua ja liitteitä 14-A- ja 14-B

a) ”hallintohenkilöstöllä” tarkoitetaan sellaisia muita henkilöitä kuin avustajia, jotka toimivat paneelin jäsenen ohjauksessa ja valvonnassa;

b) ”neuvonantajalla” tarkoitetaan henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään paneelin menettelyjen yhteydessä;

c) ”avustajalla” tarkoitetaan henkilöä, joka paneelin jäsenen toimeksiannon mukaisesti ja tämän ohjauksessa ja valvonnassa suorittaa tutkimuksia tai avustaa kyseistä paneelin jäsentä;

d) ”ehdokkaalla” tarkoitetaan henkilöä, jonka nimi on 214 artiklassa tarkoitetussa luettelossa paneelin jäsenistä ja jonka valintaa paneelin jäseneksi harkitaan 213 artiklan mukaisesti;

e) ”kantajaosapuolella” tarkoitetaan osapuolta, joka pyytää paneelin asettamista 212 artiklan mukaisesti;

f) ”sovittelijalla” tarkoitetaan henkilöä, joka on valittu sovittelijaksi 236 artiklan mukaisesti;

g) ”paneelilla” tarkoitetaan 213 artiklan mukaisesti asetettua paneelia;

h) ”paneelin jäsenellä” tarkoitetaan paneelin jäseneksi nimettyä henkilöä;

i) ”vastaajaosapuolella” tarkoitetaan osapuolta, jonka väitetään rikkovan soveltamisalaan kuuluvia määräyksiä;

j) ”edustajalla” tarkoitetaan osapuolen ministeriön, viraston tai muun julkisen elimen nimeämää työntekijää tai henkilöä, joka edustaa osapuolta tähän osastoon liittyvässä riidassa.

B JAKSO

NEUVOTTELUT

211 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuolet pyrkivät ratkaisemaan kaikki 209 artiklassa tarkoitetut riidat käymällä neuvotteluja vilpittömässä mielessä tavoitteenaan saavuttaa yhteisesti sovittu ratkaisu.

2. Osapuoli pyytää neuvottelujen aloittamista esittämällä toiselle osapuolelle kirjallisen pyynnön, jossa yksilöidään kyseessä oleva toimenpide sekä ne soveltamisalaan kuuluvat määräykset, joiden se katsoo soveltuvan tapaukseen.

3. Osapuoli, jolle neuvottelupyyntö on esitetty, vastaa pyyntöön viipymättä ja joka tapauksessa viimeistään kymmenen päivän kuluttua pyynnön esittämisestä. Neuvottelut on pidettävä viimeistään 30 päivän kuluttua pyynnön esittämisestä, ja ne on käytävä, jolleivät osapuolet muuta sovi, pyynnön kohteena olevan osapuolen alueella. Neuvottelut katsotaan saatetuiksi päätökseen 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä, jolleivät osapuolet sovi jatkavansa neuvotteluja.

4. Kiireellisiä asioita koskevat neuvottelut, mukaan lukien pilaantuvia tavaroita taikka kausitavaroita tai -palveluja koskevat neuvottelut, on pidettävä 15 päivän kuluttua pyynnön esittämisestä. Neuvottelut katsotaan saatetuiksi päätökseen kyseisten 15 päivän kuluessa, jolleivät osapuolet sovi jatkavansa neuvotteluja.

5. Neuvottelujen aikana kumpikin osapuoli esittää toiselle osapuolelle riittävät tosiasioita koskevat tiedot, jotta voidaan arvioida kattavasti tapaa, jolla kyseessä oleva toimenpide saattaa vaikuttaa soveltamisalaan kuuluvien määräysten soveltamiseen. Kumpikin osapuoli pyrkii varmistamaan, että neuvotteluihin osallistuu sellaisia toimivaltaisten valtion viranomaisten työntekijöitä, joilla on asiantuntemusta neuvotteluissa käsiteltävästä asiasta.

6. Neuvottelut ja erityisesti kaikki luottamuksellisiksi ilmoitetut tiedot ja osapuolten neuvottelujen aikana esittämät kannat ovat luottamuksellisia eivätkä vaikuta kummankaan osapuolen oikeuksiin mahdollisessa myöhemmässä menettelyssä.

C JAKSO

PANEELIMENETTELYT

212 ARTIKLA

Paneelimenettelyjen aloittaminen

1. Osapuoli, joka on pyytänyt neuvotteluja 211 artiklan mukaisesti, voi pyytää paneelin asettamista, jos

a) osapuoli, jolle neuvottelupyyntö esitetään 211 artiklan mukaisesti, ei vastaa kyseiseen pyyntöön kymmenen päivän kuluessa pyynnön esittämisestä;

b) neuvotteluja ei järjestetä 211 artiklan 3 tai 4 kohdassa vahvistetussa määräajassa;

c) osapuolet sopivat, että neuvotteluja ei järjestetä; tai

d) neuvottelut ovat päättyneet eikä yhteisesti sovittua ratkaisua ole saavutettu.

2. Osapuolen, joka pyytää paneelin asettamista, jäljempänä ”kantajaosapuoli”, on esitettävä paneelin asettamista koskeva pyyntö kirjallisesti sille osapuolelle, jonka väitetään rikkovan soveltamisalaan kuuluvia määräyksiä, jäljempänä ”vastaajaosapuoli”. Kantajaosapuolen on pyynnössään yksilöitävä kyseessä oleva toimenpide ja selitettävä, millä tavoin kyseinen toimenpide on ristiriidassa soveltamisalaan kuuluvien määräysten kanssa, siten, että valituksen oikeudelliset perusteet esitetään selkeästi.

213 ARTIKLA

Paneelin asettaminen

1. Paneeli koostuu kolmesta paneelin jäsenestä.

2. Osapuolet kuulevat toisiaan sopiakseen paneelin kokoonpanosta 14 päivän kuluessa paneelin asettamista koskevan kirjallisen pyynnön esittämisestä.

3. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen paneelin kokoonpanosta tämän artiklan 2 kohdassa vahvistetussa määräajassa, kumpikin osapuoli nimeää paneelin jäsenen 214 artiklan mukaisesti laaditusta alaluettelostaan viiden päivän kuluessa tämän artiklan 2 kohdassa vahvistetun määräajan päättymisestä. Jos osapuoli ei nimeä paneelin jäsentä alaluettelostaan kyseisen määräajan kuluessa, kantajaosapuolta edustava yhteistyökomitean puheenjohtaja valitsee paneelin jäsenen arvalla viiden päivän kuluessa kyseisen määräajan päättymisestä sen osapuolen alaluettelosta, joka ei ole nimennyt paneelin jäsentä. Kantajaosapuolta edustava yhteistyökomitean puheenjohtaja voi valtuuttaa toisen henkilön valitsemaan paneelin jäsenen arvalla.

4. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen paneelin puheenjohtajasta tämän artiklan 2 kohdassa vahvistetussa määräajassa, kantajaosapuolta edustava yhteistyökomitean puheenjohtaja valitsee paneelin puheenjohtajan arvalla 214 artiklan mukaisesti laaditusta puheenjohtajien alaluettelosta viiden päivän kuluessa kyseisen määräajan päättymisestä. Kantajaosapuolta edustava yhteistyökomitean puheenjohtaja voi valtuuttaa toisen henkilön valitsemaan paneelin puheenjohtajan arvalla.

5. Jos jotakin 214 artiklassa tarkoitettua luetteloa ei ole laadittu tai jos se ei sisällä riittävästi nimiä silloin kun 212 artiklan mukainen pyyntö esitetään, paneelin jäsenet valitaan liitteessä 14-A vahvistetun työjärjestyksen mukaisesti.

6. Paneelin asettamispäivä on päivä, jona kaikki kolme valittua paneelin jäsentä ovat ilmoittaneet hyväksyvänsä nimityksen liitteessä 14-A vahvistetun työjärjestyksen mukaisesti.

214 ARTIKLA

Luettelot paneelin jäsenistä

1. Yhteistyökomitea laatii kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta luettelon vähintään 15 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan paneelin jäseninä. Luetteloon sisältyy kolme alaluetteloa:

a) yksi alaluettelo henkilöistä, jotka on valittu Euroopan unionin ehdotusten perusteella;

b) yksi alaluettelo henkilöistä, jotka on valittu Kirgisian tasavallan ehdotusten perusteella; ja

c) yksi alaluettelo henkilöistä, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia ja jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan paneelin puheenjohtajana.

2. Kussakin alaluettelossa on oltava vähintään viisi henkilöä. Yhteistyökomitea varmistaa, että kussakin alaluettelossa on aina vähintään tämän verran henkilöitä.

3. Yhteistyökomitea voi laatia lisäluetteloita henkilöistä, joilla on tämän osaston soveltamisalaan kuuluviin erityisaloihin liittyvää asiantuntemusta. Tällaisia lisäluetteloja käytetään muodostettaessa paneelia 213 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti, jos osapuolet niin sopivat.

215 ARTIKLA

Paneelin jäseniä koskevat vaatimukset

1. Kunkin paneelin jäsenen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

a) hänellä on osoitettua asiantuntemusta lakialalta, kansainvälisestä kaupasta tai muista tämän osaston soveltamisalaan kuuluvista asioista;

b) hänen on oltava riippumaton eikä hänellä saa olla sidoksia kumpaankaan osapuoleen eikä hän saa ottaa näiltä ohjeita;

c) hänen on toimittava yksilönä eikä hän saa ottaa ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta riitaan liittyvissä kysymyksissä; ja

d) hänen on noudatettava liitteessä 14-B esitettyjä paneelin jäseniä ja sovittelijoita koskevia käytännesääntöjä.

2. Puheenjohtajalla on oltava asiantuntemusta myös riitojenratkaisumenettelyistä.

3. Tietyn riidan kohteena olevan kysymyksen vuoksi osapuolet voivat sopia poikkeavansa 1 kohdan a alakohdassa luetelluista vaatimuksista.

216 ARTIKLA

Paneelin toiminta

Paneelin

a) on arvioitava sen käsiteltäväksi saatettua asiaa objektiivisesti, mukaan lukien asian tosiseikkojen objektiivinen arviointi sekä soveltamisalaan kuuluvien määräysten sovellettavuus ja yhdenmukaisuus niiden kanssa;

b) on esitettävä päätöksissään ja raporteissaan selvitetyt tosiseikat, soveltamisalaan kuuluvien määräysten sovellettavuus sekä sen mahdollisesti tekemien havaintojen ja päätelmien perustelut; ja

c) olisi kuultava osapuolia säännöllisesti ja tarjottava riittävät mahdollisuudet yhteisesti sovitun ratkaisun saavuttamiseen.

217 ARTIKLA

Tehtävät

1. Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden päivän kuluessa paneelin asettamisesta, paneelin tehtävänä on

”*tarkastella paneelin perustamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa osapuolten mainitsemien tämän osaston asiaa koskevien määräysten pohjalta, tehdä päätelmiä siitä, onko kyseessä oleva toimenpide kyseisten määräysten mukainen, sekä antaa raportti 219 ja 220 artiklan mukaisesti*”.

2. Jos osapuolet sopivat muista tehtävistä, niiden on ilmoitettava sovituista tehtävistä paneelille 1 kohdassa vahvistetussa määräajassa.

218 ARTIKLA

Päätös asian kiireellisyydestä

1. Jos osapuoli sitä pyytää, paneelin on päätettävä kymmenen päivän kuluessa asettamisestaan, katsotaanko asia kiireelliseksi.

2. Kiireellisissä tapauksissa tässä jaksossa vahvistetut sovellettavat määräajat ovat puolet tässä jaksossa määrätyistä määräajoista lukuun ottamatta 213 ja 217 artiklassa tarkoitettuja määräaikoja.

219 ARTIKLA

Väliraportti

1. Paneelin on annettava osapuolille väliraportti 90 päivän kuluessa paneelin asettamisesta. Jos paneeli katsoo, että tätä määräaikaa ei voida noudattaa, paneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivä, jona paneeli aikoo antaa väliraporttinsa. Paneelin olisi annettava väliraporttinsa joka tapauksessa viimeistään 120 päivän kuluttua paneelin asettamisesta.

2. Kumpikin osapuoli voi toimittaa paneelille kymmenen päivän kuluessa väliraportin antamisesta kirjallisen pyynnön tarkistaa tiettyjä väliraportin kohtia. Osapuoli voi tehdä toisen osapuolen pyyntöä koskevia huomautuksia kuuden päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

220 ARTIKLA

Loppuraportti

1. Paneelin on annettava osapuolille loppuraportti 120 päivän kuluessa paneelin asettamisesta. Jos paneeli katsoo, että tätä määräaikaa ei pystytä noudattamaan, paneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivä, jona paneeli aikoo antaa loppuraporttinsa. Paneelin on annettava loppuraporttinsa joka tapauksessa viimeistään 150 päivän kuluttua paneelin asettamisesta.

2. Loppuraportissa on tarkasteltava osapuolten mahdollisia kirjallisia pyyntöjä, jotka koskevat väliraporttia, ja siinä on selkeästi käsiteltävä osapuolten tekemiä huomautuksia.

221 ARTIKLA

Toimenpiteet raportin noudattamiseksi

1. Vastaajaosapuolen on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet mukautuakseen viipymättä loppuraportissa esitettyihin havaintoihin ja päätelmiin ja alkaakseen noudattaa siinä käsiteltyjä määräyksiä.

2. Vastaajaosapuolen on 30 päivän kuluessa loppuraportin antamisesta ilmoitettava kantajaosapuolelle kirjallisesti toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut tai jotka se aikoo toteuttaa loppuraportin noudattamiseksi.

222 ARTIKLA

Kohtuullinen määräaika

1. Jos loppuraportin välitön noudattaminen 221 artiklan 1 kohdan mukaisesti ei ole mahdollista, vastaajaosapuolen on 30 päivän kuluessa loppuraportin antamisesta ilmoitettava kantajaosapuolelle kirjallisesti tarvitsemansa kohtuullisen määräajan pituus. Osapuolet pyrkivät sopimaan loppuraportin noudattamiseksi tarvittavan kohtuullisen määräajan pituudesta.

2. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen 1 kohdassa tarkoitetun kohtuullisen määräajan pituudesta, kantajaosapuoli voi aikaisintaan 20 päivän kuluttua 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta pyytää kirjallisesti alkuperäistä paneelia määrittämään kohtuullisen määräajan pituuden. Paneeli antaa päätöksensä osapuolille 20 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

3. Vastaajaosapuolen on ilmoitettava kantajaosapuolelle kirjallisesti edistymisestään loppuraportin noudattamisessa vähintään kuukautta ennen 2 kohdan mukaisesti vahvistetun kohtuullisen määräajan päättymistä.

4. Osapuolet voivat sopia 2 kohdan mukaisesti vahvistetun kohtuullisen määräajan pidentämisestä.

223 ARTIKLA

Noudattamisen tarkastelu

1. Vastaajaosapuoli ilmoittaa kirjallisesti kantajaosapuolelle viimeistään sinä päivänä, jona 222 artiklassa tarkoitettu kohtuullinen määräaika päättyy, kaikista loppuraportin noudattamiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä.

2. Jos osapuolet ovat eri mieltä loppuraportin noudattamiseksi toteutetuista toimenpiteistä tai tällaisten toimenpiteiden yhdenmukaisuudesta soveltamisalaan kuuluvien määräysten kanssa, kantajaosapuoli voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä paneelia ratkaisemaan asian. Pyynnössä on yksilöitävä kyseessä oleva toimenpide ja selitettävä, miten kyseinen toimenpide rikkoo soveltamisalaan kuuluvia määräyksiä, niin, että valituksen oikeusperusta käy selvästi ilmi. Paneeli antaa päätöksensä osapuolille 46 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

224 ARTIKLA

Väliaikaiset korjaavat toimenpiteet

1. Vastaajaosapuoli esittää kantajaosapuolen pyynnöstä ja sen kanssa neuvoteltuaan tarjouksen väliaikaisesta korvauksesta, jos

a) vastaajaosapuoli ilmoittaa kantajaosapuolelle kirjallisesti, että loppuraportin noudattaminen ei ole mahdollista;

b) vastaajaosapuoli ei toimita kirjallista ilmoitusta loppuraportin noudattamiseksi toteutetuista toimenpiteistä 221 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa määräajassa tai ennen kohtuullisen määräajan päättymistä; tai

c) paneeli toteaa, että toimenpiteitä loppuraportin noudattamiseksi ei ole toteutettu lainkaan tai että loppuraportin noudattamiseksi toteutetut toimenpiteet ovat ristiriidassa soveltamisalaan kuuluvien määräysten kanssa.

2. Kantajaosapuoli voi kaikissa 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoittaa vastaajaosapuolelle kirjallisesti aikomuksestaan keskeyttää soveltamisalaan kuuluvien määräysten mukaisten velvoitteidensa täyttämisen, jos

a) kantajaosapuoli päättää olla esittämättä 1 kohdan mukaisen pyynnön; tai

b) kun kantajaosapuoli on esittänyt tämän artiklan 1 kohdan mukaisen pyynnön, osapuolet eivät pääse sopimukseen väliaikaisesta korvauksesta 20 päivän kuluessa 222 artiklassa tarkoitetun kohtuullisen määräajan päättymisestä tai 223 artiklan 2 kohdan mukaisen paneelin päätöksen toimittamisesta.

Ilmoituksessa on tarkennettava aiottu velvoitteiden keskeyttämisen taso.

3. Kantajaosapuoli voi keskeyttää soveltamisalaan kuuluvien määräysten mukaisten velvoitteidensa täyttämisen kymmenen päivän kuluttua 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta, ellei vastaajaosapuoli ole esittänyt 5 kohdan mukaista pyyntöä.

4. Velvoitteiden keskeyttämisen taso ei saa ylittää soveltamisalaan kuuluvien määräysten rikkomisesta johtuvia mitätöiviä tai heikentäviä vaikutuksia vastaavaa tasoa.

5. Jos vastaajaosapuoli katsoo, että ilmoitettu velvoitteiden keskeyttämisen taso ylittää rikkomisesta johtuvia mitätöiviä tai heikentäviä vaikutuksia vastaavan tason, se voi esittää alkuperäiselle paneelille asian ratkaisemista koskevan kirjallisen pyynnön ennen 3 kohdassa vahvistetun kymmenen päivän määräajan päättymistä. Paneeli antaa päätöksensä osapuolille 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Velvoitteita ei saa keskeyttää ennen kuin paneeli on antanut päätöksensä. Velvoitteiden keskeyttämisessä on noudatettava kyseistä päätöstä.

6. Tässä artiklassa tarkoitettu korvaus tai velvoitteiden keskeyttäminen on väliaikainen, eikä sitä sovelleta sen jälkeen, kun

a) osapuolet ovat saavuttaneet yhteisesti sovitun ratkaisun 240 artiklan mukaisesti;

b) osapuolet ovat sopineet, että loppuraportin noudattamiseksi toteutettu toimenpide on saattanut vastaajaosapuolen noudattamaan soveltamisalaan kuuluvia määräyksiä; tai

c) kaikki loppuraportin noudattamiseksi toteutetut toimenpiteet, joiden paneeli on todennut olevan ristiriidassa soveltamisalaan kuuluvien määräysten kanssa, on peruutettu tai niitä on muutettu niin, että vastaajaosapuolen toiminta on saatettu kyseisten määräysten mukaiseksi.

225 ARTIKLA

Väliaikaisten korjaavien toimenpiteiden jälkeen loppuraportin noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu

1. Vastaajaosapuolen on ilmoitettava kantajaosapuolelle kirjallisesti toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut loppuraportin noudattamiseksi tapauksen mukaan velvoitteiden soveltamisen keskeyttämisen tai väliaikaisen korvauksen soveltamisen jälkeen. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa sovelletaan 2 kohtaa, kantajaosapuolen on lopetettava velvoitteiden keskeyttäminen 30 päivän kuluessa ilmoituksen antamisesta. Tapauksissa, joissa on sovellettu korvausta, vastaajaosapuoli voi 2 kohdan mukaisia tapauksia lukuun ottamatta lopettaa tällaisen korvauksen soveltamisen 30 päivän kuluessa siitä, kun se on antanut ilmoituksensa loppuraportin noudattamisesta.

2. Jos osapuolet eivät 30 päivän kuluessa ilmoituksen antamisesta pääse sopimukseen siitä, saattaako 1 kohdan mukaisesti ilmoitettu toimenpide vastaajaosapuolen noudattamaan soveltamisalaan kuuluvia määräyksiä, kantajaosapuoli voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä paneelia ratkaisemaan asian. Paneeli antaa päätöksensä osapuolille 46 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Jos paneeli toteaa, että loppuraportin noudattamiseksi toteutettu toimenpide on soveltamisalaan kuuluvien määräysten mukainen, tapauksen mukaan velvoitteiden keskeyttäminen tai korvaus lopetetaan. Kantajaosapuolen on tarvittaessa mukautettava velvoitteiden keskeyttämisen tasoa tai korvauksen tasoa paneelin päätöksen mukaisesti.

3. Jos vastaajaosapuoli katsoo, että kantajaosapuolen toteuttama velvoitteiden keskeytyksen taso ylittää rikkomisesta johtuvia mitätöiviä tai heikentäviä vaikutuksia vastaavan tason, se voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä paneelia ratkaisemaan asian. Paneeli antaa päätöksensä 46 päivän kuluessa pyynnön toimittamisesta.

226 ARTIKLA

Paneelin jäsenten vaihtaminen

Jos riitojenratkaisumenettelyn aikana paneelin jäsen ei kykene osallistumaan menettelyyn tai eroaa tehtävästään tai hänet joudutaan vaihtamaan siksi, ettei hän noudata liitteessä 14-B vahvistettuja paneelin jäseniä ja sovittelijoita koskevia käytännesääntöjä, sovelletaan 213 artiklan mukaista menettelyä. Tässä jaksossa vahvistettuja paneelin raporttien tai päätösten antamisen määräaikoja pidennetään tarvittaessa sen verran kuin on tarpeen uuden paneelin jäsenen nimittämiseksi.

227 ARTIKLA

Työjärjestys

1. Paneelin menettelyistä määrätään tässä luvussa ja liitteessä 14-A vahvistetussa työjärjestyksessä.

2. Kaikki paneelin kuulemiset ovat avoimia yleisölle, jollei liitteessä 14-A vahvistetussa työjärjestyksessä toisin määrätä.

228 ARTIKLA

Keskeyttäminen ja päättäminen

Paneelin on molempien osapuolten pyynnöstä keskeytettävä työnsä milloin tahansa osapuolten sopimaksi ajanjaksoksi, joka saa olla enintään 12 peräkkäistä kuukautta. Paneelin on jatkettava työtään ennen keskeytysajan päättymistä molempien osapuolten kirjallisesta pyynnöstä tai keskeytysajan päättyessä jommankumman osapuolen kirjallisesta pyynnöstä. Jos viimeksi mainittua sovelletaan, pyynnön esittäneen osapuolen on ilmoitettava pyynnöstä toiselle osapuolelle kirjallisesti. Jos kumpikaan osapuoli ei pyydä paneelin työn jatkamista keskeytysajan päättyessä, paneelin toimivalta raukeaa ja riitojenratkaisumenettely päätetään. Jos paneelin työ keskeytetään, tämän jakson mukaisia asiaankuuluvia määräaikoja pidennetään yhtä pitkäksi aikaa kuin paneelin työ keskeytyy.

229 ARTIKLA

Tietojen vastaanottaminen

1. Paneeli voi osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pyytää osapuolilta asiaankuuluvia tietoja, joita se pitää tarpeellisina ja asianmukaisina. Osapuolten on vastattava tällaisiin paneelin tietopyyntöihin viipymättä ja kaikilta osin.

2. Paneeli voi osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pyytää miltä tahansa taholta mitä tahansa tietoja, joita se pitää asianmukaisina. Paneeli voi myös tarvittaessa pyytää asiantuntijalausuntoa asianmukaiseksi katsomallaan tavalla, kunhan se noudattaa osapuolten sopimia ehtoja.

3. Osapuolen luonnolliset henkilöt tai osapuolen alueelle sijoittautuneet oikeushenkilöt voivat esittää *amicus curiae* -lausumia liitteessä 14-A vahvistetun työjärjestyksen mukaisesti.

4. Kaikki paneelin tämän artiklan nojalla saamat tiedot on ilmoitettava osapuolille. Osapuolet voivat esittää huomautuksia kyseisistä tiedoista.

230 ARTIKLA

Tulkintasäännöt

Paneeli tulkitsee soveltamisalaan kuuluvia määräyksiä kansainvälisen julkisoikeuden tavanomaisten tulkintasääntöjen mukaisesti, valtiosopimusoikeutta koskevassa Wienin yleissopimuksessa kodifioidut säännöt mukaan luettuina. Paneeli ottaa lisäksi huomioon myös asiaa koskevat WTO-paneelien ja valituselimen raporteissa esitetyt tulkinnat, jotka WTO:n riitojenratkaisuelin on hyväksynyt WTO:n perustamissopimuksen liitteeseen 2 sisältyvän riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen, jäljempänä ”riitojen ratkaisemista koskeva WTO:n sopimus”, mukaisesti. Paneelin raportit ja päätökset eivät saa lisätä tai vähentää osapuolten tämän sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

231 ARTIKLA

Paneelin raportit ja päätökset

1. Asioiden käsittely paneelissa on luottamuksellista. Paneelin on kaikin keinoin pyrittävä siihen, että sen raportit ja päätökset ovat yksimielisiä. Jos tämä ei ole mahdollista, paneeli ratkaisee asian enemmistöpäätöksellä. Paneelin jäsenten erillisiä lausuntoja ei julkaista missään tilanteessa.

2. Osapuolet hyväksyvät paneelin raportit ja päätökset ehdoitta. Niillä ei luoda minkäänlaisia oikeuksia tai velvoitteita luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille.

3. Kumpikin osapuoli asettaa paneelin raportit ja päätökset sekä sen toimittamat tiedot yleisesti saataville siten, että luottamukselliset tiedot suojataan.

4. Paneeli ja osapuolet käsittelevät luottamuksellisina tietoja, jotka osapuoli on toimittanut paneelille liitteessä 14-A vahvistetun työjärjestyksen mukaisesti.

232 ARTIKLA

Foorumin valinta

1. Jos syntyy riita, jossa tietyn toimenpiteen väitetään rikkovan tämän osaston mukaista velvoitetta ja oleellisilta osin vastaavaa sellaiseen toiseen kansainväliseen sopimukseen kuuluvaa velvoitetta, jonka sopimuspuolia kummatkin osapuolet ovat, WTO:n perustamissopimus mukaan luettuna, kantajaosapuoli valitsee foorumin, jossa riita ratkaistaan.

2. Kun kantajaosapuoli on valinnut foorumin ja aloittanut tämän jakson tai toisen kansainvälisen sopimuksen mukaiset riitojenratkaisumenettelyt, kyseinen osapuoli ei saa aloittaa riitojenratkaisumenettelyjä toisen kansainvälisen sopimuksen nojalla 1 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen osalta, paitsi jos ensin valittu foorumi ei pysty tekemään ratkaisuja menettelyllisten tai oikeudenkäyttöön liittyvien syiden vuoksi.

3. Sovellettaessa tätä artiklaa

a) osapuolen katsotaan aloittaneen tämän jakson mukaiset riitojenratkaisumenettelyt, jos se pyytää paneelin asettamista 212 artiklan mukaisesti;

b) osapuolen katsotaan aloittaneen WTO:n perustamissopimuksen mukaiset riitojenratkaisumenettelyt, jos se pyytää paneelin asettamista riitojen ratkaisemista koskevan WTO:n sopimuksen 6 artiklan mukaisesti;

c) minkä tahansa muun kansainvälisen sopimuksen mukaiset riitojenratkaisumenettelyt katsotaan aloitetuksi kyseisen sopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

4. Mikään tässä sopimuksessa ei estä osapuolta keskeyttämästä velvoitteita, jotka WTO:n riitojenratkaisuelin on hyväksynyt tai jotka on hyväksytty sellaisen toisen kansainvälisen sopimuksen riitojenratkaisumenettelyissä, jonka sopimuspuolia molemmat riidan osapuolet ovat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista. Osapuolta ei saa estää keskeyttämästä tämän jakson mukaisia velvoitteita vetoamalla WTO:n perustamissopimukseen tai mihinkään muuhun osapuolten väliseen kansainväliseen sopimukseen.

D JAKSO

SOVITTELUMEKANISMI

233 ARTIKLA

Tavoite

Sovittelumekanismin tavoitteena on helpottaa yhteisesti sovitun ratkaisun löytymistä soveltamalla kattavaa ja nopeaa menettelyä sovittelijan avustuksella.

234 ARTIKLA

Tietojen pyytäminen

1. Osapuoli voi milloin tahansa ennen sovittelumenettelyn aloittamista toimittaa toiselle osapuolelle kirjallisen tietopyynnön toimenpiteestä, joka vaikuttaa kielteisesti osapuolten väliseen kauppaan tai niiden välisiin investointeihin. Osapuolen, jolle tällainen pyyntö on esitetty, on toimitettava 20 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä kirjallinen vastaus, jossa se esittää pyydettyjä tietoja koskevat huomautuksensa.

2. Jos pyyntöön vastaava osapuoli katsoo, että se ei pysty antamaan vastausta 20 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta pyynnön esittäneelle osapuolelle, ilmoitettava syyt viivästykseen ja esitettävä arvio lyhimmästä määräajasta, jonka kuluessa se pystyy toimittamaan vastauksensa.

3. Osapuolen odotetaan yleensä esittävän 1 kohdan mukaisen tietopyynnön ennen sovittelumenettelyn aloittamista.

235 ARTIKLA

Sovittelumenettelyn aloittaminen

1. Osapuoli voi milloin tahansa pyytää sovittelumenettelyn aloittamista sellaisen toimenpiteen osalta, joka vaikuttaa kielteisesti osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu pyyntö on tehtävä kirjallisesti toiselle osapuolelle. Pyynnössä on esitettävä pyynnön esittävän osapuolen huolenaiheet selkeästi ja riittävän yksityiskohtaisesti ja siinä on

a) yksilöitävä kyseessä oleva erityistoimenpide;

b) esitettävä selvitys niistä kielteisistä vaikutuksista, joita pyynnön esittävä osapuoli katsoo toimenpiteellä olevan tai tulevan olemaan osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin; ja

c) selostettava, miten kyseiset vaikutukset pyynnön esittävän osapuolen näkemyksen mukaan liittyvät toimenpiteeseen.

3. Sovittelumenettely voidaan aloittaa ainoastaan osapuolten yhteisestä sopimuksesta, jotta voidaan etsiä yhteisesti sovittuja ratkaisuja ja harkita sovittelijan mahdollisesti antamia neuvoja ja ehdottamia ratkaisuja. Osapuolen, jolle sovittelumenettelyn aloittamista koskeva pyyntö on osoitettu, on harkittava pyyntöä myötämielisesti ja ilmoitettava kirjallisesti pyynnön esittäneelle osapuolelle pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä kymmenen päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Jos osapuoli, jolle pyyntö on esitetty, ei ilmoita kirjallisesti pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä määräajassa, pyyntö katsotaan hylätyksi.

236 ARTIKLA

Sovittelijan valinta

1. Osapuolet pyrkivät sopimaan sovittelijan valinnasta kymmenen päivän kuluessa sovittelumenettelyn aloittamisesta.

2. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen sovittelijasta tämän artiklan 1 kohdassa vahvistetussa määräajassa, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää sovittelumenettelyn aloittamista pyytävää osapuolta edustavaa yhteistyökomitean puheenjohtajaa valitsemaan sovittelijan arvalla 214 artiklan mukaisesti laaditusta puheenjohtajien alaluettelosta viiden päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Sovittelumenettelyn aloittamista pyytävää osapuolta edustava yhteistyökomitean puheenjohtaja voi valtuuttaa toisen henkilön valitsemaan sovittelijan arvalla.

3. Jos 214 artiklan 1 kohdan c alakohdassa vahvistettua puheenjohtajien alaluetteloa ei ole laadittuna silloin, kun 235 artiklan mukainen pyyntö tehdään, sovittelija valitaan arvalla henkilöistä, joita toinen osapuoli tai molemmat osapuolet ovat virallisesti ehdottaneet kyseiseen alaluetteloon.

4. Sovittelija ei saa olla kummankaan osapuolen kansalainen eikä kummankaan osapuolen palveluksessa, elleivät osapuolet toisin sovi.

5. Sovittelijan on noudatettava liitteessä 14-B vahvistettuja paneelin jäseniä ja sovittelijoita koskevia käytännesääntöjä.

237 ARTIKLA

Sovittelumenettelyä koskevat säännöt

1. Sovittelumenettelyn aloittaneen osapuolen on kymmenen päivän kuluessa päivästä, jona sovittelijan valinnasta on sovittu 236 artiklan 1 kohdan mukaisesti tai jona sovittelija on valittu 236 artiklan 2 tai 3 kohdan mukaisesti, esitettävä sovittelijalle ja toiselle osapuolelle kirjallisesti yksityiskohtainen kuvaus huolenaiheistaan ja erityisesti kyseessä olevan toimenpiteen toiminnasta ja sen mahdollisista kielteisistä vaikutuksista osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin. Toinen osapuoli voi esittää kyseistä kuvausta koskevat kirjalliset huomautuksensa 20 päivän kuluessa kuvauksen esittämisestä. Kumpikin osapuoli voi sisällyttää kuvaukseensa tai huomautuksiinsa kaikki tiedot, joilla se katsoo olevan merkitystä.

2. Sovittelija auttaa osapuolia läpinäkyvällä tavalla tekemään selkoa kyseessä olevasta toimenpiteestä ja sen mahdollisista kielteisistä vaikutuksista osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin. Sovittelija voi erityisesti järjestää osapuolten välisiä tapaamisia, kuulla osapuolia yhdessä tai erikseen, pyytää apua asiaankuuluvilta asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä ja kuulla niitä sekä antaa osapuolten pyytämää lisätukea. Sovittelija kuulee osapuolia ennen kuin se pyytää apua asiaankuuluvilta asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä tai kuulee näitä.

3. Sovittelija voi antaa neuvoja ja ehdottaa ratkaisua osapuolten tarkasteltavaksi. Osapuolet voivat hyväksyä tai hylätä ehdotetun ratkaisun tai sopia erilaisesta ratkaisusta. Sovittelija ei anna neuvoja tai huomautuksia siitä, onko kyseessä oleva toimenpide tämän osaston mukainen.

4. Sovittelumenettely toteutetaan sen osapuolen alueella, jolle pyyntö osoitettiin, tai yhteisestä sopimuksesta missä tahansa muualla tai millä tahansa muulla tavalla.

5. Osapuolet pyrkivät pääsemään yhteisesti sovittuun ratkaisuun 60 päivän kuluessa päivästä, jona sovittelijan valinnasta on sovittu 236 artiklan 1 kohdan mukaisesti tai jona sovittelija on valittu 236 artiklan 2 tai 3 kohdan mukaisesti. Ennen lopullista sopimusta osapuolet voivat harkita mahdollisia tilapäisiä ratkaisuja, erityisesti jos toimenpide koskee pilaantuvia tavaroita tai kausitavaroita tai -palveluja.

6. Yhteisesti sovittu ratkaisu voidaan hyväksyä yhteistyökomitean päätöksellä. Kumpikin osapuoli voi päättää, että yhteisesti sovittu ratkaisu edellyttää sisäisten menettelyjen päätökseen saattamista. Yhteisesti sovitut ratkaisut julkistetaan. Julkistettava versio ei saa sisältää mitään osapuolen luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja.

7. Sovittelija antaa kumman tahansa osapuolen pyynnöstä osapuolille raporttiluonnoksen, jossa esitetään

a) lyhyt tiivistelmä kyseessä olevasta erityistoimenpiteestä;

b) noudatetut menettelyt; ja

c) mahdolliset yhteisesti sovitut ratkaisut, myös mahdolliset tilapäiset ratkaisut.

Sovittelijan on annettava osapuolille 15 päivää aikaa esittää huomautuksensa raporttiluonnoksesta. Osapuolten huomautuksia tarkasteltuaan sovittelija antaa osapuolille 15 päivän kuluessa lopullisen raportin. Lopulliseen raporttiin ei saa sisältyä tämän osaston tulkintoja.

8. Menettely päättyy

a) osapuolten yhteisesti sopiman ratkaisun hyväksymiseen sen hyväksymispäivänä;

b) osapuolten yhteisestä sopimuksesta missä tahansa menettelyn vaiheessa päivänä, jona kyseiseen sopimukseen päästään;

c) sovittelijan osapuolia kuultuaan tekemällä kirjallisella ilmoituksella siitä, että sovittelupyrkimysten jatkaminen ei enää ole hyödyllistä, kyseisen ilmoituksen antamispäivänä; tai

d) osapuolen kirjallisella ilmoituksella, jonka tämä tekee tarkasteltuaan sovittelumenettelyssä ehdotettuja ratkaisuja ja sovittelijan mahdollisesti antamia neuvoja ja ratkaisuehdotuksia, kyseisen ilmoituksen antamispäivänä.

238 ARTIKLA

Luottamuksellisuus

Kaikki sovittelumenettelyn vaiheet, mukaan lukien mahdolliset neuvot ja ehdotetut ratkaisut, ovat luottamuksellisia, jolleivät osapuolet toisin sovi. Kumpikin osapuoli voi julkistaa sen, että sovittelu on käynnissä.

239 ARTIKLA

Suhde riitojenratkaisumenettelyihin

1. Sovittelumenettelyllä ei rajoiteta tämän luvun B tai C jakson tai minkään muun kansainvälisen sopimuksen riitojenratkaisumenettelyjen mukaisia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.

2. Osapuoli ei saa muiden tämän osaston tai minkään muun kansainvälisen sopimuksen mukaisten riitojenratkaisumenettelyjen yhteydessä käyttää tai esittää todisteena eikä paneeli saa ottaa huomioon

a) toisen osapuolen sovittelumenettelyn aikana esittämiä kantoja tai yksinomaan 237 artiklan 2 kohdan mukaisesti kerättyjä tietoja;

b) sitä seikkaa, että toinen osapuoli on ilmoittanut olevansa valmis hyväksymään sovittelun kohteena olevaa toimenpidettä koskevan ratkaisun; tai

c) sovittelijan antamia neuvoja tai tekemiä ehdotuksia.

3. Jolleivät osapuolet toisin sovi, sovittelija ei saa toimia tämän osaston tai minkään muun kansainvälisen sopimuksen riitojenratkaisumenettelyssä paneelin jäsenenä samassa asiassa, jossa hän on ollut sovittelijana.

E JAKSO

YHTEISET MÄÄRÄYKSET

240 ARTIKLA

Yhteisesti sovittu ratkaisu

1. Osapuolet voivat milloin tahansa päästä yhteisesti sovittuun ratkaisuun jossakin 209 artiklan soveltamisalaan kuuluvassa riidassa.

2. Jos yhteisesti sovittuun ratkaisuun päästään paneelimenettelyn tai sovittelumenettelyn aikana, osapuolet ilmoittavat kyseisestä ratkaisusta yhdessä paneelin puheenjohtajalle tai sovittelijalle tapauksen mukaan. Tällaisen ilmoituksen jälkeen paneelimenettely tai sovittelumenettely päätetään.

3. Kumpikin osapuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin yhteisesti sovitun ratkaisun panemiseksi täytäntöön sovitussa määräajassa.

4. Kummankin osapuolen on ennen sovitun määräajan päättymistä ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti kaikista toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut yhteisesti sovitun ratkaisun täytäntöönpanemiseksi.

241 ARTIKLA

Määräajat

1. Kaikki tässä luvussa vahvistetut määräajat lasketaan kalenteripäivinä alkaen sitä toimea seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat.

2. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä luvussa tarkoitettua määräaikaa.

3. C jakson mukaisesti paneeli voi milloin tahansa ehdottaa osapuolille tässä luvussa tarkoitettujen määräaikojen muuttamista, ja sen on perusteltava ehdotuksensa.

242 ARTIKLA

Kustannukset

1. Kumpikin osapuoli vastaa itse paneelimenettelyyn tai sovittelumenettelyyn osallistumisesta aiheutuvista kustannuksistaan.

2. Osapuolet jakavat yhdessä ja tasapuolisesti järjestelyistä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien paneelin jäsenten ja sovittelijan palkkio ja kulukorvaukset. Paneelin jäsenten ja sovittelijan palkkion on oltava WTO:n käytännön mukainen, ja se määritetään liitteessä 14-A vahvistetun työjärjestyksen mukaisesti.

243 ARTIKLA

Liitteet

Yhteistyöneuvosto voi muuttaa liitteitä 14-A ja 14-B.

15 LUKU

POIKKEUKSET

244 ARTIKLA

Yleiset poikkeukset

1. Tämän sopimuksen 2, 3, 6 ja 12 luvun soveltamiseksi GATT 1994 -sopimuksen XX artikla, mukaan lukien sen huomautukset ja lisämääräykset, liitetään soveltuvin osin tähän sopimukseen ja otetaan sen osaksi.

2. Sillä edellytyksellä, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään osapuolten välillä samanlaisten olosuhteiden vallitessa taikka investointien vapauttamisen tai palvelukaupan peiteltyyn rajoittamiseen, 6 tai 12 luvun määräysten ei saa tulkita estävän kumpaakaan osapuolta ottamasta käyttöön tai soveltamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen

a) yleisen turvallisuuden tai julkisen moraalin taikka yleisen järjestyksen suojelemiseksi; ([31])

b) ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi;

([31]) Yleiseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyviä poikkeuksia voidaan käyttää ainoastaan, kun johonkin yhteiskunnallisesti perustavanlaatuiseen etuun kohdistuu aito ja riittävän vakava uhka.

c) sellaisten säännösten ja määräysten noudattamisen turvaamiseksi, jotka eivät ole ristiriidassa tämän sopimuksen määräysten kanssa, mukaan luettuina ne, jotka liittyvät

i) harhaanjohtavien ja vilpillisten käytäntöjen estämiseen;

ii) sopimusten laiminlyöntien seurauksiin;

iii) yksityisyyden suojaamiseen henkilötietojen käsittelyn ja levittämisen yhteydessä ja yksittäisten tietueiden ja tilien luottamuksellisuuden suojaamiseen; ja

iv) turvallisuuteen.

3. Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuolet ymmärtävät, että siltä osin kuin tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvat toimenpiteet ovat muutoin ristiriidassa 6 ja 12 luvun kanssa:

a) GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan b alakohdassa ja tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet sisältävät ympäristötoimenpiteet, jotka ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi;

b) GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan g alakohtaa sovelletaan toimenpiteisiin, jotka koskevat elollisten ja elottomien uusiutumattomien luonnonvarojen säilyttämistä; ja

c) monenvälisten ympäristösopimusten täytäntöönpanemiseksi toteutetut toimenpiteet voivat kuulua GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan b tai g alakohdan tai tämän artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalaan.

4. Ennen kuin osapuoli toteuttaa GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan i ja j alakohdan mukaisia toimenpiteitä, kyseinen osapuoli antaa toiselle osapuolelle kaikki asiaankuuluvat tiedot osapuolten kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi. Jos sopimukseen ei päästä 30 päivän kuluessa tällaisten tietojen antamisesta, tiedot antanut osapuoli voi toteuttaa asiaankuuluvat toimenpiteet. Kun ennakkotietojen antaminen ei ole välitöntä toimintaa edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi mahdollista, toimenpiteiden toteuttamista suunnitteleva osapuoli voi viipymättä soveltaa tilanteen vaatimia varotoimenpiteitä. Kyseisen osapuolen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle osapuolelle.

245 ARTIKLA

Verotus

1. Mikään tässä osastossa ei vaikuta verosopimuksista johtuviin Kirgisian tasavallan tai Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Jos tämä sopimus ja mikä tahansa verosopimus ovat keskenään ristiriidassa, ristiriidan osalta sovelletaan verosopimusta.

2. Tämän sopimuksen 33 ja 72 artiklaa ei sovelleta osapuolen verosopimuksen nojalla myöntämään etuun.

3. Edellyttäen, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään osapuolten välillä samankaltaisten olosuhteiden vallitessa tai kaupan ja investointien peiteltyyn rajoittamiseen, minkään tässä osastossa ei saa tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön, pitämästä voimassa tai panemasta täytäntöön toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on turvata välittömien verojen tasapuolinen tai tehokas määrääminen tai kantaminen ja

a) tehdä ero eri tilanteessa olevien veronmaksajien välillä erityisesti näiden kotipaikan osalta tai sen paikan osalta, minne ne ovat investoineet pääomansa; tai

b) estää verosopimusten määräysten tai kansallisen verolainsäädännön mukaisesti verojen välttäminen tai kiertäminen.

4. Sovellettaessa tätä artiklaa

a) ”kotipaikalla” tarkoitetaan verotuksellista kotipaikkaa;

b) ”verosopimuksella” tarkoitetaan sopimusta kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi tai muuta kokonaan tai pääosin verotukseen liittyvää kansainvälistä sopimusta tai järjestelyä, jonka sopimuspuoli Kirgisian tasavalta tai Euroopan unioni tai sen jäsenvaltio on.

246 ARTIKLA

Tietojen julkistaminen

1. Tämän osaston ei pidä tulkita velvoittavan osapuolta asettamaan saataville luottamuksellisia tietoja, joiden paljastaminen haittaisi lainvalvontaa tai olisi muutoin yleisen edun vastaista tai joka vaarantaisi yksittäisen julkisen tai yksityisen yrityksen oikeutetut kaupalliset edut, paitsi jos paneeli pyytää tällaisia luottamuksellisia tietoja 14 luvun mukaisessa riitojenratkaisumenettelyssä. Tällaisissa tapauksissa luottamuksellisten tietojen käsittelyyn sovelletaan 14 luvun asiaankuuluvia määräyksiä.

2. Kun osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle, myös tämän sopimuksen nojalla perustettujen elinten välityksellä, tietoja, joita sen säännösten ja määräysten mukaan pidetään luottamuksellisina, toisen osapuolen on käsiteltävä kyseisiä tietoja luottamuksellisina, paitsi jos tiedot toimittaneen osapuolen kanssa toisin sovitaan.

247 ARTIKLA

WTO-poikkeusluvat

Jos jokin tämän osaston velvoite vastaa olennaisilta osin WTO:n perustamissopimukseen sisältyvää velvoitetta, WTO:n perustamissopimuksen IX artiklan nojalla hyväksytyn poikkeusluvan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden katsotaan olevan tämän sopimuksen sisällöltään vastaavan määräyksen mukaisia.

V OSASTO

YHTEISTYÖ TALOUSKEHITYKSEN JA KESTÄVÄN KEHITYKSEN ALALLA

248 ARTIKLA

Yhteistyön yleiset tavoitteet

1. Osapuolet tekevät talousuudistukseen liittyvää yhteistyötä parantamalla yhteistä käsitystä niiden talouksien perusteista sekä talouspolitiikkojen laatimisesta ja toteuttamisesta.

2. Kirgisian tasavalta toteuttaa lisätoimia hyvin toimivan ja kestävän markkinatalouden kehittämiseksi, mukaan lukien investointiympäristön parantaminen ja yksityisen sektorin osallisuuden lisääminen. Osapuolet tekevät yhteistyötä varmistaakseen vakaan makrotalouspolitiikan ja julkisen talouden hoidon, joissa noudatetaan tuloksellisuuden, läpinäkyvyyden ja vastuuvelvollisuuden perusperiaatteita.

249 ARTIKLA

Yhteistyön yleiset periaatteet

Osapuolet

a) vaihtavat kokemuksia ja parhaita käytäntöjä, jotka liittyvät kestävän kehityksen strategioihin, mukaan lukien taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien edistäminen;

b) vaihtavat tietoja makrotalouden suuntauksista ja politiikoista sekä rakenneuudistuksista;

c) vaihtavat asiantuntemusta ja parhaita käytäntöjä muun muassa julkisen talouden, raha- ja valuuttakurssipolitiikan puitteiden, rahoitusalaa koskevan politiikan ja taloustilastojen aloilla;

d) vaihtavat tietoja ja kokemuksia alueellisesta taloudellisesta yhdentymisestä, mukaan lukien Euroopan talous- ja rahaliiton toiminta;

e) tarkastelevat kahdenvälisen yhteistyön asemaa talouden, rahoituksen ja tilastoinnin aloilla.

250 ARTIKLA

Julkisen talouden hoito, varainhoidon valvonta ja ulkoinen tarkastus

Osapuolet tekevät yhteistyötä kehittääkseen edelleen Kirgisian tasavallan julkisen talouden hoitoa varten vankkoja järjestelmiä, jotka ovat olennaisen tärkeitä maan julkisen talouden puitteille, joissa Kirgisian tasavallan hallitus toteuttaa talous- ja sosiaalipoliittisia tavoitteitaan kansalaistensa hyväksi, ja jotka perustuvat seuraaviin parhaisiin periaatteisiin ja käytäntöihin:

a) hallitus julkaisee julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehyksen, joka perustuu uskottaviin ennusteisiin ja kattaa vähintään kolme vuotta, ja kaikki talousarviota hallinnoivat elimet toimivat kyseisen julkisen talouden kehyksen puitteissa;

b) talousarvio laaditaan kansallisen oikeudellisen kehyksen mukaisesti, ja se sisältää kattavat, julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehyksen mukaiset menomäärärahat, joita myös noudatetaan;

c) keskushallinnon budjettivallan käyttäjä tai valtuutettu varainhallintaviranomainen valvoo keskitetysti varojen maksamista yhteen tiliin perustuvasta valtionkassasta ja varmistaa käteisvarojen riittävyyden;

d) käytössä on selkeä velanhoitostrategia, joka pannaan täytäntöön siten, että maan kokonaisvelkatavoitetta noudatetaan ja velanhoitokustannukset pidetään kurissa;

e) talousarvion läpinäkyvyys ja valvonta on varmistettu;

f) sisäisen valvonnan toimintakehyksessä määritellään vastuut ja valtuudet, ja talousarviota hallinnoivat elimet panevat kehyksen täytäntöön yleisen sisäisen valvonnan politiikan mukaisesti;

g) sisäisen tarkastuksen toimintakehys vastaa kansainvälisiä standardeja, ja valtion elimet soveltavat sitä johdonmukaisesti;

h) julkisia hankintoja koskevat säännökset ovat yhdenmukaisia kansainvälisesti tunnustettujen taloudellisuuden, tehokkuuden, läpinäkyvyyden, avoimuuden ja vastuuvelvollisuuden periaatteiden kanssa, ja hallinnolla on keskeiset institutionaaliset ja hallinnolliset valmiudet kehittää, panna täytäntöön ja seurata hankintapolitiikkaa tuloksellisella ja tehokkaalla tavalla;

i) oikeussuojajärjestelmä on yhdenmukainen sovellettavien sopimusten ja kansainvälisten määräysten sekä kansainvälisesti tunnustettujen riippumattomuutta, rehellisyyttä ja avoimuutta koskevien hyvien käytäntöjen kanssa ja mahdollistaa valitusten ja seuraamusten nopean ja pätevän käsittelyn;

j) julkisissa hankinnoissa noudatetaan yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden, suhteellisuuden ja avoimuuden perusperiaatteita ja varmistetaan julkisten varojen mahdollisimman tehokas käyttö, ja hankintaviranomaisilla on asianmukaiset valmiudet ja ne käyttävät nykyaikaisia hankintatekniikoita;

k) ylimmän tarkastuselimen riippumattomuus, toimeksianto ja organisaatio perustuvat perustuslaillisiin ja oikeudellisiin kehyksiin, ja niitä suojellaan ja kunnioitetaan käytännössä;

l) ylin tarkastuselin soveltaa standardeja neutraalilla ja objektiivisella tavalla varmistaakseen korkealaatuiset tarkastukset, jotka vaikuttavat myönteisesti julkisen sektorin hallintoon ja toimintaan.

251 ARTIKLA

Yhteistyö verotuksen alalla

Osapuolet tunnustavat verotusalan hyvän hallinnon periaatteet, kuten läpinäkyvyyttä, tietojenvaihtoa ja oikeudenmukaista verotusta koskevat globaalit standardit sekä veropohjan rapautumisen ja voitonsiirtojen (BEPS) torjumista koskevat vähimmäisstandardit, ja panevat ne täytäntöön. Osapuolet edistävät hyvää hallintotapaa veroasioissa, parantavat kansainvälistä yhteistyötä verotuksen alalla ja helpottavat lainmukaisten verotulojen keräämistä.

252 ARTIKLA

Yhteistyö tilastoalalla

1. Osapuolet edistävät tilastollisten menetelmien ja käytäntöjen yhdenmukaistamista, mukaan lukien tilastotietojen kerääminen ja levittäminen kestävän, tehokkaan ja ammattimaisesti riippumattoman kansallisen tilastojärjestelmän avulla.

2. Tilastoyhteistyössä keskitytään tietämyksen vaihtoon ja hyvien käytäntöjen edistämiseen sekä YK:n yleiskokouksen 29 päivänä tammikuuta 2014 antamalla päätöslauselmalla 68/261 hyväksytyn virallisen tilaston perusperiaatteiden ja tapauksen mukaan Euroopan tilastojärjestelmää käsittelevän komitean 16 päivänä marraskuuta 2017 hyväksymien tarkistettujen Euroopan tilastoja koskevien käytännesääntöjen, mukaan lukien mahdolliset myöhemmät muutokset, noudattamiseen.

3. Osapuolet vaihtavat koulutuksen ja valmiuksien kehittämisen parhaita käytäntöjä kaikilla tilastoaloilla.

253 ARTIKLA

Energiayhteistyön yleiset tavoitteet

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä energia-asioissa edistääkseen uusiutuvien energialähteiden käyttöä, energiatehokkuutta ja energiaturvallisuutta.

2. Tämä yhteistyö perustuu kokonaisvaltaiseen kumppanuuteen, ja sitä ohjaavat keskinäiset edut, vastavuoroisuus, avoimuus ja ennustettavuus markkinatalouden periaatteiden ja Lissabonissa 17 päivänä joulukuuta 1994 energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

3. Tämän yhteistyön tavoitteena on myös edistää alueellista energiayhteistyötä kiinnittäen erityistä huomiota Keski-Aasian maiden keskinäiseen yhdentymiseen sekä kansainvälisiin markkinoihin ja energiakäytäviin.

254 ARTIKLA

Yhteistyö energia-alalla

Energia-alan yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat alat:

a) uusiutuvien energialähteiden, energiatehokkuuden ja energiaturvallisuuden, erityisesti energiahuollon luotettavuuden, turvallisuuden ja kestävyyden parantaminen edistämällä alueellista energiayhteistyötä, mukaan lukien alueellisten energiamarkkinoiden perustaminen, sekä helpottamalla alueiden sisäistä ja välistä energia-alan kauppaa ja vuorovaikutusta;

b) energia-alan strategioiden ja politiikkojen täytäntöönpano, keskustelu tulevaisuudennäkymistä ja skenaarioista, mukaan lukien energiatuotteiden maailmanlaajuiset markkinaolosuhteet, sekä energia-alan tilastojärjestelmän parantaminen;

c) houkuttelevan ja vakaan investointiympäristön luominen ja keskinäisten energia-alan investointien edistäminen syrjimättömästi ja läpinäkyvästi;

d) vuorovaikutus Euroopan investointipankin, Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin ja muiden asiaankuuluvien kansainvälisten rahoituslaitosten ja -välineiden kanssa energia-alalla;

e) tieteellinen ja tekninen vuorovaikutus energiateknologioiden kehittämiseksi kiinnittäen erityistä huomiota energiatehokkaisiin ja ympäristöystävällisiin teknologioihin;

f) yhteistyö monenvälisillä energia-alan foorumeilla, aloitteissa ja instituutioissa;

g) tietojen ja kokemusten vaihtaminen sekä innovointiin liittyvän teknologian siirtäminen, mukaan lukien hallinnoinnin ja energiateknologioiden aloilla.

255 ARTIKLA

Uusiutuvat energialähteet

Yhteistyötä tehdään muun muassa seuraavin keinoin:

a) uusiutuvien energianlähteiden kehittäminen taloudellisesti ja ympäristön kannalta järkevästi, mukaan lukien sääntelykysymyksiä, sertifiointia ja standardointia sekä teknologian kehittämistä koskeva yhteistyö;

b) Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan laitosten, laboratorioiden ja yksityisen sektorin yksiköiden vuorovaikutuksen ja tutkimusyhteistyön edistäminen muun muassa yhteisten ohjelmien avulla, jotta voidaan panna täytäntöön parhaita käytäntöjä tulevaisuuden energian tuottamiseksi ja vihreän talouden luomiseksi;

c) yhteisten seminaarien, konferenssien ja koulutusohjelmien järjestäminen, tietojen ja avoimen tilastotiedon vaihto sekä tiedottaminen uusiutuvia energialähteitä koskevasta kehityksestä.

256 ARTIKLA

Energiatehokkuus ja energiansäästö

Yhteistyötä energiatehokkuuden ja energiansäästön edistämiseksi muun muassa hiilialalla sekä kaasun soihdutuksen (ja siihen liittyvän kaasun käytön), rakennusalan, laitteiden ja liikenteen yhteydessä tehdään muun muassa seuraavasti:

a) vaihdetaan tietoja energiatehokkuutta edistävistä toimintapolitiikoista sekä lainsäädännöllisistä ja sääntelypuitteista ja toimintasuunnitelmista;

b) helpotetaan kokemusten ja asiantuntemuksen vaihtoa energiatehokkuuden ja energiansäästön alalla;

c) pannaan vireille ja täytäntöön hankkeita, mukaan lukien demonstraatiohankkeita, jotka koskevat innovatiivisten teknologioiden ja ratkaisujen käyttöönottoa energiatehokkuuden ja energiansäästön alalla;

d) järjestetään koulutusohjelmia ja kursseja energiatehokkuuden alalla tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

257 ARTIKLA

Liikenneyhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet tekevät yhteistyötä liikenteen alalla seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

a) liikenteen alojen keskinäisen täydentävyyden edistäminen;

b) osapuolten liikenneverkkojen kestävien alueellisten ja kansainvälisten yhteyksien parantaminen;

c) tehokkaiden, turvallisten ja varmojen kuljetusten ja järjestelmien edistäminen;

d) kestävien liikennejärjestelmien kehittäminen, mukaan lukien niiden sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat, erityisesti ilmastonmuutos huomioon ottaen.

258 ARTIKLA

Yhteistyö liikennealalla

Liikennealan yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat:

a) liikennepolitiikkaa koskevien parhaiden käytäntöjen vaihto;

b) matkustajien ja tavaroiden liikkuvuuden parantaminen, liikennevirtojen sujuvoittaminen poistamalla hallinnollisia, teknisiä ja muita esteitä sekä pyrkimys markkinoiden tiiviimpään yhdentymiseen;

c) liikenneinfrastruktuurin parantaminen ja yhteentoimivuuden edistäminen liikennekäytävillä;

d) tietojen vaihto ja yhteiset toimet alueellisella ja kansainvälisellä tasolla sekä sovellettavien kansainvälisten sopimusten ja yleissopimusten täytäntöönpano;

e) liikenneturvallisuuden ja ympäristönsuojelun parantaminen;

f) kokemusten vaihto liikennejärjestelmien vihreistä teknologioista, mukaan lukien ympäristöä säästävien liikenneratkaisujen käyttöönotto;

g) vuorovaikutus lentoliikenteen alalla.

259 ARTIKLA

Ympäristöyhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään ympäristökysymyksissä ja edistävät näin kestävää kehitystä ja hyvää hallintotapaa ympäristönsuojelussa ja katastrofiriskien vähentämisessä.

260 ARTIKLA

Yhteistyö ympäristöalalla

1. Ympäristöalan yhteistyön tarkoituksena on ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu, parantaminen ja palauttaminen, ihmisten terveyden suojelu, luonnonvarojen kestävä käyttö ja sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin, muun muassa seuraavilla aloilla:

a) ympäristöhallinto ja monialaiset kysymykset, mukaan lukien strateginen suunnittelu, ympäristövaikutusten arviointi ja strateginen ympäristöarviointi, koulutus, seuranta- ja ympäristötietojärjestelmät, tarkastus ja täytäntöönpano, ympäristövahinkovastuu, ympäristörikosten torjunta, ympäristötiedon julkinen saatavuus, päätöksentekoprosessit sekä tehokkaat hallinnolliset ja tuomioistuimessa tapahtuvat muutoksenhakumenettelyt;

b) ilman laatu;

c) veden laatu ja vesivarojen hoito, mukaan lukien vesien pilaantumisen seurantajärjestelmän parantaminen;

d) resurssi- ja jätehuolto, mukaan lukien vaaralliset jätteet;

e) resurssitehokkuus, vihreä talous ja kiertotalous;

f) luonnonsuojelu, mukaan lukien metsätalous ja biologisen monimuotoisuuden suojelu;

g) teollisuuden päästöt ja teollisuusonnettomuudet;

h) kemikaalien käsittely;

i) katastrofiriskin vähentäminen.

2. Yhteistyöllä pyritään myös ottamaan ympäristönäkökohdat huomioon muilla politiikan aloilla kuin ympäristöpolitiikassa Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanon edistämiseksi.

261 ARTIKLA

Ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen muilla aloilla

Osapuolet vaihtavat kokemuksia siitä, miten ne ovat edistäneet ympäristönäkökohtien sisällyttämistä muihin aloihin, mukaan lukien parhaiden käytäntöjen vaihto, tiedon ja osaamisen lisääminen sekä ympäristökasvatus ja -tiedotus tässä luvussa tarkoitetuilla aloilla.

262 ARTIKLA

Ympäristöyhteistyö alueellisella ja kansainvälisellä tasolla

Osapuolet vaihtavat tietoja ja asiantuntemusta ja tehostavat ympäristöalan yhteistyötä alueellisella ja kansainvälisellä tasolla sekä osapuolten ratifioimien monenvälisten ympäristösopimusten täytäntöönpanossa.

263 ARTIKLA

Ilmastonmuutosta koskevan yhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja siihen sopeutumiseksi. Yhteistyön toteuttamisessa otetaan huomioon osapuolten edut tasavertaisuuden ja vastavuoroisen hyödyn pohjalta sekä osapuolten kahdenvälisten ja monenvälisten sitoumusten keskinäinen riippuvuus kyseisellä alalla.

264 ARTIKLA

Toimenpiteet sisäisellä, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla

Yhteistyöllä edistetään toimenpiteitä sisäisellä, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla muun muassa seuraavilla aloilla:

a) ilmastonmuutoksen hillitseminen;

b) ilmastonmuutokseen sopeutuminen;

c) markkinamekanismit ja muut kuin markkinamekanismit, joilla puututaan ilmastonmuutokseen;

d) uusien, innovatiivisten, turvallisten ja kestävien vähähiilisten teknologioiden ja sopeutumisteknologioiden edistäminen;

e) Pariisin ilmastosopimuksen täytäntöönpano, kun osapuolet ovat ratifioineet sen;

f) ilmastonäkökohtien sisällyttäminen yleisiin ja alakohtaisiin politiikkoihin;

g) tietoisuuden lisäämiseen tähtäävät toimet ja koulutus.

265 ARTIKLA

Ilmastonmuutosta koskeva yhteistyö

1. Osapuolet muun muassa

a) vaihtavat tietoja ja kokemuksia;

b) toteuttavat yhteisiä tutkimustoimia ja vaihtavat tietoja puhtaammista ja ympäristön kannalta kestävistä teknologioista;

c) toteuttavat yhteisiä toimia alueellisella ja kansainvälisellä tasolla, myös osapuolten ratifioimien monenvälisten ympäristösopimusten, kuten New Yorkissa 9 päivänä toukokuuta 1992 tehdyn ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen ja Pariisin ilmastosopimuksen puitteissa.

2. Ilmastonmuutosta koskeva yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat:

a) toimenpiteet, joilla parannetaan valmiuksia ryhtyä tehokkaisiin ilmastotoimiin;

b) ilmastostrategian ja -toimintasuunnitelman täytäntöönpano ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi pitkällä aikavälillä, mukaan lukien kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen;

c) haavoittuvuus- ja sopeutumisarviointien kehittäminen;

d) toimenpiteet teknologian siirron edistämiseksi;

e) otsonikerrosta heikentäviä aineita ja fluorattuja kaasuja koskevat toimenpiteet.

3. Osapuolet edistävät alueellista yhteistyötä ilmastonmuutoksen alalla.

266 ARTIKLA

Teollisuus- ja yrityspolitiikan yleiset yhteistyötavoitteet

Osapuolet pyrkivät kehittämään ja lujittamaan yhteistyötään teollisuus- ja yrityspolitiikan alalla parantaakseen liiketoimintaympäristöä kaikkien talouden toimijoiden ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä ”pk-yritykset”, kannalta.

267 ARTIKLA

Yhteistyö teollisuus- ja yrityspolitiikan alalla

Teollisuus- ja yrityspolitiikkaa koskeva yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat:

a) tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihto yrittäjyyden ja pk-yritysten kehittämispolitiikan tukemiseksi;

b) tuottavuutta ja resurssien käytön tehokkuutta, mukaan lukien energiankulutuksen vähentäminen ja puhtaampi tuotanto, koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihto;

c) tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihto yritysten ja teollisuuden roolin vahvistamiseksi kestävän kehityksen ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen edistämisessä;

d) teollisuudenalojen julkiset tukitoimenpiteet, jotka perustuvat WTO:n vaatimuksiin ja osapuoliin sovellettaviin muihin kansainvälisiin sääntöihin;

e) innovaatiopolitiikan kehittämisen edistäminen vaihtamalla tietoja ja parhaita käytäntöjä, jotka koskevat tutkimus- ja kehitystoiminnan tulosten kaupallistamista (mukaan lukien teknologiapohjaisten yritysten perustamisen tukivälineet), klusterien kehittämistä ja rahoituksen hankintaa;

f) liiketoiminta-aloitteiden ja teollisen yhteistyön edistäminen Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan yritysten välillä;

g) yritysten kannalta suotuisamman toimintaympäristön luominen kasvupotentiaalin, kaupan ja investointimahdollisuuksien lisäämiseksi.

268 ARTIKLA

Yhtiöoikeutta koskevan yhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet tunnustavat yhtiöoikeutta ja yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää sekä kirjanpitoa ja tilintarkastusta koskevien tehokkaiden sääntöjen ja käytäntöjen merkityksen moitteettomasti toimivassa markkinataloudessa, jossa liiketoimintaympäristö on ennakoitava ja läpinäkyvä, ja korostavat olevan tärkeää edistää tämän alan sääntelyn lähentämistä.

269 ARTIKLA

Yhteistyö yhtiöoikeuden alalla

Osapuolet tekevät yhteistyötä seuraavissa asioissa:

a) parhaiden käytäntöjen vaihto, jolla edistetään rekisteröityjen yritysten organisaatiota ja edustusta koskevien tietojen saatavuutta avoimella ja helppokäyttöisellä tavalla;

b) yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevan politiikan kehittäminen edelleen kansainvälisten ja erityisesti OECD:n standardien mukaisesti;

c) kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja antavan elimen International Accounting Standards Boardin julkisesti noteerattujen yhtiöiden konsolidoituja tilinpäätöksiä varten kehittämien kansainvälisten tilinpäätösstandardien jatkuvan täytäntöönpanon ja johdonmukaisen soveltamisen edistäminen;

d) kirjanpitosääntöjen ja taloudellisen raportoinnin lähentäminen, myös pk-yritysten osalta;

e) tilintarkastus- ja kirjanpitotoiminnan sääntelyä ja valvontaa koskevien kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihto;

f) kansainvälisten tilintarkastusstandardien ja kansainvälisen tilintarkastajaliiton eettisten sääntöjen soveltaminen tavoitteena parantaa tilintarkastajien ammattipätevyyttä noudattamalla ammatillisten järjestöjen, tilintarkastusjärjestöjen ja tilintarkastajien standardeja ja eettisiä normeja.

270 ARTIKLA

Rahoituspalveluja ja -markkinoita koskevan yhteistyön yleiset tavoitteet

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä tehokkaan lainsäädännön ja tehokkaiden käytäntöjen tärkeydestä ja tekevät yhteistyötä rahoituspalvelujen ja -markkinoiden alalla tavoitteenaan

a) parantaa rahoituspalvelujen ja -markkinoiden sääntelyä;

b) varmistaa sijoittajien ja rahoituspalvelujen käyttäjien tehokas ja asianmukainen suojelu;

c) edistää rahoitusmarkkinoiden vakautta ja luotettavuutta;

d) edistää yhteistyötä rahoitusmarkkinoiden eri toimijoiden välillä, sääntely- ja valvontaviranomaiset mukaan lukien;

e) edistää riippumatonta ja tehokasta valvontaa.

2. Osapuolet edistävät sääntelyn lähentämistä vakaita rahoitusmarkkinoita koskeviin kansainvälisiin standardeihin.

271 ARTIKLA

Digitaalitaloutta ja -yhteiskuntaa koskevan yhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet edistävät digitaalitalouden ja -yhteiskunnan kehittämiseen, mukaan lukien siihen liittyvä infrastruktuuri ja hallinto, liittyvää yhteistyötä, jotta kansalaiset ja yritykset hyötyisivät tieto- ja viestintäteknologian laajasta saatavuudesta ja parempilaatuisista, kohtuuhintaisista sähköisistä palveluista erityisesti kaupan, terveydenhuollon ja koulutuksen sekä yleisesti hallinnon aloilla. Tällä yhteistyöllä on pyrittävä edistämään kilpailun kehittämistä tieto- ja viestintäteknologian markkinoilla sekä näiden markkinoiden avoimuutta ja rohkaisemaan investointeja tälle alalle.

272 ARTIKLA

Yhteistyö digitaalitalouden ja -yhteiskunnan alalla

Digitaalitaloutta ja -yhteiskuntaa koskeva yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat:

a) kansallisten digitaalisten strategioiden täytäntöönpanoa koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihto, mukaan lukien aloitteet, joilla pyritään edistämään laajakaistayhteyksiä, parantamaan rajat ylittävää tiedonsiirtoa ja verkkoturvallisuutta koskevia sääntöjä ja kehittämään julkisia verkkopalveluja (sähköinen hallinto);

b) tietojen, parhaiden käytäntöjen ja kokemusten vaihto kattavan sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän kehittämisen edistämiseksi, myös kansallisen sääntelyviranomaisen roolin osalta, taajuusresurssien paremman käytön edistämiseksi ja sähköisen viestinnän infrastruktuurin yhteentoimivuuden edistämiseksi Euroopan unionissa ja Kirgisian tasavallassa.

273 ARTIKLA

Sääntelyviranomaisten yhteistyö tieto- ja viestintäteknologian alalla

Osapuolet edistävät tarpeen mukaan yhteistyötä Euroopan unionin sääntelyviranomaisten ja Kirgisian tasavallan valtuutetun valtiollisen elimen välillä tieto- ja viestintäteknologian alalla, sähköinen viestintä mukaan lukien.

274 ARTIKLA

Matkailualan yhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet tekevät yhteistyötä matkailualalla tavoitteenaan lujittaa kilpailukykyisen ja kestävän matkailuelinkeinon kehittämistä talouskasvun, vaikutusmahdollisuuksien ja työpaikkojen sekä matkailualan vuorovaikutuksen luomiseksi.

275 ARTIKLA

Kestävää matkailua koskevan yhteistyön periaatteet

Kestävää matkailua koskeva yhteistyö perustuu seuraaviin periaatteisiin:

a) paikallisyhteisöjen koskemattomuuden ja etujen kunnioittaminen erityisesti maaseutualueilla;

b) kulttuuriperinnön, historiallisen perinnön ja luonnonperinnön säilyttämisen tärkeys; ja

c) positiivinen vuorovaikutus matkailun ja ympäristönsuojelun välillä.

276 ARTIKLA

Yhteistyö matkailualalla

Matkailualan yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat:

a) tietojen vaihtaminen matkailutilastoista, innovatiivisista teknologioista, liiketoimintakäytännöistä ja markkinoiden uusista tarpeista;

b) kestävää ja vastuullista matkailua koskevien kehitysmallien edistäminen ja parhaiden käytäntöjen, kokemusten ja taitotiedon vaihtaminen;

c) matkailualan koulutusta ja osaamisen kehittämistä koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtaminen;

d) Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Kirgisian tasavallan yksityisen, julkisen ja yhteisötason sidosryhmien välisten yhteyksien edistäminen.

277 ARTIKLA

Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan yhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolten yhteistyö maatalouden ja maaseudun kehittämisen alalla kattaa muun muassa seuraavat:

a) maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeviin politiikkoihin liittyvän keskinäisen ymmärtämyksen helpottaminen;

b) parhaiden käytäntöjen vaihto keskus- ja paikallistason hallinnollisten valmiuksien parantamiseksi maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevien politiikkojen suunnittelussa, arvioinnissa ja täytäntöönpanossa;

c) maataloustuotannon nykyaikaistamisen ja kestävän kehityksen edistäminen;

d) maaseudun kehittämispolitiikkoihin liittyvän tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen maaseutuyhteisöjen taloudellisen hyvinvoinnin edistämiseksi;

e) maatalousalan kilpailukyvyn kehittäminen, mukaan lukien maatalousosuuskuntien kehittäminen, sekä markkinoiden tehokkuuden ja avoimuuden parantaminen;

f) laatupolitiikan, mukaan lukien maantieteelliset merkinnät, ja valvontamekanismien täytäntöönpanosta, elintarvikkeiden turvallisuudesta ja luonnonmukaisen maatalouden kehittämisestä saatujen kokemusten vaihto;

g) tietämyksen levittämisen edistäminen ja maatalousalan toimijoille tarkoitettujen neuvontapalvelujen tarjoaminen;

h) kokemusten vaihto toimintapolitiikoista, jotka koskevat maatalousteollisuuden kestävää kehittämistä sekä maataloustuotteiden jalostusta ja jakelua;

i) maatalousteollisuuden investointihankkeita ja innovaatioita koskevan yhteistyön edistäminen, etenkin kotieläintuotannon ja kasvinviljelyn kehittämiseksi.

278 ARTIKLA

Yhteistyö maatalouden ja maaseudun kehittämisen alalla

Osapuolet tekevät yhteistyötä maatalouden ja maaseudun kehittämisen edistämiseksi erityisesti vaihtamalla tietoja ja parhaita käytäntöjä sekä lähentämällä asteittain politiikkoja ja lainsäädäntöä osapuolille tärkeillä aloilla.

279 ARTIKLA

Kaivostoimintaa ja raaka-aineita koskevan yhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään kaivostoiminnan ja raaka-aineiden tuotannon alalla pyrkien edistämään molemminpuolista ymmärtämystä, parantamaan liiketoimintaympäristöä sekä vaihtamaan tietoja ja tekemään yhteistyötä muissa kuin energiaa koskevissa kysymyksissä, jotka liittyvät etenkin metallimalmien ja teollisuusmineraalien louhintaan.

280 ARTIKLA

Yhteistyö kaivostoiminnan ja raaka-aineiden alalla

Kaivostoimintaa ja raaka-aineita koskeva yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat:

a) tietojen vaihtaminen osapuolten kaivos- ja raaka-ainealojen kehityksestä;

b) tietojen vaihtaminen raaka-aineiden kauppaan liittyvistä kysymyksistä kahdenvälisen vuorovaikutuksen edistämiseksi;

c) kaivosteollisuuden kestävää kehitystä koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtaminen, mukaan lukien puhtaiden teknologioiden käyttö kaivosprosesseissa;

d) terveyttä ja turvallisuutta kaivosteollisuudessa koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtaminen;

e) tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtaminen kaivosalaan liittyvästä osaamisen kehittämisestä ja koulutuksesta;

f) yhteisten tieteellisten ja teknologisten aloitteiden kehittäminen.

281 ARTIKLA

Tutkimus- ja innovointiyhteistyön alat ja yleiset tavoitteet

Osapuolet edistävät yhteistyötä

a) kaikilla siviilitarkoituksiin suunnatun tieteellisen tutkimuksen ja teknologisen kehityksen aloilla yhteisen edun mukaisesti ja teollis- ja tekijänoikeudet asianmukaisesti ja tehokkaasti suojaten; ja

b) kannustaakseen innovointia.

282 ARTIKLA

Yhteistyö tutkimuksen ja innovoinnin alalla

Yhteistyö tutkimuksen ja innovoinnin alalla kattaa muun muassa seuraavat:

a) alan politiikkaa koskeva vuoropuhelu sekä tieteellisen ja teknologisen tiedon vaihtaminen;

b) innovointia sekä tutkimus- ja kehitystyön tulosten kaupallistamista koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtaminen, mukaan lukien teknologiapohjaisten yritysten perustamisen tukivälineet, klusterien kehittäminen ja rahoituksen hankinta;

c) osapuolten tutkimus- ja innovointiohjelmiin osallistumisen helpottaminen;

d) Kirgisian tasavallan tutkimuslaitosten tutkimusvalmiuksien lisääminen ja helpotukset niiden osallistumiselle Euroopan unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan ja muihin mahdollisiin Euroopan unionin rahoittamiin aloitteisiin;

e) yhteisten tutkimus- ja innovointihankkeiden kehittäminen ja edistäminen;

f) yhteisten tutkimus- ja innovointihankkeiden tulosten kaupallistamisen edistäminen;

g) uuden teknologian osapuolten kotimarkkinoille pääsyn helpottaminen;

h) tutkimus- ja innovointitoiminnassa mukana oleville osapuolten tieteilijöille, tutkijoille ja muulle henkilöstölle tarkoitetut koulutustoimet ja vaihto-ohjelmat;

i) tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan toimintaan osallistuvien tutkijoiden vapaan liikkuvuuden helpottaminen sovellettavan lainsäädännön puitteissa ja tällaisessa toiminnassa käytettäviksi tarkoitettujen tavaroiden rajat ylittävän liikkumisen helpottaminen;

j) osapuolten keskinäiseen sopimukseen perustuvat muut yhteistyömuodot tutkimuksen ja innovoinnin alalla, myös alueellisten lähestymistapojen ja aloitteiden kautta.

283 ARTIKLA

Yhteisvaikutukset muiden toimien kanssa

Edellä 282 artiklassa vahvistetussa yhteistyötoiminnassa olisi pyrittävä yhteisvaikutuksiin kansainvälisen tiede- ja teknologiakeskuksen rahoittamien toimien ja muiden toimien kanssa, joita toteutetaan 304 artiklan mukaisen Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan välisen rahoitusyhteistyön puitteissa.

VI OSASTO

MUUT YHTEISTYÖALAT

284 ARTIKLA

Yhteistyö kuluttajansuojan alalla

Osapuolet tunnustavat kuluttajansuojan korkean tason varmistamisen tärkeyden ja pyrkivät tätä varten tekemään yhteistyötä kuluttajapolitiikan alalla. Osapuolet sopivat, että tällainen yhteistyö tällä alalla sisältää mahdollisuuksien mukaan seuraavat:

a) tietojen vaihtaminen kuluttajansuojakehyksistä, myös kuluttajalainsäädännöstä, kulutustavaroiden turvallisuudesta, kuluttajien oikeussuojakeinoista, kuluttajalainsäädännön valvonnasta ja täytäntöönpanosta sekä kuluttajavalistuksesta;

b) riippumattomien kuluttajajärjestöjen kehittämisen ja kuluttajien edustajien välisten yhteyksien edistäminen.

285 ARTIKLA

Työllisyyttä, sosiaalipolitiikkaa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevan yhteistyön yleiset tavoitteet

1. Osapuolet tunnustavat, ottaen huomioon Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen kestävän kehityksen tavoitteen nro 8 (edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja), että täysi ja tuottava työllisyys ja ihmisarvoinen työ kaikille ovat kestävän kehityksen keskeisiä osatekijöitä.

2. Osapuolet vahvistavat vuoropuheluaan ja yhteistyötään edistääkseen ILO:n ihmisarvoista työtä koskevaa ohjelmaa, työllisyyspolitiikkaa, elin- ja työoloja, työterveyttä ja -turvallisuutta, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua, sosiaalista suojelua, sosiaalista osallisuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja syrjinnän estämistä sekä edistävät siten uusien ja parempien työpaikkojen luomista, köyhyyden vähentämistä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta, kestävää kehitystä ja parempaa elämänlaatua.

3. Osapuolet pyrkivät tehostamaan ihmisarvoista työtä, työllisyyttä ja sosiaalipolitiikkaa koskevaa yhteistyötä kaikkien asiaankuuluvien foorumien ja organisaatioiden puitteissa.

286 ARTIKLA

ILO:n yleissopimukset ja sidosryhmien osallistuminen

1. Osapuolet vahvistavat sitoumuksensa panna täytäntöön sovellettavat ratifioimansa ILO:n yleissopimukset ja edistää tällaisten sopimusten ratifiointia.

2. Osapuolet kannustavat työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista vuonna 1998 annetun ILO:n julistuksen ja sosiaalisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta vuonna 2008 annetun ILO:n julistuksen mukaisesti kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä, etenkin työmarkkinaosapuolia, osallistumaan osapuolten sisäiseen sosiaalipolitiikan kehittämiseen sekä tämän sopimuksen mukaiseen Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan yhteistyöhön.

287 ARTIKLA

Työllisyyttä, sosiaalipolitiikkaa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskeva yhteistyö

Työllisyyttä, sosiaalipolitiikkaa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskeva yhteistyö perustuu tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseen ja kattaa muun muassa seuraavat:

a) köyhyyden vähentäminen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääminen; osallistavat työmarkkinat ja heikommassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen;

b) uusien ja parempien työpaikkojen edistäminen kunnollisin työehdoin, erityisesti epävirallisen talouden ja epävirallisen työllisyyden vähentämiseksi ja elinolojen parantamiseksi;

c) työolojen parantaminen, erityisesti työelämäoikeuksien suojelu ja täytäntöönpano sekä työterveyden ja -turvallisuuden suojelutaso;

d) sukupuolten tasa-arvon parantaminen edistämällä naisten osallistumista yhteiskuntaan ja talouselämään ja varmistamalla miehille ja naisille yhtäläiset mahdollisuudet työmarkkinoilla, yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa, taloudessa, yhteiskunnassa ja päätöksenteossa;

e) kaikenlaisen syrjinnän poistaminen työmarkkinoilla ja sosiaaliasioissa kummankin osapuolen kansainvälisistä normeista ja yleissopimuksista johtuvien velvoitteiden mukaisesti;

f) sosiaalisen suojelun tason parantaminen kaikille ja sosiaalisen suojelun järjestelmien nykyaikaistaminen laadun, riittävyyden, saatavuuden ja taloudellisen kestävyyden osalta;

g) työmarkkinaosapuolten osallistumisen lisääminen ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun edistäminen muun muassa vahvistamalla työmarkkinaosapuolten valmiuksia.

288 ARTIKLA

Toimitusketjujen vastuullista hallintaa koskeva yhteistyö

1. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää hallita toimitusketjuja vastuullisesti noudattamalla vastuullisen liiketoiminnan ja yritysten yhteiskuntavastuun käytäntöjä sekä tätä tukevan ympäristön avulla. Osapuolet tukevat asiaa koskevien kansainvälisten välineiden levittämistä ja käyttöä, mukaan lukien 21 päivänä kesäkuuta 1976 osana kansainvälisiä investointeja ja monikansallisia yrityksiä koskevaa julistusta hyväksytyt OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, Genevessä 16 päivänä marraskuuta 1977 hyväksytty monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa koskeva ILO:n kolmikantainen periaatejulistus, New Yorkissa 26 päivänä heinäkuuta 2000 käynnistetty YK:n Global Compact -aloite sekä YK:n ihmisoikeusneuvoston 16 päivänä kesäkuuta 2011 antamalla päätöslauselmalla 17/4 hyväksytyt yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet.

2. Osapuolet vaihtavat tietoja ja parhaita käytäntöjä ja tekevät tarvittaessa yhteistyötä keskenään, alueellisesti ja kansainvälisillä foorumeilla tämän artiklan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

289 ARTIKLA

Terveysalan yhteistyön yleiset tavoitteet

Osapuolet kehittävät yhteistyötään kansanterveyden alalla parantaakseen ihmisten terveyden suojelun tasoa ja vähentääkseen terveyteen liittyvää eriarvoisuutta yhteisten terveyttä koskevien arvojen ja periaatteiden mukaisesti sekä kestävän kehityksen ja talouskasvun ennakkoedellytyksenä.

290 ARTIKLA

Yhteistyö terveysalalla

Terveysalan yhteistyö koskee tartuntatautien ja ei-tarttuvien tautien ehkäisyä ja torjuntaa muun muassa terveyttä koskevan tiedonvaihdon, terveysnäkökohtien huomioon ottamista kaikilla politiikanaloilla koskevan lähestymistavan edistämisen, kansainvälisten järjestöjen ja etenkin Maailman terveysjärjestön, jäljempänä ”WHO”, kanssa tehtävän yhteistyön sekä terveyttä koskevien kansainvälisten sopimusten, kuten Genevessä 21 päivänä toukokuuta 2003 tehdyn tupakoinnin torjuntaa koskevan WHO:n puitesopimuksen ja WHO:n Maailman terveyskokouksen 23 päivänä toukokuuta 2005 hyväksymän kansainvälisen terveyssäännöstön, täytäntöönpanon edistämisen avulla.

291 ARTIKLA

Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alan yhteistyön yleiset tavoitteet

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla lähentääkseen Kirgisian tasavallan yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmää Euroopan unionin yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin. Osapuolet tekevät yhteistyötä edistääkseen elinikäistä oppimista sekä rohkaistakseen yhteistyötä ja avoimuutta kaikilla yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen tasoilla.

2. Osapuolten välisen yleissivistävää ja ammatillista koulutusta koskevan yhteistyön tavoitteena on tukea koulutuspolitiikkaa, joka perustuu Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja kestävän kehityksen tavoitteeseen nro 4, jolla pyritään takaamaan kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet.

292 ARTIKLA

Yhteistyö yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla

Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alan yhteistyössä keskitytään seuraaviin asioihin:

a) elinikäisen oppimisen, joka on keskeinen tekijä kasvun ja työllisyyden kannalta ja voi antaa kansalaisille mahdollisuuksia osallistua kaikin tavoin yhteiskuntaan, edistäminen;

b) koulutusjärjestelmien, myös virkamiesten ja viranhaltijoiden koulutusjärjestelmien, nykyaikaistaminen sekä laadun, hyödyn ja pääsyn parantaminen kaikilla koulutustasoilla varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen;

c) korkea-asteen koulutuksen lähentymisen ja koordinoitujen uudistusten edistäminen;

d) kansainvälisen akateemisen yhteistyön lujittaminen, Euroopan unionin yhteistyöohjelmiin osallistumisen lisääminen sekä opiskelijoiden, henkilöstön ja tutkijoiden vaihto-ohjelmien parantaminen;

e) kansallisen tutkintojen viitekehyksen kehittäminen edelleen tutkintojen ja pätevyyksien läpinäkyvyyden ja tunnustamisen parantamiseksi;

f) ammatillisen koulutuksen kehittäminen edelleen ottaen huomioon Euroopan unionin parhaat käytännöt.

293 ARTIKLA

Yhteistyö nuorisopolitiikan alalla

Nuorisopolitiikan alan yhteistyöllä tuetaan Agenda 2030 -toimintaohjelmaa ja sen kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa.

294 ARTIKLA

Nuorisopolitiikan alan yhteistyön tavoitteet

Osapuolet

a) lisäävät yhteistyötä ja vuorovaikutusta nuorisopolitiikan sekä nuorille ja nuorisotyöntekijöille tarkoitetun epävirallisen koulutuksen aloilla;

b) helpottavat kaikkien nuorten aktiivista yhteiskuntaan osallistumista;

c) tukevat nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuutta keinona edistää kulttuurien välistä vuoropuhelua ja hankkia tietoja, taitoja ja osaamista virallisten koulutusjärjestelmien ulkopuolelta, mukaan lukien vapaaehtoistyön kautta; ja

d) edistävät nuorisojärjestöjen yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan tukemiseksi.

295 ARTIKLA

Yhteistyö kulttuurialalla

1. Osapuolet edistävät yhteistyötä kulttuurin alalla YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön, jäljempänä ”Unesco”, yleiskokouksessa 20 päivänä lokakuuta 2005 hyväksytyssä kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevassa yleissopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti edistääkseen kulttuurien välistä vuoropuhelua, kulttuurien monimuotoisuutta sekä keskinäistä kulttuuriensa ymmärtämystä ja tuntemusta.

2. Osapuolet toteuttavat asianmukaisia toimenpiteitä edistääkseen kulttuurialan vaihtoa ja yhteisiä aloitteita kulttuurin eri aloilla sekä vaihtaakseen parhaita käytäntöjä taiteilijoiden sekä kulttuurialan ammattilaisten ja järjestöjen koulutuksen ja valmiuksien kehittämisen alalla.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä monenvälisten kansainvälisten sopimusten ja kansainvälisten järjestöjen, mukaan lukien Unesco, puitteissa kulttuurisen monimuotoisuuden tukemiseksi sekä kulttuuriperinnön ja historiallisen perinnön säilyttämiseksi ja hyödyntämiseksi.

296 ARTIKLA

Yhteistyö tiedotusvälineitä ja audiovisuaalialaa koskevan politiikan alalla

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä tiedotusvälineitä ja audiovisuaalialaa koskevan politiikan alalla erityisesti vaihtamalla tietoja ja parhaita käytäntöjä tiedotusvälineitä ja audiovisuaalialaa koskevista politiikoista sekä kouluttamalla toimittajia ja muita tiedotusvälineiden sekä elokuva- ja audiovisuaalialan ammattilaisia.

2. Osapuolet tekevät tapauksen mukaan yhteistyötä vahvistaakseen tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja ammattimaisuutta sovellettavissa kansainvälisissä yleissopimuksissa, mukaan lukien Unescon ja Euroopan neuvoston yleissopimukset, vahvistettujen normien mukaisesti.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä tiedotusvälineitä ja audiovisuaalialaa koskevan politiikan aloilla kansainvälisillä foorumeilla, kuten Unescon ja WTO:n puitteissa.

297 ARTIKLA

Yhteistyö urheilun ja liikunnan alalla

Osapuolet tekevät yhteistyötä urheilun ja liikunnan alalla edistääkseen terveellisiä elämäntapoja ja hyvää hallintotapaa sosiaalisten ja kasvatuksellisten arvojen puitteissa sekä torjuakseen urheiluun kohdistuvia uhkia, kuten dopingia, urheilutulosten manipulointia, rasismia ja väkivaltaa. Urheiluun ja liikuntaan liittyvä yhteistyö käsittää tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon, urheilun taitotiedon sekä urheilun hallinnoinnin ja markkinoinnin.

298 ARTIKLA

Yhteistyö aluekehityksen alalla

Osapuolet edistävät keskinäistä ymmärtämystä ja kahdenvälistä yhteistyötä aluekehityspolitiikan, mukaan lukien aluepolitiikkojen muotoilua ja täytäntöönpanoa koskevat menettelyt, monitasoisen hallinnon ja kumppanuuden aloilla kiinnittäen erityistä huomiota epäsuotuisten alueiden kehittämiseen ja alueelliseen yhteistyöhön tavoitteenaan parantaa elinoloja, edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja tehostaa tietojen ja kokemusten vaihtoa kansallisten, alue- ja paikallisviranomaisten välillä sekä sosioekonomisten toimijoiden ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista.

299 ARTIKLA

Aluepolitiikkaa koskeva ja rajat ylittävä yhteistyö

Osapuolet tukevat ja lujittavat paikallis- ja aluetason viranomaisten osallistumista aluepolitiikkaa koskevaan ja rajat ylittävään yhteistyöhön edistääkseen keskinäistä ymmärtämystä ja tiedonvaihtoa, kehittääkseen valmiuksia parantavia toimenpiteitä, edistääkseen asiaankuuluvien rakenteiden ja lainsäädäntökehyksen luomista sekä vahvistaakseen rajat ylittäviä talouden ja liike-elämän verkostoja.

300 ARTIKLA

Rajat ylittävä yhteistyö muilla aloilla

Osapuolet tehostavat ja edistävät rajat ylittävän yhteistyön kehittämistä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, joita ovat muun muassa kauppa, liikenne, energia, vesivarat, ympäristö, ilmastonmuutos, viestintäverkot, kulttuuri, koulutus, tutkimus, matkailu ja rajaturvallisuus.

301 ARTIKLA

Kestävät yhteydet

Osapuolet edistävät kestäviä yhteyksiä Keski-Aasian alueella ja sen ulkopuolella. Tätä varten osapuolet tekevät yhteistyötä yhteistä etua koskevissa kysymyksissä edistääkseen yhteysstrategioita ja -aloitteita, jotka ovat taloudellisesti, julkisen talouden ja ympäristön kannalta sekä sosiaalisesti kestäviä pitkällä aikavälillä ja jotka ovat kansainvälisesti sovittujen sääntöjen ja määräysten mukaisia.

302 ARTIKLA

Yhteistyö lainsäädännön lähentämisen alalla

1. Osapuolet katsovat, että Kirgisian tasavallan ja Euroopan unionin välisten yhteyksien vahvistamisen kannalta on tärkeää lähentää Kirgisian tasavallan voimassa olevaa ja tulevaa lainsäädäntöä asteittain Euroopan unionin lainsäädäntöön. Kirgisian tasavalta pyrkii asteittain saattamaan lainsäädäntönsä yhdenmukaiseksi Euroopan unionin lainsäädännön kanssa sovituilla tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.

2. Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa kehittää Kirgisian tasavallan hallinnollisia ja institutionaalisia valmiuksia siinä määrin kuin se on tarpeen tämän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi sekä tarvittavien rakenneuudistusten toteuttamiseksi ja lainsäädännön lähentämiseksi tarpeen mukaan.

303 ARTIKLA

Tekninen apu

Euroopan unioni pyrkii antamaan Kirgisian tasavallalle teknistä apua 302 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamiseksi muun muassa seuraavin keinoin:

a) asiantuntijavaihto;

b) tietojen toimittaminen varhaisessa vaiheessa, erityisesti asiaankuuluvan lainsäädännön osalta;

c) seminaarien järjestäminen;

d) koulutustoiminta, myös verkossa.

304 ARTIKLA

Rahoitustuki ja tekninen apu

1. Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi Kirgisian tasavalta voi saada Euroopan unionilta rahoitustukea avustusten ja lainojen muodossa, mahdollisesti kumppanuudessa Euroopan investointipankin ja muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa. Kirgisian tasavalta voi myös saada teknistä apua.

2. Rahoitustukea voidaan antaa ulkoista toimintaa koskevien Euroopan unionin asiaankuuluvien rahoitusvälineiden mukaisesti. Euroopan unionin rahoitukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046 ([32]).

3. Rahoitustuki perustuu Euroopan unionin laatimiin vuotuisiin toimintaohjelmiin, joita valmisteltaessa kuullaan Kirgisian tasavaltaa.

4. Euroopan unioni ja Kirgisian tasavalta voivat rahoittaa ohjelmia ja hankkeita yhteisesti. Osapuolet sovittavat rahoitusyhteistyön ja teknisen yhteistyön ohjelmia ja hankkeita yhteen ja vaihtavat tietoja kaikista tukilähteistä.

5. Euroopan unionin rahoitusavun antamisessa Kirgisian tasavallalle otetaan huomioon avun tuloksellisuutta koskevat periaatteet, jotka on vahvistettu 2 päivänä maaliskuuta 2005 annetussa OECD:n Pariisin julistuksessa avun tuloksellisuudesta, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden 7 päivänä kesäkuuta 2017 allekirjoittama kehityspolitiikkaa koskeva uusi eurooppalainen konsensus, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomukset sekä Kirgisian tasavallassa toteutetuista ja käynnissä olevista Euroopan unionin yhteistyöohjelmista saadut kokemukset.

305 ARTIKLA

Yleiset periaatteet

1. Osapuolet panevat rahoitustuen täytäntöön moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja tekevät yhteistyötä varmistaakseen Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan taloudellisten etujen suojaamisen. Osapuolet toteuttavat tehokkaita toimenpiteitä petosten, korruption ja muun Euroopan unionin ja Kirgisian tasavallan taloudellisille eduille haitallisen laittoman toiminnan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

2. Osapuolten tämän sopimuksen täytäntöönpanon aikana tekemiin lisäsopimuksiin tai rahoitusvälineisiin sisällytetään erityiset rahoitusyhteistyötä koskevat lausekkeet, jotka koskevat paikalla tehtäviä tarkastuksia, todentamisia, valvontaa ja petostentorjuntatoimenpiteitä, mukaan lukien Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan petostentorjuntaviraston, jäljempänä ”OLAF”, suorittamat toimenpiteet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 308 artiklan suoraa soveltamista.

([32]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

306 ARTIKLA

Avunantajien välinen koordinointi

Jotta saatavilla olevia resursseja käytettäisiin tehokkaalla tavalla, osapuolet sitoutuvat varmistamaan, että Euroopan unionin rahoitus sovitetaan huolellisesti yhteen muista lähteistä, kolmansilta mailta ja kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta saatavan rahoituksen kanssa. Tätä varten osapuolet vaihtavat säännöllisesti tietoja kaikista tuen lähteistä. Kirgisian tasavalta voi osallistua Euroopan unionin antaman tuen rahoittamiseen.

307 ARTIKLA

Ennaltaehkäisy ja viestintä

1. Jos Kirgisian tasavallan vastuulle on annettu Euroopan unionin varojen, jäljempänä ”EU-varat”, käyttäminen tai jos se on Euroopan unionin suorassa hallinnassa olevien EU-varojen saaja, Kirgisian tasavallan viranomaisten on toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet väärinkäytösten, petosten, lahjonnan ja muun EU-varoille ja tapauksen mukaan Kirgisian tasavallan yhteisrahoitusvaroille haitallisen laittoman toiminnan ehkäisemiseksi. Tätä varten Euroopan komissio ja Kirgisian tasavallan viranomaiset vaihtavat pyynnöstä asiaankuuluvia tietoja.

2. Kirgisian tasavallan viranomaiset toimittavat Euroopan unionille tietoonsa saamiaan tietoja EU-varoihin liittyvistä petoksia, korruptiota, eturistiriitoja tai muita sääntöjenvastaisuuksia koskevista epäillyistä tai toteutuneista tapauksista. Vastaavasti Euroopan unioni toimittaa Kirgisian tasavallan viranomaisille tällaiset tiedot, jotka liittyvät Kirgisian tasavallan yhteisrahoitusvarojen käyttöön.

308 ARTIKLA

Yhteistyö OLAFin kanssa

1. Tämän sopimuksen puitteissa OLAFilla on valtuudet suorittaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ([33]) sekä neuvoston asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ([34]) ja (EY, Euratom) N:o 2988/95 ([35]) mukaisia paikalla tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia sen selvittämiseksi, onko tapahtunut petoksia, korruptiota tai muuta Euroopan unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavaa laitonta toimintaa.

2. OLAF valmistelee ja suorittaa paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset läheisessä yhteistyössä Kirgisian tasavallan toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Kirgisian tasavallan toimivaltaisten viranomaisten toimihenkilöt voivat osallistua paikalla tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin.

3. Jos talouden toimija vastustaa paikalla tehtävää tarkastusta tai todentamista, Kirgisian tasavallan toimivaltaisten viranomaisten on annettava OLAFille tarvittava apu, jotta tämä voi täyttää velvollisuutensa suorittaa paikalla tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia.

4. Kirgisian tasavallan toimivaltaiset viranomaiset vaihtavat pyynnöstä OLAFin kanssa tietoja, joilla voi olla merkitystä Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisessa.

5. Henkilötietojen siirtoon ja käsittelyyn sovelletaan siirtävän osapuolen tietosuojasääntöjä.

6. OLAF voi sopia Kirgisian tasavallan toimivaltaisten viranomaisten kanssa yhteistyön lisäämisestä petostentorjunnan alalla, mukaan lukien hallinnollisista järjestelyistä sopiminen.

([33]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

([34]) Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

([35]) Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

309 ARTIKLA

Tutkinta ja syytetoimet

Kirgisian tasavallan toimivaltaiset viranomaiset varmistavat petoksia, korruptiota ja muuta EU-varoille haitallista laitonta toimintaa koskevien epäiltyjen ja toteutuneiden tapausten tutkinnan ja syytteeseenpanon. Tarvittaessa OLAF voi avustaa Kirgisian tasavallan toimivaltaisia viranomaisia tässä tehtävässä.

VII OSASTO

INSTITUTIONAALISET, YLEISET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

310 ARTIKLA

Yhteistyöneuvosto

1. Perustetaan yhteistyöneuvosto, joka seuraa tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista ja valvoo sen täytäntöönpanoa. Se tarkastelee tähän sopimuksen puitteissa ilmeneviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä yhteistä etua koskevia kysymyksiä.

2. Yhteistyöneuvosto kokoontuu säännöllisin väliajoin, yleensä vuosittain.

3. Yhteistyöneuvosto koostuu osapuolten ministeritason edustajista. Yhteistyöneuvosto kokoontuu kaikissa tarvittavissa kokoonpanoissa yhteisestä sopimuksesta.

4. Yhteistyöneuvosto vahvistaa oman työjärjestyksensä ja yhteistyökomitean työjärjestyksen.

5. Yhteistyöneuvoston puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan unionin edustaja ja Kirgisian tasavallan edustaja.

6. Yhteistyöneuvostolla on valtuudet tehdä päätöksiä ja antaa aiheellisia suosituksia tämän sopimuksen mukaisesti. Yhteistyöneuvostolla on I, II, III, V ja VI osaston soveltamisalan osalta myös toimivalta tehdä päätöksiä ja antaa suosituksia osapuolten yhteisesti sopimalla tavalla. Päätökset sitovat osapuolia. Yhteistyöneuvosto tekee päätöksiä ja antaa suosituksia sen jälkeen, kun osapuolten omassa lainsäädännössä säädetyt sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen.

7. Yhteistyöneuvosto voi siirtää tehtäviään yhteistyökomitealle.

311 ARTIKLA

Yhteistyökomitea

1. Perustetaan yhteistyökomitea avustamaan yhteistyöneuvostoa sen tehtävien hoitamisessa.

2. Yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan unionin edustaja ja Kirgisian tasavallan edustaja.

3. Yhteistyökomitea koostuu osapuolten edustajista, jotka ovat johtavia virkamiehiä.

4. Yhteistyökomitea kokoontuu kerran vuodessa tai yhteisesti sovitulla tavalla vuorotellen Brysselissä ja Biškekissä osapuolten ennalta sopimana päivänä ja etukäteen sovittua asialistaa noudattaen. Erityisiä kokouksia voidaan osapuolten niin sopiessa kutsua koolle kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.

5. Yhteistyökomitea voi kokoontua erityisessä kokoonpanossa käsittelemään kaikkia IV osastoon liittyviä kysymyksiä. Kun yhteistyökomitea käsittelee IV osastoon liittyviä kysymyksiä, se koostuu kunkin osapuolen edustajista, jotka vastaavat kauppaan liittyvistä asioista.

6. Yhteistyökomitealla on valtuudet tehdä päätöksiä tässä sopimuksessa määrätyissä tapauksissa tai jos yhteistyöneuvosto on siirtänyt sille tällaisen päätäntävallan. Päätökset sitovat osapuolia. Yhteistyökomitea tekee päätöksiä ja antaa

suosituksia sen jälkeen, kun osapuolten omassa lainsäädännössä säädetyt sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen. Käyttäessään siirrettyä päätäntävaltaa yhteistyökomitea tekee päätöksensä yhteistyöneuvoston työjärjestyksen mukaisesti.

312 ARTIKLA

Alakomiteat ja muut elimet

1. Yhteistyöneuvosto voi perustaa alakomiteoita tai muita elimiä avustamaan sitä tehtäviensä suorittamisessa ja käsittelemään tiettyjä tehtäviä tai aiheita. Se voi muuttaa alakomiteoiden tai muiden elinten tehtäviä ja lakkauttaa alakomiteoita tai elimiä.

2. Yhteistyöneuvosto sopii alakomiteoiden tehtävistä.

3. Alakomiteat ja muut elimet raportoivat toiminnastaan yhteistyökomitealle säännöllisesti tai pyydettäessä.

4. Alakomiteat tai muut elimet kokoontuvat jommankumman osapuolen tai yhteistyökomitean pyynnöstä, jolleivät osapuolet toisin sovi.

5. Alakomiteoiden tai muiden elinten perustaminen tai olemassaolo ei estä kumpaakaan osapuolta saattamasta asiaa suoraan yhteistyökomitean käsiteltäväksi.

313 ARTIKLA

Parlamentaarinen yhteistyökomitea

1. Perustetaan parlamentaarinen yhteistyökomitea. Se toimii foorumina kokoontumista ja näkemysten vaihtoa varten, ja sen tarkoituksena on syventää ja lujittaa osapuolten suhteita.

2. Parlamentaarinen yhteistyökomitea koostuu Euroopan parlamentin jäsenistä ja Kirgisian tasavallan parlamentin Joghorku Kenešin jäsenistä.

3. Parlamentaarinen yhteistyökomitea kokoontuu itse määrääminsä väliajoin.

4. Parlamentaarinen yhteistyökomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.

5. Parlamentaarisen yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan parlamentin edustaja ja Kirgisian tasavallan parlamentin Joghorku Kenešin edustaja työjärjestyksen mukaisesti.

6. Parlamentaariselle yhteistyökomitealle tiedotetaan yhteistyöneuvoston päätöksistä ja suosituksista.

7. Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi antaa suosituksia yhteistyöneuvostolle.

314 ARTIKLA

Kansalaisyhteiskunnan osallistuminen

Jotta osapuolet voisivat tiedottaa kansalaisyhteiskunnalle ja kuulla sitä tämän sopimuksen täytäntöönpanosta 6 artiklan mukaisesti, ne voivat perustaa tätä varten erityisen elimen 312 artiklassa määritellyn menettelyn mukaisesti.

315 ARTIKLA

Alueellinen soveltaminen

1. Tätä sopimusta sovelletaan

a) alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta niissä määrätyin edellytyksin; ja

b) Kirgisian tasavallan alueeseen.

Tämän sopimuksen viittaukset ”alueeseen” on tulkittava tässä mielessä, ellei nimenomaisesti toisin määrätä.

Tämän sopimuksen viittaukset ”alueeseen” kattavat myös ilmatilan ja aluemeren sellaisina kuin niistä määrätään Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyssä Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksessa.

2. Tämän sopimuksen tulliyhteistyötä koskevien määräysten osalta tätä sopimusta sovelletaan Euroopan unionin tapauksessa myös niihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ([36]) 4 artiklassa tarkoitettuihin unionin tullialueen alueisiin, jotka eivät kuulu tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan soveltamisalaan.

316 ARTIKLA

Velvoitteiden täyttäminen

1. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat yleiset tai erityiset toimenpiteet varmistaakseen tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteidensa täyttämisen.

2. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on jättänyt täyttämättä jonkin IV osaston mukaisista velvoitteista, sovelletaan kyseisessä osastossa määrättyjä erityismekanismeja.

3. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei ole täyttänyt jotakin 2 ja 11 artiklassa tämän sopimuksen olennaisiksi osiksi kuvattua velvoitetta, se voi ryhtyä aiheellisiin toimenpiteisiin. Tässä kohdassa tarkoitettuihin ”aiheellisiin toimenpiteisiin” voi sisältyä tämän sopimuksen soveltamisen keskeyttäminen joko osittain tai kokonaan.

4. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei ole täyttänyt jotakin tämän sopimuksen velvoitteista, lukuun ottamatta niitä, jotka kuuluvat tämän artiklan 2 ja 3 kohdan soveltamisalaan, sen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle. Osapuolet neuvottelevat asiasta yhteistyöneuvostossa päästäkseen molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun. Jos yhteistyöneuvosto ei pääse molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun, ilmoituksen tehnyt osapuoli voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Tätä kohtaa sovellettaessa ”aiheellisiin toimenpiteisiin” voi sisältyä sopimuksen soveltamisen keskeyttäminen ainoastaan I, II, III, V tai VI osaston tai tämän osaston osalta.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut aiheelliset toimenpiteet on toteutettava noudattaen kaikilta osin kansainvälistä oikeutta, ja niiden on oltava oikeassa suhteessa tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden noudattamatta jättämiseen. Etusijalle on asetettava toimenpiteet, jotka häiritsevät vähiten tämän sopimuksen toimintaa.

317 ARTIKLA

Turvallisuuteen perustuvat poikkeukset

Minkään tässä sopimuksessa ei saa tulkita

a) velvoittavan osapuolta luovuttamaan tai antamaan käyttöön tietoja, joiden ilmaisemisen se katsoo olevan vastoin keskeisiä turvallisuusetujaan; tai

b) estävän osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä, joita se pitää välttämättöminä keskeisten turvallisuusetujensa suojelemiseksi ja jotka

   i) liittyvät aseiden, ammusten tai muiden sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan tai muiden tavaroiden ja materiaalien, palveluiden ja teknologian kauppaan ja niitä koskeviin liiketoimiin, joita toteutetaan suoraan tai välillisesti puolustuslaitosten tarpeita varten;

   ii) liittyvät fissioituvaan ja fuusioituvaan ydinmateriaaliin tai materiaaleihin, joista edellä mainitut on johdettu; tai

   iii) toteutetaan sodan tai muun kansainvälisissä suhteissa ilmenevän hätätilanteen aikana; tai

c) estävän osapuolta toteuttamasta toimia täyttääkseen YK:n peruskirjan mukaiset kansainväliset velvoitteensa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

([36]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

318 ARTIKLA

Voimaantulo ja väliaikainen soveltaminen

1. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä tarkoitusta varten tarvittavien sisäisten menettelyjensä päätökseen saattamisesta.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, osapuolet voivat soveltaa tätä sopimusta väliaikaisesti kokonaan tai osittain omien sisäisten menettelyjensä mukaisesti. Väliaikainen soveltaminen alkaa sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona Euroopan unioni ja Kirgisian tasavalta antavat toisilleen seuraavat ilmoitukset:

a) Euroopan unionin osalta tätä varten tarvittavien sisäisten menettelyjen päätökseen saattamista koskeva unionin ilmoitus, jossa yksilöidään tämän sopimuksen väliaikaisesti sovellettavat osat; ja

b) Kirgisian tasavallan osalta tätä varten tarvittavien sisäisten menettelyjen päätökseen saattamista koskeva ilmoitus, jossa se hyväksyy tämän sopimuksen väliaikaisesti sovellettavat osat.

3. Kumpikin osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle kirjallisesti aikomuksestaan lopettaa tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen. Lopettaminen tulee voimaan kyseistä ilmoitusta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

4. Tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen osalta ilmaisulla ”tämän sopimuksen voimaantulolla” tarkoitetaan väliaikaisen soveltamisen alkamispäivää. Yhteistyöneuvosto ja muut tämän sopimuksen nojalla perustetut elimet voivat hoitaa tehtäviään tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen aikana siinä määrin kuin nämä tehtävät ovat tarpeen tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen varmistamiseksi. Niiden tehtävien harjoittamisen yhteydessä tehtyjen päätösten voimassaolo lakkaa, jos tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen lopetetaan 3 kohdan mukaisesti.

5. Jos osapuolet soveltavat 2 kohdan mukaisesti jotakin tämän sopimuksen määräystä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa, tällaisessa määräyksessä olevaa viittausta tämän sopimuksen voimaantulopäivään pidetään viittauksena päivään, josta alkaen osapuolet sopivat soveltavansa kyseistä määräystä väliaikaisesti 2 kohdan mukaisesti.

6. Tämän artiklan mukaisesti tehdyt ilmoitukset lähetetään Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden osalta Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ja Kirgisian tasavallan osalta Kirgisian tasavallan ulkoministeriöön.

319 ARTIKLA

Muut sopimukset

1. Brysselissä 9 päivänä helmikuuta 1995 allekirjoitettu ja 1 päivänä heinäkuuta 1999 voimaan tullut kumppanuus- ja yhteistyösopimus kumppanuuden perustamisesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan kesken kumotaan ja korvataan tällä sopimuksella.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja viittauksia sopimukseen kaikissa muissa osapuolten välisissä sopimuksissa pidetään viittauksina tähän sopimukseen.

3. Osapuolet voivat täydentää tätä sopimusta tekemällä erityissopimuksia millä tahansa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla yhteistyöalalla. Tällaiset erityissopimukset ovat erottamaton osa tämän sopimuksen mukaisia kahdenvälisiä suhteita, ja niihin sovelletaan tässä sopimuksessa vahvistettua yhteistä institutionaalista kehystä.

320 ARTIKLA

Liitteet, pöytäkirjat ja alaviitteet

Tämän sopimuksen liitteet, pöytäkirjat ja alaviitteet ovat sen erottamattomia osia.

321 ARTIKLA

Euroopan unionin uusien jäsenvaltioiden liittyminen

1. Euroopan unioni ilmoittaa Kirgisian tasavallalle kaikista kolmansien maiden pyynnöistä liittyä Euroopan unioniin.

2. Euroopan unioni ilmoittaa Kirgisian tasavallalle kolmannen maan Euroopan unioniin liittymistä koskevan sopimuksen, jäljempänä ”liittymissopimus”, voimaantulosta.

3. Euroopan unionin uusi jäsenvaltio liittyy tähän sopimukseen yhteistyöneuvoston päättämien ehtojen mukaisesti. Jollei 4 kohdassa toisin määrätä, liittyminen tulee voimaan siitä päivästä lukien, jona uusi jäsenvaltio liittyy Euroopan unioniin, minkä seurauksena myös tätä sopimusta muutetaan vastaavasti yhteistyöneuvoston päätöksellä, jossa vahvistetaan liittymisehdot.

4. Tämän sopimuksen IV osastoa sovelletaan Euroopan unionin uuden jäsenvaltion ja Kirgisian tasavallan välillä siitä päivästä lukien, jona kyseinen uusi jäsenvaltio liittyy Euroopan unioniin.

5. Tämän artiklan 4 kohdan täytäntöönpanon helpottamiseksi yhteistyökomitea tarkastelee kauppakokoonpanossaan liittymisen mahdollisia vaikutuksia tähän sopimukseen liittymissopimuksen allekirjoittamispäivästä alkaen. Yhteistyökomitea päättää tämän sopimuksen liitteisiin 8-A, 8-C ja 9 tarvittavista teknisistä muutoksista sekä muista tarvittavista mukautuksista tai siirtymätoimenpiteistä. Yhteistyökomitean päätökset tulevat voimaan päivänä, jona uusi jäsenvaltio liittyy Euroopan unioniin.

322 ARTIKLA

Yksityiset oikeudet

Minkään tässä sopimuksessa ei saa tulkita luovan henkilöille muita oikeuksia tai velvoitteita kuin osapuolten välillä kansainvälisen julkisoikeuden mukaisesti luodut oikeudet ja velvollisuudet eikä sallivan sitä, että tähän sopimukseen vedotaan suoraan osapuolten omissa oikeusjärjestelmissä.

323 ARTIKLA

Yleisön mahdollisuus tutustua virallisiin asiakirjoihin

Tämä sopimus ei rajoita sellaisen osapuolten asiaankuuluvan lainsäädännön soveltamista, joka koskee yleisön mahdollisuutta tutustua asiakirjoihin.

324 ARTIKLA

Kesto

Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi.

325 ARTIKLA

Osapuolten määritelmä

Tässä sopimuksessa ”osapuolilla” tarkoitetaan Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioita taikka Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita niiden toimivallan mukaisesti, sekä Kirgisian tasavaltaa.

326 ARTIKLA

Irtisanominen

Kumpikin osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle diplomaattikanavien kautta toimitettavalla kirjallisella ilmoituksella aikomuksestaan irtisanoa tämä sopimus. Irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta.

327 ARTIKLA

Todistusvoimaiset tekstit

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin, viron, kirgiisin ja venäjän kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen.

TÄMÄN VAKUUDEKSI tätä varten asianmukaisesti valtuutetut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Съставено в Брюксел на двадесет и пети юни две хиляди двадесет и четвърта година.

Hecho en Bruselas, el veinticinco de junio de dos mil veinticuatro.

V Bruselu dne dvacátého pátého června dva tisíce dvacet čtyři.

Udfærdiget i Bruxelles den femogtyvende juni to tusind og fireogtyve.

Geschehen zu Brüssel am fünfundzwanzigsten Juni zweitausendvierundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne neljanda aasta juunikuu kahekümne viiendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι πέντε Ιουνίου δύο χιλιάδες είκοσι τέσσερα.

Done at Brussels on the twenty-fifth day of June in the year two thousand and twenty four.

Fait à Bruxelles, le vingt-cinq juin deux mille vingt-quatre.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an cúigiú lá is fiche de Mheitheamh sa bhliain dhá mhíle fiche a ceathair.

Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset petog lipnja godine dvije tisuće dvadeset četvrte.

Fatto a Bruxelles, addì venticinque giugno duemilaventiquattro.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit ceturtā gada divdesmit piektajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt ketvirtų metų birželio dvidešimt penktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonnegyedik év június havának huszonötödik napján.

Magħmul fi Brussell, fil-ħamsa u għoxrin jum ta' Ġunju fis-sena elfejn u erbgħa u għoxrin.

Gedaan te Brussel, vijfentwintig juni tweeduizend vierentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego piątego czerwca roku dwa tysiące dwudziestego czwartego.

Feito em Bruxelas, em vinte e cinco de junho de dois mil e vinte e quatro.

Întocmit la Bruxelles la douăzeci şi cinci iunie două mii douăzeci şi patru.

V Bruseli dvadsiateho piateho júna dvetisícdvadsaťštyri.

V Bruslju, petindvajsetega junija dva tisoč štiriindvajset.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäviidentenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäneljä.

Som skedde i Bryssel den tjugofemte juni år tjugohundratjugofyra.

Брюссель шаарында эки миң жыйырма төртүнчү жылдын жыйырма бешинчи июнунда кол коюлду.

Совершено в городе Брюссель двадцать пятого июня две тысячи двадцать четвертого года.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

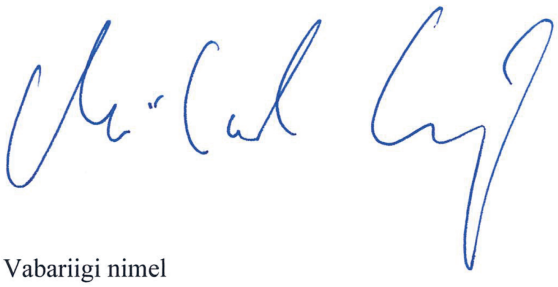
Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

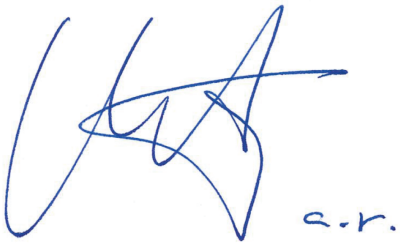
Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

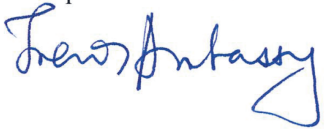
Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

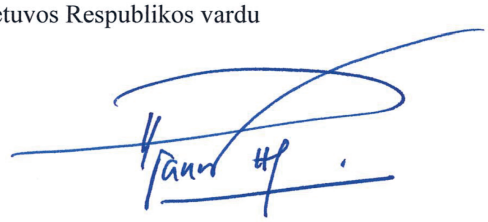
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

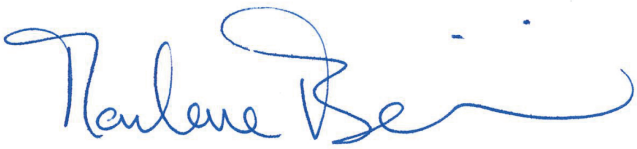
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

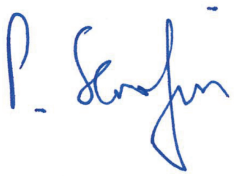
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

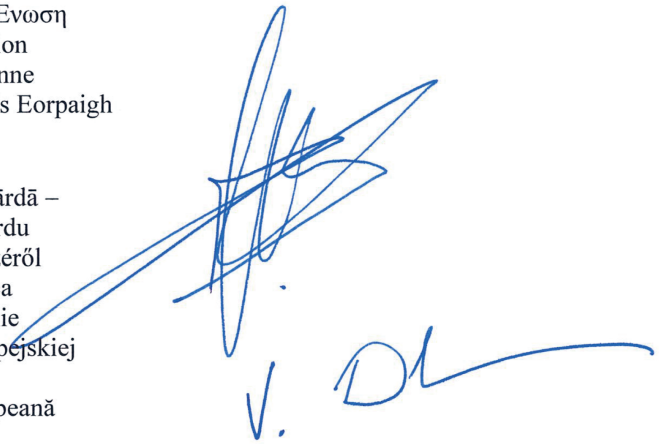
Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Кыргыз Республикасы үчүн
За Кыргызскую Республику

LIITE 2

VIENTITULLIT, VEROT JA MUUT MAKSUT

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
1206 00 100 0	– kylvämiseen tarkoitettu	10 % mutta vähintään 15 EUR / 1 000 kg
1206 00 910 0	– – kuorittu; harmaa- ja valkearaidallisissa kuorissa	10 % mutta vähintään 15 EUR / 1 000 kg
1206 00 990 0	– – muut	10 % mutta vähintään 15 EUR / 1 000 kg
2505 10 000 0	kvartsihiekka	50 % mutta vähintään 100 EUR / 1 000 kg
2505 10 000 0	muut	50 % mutta vähintään 100 EUR / 1 000 kg
2506 10 000 0	– – kvartsi	50 % mutta vähintään 100 EUR / 1 000 kg
2514 00 000 0	Liuskekivi, myös karkeasti lohkottu tai ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi	50 % mutta vähintään 100 EUR / 1 000 kg
2515 11 000 0	– – raaka tai karkeasti lohkottu	100 % mutta vähintään 50 EUR / 1 000 kg
2515 12 000 0	– – ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi	100 % mutta vähintään 50 EUR / 1 000 kg
2515 20 000 0	– Belgian marmori (eli Belgian graniitti) ja muu muistomerkki- ja rakennuskalkkikivi; alabasteri	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
2516 11 000 0	– graniitti: - - raaka tai karkeasti lohkottu	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
2516 12 000 0	– graniitti: - - ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
2516 10 000 0	– muu muistomerkki- ja rakennuskivi	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
2518 10 000 0	– kalsinoimaton ja sintraamaton (raaka) dolomiitti	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
2521 00 000 0	Sulatuskalkkikivi; kalkkikivet, jollaisia käytetään kalkin tai sementin valmistukseen	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
2601 11 000 0	– – agglomeroimaton	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
2601 12 000 0	– – agglomeroitu	30 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
2603 00 000 0	Kuparimalmit ja -rikasteet	30 % mutta vähintään 100 EUR / 1 000 kg
2604 00 000 0	Nikkelimalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2605 00 000 0	Kobolttimalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2606 00 000 0	Alumiinimalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2607 00 000 1	– jossa on vähintään 45 painoprosenttia lyijyä	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2607 00 000 9	– muut	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2608 00 000 0	Sinkkimalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2609 00 000 0	Tinamalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2610 00 000 0	Kromimalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2611 00 000 0	Volframimalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2613 10 000 0	– pasutettu	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2613 10 000 0	– muut	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2616 10 000 0	– muut	30 % mutta vähintään 100 EUR / 1 000 kg
2617 10 000 0	– antimonimalmit ja -rikasteet	25 % mutta vähintään 60 EUR / 1 000 kg
2617 10 000 0	– muut	50 % mutta vähintään 100 EUR / 1 000 kg
2709 00 100 9	– – muut	5 %
2709 00 900 1	– – raakaöljyn tiheys 20 °C:n lämpötilassa on suurempi kuin 887,6 kg/m³ mutta enintään 994 kg/m³ ja rikkipitoisuus vähintään 0,015 mutta enintään 3,47 painoprosenttia	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2709 00 900 2	– – raakaöljyn tiheys 20 °C:n lämpötilassa on vähintään 694,7 kg/m³ mutta enintään 980 kg/m³, rikkipitoisuus vähintään 0,04 mutta enintään 5 painoprosenttia	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2709 00 900 3	– – raakaöljyn tiheys 20 °C:n lämpötilassa on vähintään 694,7 kg/m³ mutta enintään 887,6 kg/m³, rikkipitoisuus vähintään 0,04 mutta enintään 1,5 painoprosenttia	kaavan osalta ks. alaviite (*****)

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
2709 00 900 4	–– raakaöljyn tiheys 20 °C:n lämpötilassa on vähintään 750 kg/m³ mutta enintään 900 kg/m³, rikkipitoisuus vähintään 4 painoprosenttia	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2709 00 900 9	––– muut	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 411 0	———————— oktaaniluku (RON) pienempi kuin 80	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 412 0	———————— oktaaniluku (RON) vähintään 80 mutta pienempi kuin 92	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 413 0	———————— oktaaniluku (RON) vähintään 92	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 419 0	———————— muut	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 450 0	———————— oktaaniluku (RON) vähintään 95 mutta pienempi kuin 98	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 490 0	———————— oktaaniluku (RON) vähintään 98	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 510 0	———————— oktaaniluku (RON) pienempi kuin 98	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 12 590 0	———————— oktaaniluku (RON) vähintään 98	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 421 0	———————— kesä	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 422 0	———————— talvi	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 460 0	—————— rikkipitoisuus suurempi kuin 0,05 painoprosenttia mutta enintään 0,2 painoprosenttia	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 510 9	—————— muut	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 550 9	—————— muut	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 620 9	———————— muut	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 710 0	————— tiettyyn käsittelyyn tarkoitetut	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
2710 19 980 0	—————— muut voiteluöljyt ja muut öljyt	kaavan osalta ks. alaviite (*****)

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
2710 99 000 0	– – muut	kaavan osalta ks. alaviite (*****)
4101 20 100 0	– – tuoreet vuodat ja nahat	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 20 300 0	– – märkäsuolatut vuodat ja nahat	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 20 500 0	– – kuivatut tai kuivasuolatut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 20 800 0	– – muut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 50 100 0	– – tuoreet	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 50 300 0	– – märkäsuolatut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 50 500 0	– – kuivatut tai kuivasuolatut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 50 900 0	– – muut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4101 10 000 0	– muut, myös selkämät, puoliselkämät ja vatsanahat	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4102 10 100 0	– – karitsan	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4102 10 900 0	– – muut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4102 21 000 0	– – piklatut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4102 29 000 0	– – muut	20 % mutta vähintään 200 EUR / 1 000 kg
4104 11 100 0	– – – kokonaiset nautaeläinten (myös puhvelien) vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala enintään 28 neliöjalkaa (2,6 m^2)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 11 510 0	– – – – – kokonaiset vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala yli 28 neliöjalkaa (2,6 m^2)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 11 590 0	– – – – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 11 900 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 19 100 0	– – – kokonaiset nautaeläinten (myös puhvelien) vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala enintään 28 neliöjalkaa (2,6 m^2)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 19 510 0	– – – – – kokonaiset vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala yli 28 neliöjalkaa (2,6 m^2)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
4104 19 590 0	– – – – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 19 900 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 41 190 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 41 510 0	– – – – – kokonaiset vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala yli 28 neliöjalkaa (2,6 m^2)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 41 590 0	– – – – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 41 900 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 49 190 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 49 510 0	– – – – – kokonaiset vuodat ja nahat, yhden nahan pinta-ala yli 28 neliöjalkaa (2,6 m^2)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 49 590 0	– – – – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4104 49 900 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4105 10 000 0	– märkänä (myös wet blue)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4105 30 900 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4106 21 000 0	– märkänä (myös wet blue)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4106 22 900 0	– – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4106 40 900 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 11 110 0	– – – – boksinahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 11 190 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 11 900 0	– – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 12 110 0	– – – – boksinahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 12 190 0	– – – – muu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 12 910 0	– – – – nautaeläinten (myös puhvelien) nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
4107 12 990 0	– – – – hevoseläinten nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 19 100 0	– – – nautaeläinten (myös puhvelien) nahka, yhden nahan pinta-ala enintään 28 neliöjalkaa (2,6 m^2)	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 19 900 0	– – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 91 100 0	– – – pohjanahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 91 900 0	– – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 92 100 0	– – – nautaeläinten (myös puhvelien) nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 92 900 0	– – – hevoseläinten nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 99 100 0	– – – nautaeläinten (myös puhvelien) nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4107 99 900 0	– – – hevoseläinten nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4112 00 000 0	Lampaan- ja karitsannahka, parkituksen tai crust-käsittelyn jälkeen edelleen valmistettu, myös pergamenttinahaksi valmistettu, villapeitteetön, myös halkaistu, muu kuin nimikkeen 4114 nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4113 10 000 0	– vuohen tai vohlan	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4113 10 000 0	– muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4114 10 100 0	– – lampaan ja karitsan säämiskänahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4114 10 900 0	– – muun eläimen säämiskänahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4114 20 000 0	– kiiltonahka ja laminoitu kiiltonahka; metallipinnoitettu nahka	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4115 10 000 0	– nahkaan, myös nahkakuituihin, perustuva tekonahka, laattoina, levyinä tai kaistaleina, myös rullina	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
4115 20 000 0	– leikkuu- ja muut jätteet nahasta tai tekonahasta, nahkatavaroiden valmistukseen soveltumattomat; nahkapöly ja -jauhe	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
4707 10 000 0	– valkaisematon voimapaperi, -kartonki tai -pahvi tai aaltopaperi, -kartonki tai -pahvi	10 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
4707 20 000 0	– muu, pääasiallisesti valkaistusta kemiallisesta massasta valmistettu paperi, kartonki tai pahvi, ei kuitenkaan massavärjätty	10 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
4707 30 100 0	– – vanhat ja myymättömät sanomalehdet, aikakauslehdet, puhelinluettelot, esitteet ja mainokset	10 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
4707 30 900 0	– – muut	10 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
4707 90 100 0	– – muu, myös lajittelematon jäte	10 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
4707 90 900 0	– – muu, myös lajiteltu jäte	10 % mutta vähintään 70 EUR / 1 000 kg
5101 11 000 0	– – keritty villa	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5101 19 000 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5101 21 000 0	– – keritty villa	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5101 29 000 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5101 30 000 0	– karbonoitu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5102 20 000 0	– karkea eläimenkarva	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5103 10 100 0	– – karbonoimaton	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5103 10 900 0	– – karbonoitu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5103 20 000 0	– muut villan tai hienon eläimenkarvan jätteet	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5103 30 000 0	– karkean eläimenkarvan jätteet	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5104 00 000 0	Garnetoimalla jätteistä tai lumpuista saatu villa tai hieno tai karkea eläimenkarva	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5105 10 000 0	– karstattu villa	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5105 21 000 0	– – kammattu irtovilla	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5105 29 000 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
5105 39 000 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5105 40 000 0	– karkea eläimenkarva, karstattu tai kammattu	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5106 10 100 0	– – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5106 10 900 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5106 20 100 0	– – jossa on vähintään 85 painoprosenttia villaa ja hienoa eläimenkarvaa	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5106 20 910 0	– – – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5106 20 990 0	– – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 10 100 0	– – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 10 900 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 20 100 0	– – – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 20 300 0	– – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 20 510 0	– – – – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 20 590 0	– – – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 20 910 0	– – – – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5107 20 990 0	– – – – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5108 10 100 0	– – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5108 10 900 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5108 20 100 0	– – valkaisematon	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
5108 20 900 0	– – muut	10 % mutta vähintään 90 EUR / 1 000 kg
7106 91 000 9	– – – muut	25 %
7106 92 000 0	– – puolivalmisteet	25 %
7108 12 000 9	– – – muut	25 %

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
7108 13 800 0	– – – muut	15 %
7108 20 000 9	– – muut	15 %
7118 10 000 0	– muut	25 %
7204 10 000 0	– valuraudan jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 21 100 0	– – – jossa on vähintään 8 painoprosenttia nikkeliä	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 21 900 0	– – – muut	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 29 000 0	– – muut	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 30 000 0	– tinatun raudan tai teräksen jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 41 100 0	– – – sorvaus- ja muut lastut, kaavinta- ja kuorimisjätteet, hiomajätteet, sahausjätteet ja viilajauho	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 41 910 0	– – – – paaleina	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 41 990 0	– – – – muu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 49 100 0	– – – paloiteltuna	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 49 300 0	– – – – paaleina	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 49 900 0	– – – – muu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7204 50 000 0	– romusta sulatetut harkot	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7404 00 100 0	– puhdistettua kuparia	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7404 00 910 0	– – kupari-sinkkiseosta (messinkiä)	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7404 00 990 0	– – muut	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7503 00 100 0	– seostamatonta nikkeliä	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7503 00 900 0	– nikkeliseosta	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg

HS-koodi	Kuvaus	Tulli
7602 00 110 0	– – sorvaus- ja muut lastut, kaavinta- ja kuorimisjätteet, hiomajätteet, sahausjätteet ja viilajauho; värjätyistä, pinnoitetuista tai yhteenliimatuista levyistä ja foliosta peräisin olevat jätteet, paksuus (tukiainetta huomioon ottamatta) enintään 0,2 mm	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7602 00 190 0	– – muut (myös tehtaiden hylkytavarat)	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7602 00 900 0	– romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7802 00 000 0	Lyijyjätteet ja -romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
7902 00 000 0	Sinkkijätteet ja -romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8101 97 000 0	– – jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8102 97 000 0	– – jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8103 30 000 0	– jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8104 20 000 0	– jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8105 30 000 0	– jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8106 00 100 0	– muokkaamaton vismutti; jätteet ja romu; jauheet	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8107 30 000 0	– jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8108 30 000 0	– jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg
8109 30 000 0	– jätteet ja romu	15 % mutta vähintään 150 USD / 1 000 kg

(*****) Raakaöljyn vientitullien kaava

Jos raakaöljyn maailmanmarkkinahinnat (W.p.) ovat:	Tulli
<= 109,5 USD/t	0
> 109,5 mutta <= 146 USD/t	<= 0,35 (W.p. - 109,5) USD/t
> 146 mutta <= 182,5 USD/t	<= 12,78 USD/t + 0,45 (W.p. – 146) USD/t
> 182,5 USD/t	<= 29,2 USD/t + 0,65 (W.p. - 182,5) USD/t

LIITE 8-A

MAANTIETEELLISET MERKINNÄT – OSAPUOLTEN LAINSÄÄDÄNTÖ SEKÄ REKISTERÖINTIÄ JA VALVONTAA KOSKEVAT SEIKAT

A JAKSO

OSAPUOLTEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Kirgisian tasavallan lainsäädäntö

— Kirgisian tasavallan siviililaki (II osan V jakso ja sen täytäntöönpanosäädökset ([1]));

— Kirgisian tasavallan laki tavaramerkeistä, palvelumerkeistä ja tavaroiden alkuperänimityksistä sekä sen täytäntöönpanosäädökset ([2]).

Euroopan unionin lainsäädäntö

— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1151/2012, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä sekä sen täytäntöönpanosäädökset ([3]);

— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta ([4]), erityisesti alkuperänimityksiä ja maantieteellisiä merkintöjä koskevat 92–111 artiklat, sekä sen täytäntöönpanosäädökset;

— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 110/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008, tislattujen alkoholijuomien määritelmistä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1576/89 kumoamisesta ([5]) sekä sen täytäntöönpanosäädökset;

— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/787, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tislattujen alkoholijuomien määritelmistä, kuvauksesta, esittelystä ja merkinnöistä, tislattujen alkoholijuomien nimien käytöstä muiden elintarvikkeiden esittelyssä ja merkinnöissä, tislattujen alkoholijuomien maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta, maatalousperäisen etyylialkoholin ja maatalousperäisten tisleiden käytöstä alkoholijuomissa ja asetuksen (EY) N:o 110/2008 kumoamisesta ([6]);

— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 251/2014, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91 kumoamisesta ([7]) sekä sen täytäntöönpanosäädökset.

B JAKSO

MAANTIETEELLISTEN MERKINTÖJEN REKISTERÖINTIÄ JA VALVONTAA KOSKEVAT SEIKAT

— Rekisteri, jossa luetellaan asianomaisella alueella suojatut maantieteelliset merkinnät.

— Hallinnollinen menettely, jolla varmennetaan, että maantieteellisillä merkinnöillä määritetään tavaran olevan peräisin tietyltä yhden osapuolen alueelta, seudulta tai paikkakunnalta, jos kyseisen tavaran laatu, maine tai muu ominaisuus liittyy olennaisella tavalla sen maantieteelliseen alkuperään.

— Vaatimus, että rekisteröidyn nimen on vastattava tiettyä tuotetta tai tiettyjä tuotteita, jolle tai joille on vahvistettu tuote-eritelmä, jota voidaan muuttaa vain asianmukaisella hallinnollisella menettelyllä.

— Valvontamääräykset, joita sovelletaan tuotantoon.

— Rekisteröityjen nimien suojan täytäntöönpanon valvonta viranomaisten asianmukaisin hallintotoimin.

([1]) "Erkin Too" 27.2.1998, N 18-25; "Vedomosti Jogorku Kenesha Kyrgyzskoi Respubliki", 1998, N6, s. 226.
([2]) "Vedomosti Jogorku Kenesha Kyrgyzskoi Respubliki", 1998, N 3, s. 68; "Erkin Too" 28.1.1998, N 8-9; "Normativnye akty Kyrgyzskoi Respubliki", 1998, N 2; "Normativnye akty Kyrgyzskoi Respubliki", 2/2008, N 7.
([3]) EUVL L 343, 14.12.2012, s. 1.
([4]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.
([5]) EUVL L 39, 13.2.2008, s. 16.
([6]) EUVL L 130, 17.5.2019, s. 1.
([7]) EUVL L 84, 20.3.2014, s. 14.

— Säädökset, joiden mukaan rekisteröityä nimeä saa käyttää kuka tahansa asianomaisen eritelmän mukaisesti tuotettuja tuotteita kaupan pitävä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

— Rekisteröintiä koskevat määräykset, joihin voi kuulua sellaisten ilmausten rekisteröinnin epääminen, jotka ovat kokonaan tai osittain homonyymisiä rekisteröityjen ilmausten kanssa, jotka ovat yleiskielessä kyseisistä tavaroista tavanomaisesti käytettäviä yleisnimityksiä tai jotka koostuvat kasvilajikkeiden tai eläinrotujen nimistä tai sisältävät niitä. Tällaisissa määräyksissä otetaan huomioon kaikkien asianomaisten osapuolten oikeutetut edut.

— Maantieteellisten merkintöjen ja tavaramerkkien välistä suhdetta koskevat säännöt, joissa säädetään rajoitetusta poikkeuksesta tavaramerkkilainsäädännöllä myönnettyihin oikeuksiin siten, että aiemman tavaramerkin olemassaolo ei estä nimen rekisteröintiä ja käyttöä rekisteröitynä maantieteellisenä merkintänä lukuun ottamatta tapauksia, joissa maantieteellisen merkinnän rekisteröinti ja käyttö tavaramerkin piiriin kuulumattoman tuotteen osalta saattaisi johtaa kuluttajia harhaan tavaramerkin tunnettavuuden ja käytössäoloajan pituuden vuoksi.

— Jokaisen asianomaiselle maantieteelliselle alueelle sijoittautuneen valvontajärjestelmän piiriin kuuluvan tuottajan oikeus tuottaa suojatulla nimellä varustettua tuotetta edellyttäen, että hän noudattaa tuote-eritelmää.

— Vastaväitemenettely, jonka avulla nimien aiempien käyttäjien oikeutetut edut voidaan ottaa huomioon, olivatpa kyseiset nimet teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattuja tai eivät.

LIITE 8-B

VÄITEMENETTELYN PERUSTEET

1. Väitemenettelyyn on sisällytettävä seuraavat seikat:

a) luettelo nimistä ja niiden latinalaisin tai kirgisialaisin kirjaimin kirjoitetuista vastineista,

b) tuotetyyppi,

c) kutsu, joka koskee

i) Euroopan unionin osalta kaikkia sellaisia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä (lukuun ottamatta niitä, jotka ovat sijoittautuneet Kirgisian tasavaltaan tai asuvat siellä); tai

ii) Kirgisian tasavallan osalta kaikkia sellaisia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä (lukuun ottamatta niitä, jotka ovat sijoittautuneet johonkin Euroopan unionin jäsenvaltioon tai asuvat siellä),

joilla on oikeutettu etu esittää väitteitä maantieteellisen merkinnän suojasta toimittamalla asianmukaisesti perusteltu lausunto.

2. Jäljempänä 3 kohdassa tarkoitetut vastaväitteet on toimitettava Euroopan komissiolle tai Kirgisian tasavallalle kahden kuukauden kuluessa vastaväiteilmoituksen julkaisemisesta.

3. Vastaväitteet voidaan ottaa tutkittaviksi ainoastaan, jos ne vastaanotetaan 2 kohdassa vahvistetussa määräajassa ja

a) jos ne osoittavat, että ehdotettu nimen suojaaminen

i) aiheuttaisi ristiriidan kasvilajikkeen, viininvalmistukseen käytettävä rypälelajike mukaan luettuna, tai eläinrodun nimen kanssa, minkä takia kuluttajaa johdettaisiin todennäköisesti harhaan tuotteen todellisesta alkuperästä;

ii) koskisi homonyymistä nimitystä, joka saa kuluttajan virheellisesti uskomaan, että tuotteet ovat peräisin joltain muulta alueelta;

iii) saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa tavaramerkin maineen ja tunnettavuuden sekä sen käytössäoloajan pituuden vuoksi; tai

iv) vaarantaisi kokonaan tai osittain samankaltaisen nimityksen tai tavaramerkin olemassaolon tai vähintään viiden vuoden ajan ennen vastaväiteilmoituksen julkaisupäivää markkinoilla laillisesti olleiden tuotteiden olemassaolon; tai

b) ne sisältävät yksityiskohtaiset tiedot siitä, että nimi, jolle suojaa ja rekisteröintiä harkitaan, on yleisnimi.

4. Toimivaltaiset viranomaiset arvioivat 3 kohdassa lueteltuja perusteita suhteessa asianomaisen osapuolen alueisiin, joilla teollis- ja tekijänoikeuksien osalta tarkoitetaan ainoastaan aluetta tai alueita, joilla tällaiset oikeudet on suojattu.

LIITE 8-C

SUOJATTAVIEN TUOTTEIDEN MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

A JAKSO

EUROOPAN UNIONIN TUOTTEIDEN MAANTIETEELLISET MERKINNÄT, JOTKA ON SUOJATTAVA KIRGISIAN TASAVALLASSA

1. Maataloustuotteet ja elintarvikkeet, jotka ovat muita kuin viinejä, väkeviä alkoholijuomia ja maustettuja viinejä

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
AT	Steirisches Kürbiskernöl	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)		Штайришес Кюрбискернөл
AT	Tiroler Speck	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Тиролер Шпек
AT	Vorarlberger Bergkäse	Juusto		Форарльбергер Бергезе
BE	Jambon d'Ardenne	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Жамбоң Д'Арден
BG	Българско розово масло	Haihtuvat öljyt	Bulgarsko rozovo maslo	Булгарско розово масло
CZ	Budějovické pivo	Oluet		Будейовицке пиво
CZ	Budějovický měšťanský var	Oluet		Будейовицки мештански вар
CZ	České pivo	Oluet		Ческе пиво
CZ	Českobudějovické pivo	Oluet		Ческобудейовицке пиво
CZ	Žatecký chmel	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.)		Жатецки хмел
DE	Bayerisches Bier	Oluet		Байеришес Бир
DE	Münchener Bier	Oluet		Мюнхенер Бир
DE	Nürnberger Bratwürste / Nürnberger Rostbratwürste	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Нюрнбергер Братвюрсте / Нюрнбергер Ростбратвюрсте
DK	Danablu	Juusto		Данаблю

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
EL	Ακτινίδιο Πιερίας	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina	Aktinidio Pierias	Актинидио Пиериас
EL	Ελιά Καλαμάτας	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina	Elia Kalamatas	Элиа Каламатас
EL	Καλαμάτα	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)	Kalamata	Каламата
EL	Κεφαλογραβιέρα	Juusto	Kefalograviera	Кефалограviера
EL	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)	Kolymvari Chanion Kritis	Колимвари Ханьон Критис
EL	Κρόκος Κοζάνης	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.)	Krokos Kozanis	Крокос Козанис
EL	Μαστίχα Χίου	Luonnonkumi ja -pihka	Masticha Chiou	Мастиха Хиу
EL	Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina	Prasines Elies Chalkidikis	Прасинес Элиес Халькидикис
EL	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)	Sitia Lasithiou Kritis	Сития Ласитхиу Критис
EL	Φέτα	Juusto	Feta	Фета
ES	Azafrán de la Mancha	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.)		Азафран де ла Манча
ES	Baena	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)		Баэна
ES	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina		Ситрикос Валенсианос/Ситрикс Валенсианс
ES	Jabugo (ex Jamón de Huelva)	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Хабуго (экс Хамон де Уельва)
ES	Jamón de Teruel	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Хамон де Теруэль
ES	Jijona	Leipä, leivonnaiset, kakut, konditoriatuotteet, keksit ja muut leipomotuotteet		Хихона

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
ES	Priego de Córdoba	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)		Приего де Кордоба
ES	Queso Manchego	Juusto		Кесо Манчего
ES	Sierra de Segura	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)		Сьерра де Сегура
ES	Sierra Mágina	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)		Сьерра Махина
ES	Turrón de Alicante	Leipä, leivonnaiset, kakut, konditoriatuotteet, keksit ja muut leipomotuotteet		Туррон де Аликанте
FR	Beurre Charentes-Poitou	Rasvat (voi, margariini, öljyt jne.)		Бөр Шарант-Пуату
FR	Brie de Meaux	Juusto		Бри де Мо
FR	Camembert de Normandie	Juusto		Камамбер де Норманди
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Канар а фуа гра дю Сюд-Уэст (Шалос, Гасконь, Жер, Ланд, Перигор, Куэрси)
FR	Charolais de Bourgogne	Tuore liha (ja muut eläimenosat)		Шароле де Бургонь
FR	Comté	Juusto		Конте
FR	Crème d'Isigny	Muut eläinperäiset tuotteet (munat, hunaja, erilaiset maitotuotteet paitsi voi, jne.)		Крем д'Исиньи
FR	Emmental de Savoie	Juusto		Эмменталь де Савуа
FR	Gruyère	Juusto		Груйер
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence	Haihtuvat öljyt		Үл эссенсель де лаванд де От-Прованс
FR	Jambon de Bayonne	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Жамбо де Байонн

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
FR	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina		Прюно д'Ажен; Прюно д'Ажен ми-кюи
FR	Reblochon / Reblochon de Savoie	Juusto		Реблошон/Реблошон де Савуа
FR	Roquefort	Juusto		Рокфор
HU	Szegedi szalámi / Szegedi téliszalámi	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Сегеди салами / Сегеди телисалами
IT	Aceto Balsamico di Modena	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.)		Ачето Бальсамико ди Модена
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Muut sopimuksen liitteeseen I kuuluvat tuotteet (mausteet jne.)		Ачето бальсамико традисионале ди Модена
IT	Asiago	Juusto		Азиаго
IT	Bresaola della Valtellina	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Брезаола делла Вальтеллина
IT	Fontina	Juusto		Фонтина
IT	Gorgonzola	Juusto		Горгонзола
IT	Grana Padano	Juusto		Грана Падано
IT	Mortadella Bologna	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Мортаделла Болонья
IT	Mozzarella di Bufala Campana	Juusto		Моцарелла ди Буфала Кампана
IT	Parmigiano Reggiano	Juusto		Пармиджано Реджано
IT	Pecorino Romano	Juusto		Пекорино Романо
IT	Prosciutto di Parma	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Прошутто ди Парма
IT	Prosciutto di San Daniele	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Прошутто ди Сан Даньеле

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
IT	Prosciutto Toscano	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Прошутто Тоскано
IT	Provolone Valpadana	Juusto		Проволоне Вальпадана
IT	Taleggio	Juusto		Таледжо
NL	Edam Holland	Juusto		Эдам Холланд
NL	Gouda Holland	Juusto		Гауда Холланд
PT	Queijo S. Jorge	Juusto		Кеихо Сан Хорхе
SI	Kranjska Klobasa	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Краньска Клобаса
SI	Kraški pršut	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)		Крашки пршут

2. Tislatut alkoholijuomat

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
AT	Inländerrum	Tislattu alkoholijuoma		Инлендеррум
AT	Jägertee / Jagertee / Jagatee	Tislattu alkoholijuoma		Ягерте
CY	Ζιβανία / Τζιβανία / Ζιβάνα	Tislattu alkoholijuoma	Zivania	Зивания
DE/AT/BE	Korn / Kornbrand	Tislattu alkoholijuoma		Корн/Корнбранд
EL/CY	Ούζο	Tislattu alkoholijuoma	Ouzo	Узо
ES	Brandy de Jerez	Tislattu alkoholijuoma		Бренди де Херес
ES	Pacharán Navarro	Tislattu alkoholijuoma		Пачаран Наварро
FI	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmäliköori / Finsk Bärlikör / Finsk Fruktlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Tislattu alkoholijuoma		Суомалайнен Марьяликөри/ Суомалайнен Хедельмяликөри/Финск Бярликөр/Финск Фруктиликөр/Финиш берри ликөр/Финниш фрут ликёр

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
FI	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland	Tislattu alkoholijuoma		Суомалайнен Водка/Финск Водка/Водка оф Финленд
FR	Armagnac	Tislattu alkoholijuoma		Арманьяк
FR	Calvados	Tislattu alkoholijuoma		Кальвадос
FR	Cognac/Eau de vie de Cognac/Eau de vie des Charentes	Tislattu alkoholijuoma		Коньяк/ О де ви де коньяк/ О де ви де Шарант
HU	Pálinka	Tislattu alkoholijuoma		Палинка
HU	Törkölypálinka	Tislattu alkoholijuoma		Төркөлипалинка
IE	Irish Cream	Tislattu alkoholijuoma		Айриш Крем
IE	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky	Tislattu alkoholijuoma		Айриш Виски/Ишке баха Эреннах/Айриш Виски
IT	Grappa	Tislattu alkoholijuoma		Граппа
LT	Originali lietuviška degtinė / Original Lithuanian vodka	Tislattu alkoholijuoma		Оригинали лиетувишка дегтине/Ориджинал литуаниан водка
NL/BE/ DE/FR	Genièvre / Jenever / Genever	Tislattu alkoholijuoma		Женьевре/Женевер/ Женевер
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass / Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Tislattu alkoholijuoma		Хербал водка фром зе норз Подласи Лоулэнд ароматайзд виз эн экстракт оф бизон грас/Вудка зөлова з Низины Пулноцноподляскей ароматызована экстрактем з травы
PL	Polish Cherry	Tislattu alkoholijuoma		Полиш Черри
PL	Polska Wódka / Polish Vodka	Tislattu alkoholijuoma		Польска Водка/Полиш Водка
SE	Svensk Vodka / Swedish Vodka	Tislattu alkoholijuoma		Свенск Водка/Свидиш Водка

3. Viinit

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
BG	Дунавска равнина	Viini	Danube Plain	Дунавска равнина
BG	Тракийска низина	Viini	Thracian Lowlands	Тракийска низина
CY	Κουμανδαρία	Viini	Commandaria	Коммандария
DE	Mosel	Viini		Мозель
DE	Rheingau	Viini		Рейнгау
DE	Rheinhessen	Viini		Райнхессен
EL	Σάμος	Viini	Samos	Самос
ES	Cariñena	Viini		Кариньена
ES	Cataluña/ Catalunya	Viini		Каталунья
ES	Cava	Viini		Кава
ES	Empordà	Viini		Эмпорда
ES	Jerez-Xérès-Sherry / Jerez / Xérès / Sherry	Viini		Херес-Шерри
ES	La Mancha	Viini		Ла Манча
ES	Málaga	Viini		Малага
ES	Navarra	Viini		Наварра
ES	Priorat	Viini		Приорат
ES	Rías Baixas	Viini		Риас Байшас
ES	Ribera del Duero	Viini		Рибера дель Дуэро
ES	Rioja	Viini		Рьоха
ES	Rueda	Viini		Руэда
ES	Somontano	Viini		Сомонтано

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
ES	Toro	Viini		Торо
ES	Valdepeñas	Viini		Вальдепеньяс
ES	Valencia	Viini		Валенсия
FR	Alsace / Vin d'Alsace	Viini		Эльзас/Ваң д'Эльзас
FR	Anjou	Viini		Анжу
FR	Beaujolais	Viini		Божоле
FR	Bordeaux	Viini		Бордо
FR	Bourgogne	Viini		Бургонь
FR	Chablis	Viini		Шабли
FR	Champagne	Viini		Шампань
FR	Châteauneuf-du-Pape	Viini		Шато нөф-дю-Пап
FR	Coteaux du Languedoc / Languedoc	Viini		Кото дю Лангедок/Лангедок
FR	Côtes de Provence	Viini		Кот де Прованс
FR	Côtes du Rhône	Viini		Кот дю Рон
FR	Côtes du Roussillon	Viini		Кот дю Руссийон
FR	Graves	Viini		Грав
FR	Haut-Médoc	Viini		О-Медок
FR	Margaux	Viini		Марго
FR	Médoc	Viini		Медок
FR	Saint-Émilion	Viini		Сэн-Эмильон
FR	Sauternes	Viini		Сотерн

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
FR	Touraine	Viini		Турен
FR	Val de Loire	Viini		Валь де Луар
HR	Dingač	Viini		Дингач
HU	Tokaj / Tokaji	Viini		Токай / Токайи
IT	Asti	Viini		Асти
IT	Brunello di Montalcino	Viini		Брунелло ди Монтальчино
IT	Chianti	Viini		Кьянти
IT	Conegliano Valdobbiadene – Prosecco / Conegliano – Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco	Viini		Конельяно Вальдобьядене-Просекко/Конельяно-Просекко/Вальдобьядене-Просекко
IT	Franciacorta	Viini		Франчакорта
IT	Lambrusco di Sorbara	Viini		Ламбруско ди Сорбара
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Viini		Ламбруско Граспаросса ди Кастельветро
IT	Montepulciano d'Abruzzo	Viini		Абруццо
IT	Prosecco	Viini		Просекко
IT	Soave	Viini		Соаве
IT	Toscano / Toscana	Viini		Тоскано/Тоскана
IT	Vino Nobile di Montepulciano	Viini		Вино Нобиле ди Монтепульчано
PT	Alentejo	Viini		Алентехо
PT	Bairrada	Viini		Байрадда
PT	Dão	Viini		Дао

Jäsenvaltio	Suojattava nimi	Tuoteluokka	Latinalaisin kirjaimin	Kirgiisinkielisin kirjaimin
PT	Douro	Viini		Дуро
PT	Madeira / Madera / Vinho da Madeira / Madeira Wein / Madeira Wine / Vin de Madère / Vino di Madera / Madeira Wijn	Viini		Мадейра/Мадера/Винью да Мадейра/Мадейра Вайн/Мадейра Вайн/Ваң де Мадер/Вино ди Мадера/Мадейра Вейн
PT	Lisboa	Viini		Лисбоа
PT	Porto / Oporto / Vinho do Porto / Vin de Porto / Port / Port Wine / Portwein / Portvin / Portwijn	Viini		Порто/Опорто/Виньо до Порто/Ваң де Порто/Порт/Порт Вайн/ Портвейн/Портвин/Портвейн
PT	Setúbal/Península de Setúbal	Viini		Сетубал/Пенинсула де Сетубал
PT	Tejo	Viini		Техо
PT	Vinho Verde	Viini		Винью Верде
RO	Cotnari	Viini		Котнари
RO	Dealu Mare	Viini		Дялу Маре
RO	Murfatlar	Viini		Мурфатлар
SK	Vinohradnícka oblas' Tokaj	Viini		Виноградницка область Токай

B JAKSO

KIRGISIAN TASAVALLAN TUOTTEIDEN MAANTIETEELLISET MERKINNÄT, JOTKA ON SUOJATTAVA EUROOPAN UNIONISSA

— XXX

— XXX

LIITE 9

JULKISET HANKINNAT

1 JAKSO

KESKUSHALLINNON YKSIKÖT

Kynnysarvot:

Jollei tässä liitteessä toisin määrätä ja jollei tämän jakson huomautuksista ja 5 jakson yleisistä huomautuksista muuta johdu, 9 lukua sovelletaan tämän jakson A ja B alajaksossa lueteltuihin osapuolten hankintayksiköihin, jos hankinnan arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat kynnysarvot:

a) 130 000 erityisnosto-oikeutta (SDR) kaikkien tavaroiden osalta,

b) 130 000 SDR 4 jaksossa tarkoitettujen palvelujen osalta,

c) 5 000 000 SDR kaikkien YK:n CPC-luokituksen alajaksossa 51 lueteltujen rakennuspalvelujen osalta.

A ALAJAKSO

EUROOPAN UNIONI

1. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat yksiköt:

a) EUROOPAN UNIONIN YKSIKÖT

Euroopan unionin neuvosto

Euroopan komissio

Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH)

b) EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN HANKINTAVIRANOMAISET

BELGIA

i) Federale Overheidsdiensten (Services publics fédéraux):

FOD Kanselarij van de Eerste Minister (SPF Chancellerie du Premier Ministre)

FOD Kanselarij Personeel en Organisatie (SPF Personnel et Organisation)

FOD Budget en Beheerscontrole (SPF Budget et Contrôle de la Gestion)

FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict) (SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict))

FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement)

FOD Financiën (SPF Finances)

FOD Mobiliteit en Vervoer (SPF Mobilité et Transports)

FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg (SPF Emploi, Travail et Concertation sociale)

FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid (SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale)

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement)

FOD Justitie (SPF Justice)

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie (SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie)

Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie (Service public de Programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale)

Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling (Service public fédéral de Programmation Développement durable)

Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid (Service public fédéral de Programmation Politique scientifique)

ii) Regie der Gebouwen (Régie des Bâtiments):

Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants)

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité)

Rijksdienst voor Pensioenen (Office national des Pensions)

Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering (Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité)

Fonds voor Beroepsziekten (Fond des Maladies professionnelles)

Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (Office national de l'Emploi)

De Post (La Poste) [1]

BULGARIA

Администрация на Народното събрание (kansalliskokouksen hallinto)

Администрация на Президента (presidentin kanslia)

Администрация на Министерския съвет (ministerineuvoston hallinto)

Конституционен съд (perustuslakituomioistuin)

Министерство на външните работи (ulkoasiainministeriö)

Министерство на извънредните ситуации (hätätilanteista vastaava ministeriö)

Министерство на държавната администрация и административната реформа (valtionhallinnon ja hallintouudistusten ministeriö)

Министерство на земеделието и храните (maatalous- ja elintarvikeministeriö)

Министерство на здравеопазването (terveysministeriö)

Министерство на икономиката и енергетиката (talous- ja energiaministeriö)

Министерство на културата (kulttuuriministeriö)

Министерство на образованието и науката (opetus- ja tiedeministeriö)

Министерство на околната среда и водите (ympäristö- ja vesitalousministeriö)

Министерство на правосъдието (oikeusministeriö)

Министерство на регионалното развитие и благоустройството (alueellisen kehityksen ja julkisten hankkeiden ministeriö)

Министерство на транспорта (liikenneministeriö)

Министерство на труда и социалната политика (työ- ja sosiaaliministeriö)

Министерство на финансите (valtiovarainministeriö)

[1] Joulukuun 24 päivänä 1993 annetun säädöksen mukainen postitoiminta.

държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (valtion virastot, valtion toimikunnat, toimeenpanovirastot ja muut valtion viranomaiset, jotka on perustettu lailla tai ministerineuvoston määräyksellä ja joilla on täytäntöönpanovallan käyttämiseen liittyvä tehtävä)

Агенция за ядрено регулиране (ydinalan sääntelyvirasto)

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (valtion energia- ja vesialan sääntelykomissio)

Държавна комисия по сигурността на информацията (valtion tietoturvakomissio)

Комисия за защита на конкуренцията (kilpailunsuojelukomissio)

Комисия за защита на личните данни (henkilötietojen suojelukomissio)

Комисия за защита от дискриминация (syrjinnän torjuntaa käsittelevä komissio)

Комисия за регулиране на съобщенията (viestintäalan sääntelykomissio)

Комисия за финансов надзор (finanssivalvontakomissio)

Патентно ведомство на Република България (Bulgarian tasavallan patenttivirasto)

Сметна палата на Република България (Bulgarian tasavallan kansallinen tilintarkastusvirasto)

Агенция за приватизация (yksityistämisvirasto)

Агенция за следприватизационен контрол (yksityistämisen jälkeisestä valvonnasta vastaava virasto)

Български институт по метрология (Bulgarian metrologiainstituutti)

Държавна агенция ”Архиви” (arkistoista vastaava valtion virasto)

Държавна агенция ”Държавен резерв и военновременни запаси” (varmuus- ja valmiusvarastoista vastaava valtion virasto)

Държавна агенция за бежанците (valtion pakolaisvirasto)

Държавна агенция за българите в чужбина (ulkomailla asuvien bulgarialaisten asioita käsittelevä valtion virasto)

Държавна агенция за закрила на детето (valtion lastensuojeluvirasto)

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (valtion tietotekniikan ja viestinnän virasto)

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (metrologisesta ja teknisestä valvonnasta vastaava valtion virasto)

Държавна агенция за младежта и спорта (valtion nuoriso- ja urheiluvirasto)

Държавна агенция по туризма (valtion matkailuvirasto)

Държавна комисия по стоковите борси и тържища (tavarapörsseistä ja markkinapaikoista vastaava valtion komissio)

Институт по публична администрация и европейска интеграция (julkishallinnon ja Euroopan yhdentymisen instituutti)

Национален статистически институт (kansallinen tilastoinstituutti)

Агенция ”Митници” (tullilaitos)

Агенция за държавна и финансова инспекция (julkistalouden tarkastusvirasto)

Агенция за държавни вземания (valtion saatavien perinnästä vastaava virasto)

Агенция за социално подпомагане (sosiaalihuoltolaitos)

Агенция за хората с увреждания (vammaisasioiden virasto)

Агенция по вписванията (rekisterivirasto)

Агенция по енергийна ефективност (energiatehokkuusvirasto)

Агенция по заетостта (työvoimavirasto)

Агенция по геодезия, картография и кадастър (maanmittaus-, kartoitus- ja kiinteistörekisterivirasto)

Агенция по обществени поръчки (julkisten hankintojen virasto)

Българска агенция за инвестиции (Bulgarian investointivirasto)

Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ilmailuhallinnon pääosasto)

Дирекция за национален строителен контрол (kansallinen rakennustarkastus)

Държавна комисия по хазарта (valtion rahapelikomissio)

Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (ajoneuvohallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Борба с градушките" (viljelysten suojaamisesta raevaurioilta vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (Bulgarian akkreditointipalvelun toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" (yleisen työsuojeluhallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (rautatiehallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Морска администрация" (merenkulkuhallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Национален филмов център" (kansallisen elokuvakeskuksen toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" (satamahallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав" (Tonavan tutkimisesta ja kunnossapidosta vastaava toimeenpanovirasto)

Фонд "Републиканска пътна инфраструктура" (kansallinen infrastruktuurirahasto)

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (talousanalyyseistä ja -ennusteista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (pienten ja keskisuurten yritysten edistämisestä vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по лекарствата (lääkealan toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по лозата и виното (viinialan toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по околна среда (ympäristöasiain toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по почвените ресурси (maavaroista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (kalastus- ja vesiviljelyalan toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (valinnasta ja jalostuksesta kotieläintuotannossa vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (kasvilajikkeiden testauksesta, viljelystarkastuksista ja siementarkastuksista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по трансплантация (elinsiirroista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по хидромелиорации (vesitalouden tehostamisesta vastaava toimeenpanovirasto)

Комисията за защита на потребителите (kuluttajansuojakomissio)

Контролно-техническата инспекция (teknisen valvonnan virasto)

Национална агенция за приходите (kansallinen verovirasto)

Национална ветеринарномедицинска служба (kansallinen eläinlääkintävirasto)

Национална служба за растителна защита (kansallinen kasvinsuojeluvirasto)

Национална служба по зърното и фуражите (kansallinen vilja- ja rehuvirasto)

Държавна агенция по горите (valtion metsävirasto)

Висшата атестационна комисия (akateemisten tutkintojen komissio)

Национална агенция за оценяване и акредитация (kansallinen arviointi- ja akkreditointivirasto)

Националната агенция за професионално образование и обучение (ammattikoulutuksesta vastaava kansallinen virasto)

Национална комисия за борба с трафика на хора (kansallinen ihmiskaupan vastainen komissio)

Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи (aineellisteknisestä varmistamisesta ja sosiaalipalveluista vastaava sisäministeriön osasto)

Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи (operatiivisesta tutkinnasta vastaava sisäministeriön osasto)

Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи (rahoituksen ja resurssien varmistamisesta vastaava sisäministeriön osasto)

Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация" (varuskuntakerhoista ja tiedotuksesta vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната" (valtion omaisuudesta vastaava puolustusministeriön toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества" (aseiden, varusteiden ja omaisuuden testaus- ja valvontamittauksista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната" (sosiaalisesta toiminnasta vastaava puolustusministeriön toimeenpanovirasto)

Национален център за информация и документация (kansallinen tietopalvelukeskus)

Национален център по радиобиология и радиационна защита (radiobiologian ja säteilysuojelun kansallinen keskus)

Национална служба "Полиция" (kansallinen poliisihallinto)

Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението" (paloturvallisuuden ja väestönsuojelun kansallinen virasto)

Национална служба за съвети в земеделието (kansallinen maatalouden neuvontapalvelu)

Служба "Военна информация" (sotilastiedustelupalvelu)

Служба "Военна полиция" (sotilaspoliisi)

Авиоотряд 28 (ilmavoimien yksikkö 28)

TŠEKKI

Ministerstvo dopravy (liikenneministeriö)

Ministerstvo financí (valtiovarainministeriö)

Ministerstvo kultury (kulttuuriministeriö)

Ministerstvo pro místní rozvoj (aluekehityksestä vastaava ministeriö)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (työ- ja sosiaaliministeriö)

Ministerstvo průmyslu a obchodu (teollisuus- ja kauppaministeriö)

Ministerstvo spravedlnosti (oikeusministeriö)

Ministerstvo školstvi, mládeže a tělovýchovy (opetus-, nuoriso- ja urheiluministeriö)

Ministerstvo zahraničních věcí (ulkoasiainministeriö)

Ministerstvo zdravotnictví (terveysministeriö)

Ministerstvo zemědělství (maatalousministeriö)

Ministerstvo životního prostředí (ympäristöministeriö)

Poslanecká sněmovna PČR (Tšekin tasavallan parlamentin edustajainhuone)

Senát PČR (Tšekin tasavallan parlamentin senaatti)

Kancelář prezidenta (presidentin kanslia)

Český statistický úřad (Tšekin tilastotoimisto)

Český úřad zeměměřičský a katastrální (Tšekin maanmittaus-, kartoitus- ja kiinteistörekisterivirasto)

Úřad průmyslového vlastnictví (teollisoikeusvirasto)

Úřad pro ochranu osobních údajů (tietosuojavirasto)

Česká akademie věd (Tšekin tasavallan tiedeakatemia)

Český báňský úřad (Tšekin kaivosviranomainen)

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (kilpailunsuojeluvirasto)

Správa státních hmotných rezerv (valtion materiaalivarastojen hallintovirasto)

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (valtion ydinturvallisuusvirasto)

Energetický regulační úřad (energia-alan sääntelyvirasto)

Úřad vlády České republiky (Tšekin tasavallan hallituksen kanslia)

Ústavní soud (perustuslakituomioistuin)

Nejvyšší soud (korkein oikeus)

Nejvyšší správní soud (korkein hallinto-oikeus)

Nejvyšší státní zastupitelství (ylimmän syyttäjän virasto)

Nejvyšší kontrolní úřad (tilintarkastusvirasto)

Kancelář Veřejného ochránce práv (oikeusasiamiehen virasto)

Grantová agentura České republiky (Tšekin tasavallan tutkimusapurahavirasto)

Státní úřad inspekce práce (valtion työsuojeluvirasto)

Český telekomunikační úřad (Tšekin televiestintävirasto)

Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Tšekin tasavallan maantie- ja moottoritievirasto)

TANSKA

Folketinget (Tanskan parlamentti)

Rigsrevisionen (kansallinen tarkastusvirasto)

Statsministeriet (pääministerin kanslia)

Udenrigsministeriet (ulkoasiainministeriö)

Beskæftigelsesministeriet - 5 styrelser og institutioner (työministeriö – viisi virastoa ja laitosta)

Domstolsstyrelsen (tuomioistuinvirasto)

Finansministeriet - 5 styrelser og institutioner (valtiovarainministeriö – viisi virastoa ja laitosta)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse - Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (sisä- ja terveysministeriö – useita virastoja ja laitoksia, myös Statens Serum Institut)

Justitsministeriet - Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (oikeusministeriö – poliisiylijohtaja, yksi keskusvirasto sekä joukko muita virastoja)

Kirkeministeriet - 10 stiftsøvrigheder (kirkkoministeriö – kymmenen hiippakuntaviranomaista)

Kulturministeriet - 4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (kulttuuriministeriö – neljä osastoa ja joukko laitoksia)

Miljøministeriet – 5 styrelser (ympäristöministeriö – viisi virastoa)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri - 4 direktorater og institutioner (elintarvike-, maatalous- ja kalastusministeriö – neljä osastoa ja laitosta)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (tieteestä, teknologiasta ja innovoinnista vastaava ministeriö – useita virastoja ja laitoksia, muun muassa Risøn tutkimuskeskus sekä Tanskan valtion tutkimus- ja koulutuslaitoksia)

Skatteministeriet - 1 styrelse og institutioner (verohallinto – yksi virasto ja useita laitoksia)

Velfærdsministeriet - 3 styrelser og institutioner (sosiaaliministeriö – kolme virastoa ja useita laitoksia)

Transportministeriet - 7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (liikenneministeriö – seitsemän virastoa ja laitosta, mukaan lukien Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet - 3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (opetusministeriö – kolme virastoa, neljä oppilaitosta ja viisi muuta laitosta)

Økonomi- og Erhvervsministeriet - Adskillige styrelser og institutioner (talous- ja elinkeinoministeriö – useita virastoja ja laitoksia)

Klima- og Energiministeriet - 3 styrelser og institutioner (ilmasto- ja energiaministeriö – kolme virastoa ja laitosta)

SAKSA

Auswärtiges Amt (liittovaltion ulkoministeriö)

Bundeskanzleramt (liittokanslerin virasto)

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö)

Bundesministerium für Bildung und Forschung (liittovaltion opetus- ja tutkimusministeriö)

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (liittovaltion elintarvike-, maatalous- ja kuluttajansuojaministeriö)

Bundesministerium der Finanzen (liittovaltion valtiovarainministeriö)

Bundesministerium für Gesundheit (liittovaltion terveysministeriö)

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (liittovaltion perhe-, vanhus-, nais- ja nuorisoministeriö)

Bundesministerium der Justiz (liittovaltion oikeusministeriö)

Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung (liittovaltion liikenne-, rakennus- ja kaupunkiministeriö)

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (liittovaltion talous- ja teknologiaministeriö)

Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (liittovaltion taloudellisen yhteistyön ja kehityksen ministeriö)

Bundesministerium der Verteidigung (liittovaltion puolustusministeriö)

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit (liittovaltion ympäristö-, luonnonsuojelu- ja ydinturvallisuusministeriö)

VIRO

Vabariigi Presidendi Kantselei (Viron tasavallan presidentin kanslia)

Eesti Vabariigi Riigikogu (Viron tasavallan parlamentti)

Eesti Vabariigi Riigikohus (Viron tasavallan korkein oikeus)

Riigikontroll (Viron tasavallan tilintarkastusvirasto)

Õiguskantsler (oikeuskansleri)

Riigikantselei (valtioneuvoston kanslia)

Rahvusarhiiv (kansallisarkisto)

Haridus- ja Teadusministeerium (opetus- ja tutkimusministeriö)

Justiitsministeerium (oikeusministeriö)

Keskkonnaministeerium (ympäristöministeriö)

Kultuuriministeerium (kulttuuriministeriö)

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (talous- ja viestintäministeriö)

Põllumajandusministeerium (maatalousministeriö)

Rahandusministeerium (valtiovarainministeriö)

Sotsiaalministeerium (sosiaaliministeriö)

Välisministeerium (ulkoasiainministeriö)

Keeleinspektsioon (kielilain noudattamista valvova virasto)

Riigiprokuratuur (syyttäjänvirasto)

Teabeamet (tiedustelupalvelu)

Maa-amet (maankäyttövirasto)

Keskkonnainspektsioon (ympäristövirasto)

Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (metsiensuojelu- ja metsänhoitokeskus)

Muinsuskaitseamet (museovirasto)

Patendiamet (patenttivirasto)

Tehnilise Järelevalve Amet (teknisen valvonnan virasto)

Tarbijakaitseamet (kuluttajansuojalautakunta)

Riigihangete Amet (julkisten hankintojen virasto)

Taimetoodangu Inspektsioon (kasvintuotannon tarkastuslaitos)

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (maatalouden rekisteri- ja tietovirasto)

Veterinaar- ja Toiduamet (eläinlääkintä- ja elintarvikevirasto)

Konkurentsiamet (kilpailuviranomainen)

Maksu- ja Tolliamet (vero- ja tullihallinto)

Statistikaamet (tilastovirasto)

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (kansalaisuus- ja maahanmuuttovirasto)

Piirivalveamet (rajavartiolaitos)

Politseiamet (poliisihallitus)

Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (rikostekniikan palvelukeskus)

Keskkriminaalpolitsei (keskusrikospoliisi)

Päästeamet (pelastuslaitos)

Andmekaitse Inspektsioon (tietosuojaviranomainen)

Ravimiamet (valtion lääkevirasto)

Sotsiaalkindlustusamet (sosiaalivakuutuslaitos)

Tööturuamet (työmarkkinahallitus)

Tervishoiuamet (terveyshallitus)

Tervisekaitseinspektsioon (terveydensuojelun tarkastuslaitos)

Tööinspektsioon (työsuojeluviranomainen)

Lennuamet (ilmailulaitos)

Maanteeamet (tielaitos)

Veeteede Amet (merenkulkulaitos)

Julgestuspolitsei (lainvalvontaviranomaisena toimiva poliisiyksikkö)

IRLANTI

President's Establishment

Houses of the Oireachtas (parlamentti)

Department of the Taoiseach (pääministeri)

Central Statistics Office (tilastokeskus)

Department of Finance (valtiovarainministeriö)

Office of the Comptroller and Auditor-General (tilintarkastustuomioistuin)

Office of the Revenue Commissioners (verohallinto)

Office of Public Works (julkisten töiden virasto)

State Laboratory (valtion laboratorio)

Office of the Attorney General (oikeuskanslerinvirasto)

Office of the Director of Public Prosecutions (syyttäjälaitos)

Valuation Office (arviointivirasto)

Commission for Public Service Appointments (julkishallinnon nimityskomitea)

Office of the Ombudsman (oikeusasiamies)

Chief State Solicitor's Office (valtion lakipalveluyksikkö)

Department of Justice, Equality and Law Reform (oikeus-, tasa-arvo- ja lainuudistusministeriö)

Courts Service (oikeusvirasto)

Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests (hyväntekeväisyys- ja testamenttilahjoitusten toimisto)

Department of the Environment, Heritage and Local Government (ympäristö-, kulttuuriympäristö- ja paikallishallinto-ministeriö)

Department of Education and Science (opetus- ja tiedeministeriö)

Department of Communications, Energy and Natural Resources (viestintä-, energia- ja luonnonvaraministeriö)

Department of Agriculture, Fisheries and Food (maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministeriö)

Department of Transport (liikenneministeriö)

Department of Health and Children (terveys- ja lapsiasiainministeriö)

Department of Enterprise, Trade and Employment (yritys-, kauppa- ja työministeriö)

Department of Arts, Sports and Tourism (taide-, urheilu- ja matkailuministeriö)

Department of Foreign Affairs (ulkoasiainministeriö)

Department of Social and Family Affairs (sosiaali- ja perheasiain ministeriö)

Department of Community, Rural and Gaeltacht (Gaelic-speaking regions) Affairs (kunta- ja maaseutu- sekä iirinkielisten alueiden ministeriö)

Arts Council (kulttuurineuvosto)

National Gallery (kansallisgalleria)

KREIKKA

Υπουργείο Εξωτερικών (ulkoasiainministeriö)

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (talous- ja valtiovarainministeriö)

Υπουργείο Ανάπτυξης (kehitysministeriö)

Υπουργείο Δικαιοσύνης (oikeusministeriö)

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (opetus- ja uskontoministeriö)

Υπουργείο Πολιτισμού (kulttuuriministeriö)

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (terveysasioiden ja sosiaalisen yhteisvastuun ministeriö)

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ympäristön ja aluesuunnittelun sekä yleisten töiden ministeriö)

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (työllisyyden ja sosiaalisen suojelun ministeriö)

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (liikenne- ja viestintäministeriö)

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (maaseudun kehittämis- ja elintarvikeministeriö)

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (kauppamerenkulun, Egeanmeren asioiden ja saaristopolitiikan ministeriö)

Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Makedonian ja Traakian ministeriö)

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (viestintävirasto)

Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (tiedotusvirasto)

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (nuorisoasiainvirasto)

Γενική Γραμματεία Ισότητας (tasa-arvovirasto)

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sosiaaliturvavirasto)

Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (ulkomailla asuvien kreikkalaisten asioita käsittelevä virasto)

Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (teollisuusvirasto)

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (tutkimus- ja teknologiavirasto)

Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (urheiluvirasto)

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (julkisten töiden virasto)

Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Kreikan tilastovirasto)

Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (kansallinen hyvinvointineuvosto)

Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (työntekijöiden asuntoasioista vastaava virasto)

Εθνικό Τυπογραφείο (valtion kirjapaino)

Γενικό Χημείο του Κράτους (valtionlaboratorio)

Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (kansallinen tienrakennusrahasto)

Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ateenan yliopisto)

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Thessalonikin yliopisto)

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Traakian yliopisto)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egean yliopisto)

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Ioanninan yliopisto)

Πανεπιστήμιο Πατρών (Patraksen yliopisto)

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Makedonian yliopisto)

Πολυτεχνείο Κρήτης (Kreetan teknillinen yliopisto)

Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Sivitanidioksen teknillinen oppilaitos)

Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Aiginition sairaala)

Αρεταίειο Νοσοκομείο (Areteion sairaala)

Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (kansallinen julkisen hallinnon keskus)

Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού Α.Ε. (julkisen aineiston hallintavirasto)

Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (viljelijöiden vakuutuslaitos)

Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (koulurakennusvirasto)

Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Kreikan atomienergiakomissio)

Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (jatko- ja täydennyskoulutusvirasto)

Γενική Γραμματεία Εμπορίου (kauppapoliittinen pääsihteeristö)

Ελληνικά Ταχυδρομεία (Kreikan posti (EL. TA))

ESPANJA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación y Ciencia

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente

Ministerio de Vivienda

RANSKA

i) Ministères:

Services du Premier Ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'État aux transports

Secrétariat d'État aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'État à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'État à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'État à l'outre-mer

Secrétariat d'État à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'État aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'État en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'État aux affaires européennes

Secrétariat d'État aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'État à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'État à la politique de la ville

Secrétariat d'État à la solidarité

Secrétariat d'État en charge de l'emploi

Secrétariat d'État en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'État en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'État en charge de l'aménagement du territoire

ii) Établissements publics nationaux:

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale - A.C.O.S.S.

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence nationale de l'accueil des étrangers et des migrations

Agence Nationale pour l'Amélioration des Conditions de Travail - ANACT

Agence Nationale pour l'Amélioration de l'Habitat - ANAH

Agence nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances

Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs

Agence Nationale pour l'Indemnisation des Français d'Outre-Mer - ANIFOM

Assemblée Permanente des Chambres d'Agriculture - APCA

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des dépôts et consignations

Caisse Nationale des Autoroutes - CNA

Caisse Nationale Militaire de Sécurité Sociale - CNMSS

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques - Montpellier Sup Agro

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des monuments nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre national d'Études et d'expérimentation du Machinisme Agricole, du Génie Rural, des Eaux et des Forêts - CEMAGREF

École nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre National des Oeuvres Universitaires et Scolaires - CNOUS

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique - C.N.R.S

Centres d'Éducation Populaire et de Sport - CREPS

Centres Régionaux des Oeuvres Universitaires - CROUS

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire national des arts et métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

École centrale de Lille

École centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

École du Louvre

École nationale d'administration

École Nationale de l'Aviation Civile - ENAC

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

École nationale du génie de l'eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

École nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École Nationale de la Santé Publique - ENSP

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

École nationale supérieure des beaux-arts

École nationale supérieure de céramique industrielle

École Nationale Supérieure de l'Électronique et de ses Applications - ENSEA

École nationale supérieure des sciences de l'information et des bibliothécaires

Écoles nationales vétérinaires

École nationale de voile

Écoles normales supérieures

École polytechnique

École de viticulture - Avize - Marne

Établissement national d'enseignement agronomique de Dijon

Établissement National des Invalides de la Marine - ENIM

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

Fondation Carnegie

Fondation Singer-Polignac

Haras nationaux

Hôpital national de Saint-Maurice

Institut français d'archéologie orientale du Caire

Institut géographique national

Institut national des appellations d'origine

Institut national des hautes études de sécurité

Institut de veille sanitaire

Institut national d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

Institut National d'Études Démographiques - I.N.E.D

Institut national d'horticulture

Institut national de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles — Paris

Institut national des jeunes sourds — Bordeaux

Institut national des jeunes sourds — Chambéry

Institut national des jeunes sourds — Metz

Institut national des jeunes sourds — Paris

Institut National de Physique Nucléaire et de Physique des Particules - I.N.P.N.P.P

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique - I.N.R.A

Institut National de la Recherche Pédagogique - I.N.R.P

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale - I.N.S.E.R.M

Institut National d'Histoire de l'Art - I.N.H.A.

Institut national des sciences de l'univers

Institut national des sports et de l'éducation physique

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique - INRIA

Institut National de Recherche sur les Transports et leur Sécurité - INRETS

Institut de recherche pour le développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des sciences et des industries du vivant et de l'environnement - Agro Paris Tech

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée du Quai Branly

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée national de la Légion d'honneur

Musée de la Poste

Muséum national d'histoire naturelle

Musée Auguste-Rodin

Observatoire de Paris

Office français de protection des réfugiés et apatrides

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre - ONAC

Office national de la chasse et de la faune sauvage

Office national de l'eau et des milieux aquatiques

Office National d'Information sur les Enseignements et les Professions - ONISEP

Office universitaire et culturel français pour l'Algérie

Palais de la découverte

Parcs nationaux

Universités

iii) Institutions, autorités et juridictions indépendantes:

Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

iv) Autres organismes publics nationaux:

Union des Groupements d'Achats Publics - UGAP

Agence Nationale Pour l'Emploi - A.N.P.E

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales - CNAF

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés - CNAMS

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés – CNAVTS

KROATIA

Hrvatski sabor (Kroatian parlamentti)

Predsjednik Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan presidentti)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan presidentin kanslia)

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti (Kroatian tasavallan presidentin kanslia virkakauden päätyttyä)

Vlada Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan hallitus)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan hallituksen virastot)

Ministarstvo gospodarstva (talousministeriö)

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (aluekehityksestä ja EU:n varojen käytöstä vastaava ministeriö)

Ministarstvo financija (valtiovarainministeriö)

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (ulko- ja Eurooppa-asioiden ministeriö)

Ministarstvo pravosuđa (oikeusministeriö)

Ministarstvo uprave (julkisesta hallinnosta vastaava ministeriö)

Ministarstvo poduzetništva i obrta (yrittäjyys- ja ammatinharjoittamisasioista vastaava ministeriö)

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (työllisyysasioista ja eläkejärjestelmästä vastaava ministeriö)

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (meriasiain, liikenne- ja infrastruktuuriministeriö)

Ministarstvo poljoprivrede (maatalousministeriö)

Ministarstvo turizma (matkailuministeriö)

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (ympäristöasioista ja luonnonsuojelusta vastaava ministeriö)

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (rakennus- ja aluesuunnitteluministeriö)

Ministarstvo branitelja (veteraaniasioista vastaava ministeriö)

Ministarstvo socijalne politike i mladih (sosiaalipolitiikasta ja nuorisoasioista vastaava ministeriö)

Ministarstvo zdravlja (terveysministeriö)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (tiede-, koulutus- ja urheiluministeriö)

Ministarstvo kulture (kulttuuriministeriö)

državne upravne organizacije (valtionhallinnon organisaatiot)

Uredi državne uprave u županijama (kunnalliset valtionhallintovirastot)

Ustavni sud Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan perustuslakituomioistuin)

Vrhovni sud Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan korkein oikeus)

Sudovi (tuomioistuimet)

Državno sudbeno vijeće (Kroatian tuomarineuvosto)

Državna odvjetništva (valtion syyttäjän virastot)

Državnoodvjetničko vijeće (Kroatian valtion syyttäjäneuvosto)

Pravobraniteljstva (oikeusasiamiehen toimistot)

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (julkisten hankintamenettelyjen valvontakomitea)

Državne agencije i uredi (valtion virastot ja toimistot)

Državni ured za reviziju (valtion tilintarkastusvirasto)

ITALIA

i) Hankintaelimet:

Presidenza del Consiglio dei Ministri (ministerineuvoston kanslia)

Ministero degli Affari Esteri (ulkoasiainministeriö)

Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari - esclusi i giudici di pace (oikeusministeriö ja tuomarien toimistot (muut kuin giudici di pace))

Ministero dell'Economia e delle Finanze (talous- ja valtiovarainministeriö)

Ministero dello Sviluppo Economico (talouskehitysministeriö)

Ministero del Commercio internazionale (kansainvälisen kaupan ministeriö)

Ministero delle Comunicazioni (viestintäministeriö)

Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (maa- ja metsätalouspolitiikasta vastaava ministeriö)

Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (ympäristö-, maa- ja meriministeriö)

Ministero delle Infrastrutture (infrastruktuuriministeriö)

Ministero dei Trasporti (liikenneministeriö)

Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (työ-, sosiaalipolitiikka- ja sosiaaliturvaministeriö)

Ministero della Solidarietà sociale (sosiaalisen yhteisvastuun ministeriö)

Ministero della Salute (terveysministeriö)

Ministero dell' Istruzione dell' università e della ricerca (opetus-, yliopisto- ja tutkimusministeriö)

Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (kulttuuriperintö- ja kulttuuriministeriö ja sen alaiset yksiköt)

ii) Muut kansalliset julkiset laitokset:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) [2]

KYPROS

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (presidentti ja presidentin palatsi)

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (harmonisointikoordinaattorin toimisto)

Υπουργικό Συμβούλιο (ministerineuvosto)

[2] Toimii koko Italian valtionhallinnon hankintayksikkönä.

Βουλή των Αντιπροσώπων (edustajainhuone)

Δικαστική Υπηρεσία (oikeuslaitos)

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (tasavallan lainvalvontayksikkö)

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (tasavallan tilintarkastusvirasto)

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (julkisen palvelun komissio)

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (opetusalan valvontaelin)

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (oikeusasiamiehen toimisto)

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (kilpailunsuojelukomissio)

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (sisäisen tarkastuksen virasto)

Γραφείο Προγραμματισμού (suunnitteluvirasto)

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (valtionkassa)

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (tietosuojavaltuutetun toimisto)

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (valtiontukien valvontaviranomaisen toimisto)

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (tarjousten arvioinnista vastaava elin)

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (osuuskuntien valvonnasta ja kehittämisestä vastaava viranomainen)

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (pakolaishakemusten arviointielin)

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (maatalous-, luonnonvara- ja ympäristöministeriö):

Τμήμα Γεωργίας (maatalousosasto)

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (eläinlääkäripalvelut)

Τμήμα Δασών (metsäosasto)

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (vesivarojen kehittämisestä vastaava osasto)

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (geologisesta tutkimuksesta vastaava osasto)

Μετεωρολογική Υπηρεσία (ilmatieteen laitos)

Τμήμα Αναδασμού (kiinteistöjärjestelyistä vastaava osasto)

Υπηρεσία Μεταλλείων (kaivosvirasto)

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (maatalouden tutkimuslaitos)

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (kalastus- ja meritutkimusosasto)

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (oikeusasioista ja yleisestä järjestyksestä vastaava ministeriö):

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Kyproksen palo- ja pelastustoimi)

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (kauppa-, teollisuus- ja matkailuministeriö)

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (yritysrekisteristä ja konkurssipesien hoidosta vastaava osasto)

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (työ- ja sosiaalivakuutusministeriö):

Τμήμα Εργασίας (työvoimaosasto)

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sosiaalivakuutusosasto)

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (sosiaaliturvapalvelujen osasto)

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Kyproksen tuottavuuskeskus)

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Kyproksen ylempi hotellialan oppilaitos)

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ylempi teknillinen oppilaitos)

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (työsuojelutarkastuksista vastaava osasto)

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (työmarkkinasuhteiden osasto)

Υπουργείο Εξωτερικών (ulkoasiainministeriö)

Υπουργείο Οικονομικών (valtiovarainministeriö):

Τελωνεία (tulli ja valmisteverotus)

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (verohallinto-osasto)

Στατιστική Υπηρεσία (tilastovirasto)

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (valtion hankinnoista ja tarvikkeista vastaava osasto)

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (julkishallinto- ja henkilöstöosasto)

Κυβερνητικό Τυπογραφείο (valtion kirjapaino)

Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (tietotekniikkapalvelujen osasto)

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (opetus- ja kulttuuriministeriö)

Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (viestintä- ja julkisten töiden ministeriö):

Τμήμα Δημοσίων Έργων (julkisten töiden osasto)

Τμήμα Αρχαιοτήτων (kansallisperinnöstä vastaava osasto)

Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (siviili-ilmailuosasto)

Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (kauppamerenkulun osasto)

Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (postipalveluosasto)

Τμήμα Οδικών Μεταφορών (tieliikenneosasto)

Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (sähkömekaanisten palvelujen osasto)

Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (sähköisen televiestinnän osasto)

Υπουργείο Υγείας (terveysministeriö):

Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (apteekkipalvelut)

Γενικό Χημείο (yleinen laboratorio)

Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (sairaanhoitopalvelut ja julkiset terveydenhoitopalvelut):

Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (hammashoitopalvelut)

Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (mielenterveyspalvelut)

LATVIA

i) Ministeriöt, erityistoimeksiannoista huolehtivien ministeriöiden sihteeristöt ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset:

Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (ulkoasiainministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (talousministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (valtiovarainministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (opetus- ja tiedeministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (kulttuuriministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (hyvinvointiministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (liikenneministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (oikeusministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (terveysministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (ympäristönsuojelu- ja aluekehitysministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (maatalousministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (erityistoimeksiannoista huolehtivat ministeriöt ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset)

ii) Muut valtion laitokset:

Augstākā tiesa (korkein oikeus)

Centrālā vēlēšanu komisija (keskusvaalilautakunta)

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (rahoitus- ja pääomamarkkinoiden komissio)

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (syyttäjänvirasto ja sen valvonnassa olevat laitokset)

Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (parlamentti ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

Satversmes tiesa (perustuslakituomioistuin)

Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (valtionkanslia ja sen valvonnassa olevat laitokset)

Valsts kontrole (tilintarkastusvirasto)

Valsts prezidenta kanceleja (presidentin kanslia)

iii) Muut valtion laitokset, jotka eivät ole ministeriöiden alaisia:

Tiesībsarga birojs (oikeusasiamiehen toimisto)

Nacionālā radio un televīzijas padome (kansallinen yleisradioneuvosto)

LIETTUA

i) Prezidentūros kanceliarija (presidentin kanslia)

ii) Seimo kanceliarija (parlamentin (Seimas) kanslia):

Parlamentille (Seimas) vastuussa olevat laitokset:

Lietuvos mokslo taryba (tiedeneuvosto)

Seimo kontrolierių įstaiga (parlamentin oikeusasiamiesten toimisto)

Valstybės kontrolė (kansallinen tilintarkastusvirasto)

Specialiųjų tyrimų tarnyba (erityinen tutkintavirasto)

Valstybės saugumo departamentas (valtion turvallisuudesta vastaava osasto)

Konkurencijos taryba (kilpailuneuvosto)

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (kansanmurha- ja vastarintatutkimuskeskus)

Vertybinių popierių komisija (Liettuan arvopaperikomissio)

Ryšių reguliavimo tarnyba (viestintäalan sääntelyviranomainen)

Nacionalinė sveikatos taryba (kansallinen terveysviranomainen)

Etninės kultūros globos taryba (etnisen kulttuurin suojeluneuvosto)

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (tasa-arvovaltuutetun virasto)

Valstybinė kultūros paveldo komisija (kansallinen kulttuuriperintökomissio)

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (lasten oikeuksista vastaavan oikeusasiamiehen virasto)

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (valtiollinen energiavarojen hintasääntelykomissio)

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (liettuan kielen valtiollinen komissio)

Vyriausioji rinkimų komisija (keskusvaalilautakunta)

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (valtakunnallinen eettinen toimikunta)

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (journalismietiikan tarkastusvirasto)

iii) Vyriausybės kanceliarija (hallituksen kanslia)

Hallitukselle vastuussa olevat laitokset:

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (tietoyhteiskunnan kehittämiskomitea)

Kūno kultūros ir sporto departamentas (liikuntakasvatus- ja urheiluosasto)

Lietuvos archyvų departamentas (Liettuan arkistoista vastaava osasto)

Mokestinių ginčų komisija (veroriitalautakunta)

Statistikos departamentas (tilasto-osasto)

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (kansallisten vähemmistöjen ja ulkomailla asuvien liettualaisten asioita käsittelevä osasto)

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (valtion tupakka- ja alkoholivalvontavirasto)

Viešųjų pirkimų tarnyba (julkisten hankintojen virasto)

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (ydinturvallisuudesta vastaava valtion tarkastusvirasto)

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (tietosuojasta vastaava valtion tarkastusvirasto)

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (rahapelien valvontakomissio)

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (valtion elintarvike- ja eläinlääkintävirasto)

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (ylin hallintoriitalautakunta)

Draudimo priežiūros komisija (vakuutusten valvontakomissio)

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Liettuan valtion tiede- ja opintosäätiö)

Konstitucinis Teismas (perustuslakituomioistuin)

iv) Aplinkos ministerija (ympäristöministeriö):

Ympäristöministeriön alaiset laitokset:

Generalinė miškų urėdija (valtion metsistä vastaava pääosasto)

Lietuvos geologijos tarnyba (Liettuan geologinen tutkimuslaitos)

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Liettuan hydrometeorologian laitos)

Lietuvos standartizacijos departamentas (Liettuan standardivirasto)

Nacionalinis akreditacijos biuras (Liettuan kansallinen akkreditointivirasto)

Valstybinė metrologijos tarnyba (valtion metrologialaitos)

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (suojelualueista vastaava valtion virasto)

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (aluesuunnittelusta ja rakentamisesta vastaava valtion tarkastusvirasto)

v) Finansų ministerija (valtiovarainministeriö):

Valtiovarainministeriön alaiset laitokset:

Muitinės departamentas (Liettuan tulli)

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (valtion asiakirjojen teknologisesta turvallisuudesta vastaava virasto)

Valstybinė mokesčių inspekcija (valtion verotarkastusvirasto)

Finansų ministerijos mokymo centras (valtiovarainministeriön koulutuskeskus)

vi) Kultūros ministerija (kulttuuriministeriö):

Kulttuuriministeriön alaiset laitokset:

Kultūros paveldo departamentas (Liettuan kulttuuriperinnöstä vastaava osasto)

Valstybinė kalbos inspekcija (valtion kielikomissio)

vii) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (sosiaaliturva- ja työministeriö):

Sosiaaliturva- ja työministeriön alaiset laitokset:

Garantinio fondo administracija (takuurahaston hallinto)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (lasten oikeuksien suojelusta ja adoptioasioista vastaava valtion virasto)

Lietuvos darbo birža (Liettuan työnvälitys)

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Liettuan työmarkkinoiden koulutusviranomainen)

Trišalės tarybos sekretoriatas (kolmikantaneuvoston sihteeristö)

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (sosiaalipalvelujen valvontaosasto)

Darbo inspekcija (työsuojelutarkastusvirasto)

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (valtion sosiaalivakuutusrahastosta vastaava elin)

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (toimintarajoitteiden ja työkyvyn määrittämisestä vastaava laitos)

Ginčų komisija (riitoja käsittelevä lautakunta)

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (vammaisten avuksi tarkoitetusta tekniikasta vastaava keskus)

Neįgaliųjų reikalų departamentas (vammaisasioista vastaava osasto)

viii) Susisiekimo ministerija (liikenne- ja viestintäministeriö):

Liikenne- ja viestintäministeriön alaiset laitokset:

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Liettuan tiehallinto)

Valstybinė geležinkelio inspekcija (rautateiden tarkastusvirasto)

Valstybinė kelių transporto inspekcija (maantieliikenteen tarkastusvirasto)

ix) Sveikatos apsaugos ministerija (terveysministeriö):

Terveysministeriön alaiset laitokset:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (terveydenhuollon akkreditointivirasto)

Valstybinė ligonių kasa (valtion potilasrahasto)

Valstybinė medicininio audito inspekcija (terveydenhuollon tarkastusvirasto)

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (valtion lääkevalvontavirasto)

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Liettuan rikostekninen psykiatrian ja narkologian laitos)

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (julkinen terveydenhuolto)

Farmacijos departamentas (farmasiaosasto)

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (terveysministeriön terveysuhkakeskus)

Lietuvos bioetikos komitetas (Liettuan bioeettinen komitea)

Radiacinės saugos centras (säteilyturvakeskus)

x) Švietimo ir mokslo ministerija (opetus- ja tiedeministeriö):

Opetus- ja tiedeministeriön alaiset laitokset:

Nacionalinis egzaminų centras (kansallinen tutkintokeskus)

Studijų kokybės vertinimo centras (korkeakoulutuksen laadunarviointikeskus)

xi) Teisingumo ministerija (oikeusministeriö):

Oikeusministeriön alaiset laitokset:

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (kansallinen kuluttajansuojalautakunta)

Europos teisės departamentas (Eurooppa-oikeudesta vastaava osasto)

xii) Ūkio ministerija (talousministeriö):

Talousministeriön alaiset laitokset:

Įmonių bankroto valdymo departamentas (yritysten konkurssihallinnosta vastaava osasto)

Valstybinė energetikos inspekcija (energiantarkastusvirasto)

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden tarkastusvirasto)

Valstybinis turizmo departamentas (matkailusta vastaava osasto)

xiii) Užsienio reikalų ministerija (ulkoasiainministeriö):

Diplomaatti- ja konsuliedustustot sekä edustustot kansainvälisissä järjestöissä

xiv) Žemės ūkio ministerija (maatalousministeriö):

Maatalousministeriön alaiset laitokset:

Nacionalinė mokėjimo agentūra (valtion maksuvirasto)

Nacionalinė žemės tarnyba (valtion maankäyttövirasto)

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (valtion kasvinsuojeluvirasto)

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (eläinjalostuksen valvontavirasto)

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (valtion siemen- ja viljavirasto)

Žuvininkystės departamentas (kalastusosasto)

xv) Tuomioistuimet:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Liettuan korkein oikeus)

Lietuvos apeliacinis teismas (Liettuan muutoksenhakutuomioistuin)

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan korkein hallinto-oikeus)

Apygardų teismai (läänien tuomioistuimet)

Apygardų administraciniai teismai (läänien hallintotuomioistuimet)

Apylinkių teismai (alueelliset tuomioistuimet)

Nacionalinė teismų administracija (kansallinen tuomioistuinhallinto)

Generalinė prokuratūra (syyttäjänvirasto)

xvi) Muut keskushallinnon yksiköt (instituutit, laitokset ja virastot):

Muitinės kriminalinė tarnyba (tullin rikostutkintayksikkö)

Muitinės informacinių sistemų centras (tullin tietojärjestelmäyksikkö)

Muitinės laboratorija (tullilaboratorio)

Muitinės mokymo centras (tullin koulutuskeskus)

LUXEMBURG

Ministère d'État

Ministère des Affaires Étrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Économie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle;

Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique

Ministère de l'Égalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'État – Centre des Technologies de l'informatique de l'État

Ministère de la Justice

Ministère de la Justice: Établissements Pénitentiaires

Ministère de la Santé

Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

UNKARI

Nemzeti Erőforrás Minisztérium (luonnonvaraministeriö)

Vidékfejlesztési Minisztérium (maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (kansallisesta kehityksestä vastaava ministeriö)

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (julkishallinnosta ja oikeusasioista vastaava ministeriö)

Nemzetgazdasági Minisztérium (kansantaloudesta vastaava ministeriö)

Külügyminisztérium (ulkoasiainministeriö)

Miniszterelnöki Hivatal (pääministerin kanslia)

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (keskeisten palvelujen pääosasto)

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (pääministerin kanslia)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (perheasioista ja sosiaalisesta yhteisvastuusta vastaava ministeriö)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Żgħażagħ u Impjieg (opetuksesta, nuorisoasioista ja työllisyydestä vastaava ministeriö)

Ministeru tal-Finanzi (valtiovarainministeriö)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (resursseista ja infrastruktuurista vastaava ministeriö)

Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (matkailusta ja kulttuurista vastaava ministeriö)

Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (maaseutuasioista ja ympäristöstä vastaava ministeriö)

Ministeru għal Għawdex (Gozosta vastaava ministeriö)

Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (terveydestä, vanhustenhuollosta ja avohuollosta vastaava ministeriö)

Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (ulkoasiainministeriö)

Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (investoinneista, teollisuudesta ja tietoteknologiasta vastaava ministeriö)

Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (kilpailukyky- ja viestintäministeriö)

Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (kaupunkikehityksestä ja tiestöstä vastaava ministeriö)

L-Uffiċċju tal-President (presidentin kanslia)

Uffiċċju ta 'l-iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (edustajainhuoneen kirjurin kanslia)

ALANKOMAAT

Ministerie van Algemene Zaken (yleisten asioiden ministeriö)

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (hallituspolitiikan neuvoa-antava toimikunta)

Rijksvoorlichtingsdienst (valtion tiedotusosasto)

Ministerie van Buitenlandse Zaken (ulkoasiainministeriö):

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) (aluepolitiikan ja konsuliasioiden pääosasto)

Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) (poliittisten asioiden pääosasto)

Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) (kansainvälisen yhteistyön pääosasto)

Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) (eurooppalaisen yhteistyön pääosasto)

Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) (kehitysmaista tapahtuvan tuonnin edistämiskeskus)

Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (pääsihteerin ja apulaispääsihteerin vastuulle kuuluvat tukipalvelut)

Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) (ulkomaanedustustot)

Ministerie van Economische Zaken (talousministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Centraal Planbureau (CPB) (talouspoliittinen suunnitteluvirasto)

Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) (teollisoikeuksien virasto)

SenterNovem (kestävästä innovoinnista vastaava virasto)

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (kaivostoiminnan valvontavirasto)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) (Alankomaiden kilpailuviranomainen)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD) (Alankomaiden ulkomaankaupan tiedotustoimisto)

Agentschap Telecom (televiestintävirasto)

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) (ammattimaiset ja innovatiiviset hankintakäytännöt, hankintaviranomaisten verkosto)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid (keskushallinnon hankintojen koordinointikeskus)

Octrooicentrum Nederland (Alankomaiden patenttivirasto)

Consumentenautoriteit (kuluttajaviranomainen)

Ministerie van Financiën (valtiovarainministeriö)

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Belastingdienst Automatiseringscentrum (vero- ja tullihallinnon tietokone- ja ohjelmistokeskus)

Belastingdienst (vero- ja tullihallinto)

De afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (tulli- ja verohallinnon jaostot eri puolilla Alankomaita)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD) (verotieto- ja verotutkinta-yksikkö (mukaan lukien taloustutkintayksikkö))

Belastingdienst Opleidingen (vero- ja tullihallinnon koulutuskeskus)

Dienst der Domeinen (valtion omaisuuden hoitoyksikkö)

Ministerie van Justitie (oikeusministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Raad voor de Kinderbescherming (lasten huollosta ja suojelusta vastaava virasto)

Centraal Justitie Incasso Bureau (keskusperintätoimisto)

Openbaar Ministerie (yleisen syyttäjän virasto)

Immigratie en Naturalisatiedienst (maahanmuutto- ja kansalaisuusyksikkö)

Nederlands Forensisch Instituut (Alankomaiden rikostutkinnan laitos)

Dienst Terugkeer & Vertrek (Palauttamis- ja paluuvirasto)

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (maataloudesta, luonnosta ja elintarvikkeiden laadusta vastaava ministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Dienst Regelingen (DR) (lainsäädännön täytäntöönpanosta vastaava kansallinen yksikkö (virasto))

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) (kasvinsuojelusta vastaava yksikkö (virasto))

Algemene Inspectiedienst (AID) (yleinen tarkastusyksikkö)

Dienst Landelijk Gebied (DLG) (maaseudun kestävästä kehityksestä vastaava valtion yksikkö)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden turvallisuudesta vastaava viranomainen)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (opetus-, kulttuuri- ja tiedeministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Inspectie van het Onderwijs (opetusalan tarkastuslaitos)

Erfgoedinspectie (kulttuuri- ja muun perinnön tarkastuslaitos)

Centrale Financiën Instellingen (laitosten keskusrahoitusvirasto)

Nationaal Archief (kansallisarkisto)

Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (tiede- ja teknologiapolitiikan neuvoa-antava toimikunta)

Onderwijsraad (opetusneuvosto)

Raad voor Cultuur (kulttuurineuvosto)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (sosiaali- ja työllisyysministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Inspectie Werk en Inkomen (työllisyyden ja ansiotulojen tarkastuslaitos)

Agentschap SZW (SZW-virasto)

Ministerie van Verkeer en Waterstaat (liikenteestä, julkisista töistä ja vesihuollosta vastaava ministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (liikenteen ja siviili-ilmailun pääosasto)

Directoraat-generaal Personenvervoer (henkilöliikenteen pääosasto)

Directoraat-generaal Water (vesihuollon pääosasto)

Centrale diensten (keskustoimisto)

Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat (yhteisten palvelujen laitos; liikenne ja vesihuolto)

Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI (Alankomaiden kuninkaallinen ilmatieteen laitos)

Rijkswaterstaat, Bestuur (julkiset työt ja vesihuolto, hallinto-osasto)

De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (tie- ja vesirakennuslaitoksen erilliset alueyksiköt)

De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (julkisten töiden ja vesihuollon osaston erityisyksiköt)

Adviesdienst Geo-Informatie en ICT (paikkatietojen sekä tieto- ja viestintäteknologian neuvoa-antava toimikunta)

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) (liikenteen ja kuljetuksen neuvoa-antava toimikunta)

Bouwdienst (rakennuspalvelu)

Corporate Dienst (yrityspalvelu)

Data ICT Dienst (data- ja TVT-palvelu)

Dienst Verkeer en Scheepvaart (liikenne- ja vesiliikennepalvelu)

Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) (tie- ja vesirakennuspalvelu)

Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) (rannikko- ja merialueista vastaava kansallinen laitos)

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) (makeasta vedestä ja vedenkäsittelystä vastaava kansallinen laitos)

Waterdienst (vesipalvelu)

Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie (kuljetusalan ja vesihuollon tarkastuksen pääosasto)

Havenstaatcontrole (satamavaltiovalvonta)

Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) (viestinnän ja tutkimuksen valvonnan kehitysosasto)

Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht (hallintoyksikkö ”Ilma”)

Toezichthouder Beheer Eenheid Water (hallintoyksikkö ”Vesi”)

Toezichthouder Beheer Eenheid Land (hallintoyksikkö ”Maaperä”)

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (asuntoasioista, alueidenkäytön suunnittelusta ja ympäristöasioista vastaava ministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie (asunto- ja kunta-asioista sekä integraatiosta vastaava pääosasto)

Directoraat-generaal Ruimte (alueidenkäytön suunnittelupolitiikasta vastaava pääosasto)

Directoraat-general Milieubeheer (ympäristönsuojelun pääosasto)

Rijksgebouwendienst (valtion kiinteistölaitos)

VROM Inspectie (VROM-tarkastuslaitos)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (terveys-, hyvinvointi- ja urheiluministeriö):

Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken (terveydensuojelun, elintarviketurvallisuuden ja eläinlääkinnän tarkastuslaitos)

Inspectie Gezondheidszorg (terveydenhuollon tarkastuslaitos)

Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (nuorisopalvelujen ja nuorten suojelun tarkastuslaitos)

Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (kansanterveyden ja ympäristön kansallinen laitos)

Sociaal en Cultureel Planbureau (sosiaali- ja kulttuurialan suunnitteluvirasto)

Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (lääkkeiden arviointilautakunnan toimisto)

Tweede Kamer der Staten-Generaal (parlamentin alahuone)

Eerste Kamer der Staten-Generaal (parlamentin ylähuone)

Raad van State (ylin hallintotuomioistuin)

Algemene Rekenkamer (Alankomaiden tilintarkastusvirasto)

Nationale Ombudsman (kansallinen oikeusasiamies)

Kanselarij der Nederlandse Orden (Alankomaiden ritarikunnan kanslia)

Kabinet der Koningin (kuningattaren kabinetti)

Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbanken (oikeusneuvosto ja tuomioistuimet)

ITÄVALTA

Tämänhetkiset yksiköt:

Bundeskanzleramt (liittokanslerin virasto)

Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Eurooppa-asioista ja kansainvälisistä asioista vastaava liittovaltion ministeriö)

Bundesministerium der Finanzen (liittovaltion valtiovarainministeriö)

Bundesministerium für Gesundheit (liittovaltion terveysministeriö)

Bundesministerium für Justiz (liittovaltion oikeusministeriö)

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (maa- ja metsätaloudesta, ympäristöstä ja vesihuollosta vastaava liittovaltion ministeriö)

Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (työllisyydestä, sosiaaliasioista ja kuluttajansuojasta vastaava liittovaltion ministeriö)

Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (opetuksesta, taiteesta ja kulttuurista vastaava liittovaltion ministeriö)

Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (liikenteestä, innovoinnista ja teknologiasta vastaava liittovaltion ministeriö)

Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (talous-, perhe- ja nuorisoasioista vastaava liittovaltion ministeriö)

Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (liittovaltion tiede- ja tutkimusministeriö)

Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (kalibrointi- ja mittaustekniikasta vastaava liittovaltion virasto)

Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Itävallan tutkimus- ja testauskeskus Arsenal mbH)

Bundesanstalt für Verkehr (liittovaltion liikennevirasto)

Bundesbeschaffung G.m.b.H (liittovaltion julkisista hankinnoista vastaava osakeyhtiö)

Bundesrechenzentrum G.m.b.H (liittovaltion tietojenkäsittelykeskus (osakeyhtiömuotoinen))

Kaikki muut valtionhallintoon kuuluvat viranomaiset, mukaan luettuina niiden alueelliset ja paikalliset alaosastot edellyttäen, että ne eivät harjoita teollista tai kaupallista toimintaa.

PUOLA

Kancelaria Prezydenta RP (presidentin kanslia)

Kancelaria Sejmu RP (parlamentin alahuoneen (Sejm) kanslia)

Kancelaria Senatu RP (senaatin kanslia)

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (pääministerin kanslia)

Sąd Najwyższy (korkein oikeus)

Naczelny Sąd Administracyjny (korkein hallinto-oikeus)

Sądy powszechne - rejonowe, okręgowe i apelacyjne (yleinen tuomioistuin – alioikeus, aluetuomioistuin, muutoksenhakutuomioistuin)

Trybunal Konstytucyjny (perustuslakituomioistuin)

Najwyższa Izba Kontroli (korkein tarkastuskamari)

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (ihmisoikeusasiamiehen toimisto)

Biuro Rzecznika Praw Dziecka (lapsiasiavaltuutetun toimisto)

Biuro Ochrony Rządu (salainen palvelu)

Centralne Biuro Antykorupcyjne (korruption torjunnasta vastaava keskusyksikkö)

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (työllisyys- ja sosiaalipolitiikan ministeriö)

Ministerstwo Finansów (valtiovarainministeriö)

Ministerstwo Gospodarki (talousministeriö)

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (aluekehitysministeriö)

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (kulttuurista ja kansallisperinnöstä vastaava ministeriö)

Ministerstwo Edukacji Narodowej (opetusministeriö)

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)

Ministerstwo Skarbu Państwa (valtionkassa)

Ministerstwo Sprawiedliwości (oikeusministeriö)

Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (liikenteestä, rakennusalasta ja meritaloudesta vastaava ministeriö)

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (tiede- ja korkeakoulutusministeriö)

Ministerstwo Środowiska (ympäristöministeriö)

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (hallinto- ja digitalisointiministeriö)

Ministerstwo Spraw Zagranicznych (ulkoasiainministeriö)

Ministerstwo Zdrowia (terveysministeriö)

Ministerstwo Sportu i Turystyki (urheilu- ja matkailuministeriö)

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Puolan tasavallan patenttivirasto)

Urząd Regulacji Energetyki (Puolan energiasääntelyviranomainen)

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (sotaveteraanien ja sorron uhrien toimisto)

Urząd Transportu Kolejowego (rautatievirasto)

Urząd Dozoru Technicznego (teknisten tarkastusten virasto)

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden ja biosidivalmisteiden virasto)

Urząd do Spraw Cudzoziemców (ulkomaalaisvirasto)

Urząd Zamówień Publicznych (julkisten hankintojen virasto)

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (kilpailu- ja kuluttajansuojavirasto)

Urząd Lotnictwa Cywilnego (siviili-ilmailuvirasto)

Urząd Komunikacji Elektronicznej (sähköisen viestinnän virasto)

Wyższy Urząd Górniczy (valtion kaivosviranomainen)

Główny Urząd Miar (mittatekniikan keskusvirasto)

Główny Urząd Geodezji i Kartografii (geodesian ja kartografian keskusvirasto)

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (rakennusvalvonnan keskusvirasto)

Główny Urząd Statystyczny (tilastovirasto)

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (kansallinen yleisradioneuvosto)

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (henkilötietojen suojan ylitarkastaja)

Państwowa Komisja Wyborcza (keskusvaalilautakunta)

Państwowa Inspekcja Pracy (kansallinen työsuojeluviranomainen)

Rządowe Centrum Legislacji (valtion lainsäädäntökeskus)

Narodowy Fundusz Zdrowia (kansallinen sairausvakuutuskassa)

Polska Akademia Nauk (Puolan tiedeakatemia)

Polskie Centrum Akredytacji (Puolan akkreditointikeskus)

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Puolan testaus- ja sertifiointikeskus)

Polska Organizacja Turystyczna (Puolan kansallinen matkailutoimisto)

Polski Komitet Normalizacyjny (Puolan standardisointikomitea)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (sosiaaliturvalaitos)

Komisja Nadzoru Finansowego (Puolan finanssivalvontaviranomainen)

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (valtionarkiston keskustoimisto)

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (maatalouden sosiaalivakuutuskassa)

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (kansallisten teiden ja moottoriteiden pääosasto)

Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (kasvien ja siementen suojelun tarkastuksen keskustarkastuslaitos)

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (valtion palo- ja pelastustoimen päätoimipaikka)

Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (maatalous- ja elintarviketuotteiden kaupallisen laadun keskustarkastuslaitos)

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (ympäristönsuojelun keskustarkastuslaitos)

Główny Inspektorat Transportu Drogowego (tieliikenteen keskustarkastuslaitos)

Główny Inspektorat Farmaceutyczny (lääkealan keskustarkastuslaitos)

Główny Inspektorat Sanitarny (hygienia-alan keskustarkastuslaitos)

Główny Inspektorat Weterynarii (eläinlääkintäalan keskustarkastuslaitos)

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (maatalouden rakenneuudistus- ja nykyaikaistamisvirasto)

Agencja Rynku Rolnego (maatalousmarkkinavirasto)

Agencja Nieruchomości Rolnych (maatalousomaisuuden virasto)

Państwowa Agencja Atomistyki (kansallinen atomienergiavirasto)

Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (alkoholin haittavaikutusten ehkäisyvirasto)

Agencja Rezerw Materiałowych (materiaalivarastoista vastaava virasto)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (ympäristönsuojelun ja vesihuollon kansallinen rahasto)

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (vammaisten kansallinen kuntoutusrahasto)

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (Puolan kansallisen muistiperinnön instituutti – Puolan kansaa vastaan tehtyjen rikosten syytekomissio)

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (taistelujen ja marttyyrikuolemien muistamisen suojelukomitea)

Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Puolan tasavallan tullihallinto)

Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe" (valtion metsäyhtiö "Lasy Państwowe")

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Puolan yrityskehitysvirasto)

Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (ministerin, keskushallintoelimen tai voivodin (wojewoda) perustamat julkiset itsenäiset terveydenhuollon hallintoyksiköt)

PORTUGALI

Presidência do Conselho de Ministros (ministerineuvoston kanslia)

Ministério das Finanças (valtiovarainministeriö)

Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (ulkoasiain- ja portugalilaisyhteisöjen ministeriö)

Ministério da Justiça (oikeusministeriö)

Ministério da Economia (talousministeriö)

Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (maatalous- ja kalastusasiain sekä maaseudun kehittämisen ministeriö)

Ministério da Educação (opetusministeriö)

Ministério da Ciência e do Ensino Superior (tieteen ja korkea-asteen koulutuksen ministeriö)

Ministério da Cultura (kulttuuriministeriö)

Ministério da Saúde (terveysministeriö)

Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (työllisyysasioista ja sosiaalisesta yhteisvastuusta vastaava ministeriö)

Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (julkisista töistä, liikenteestä ja asuntoasioista vastaava ministeriö)

Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (kaupungeista, alueidenkäytön suunnittelusta ja ympäristöstä vastaava ministeriö)

Ministério para a Qualificação e o Emprego (pätevyysasioista ja työllisyydestä vastaava ministeriö)

Presidência da Republica (tasavallan presidentti)

Tribunal Constitucional (perustuslakituomioistuin)

Tribunal de Contas (tilintarkastustuomioistuin)

Provedoria de Justiça (oikeusasiamies)

ROMANIA

Administrația Prezidențială (presidentin kanslia)

Senatul României (Romanian senaatti)

Camera Deputaților (edustajainhuone)

Inalta Curte de Casație şi Justiție (korkein oikeus)

Curtea Constituțională (perustuslakituomioistuin)

Consiliul Legislativ (lakiasäätävä neuvosto)

Curtea de Conturi (tilintarkastusvirasto)

Consiliul Superior al Magistraturii (ylin tuomarineuvosto)

Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație şi Justiție (korkeimman oikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto)

Secretariatul General al Guvernului (hallituksen pääsihteeristö)

Cancelaria primului ministru (pääministerin kanslia)

Ministerul Afacerilor Externe (ulkoasiainministeriö)

Ministerul Economiei şi Finanţelor (talous- ja valtiovarainministeriö)

Ministerul Justiţiei (oikeusministeriö)

Ministerul Muncii, Familiei şi Egalităţii de Şanse (työvoimasta ja yhtäläisistä mahdollisuuksista vastaava ministeriö)

Ministerul pentru Întreprinderi Mici şi Mijlocii, Comerţ, Turism şi Profesii Liberale (pk-yrityksistä, kaupankäynnistä, matkailusta ja vapaista ammateista vastaava ministeriö)

Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale (maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)

Ministerul Transporturilor (liikenneministeriö)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Locuinţei (kehityksestä, julkisista töistä ja asuntoasioista vastaava ministeriö)

Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului (opetuksesta, tutkimuksesta ja nuorisoasioista vastaava ministeriö)

Ministerul Sănătăţii Publice (kansanterveysministeriö)

Ministerul Culturii şi Cultelor (kulttuuri- ja uskontoasiain ministeriö)

Ministerul Comunicaţiilor şi Tehnologiei Informaţiei (viestinnän ja tietotekniikan ministeriö)

Ministerul Mediului şi Dezvoltării Durabile (ympäristöstä ja kestävästä kehityksestä vastaava ministeriö)

Serviciul de Telecomunicaţii Speciale (erityisteleviestintäpalvelu)

Consiliul Naţional al Audiovizualului (kansallinen audiovisuaalineuvosto)

Consiliul Concurenţei - CC (kilpailuneuvosto)

Direcţia Naţională Anticorupţie (kansallinen korruptiontorjuntavirasto)

Autoritatea Naţională pentru Reglementarea şi Monitorizarea Achiziţiilor Publice (kansallinen julkisten hankintojen sääntely- ja valvontaviranomainen)

Consiliul Naţional de Soluţionare a Contestaţiilor (kiistojenratkaisun kansallinen neuvosto)

Autoritatea Naţională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilităţi Publice - ANRSC (yleishyödyllisten palveluiden sääntelystä vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Naţională Sanitară Veterinară şi pentru Siguranţa Alimentelor (terveys- ja eläinlääkintä- sekä elintarviketurvallisuusasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Naţională pentru Protecţia Consumatorilor (kansallinen kuluttajansuojaviranomainen)

Autoritatea Navală Română (Romanian merenkulkuviranomainen)

Autoritatea Feroviară Română (Romanian rautatieviranomainen)

Autoritatea Rutieră Română (Romanian tieviranomainen)

Autoritatea Naţională pentru Protecţia Drepturilor Copilului şi Adopţie (lasten oikeuksien suojelusta ja adoptiosta vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu Handicap (vammaisasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Naţională pentru Tineret (nuorisoasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică (tieteellisestä tutkimuksesta vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (viestintäasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (tietoyhteiskunnan palveluista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Electorală Permanentă (pysyvä vaaliviranomainen)

Agenția pentru Strategii Guvernamentale (valtion strategiavirasto)

Agenția Națională a Medicamentului (kansallinen lääkevirasto)

Agenția Națională pentru Sport (kansallinen urheiluvirasto)

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (kansallinen työvoimavirasto)

Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (sähköenergian sääntelystä vastaava kansallinen viranomainen)

Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Romanian energiansäästövirasto)

Agenția Națională pentru Resurse Minerale (mineraalivaroista vastaava kansallinen viranomainen)

Agenția Română pentru Investiții Străine (ulkomaisista sijoituksista vastaava Romanian virasto)

Agenția Națională a Funcționarilor Publici (kansallinen virkamiesvirasto)

Agenția Națională de Administrare Fiscală (kansallinen verohallintovirasto)

Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (erityistekniikan hankintojen hyvityksistä vastaava virasto)

Agenția Națională Anti-doping (kansallinen antidopingtoimisto)

Agenția Nucleară (ydinenergiavirasto)

Agenția Națională pentru Protecția Familiei (perhesuojelusta vastaava kansallinen virasto)

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați şi Femei (miesten ja naisten tasavertaisista mahdollisuuksista vastaava kansallinen virasto)

Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ympäristönsuojelusta vastaava kansallinen virasto)

Agenția națională Antidrog (huumausaineiden torjunnasta vastaava kansallinen virasto)

SLOVENIA

Predsednik Republike Slovenije (Slovenian tasavallan presidentti)

Državni zbor (kansalliskokous)

Državni svet (kansallisneuvosto)

Varuh človekovih pravic (oikeusasiamies)

Ustavno sodišče (perustuslakituomioistuin)

Računsko sodišče (tilintarkastusvirasto)

Državna revizijska komisija (kansallinen tarkastelukomissio)

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Slovenian tiede- ja taideakatemia)

Vladne službe (viranomaispalvelut)

Ministrstvo za Finance (valtiovarainministeriö)

Ministrstvo za zunanje zadeve (ulkoasiainministeriö)

Ministrstvo za pravosodje (oikeusministeriö)

Ministrstvo za gospodarstvo (talousministeriö)

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (maa- ja metsätaloudesta ja elintarvikealasta vastaava ministeriö)

Ministrstvo za promet (liikenneministeriö)

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (ympäristöstä, alueidenkäytön suunnittelusta ja energiasta vastaava ministeriö)

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (työ-, perhe- ja sosiaaliministeriö)

Ministrstvo za zdravje (terveysministeriö)

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (korkeakoulutus-, tiede- ja teknologiaministeriö)

Ministrstvo za kulturo (kulttuuriministeriö)

Ministrstvo za javno upravo (julkishallinnosta vastaava ministeriö)

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovenian tasavallan korkein oikeus)

Višja sodišča (ylemmät tuomioistuimet)

Okrožna sodišča (aluetuomioistuimet)

Okrajna sodišča (paikallistuomioistuimet)

Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Slovenian tasavallan ylin syyttäjä)

Okrožna državna tožilstva (piirisyyttäjien virastot)

Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Slovenian tasavallan sosiaaliasioiden valtuutettu)

Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Slovenian tasavallan valtionsyyttäjälaitos)

Upravno sodišče Republike Slovenije (Slovenian tasavallan hallintotuomioistuin)

Senat za prekrške Republike Slovenije (vähäisiä rikkomuksia käsittelevä Slovenian tasavallan jaosto)

Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (ylempi työ- ja sosiaalituomioistuin)

Delovna sodišča (työtuomioistuimet)

Upravne enote (paikalliset hallintoyksiköt)

SLOVAKIA

Hallituksen ja valtionhallintoon kuuluvien viranomaisten toiminnan rakenteesta annetussa säädöksessä nro 575/2001 (lakikokoelma) tarkoitetut ministeriöt ja muut valtionhallintoon kuuluvat viranomaiset:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan talousministeriö)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtiovarainministeriö)

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (liikenteestä, rakennusalasta ja aluekehityksestä vastaava Slovakian tasavallan ministeriö)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava Slovakian tasavallan ministeriö)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan oikeusministeriö)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan ulkoasiainministeriö)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan työ-, sosiaali- ja perheministeriö)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan ympäristöministeriö)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan opetus-, tiede-, tutkimus- ja urheiluministeriö)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan kulttuuriministeriö)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan terveyspalveluministeriö)

Úrad vlády Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtioneuvoston kanslia)

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan antimonopolivirasto)

Štatistický úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan tilastovirasto)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan geodesia-, kartografia- ja maarekisterilaitos)

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovakian standardointi-, metrologia- ja testausvirasto)

Úrad pre verejné obstarávanie (julkisista hankinnoista vastaava virasto)

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (teollisoikeuksista vastaava Slovakian tasavallan virasto)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (materiaalivarastoista vastaava Slovakian tasavallan virasto)

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan presidentin kanslia)

Národná rada Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan kansallisneuvosto)

Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuin)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan korkein oikeus)

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan yleinen syyttäjä)

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtiontalouden ylin tilintarkastusvirasto)

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan televiestintävirasto)

Poštový úrad (postialan sääntelyvirasto)

Úrad na ochranu osobných údajov (tietosuojavirasto)

Kancelária verejného ochrancu práv (oikeusasiamiehen toimisto)

Úrad pre finančný trh (finanssimarkkinoista vastaava virasto)

SUOMI

Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet

Liikenne- ja viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet:

Viestintävirasto – Kommunikationsverket

Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE

Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen

Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet

Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket

Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK

Rautatievirasto – Järnvägsverket

Tiehallinto – Vägförvaltningen

Maa- ja metsätalousministeriö – Jord- och skogsbruksministeriet:

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket

Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket

Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket

Oikeusministeriö – Justitieministeriet:

Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå

Tuomioistuimet – Domstolar

Korkein oikeus – Högsta domstolen

Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen

Hovioikeudet – Hovrätter

Käräjäoikeudet – Tingsrätter

Hallinto-oikeudet – Förvaltningsdomstolar

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen

Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen

Vakuutusoikeus – Försäkringsdomstolen

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden

HEUNI – Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna

Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor

Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral

Rikoksentorjuntaneuvosto – Rådet för brottsförebyggande

Saamelaiskäräjät – Sametinget

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet

Opetusministeriö – Undervisningsministeriet:

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen

Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå

Sosiaali- ja terveysministeriö – Social- och hälsovårdsministeriet:

Työttömyysturvalautakunta – Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärsnämnden för socialtrygghet

Lääkelaitos – Läkemedelsverket

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Työ- ja elinkeinoministeriö – Arbets- och näringsministeriet:

Kuluttajavirasto – Konsumentverket

Kilpailuvirasto – Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijan toimisto – Riksförlikningsmannens byrå

Työneuvosto – Arbetsrådet

Energiamarkkinavirasto — Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus - MEK – Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus - MIKES – Mätteknikcentralen

Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus — Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus - TUKES – Säkerhetsteknikcentralen

Valtion teknillinen tutkimuskeskus - VTT – Statens tekniska forskningscentral

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå

Ulkoasiainministeriö – Utrikesministeriet

Valtioneuvoston kanslia – Statsrådets kansli

Valtiovarainministeriö – Finansministeriet:

Valtiokonttori – Statskontoret

Verohallinto – Skatteförvaltningen

Tullilaitos – Tullverket

Tilastokeskus – Statistikcentralen

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen

Ympäristöministeriö – Miljöministeriet:

Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

Valtiontalouden tarkastusvirasto – Statens revisionsverk

RUOTSI

Akademien för de fria konsterna (kuninkaallinen taideakatemia)

Allmänna reklamationsnämnden (kansallinen kuluttajalautakunta)

Arbetsdomstolen (työtuomioistuin)

Arbetsförmedlingen (työvoimapalvelut)

Arbetsgivarverk, statens (valtion työnantajavirasto)

Arbetslivsinstitutet (kansallinen työelämän instituutti)

Arbetsmiljöverket (työympäristövirasto)

Arvsfondsdelegationen (Ruotsin perintörahaston komitea)

Arkitekturmuseet (arkkitehtuurimuseo)

Ljud och bildarkiv, statens (valtion ääni- ja kuvatallennearkisto)

Barnombudsmannen (lapsiasiavaltuutetun toimisto)

Beredning för utvärdering av medicinsk Metodik, statens (terveydenhuollon teknologian arviointineuvosto)

Kungliga biblioteket (kuninkaallinen kirjasto)

Biografbyrå, statens (valtion elokuvatarkastamo)

Biografiskt lexikon, svenskt (Ruotsin kansallisbiografia)

Bokföringsnämnden (kirjanpitolautakunta)

Bolagsverket (Ruotsin kaupparekisterivirasto) Bostadskreditnämnd, statens (BKN) (kansallinen asuntoluottolautakunta)

Boverket (asuntovirasto)

Brottsförebyggande rådet (rikostenehkäisyneuvosto)

Brottsoffermyndigheten (rikosuhriviranomainen)

Centrala studiestödsnämnden (keskusopintotukilautakunta)

Datainspektionen (tietotarkastusvirasto)

Departementen (ministeriöt)

Domstolsverket (tuomioistuinlaitos)

Elsäkerhetsverket (valtion sähköturvallisuuslautakunta)

Energimarknadsinspektionen (Ruotsin energiamarkkinoiden tarkastusvirasto)

Exportkreditnämnden (vientiluottolautakunta)

Finanspolitiska rådet (Ruotsin finanssipoliittinen neuvosto)

Finansinspektionen (rahoitustarkastuslaitos)

Fiskeriverket (kalastusvirasto)

Folkhälsoinstitut, statens (valtion kansanterveyslaitos)

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (Ruotsin ympäristötutkimusneuvosto)

Fortifikationsverket (puolustusvoimien kiinteistöhallinto)

Medlingsinstitutet (valtionsovittelijanvirasto)

Försäkringskassan (sosiaalivakuutuskassa)

Geologiska subsökning, Sveriges (Ruotsin geologian tutkimuslaitos)

Geotekniska institut, statens (geotekniikan instituutti)

Glesbygdsverket (maaseudun kehittämisvirasto)

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (graafinen instituutti ja viestintäkorkeakoulu)

Granskningsnämnden för Radio och TV (Ruotsin yleisradiolautakunta)

Handelsflottans kultur- och fritidsråd (valtion merimiespalvelu)

Handikappombudsmannen (vammaisasiamies)

Haverikommission, statens (onnettomuustutkimuslautakunta)

Hovrätterna (hovioikeudet (muutoksenhakutuomioistuin)) (6)

Hyres- och ärendenämnder (alueelliset vuokralautakunnat) (12)

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (terveydenhoidon vastuulautakunta)

Högskoleverket (korkeakoululaitos)

Högsta domstolen (korkein oikeus)

Institut för psykosocial miljömedicin, statens (valtion psykososiaalisen ympäristölääketieteen instituutti)

Institut för tillväxtpolitiska studier (kansallinen aluetutkimuslaitos)

Institutet för rymdfysik (Ruotsin avaruusfysiikan instituutti)

Internationella programkontoret för utbildningsområdet (kansainvälisten koulutusohjelmien keskus)

Migrationsverket (maahanmuuttovirasto)

Jordbruksverk, statens (maatalousvirasto)

Justitiekanslern (oikeuskansleri)

Jämställdhetsombudsmannen (tasa-arvoasioiden oikeusasiamies)

Kammarkollegiet (kamarikollegio)

Kammarrätterna (kamarioikeudet (hallinnollinen muutoksenhakutuomioistuin)) (4)

Kemikalieinspektionen (kemikaalien tarkastusvirasto)

Kommerskollegium (kauppakamari)

Verket för innovationssystem (VINNOVA) (Ruotsin innovaatiojärjestelmien virasto)

Konjunkturinstitutet (kansallinen taloustutkimuslaitos)

Konkurrensverket (Ruotsin kilpailuviranomainen)

Konstfack (taideteollinen korkeakoulu)

Konsthögskolan (taidekorkeakoulu)

Nationalmuseum (kansallismuseo)

Konstnärsnämnden (taiteilija-apurahalautakunta)

Konstråd, statens (valtion taideneuvosto)

Konsumentverket (kuluttajavirasto)

Kriminaltekniska laboratorium, statens (valtion oikeuslääketieteen laboratorio)

Kriminalvården (vankeinhoitolaitos)

Kriminalvårdsnämnden (kriminaalihuoltolautakunta)

Kronofogdemyndigheten (kruununvouti)

Kulturråd, statens (kansallinen kulttuurineuvosto)

Kustbevakningen (Ruotsin rannikkovartiosto)

Lantmäteriverket (maanmittauslaitos)

Livrustkammaren / Skoklosters slott / Hallwylska museet (Livrustkammaren, Skoklosterin linna ja Hallwylin museo)

Livsmedelsverk, statens (elintarvikevirasto)

Lotteriinspektionen (rahapelitarkastuslaitos)

Läkemedelsverket (lääkelaitos)

Länsrätterna (lääninoikeudet) (24)

Länsstyrelserna (lääninhallitukset) (24)

Pensionsverk, statens (valtion työntekijöiden eläkelaitos)

Marknadsdomstolen (markkinaoikeus)

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges (Ruotsin ilmatieteen ja hydrologian laitos)

Moderna museet (modernin taiteen museo)

Musiksamlingar, statens (valtion musiikkikokoelmat)

Myndigheten för handikappolitisk samordning (vammaispolitiikan koordinointivirasto)

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (korkeakoulutuksen verkostoista ja yhteistyöstä vastaava virasto)

Nämnden för statligt stöd till trossamfun (uskonnollisille yhteisöille myönnettäviä valtionavustuksia käsittelevä lautakunta)

Naturhistoriska riksmuseet (luonnonhistorian museo)

Naturvårdsverket (ympäristönsuojeluvirasto)

Nordiska Afrikainstitutet (Pohjoismaiden Afrikka-instituutti)

Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (Pohjoismaiden kansanterveysalan korkeakoulu)

Notarienämnden (notaarilautakunta)

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (kansainvälisistä adoptioasioista vastaava viranomainen)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (elinkeinoelämän kehittämislaitos)

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (etnistä syrjintää tutkiva oikeusasiamies)

Patentbesvärsrätten (patenttivetoomustuomioistuin)

Patent- och registreringsverket (patentti- ja rekisterihallitus)

Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden (valtion väestö- ja osoiterekisteri)

Polarforskningssekretariatet (napa-alueiden tutkimusvirasto)

Presstödsnämnden (lehdistötukilautakunta)

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Euroopan sosiaalirahastoa käsittelevä neuvosto)

Radio- och TV-verket (radio- ja TV-laitos)

Regeringskansliet (hallituksen kanslia)

Regeringsrätten (korkein hallinto-oikeus)

Riksantikvarieämbetet (kansallisperintövirasto)

Riksarkivet (kansallisarkisto)

Riksdagsförvaltningen (valtiopäivien hallinto-osasto)

Riksdagens ombudsmän, JO (valtiopäivien oikeusasiamies)

Riksdagens revisorer (valtiopäivien tilintarkastajat)

Riksgäldskontoret (valtion rahoituslaitos)

Rikspolisstyrelsen (poliisihallitus)

Riksrevisionen (valtion tilintarkastusvirasto)

Riksutställningar, Stiftelsen (valtion taidenäyttelysäätiö)

Rymdstyrelsen (avaruustutkimushallinto)

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (työelämän ja yhteiskuntatieteiden tutkimusneuvosto)

Räddningsverk, statens (kansallinen pelastuslaitos)

Rättshjälpsmyndigheten (alueellinen oikeusapuviranomainen)

Rättsmedicinalverket (oikeuslääketieteen laitos)

Sameskolstyrelsen och sameskolor (saamelaiskouluhallinto ja saamelaiskoulut)

Sjöfartsverket (merenkulkulaitos)

Maritima museer, statens (kansalliset merenkulkumuseot)

Säkerhets- och intregritetsskyddsnämnden (turvallisuus- ja yksityisyydensuoja-asioita käsittelevä lautakunta)

Skatteverket (verovirasto)

Skogsstyrelsen (metsähallitus)

Skolverk, statens (koululaitos)

Smittskyddsinstitutet (tartuntatautien valvontavirasto)

Socialstyrelsen (sosiaalilaitos)

Sprängämnesinspektionen (räjähdysaineiden tarkastuslaitos)

Statistiska centralbyrån (Ruotsin tilastokeskus)

Statskontoret (valtiokonttori)

Strålsäkerhetsmyndigheten (valtion säteilyturvaviranomainen)

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SIDA) (kansainvälisen kehitysyhteistyön hallinto)

Styrelsen för psykologiskt försvar (psykologisen puolustuksen hallinto)

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Ruotsin akkreditointilautakunta)

Svenska Institutet (Ruotsi-instituutti)

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (sokeainkirjasto)

Tingsrätterna (käräjäoikeudet) (97)

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (tuomioistuinlaitoksen nimityslautakunta)

Totalförsvarets pliktverk (Ruotsin puolustusvoimien rekrytointilautakunta)

Tullverket (Ruotsin tullihallitus)

Turistdelegationen (matkailuvirasto)

Ungdomsstyrelsen (nuorisovirasto)

Universitet och högskolor (yliopistot ja korkeakoulut)

Utlänningsnämnden (ulkomaalaisvirasto)

Utsädeskontroll, statens (valtion siementutkimuslaitos)

Vatten- och avloppsnämnd, statens (valtion vesi- ja viemäröintivirasto)

Verket för högskoleservice (VHS) (korkeakouluvirasto) Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (elinkeinoelämän kehittämislaitos)

Vetenskapsrådet (tiedeneuvosto)

Veterinärmedicinska anstalt, statens (valtion eläinlääketieteen laitos)

Väg- och transportforskningsinstitut, statens (valtion tie- ja liikennetutkimusvirasto)

Växtsortnämnd, statens (valtion kasvilajikevirasto)

Åklagarmyndigheten (syyttäjäviranomainen)

Krisberedskapsmyndigheten (hätätilanteiden hallinnasta vastaava viranomainen)

Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag (lautamiestehtäviä koskeva valituslautakunta)

2. A alajaksoa koskeva huomautus

Edellä 1 kohdan b alakohdassa luetellut yksiköt kattavat myös kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion hankintaviranomaisen alaisuudessa toimivat yksiköt, edellyttäen että ne eivät ole erillisiä oikeushenkilöitä.

B ALAJAKSO

KIRGISIAN TASAVALTA

1. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat yksiköt:

Kirgisian tasavallan parlamentti (Džogorku Kengeš)

Kirgisian tasavallan presidentin kanslia

Kirgisian tasavallan ulkoministeriö

Kirgisian tasavallan oikeusministeriö

Kirgisian tasavallan valtiovarainministeriö

Kirgisian tasavallan talous- ja kauppaministeriö

Kirgisian tasavallan maatalousministeriö

Kirgisian tasavallan liikenne- ja viestintäministeriö

Kirgisian tasavallan opetus- ja tiedeministeriö

Kirgisian tasavallan terveysministeriö

Kirgisian tasavallan kulttuuri-, tiedotus-, urheilu- ja nuorisoministeriö

Kirgisian tasavallan työ-, sosiaali- ja muuttoliikeministeriö

Kirgisian tasavallan digitaalisen kehityksen ministeriö

Kirgisian tasavallan energiaministeriö

Kirgisian tasavallan valtiovarainministeriön alainen verovirasto

Kirgisian tasavallan valtiovarainministeriön alainen tullilaitos

Kirgisian tasavallan luonnonvara-, ekologia- ja teknisen valvonnan ministeriö

Kirgisian tasavallan ministerineuvoston alainen arkkitehtuuri-, rakennus-, asunto- ja kunnallispalveluista vastaava virasto

Kirgisian tasavallan talous- ja kauppaministeriön alainen monopolienvastaisesta sääntelystä vastaava yksikkö

Kirgisian tasavallan hallituksen ministerineuvoston alainen virkamieskunnasta ja paikallisesta itsehallinnosta vastaava valtion virasto

Kirgisian tasavallan energiaministeriön alainen polttoaineiden ja energialaitosten sääntelystä vastaava osasto

Kirgisian tasavallan talous- ja kauppaministeriön alainen rahoitusmarkkinoiden sääntelystä ja valvonnasta vastaava yksikkö

Kirgisian tasavallan ministerineuvoston alainen teollis- ja tekijänoikeuksista ja innovoinnista vastaava valtion virasto

Kirgisian tasavallan valtiovarainministeriön alainen rahanpesun selvittelykeskus

Kirgisian tasavallan hätätilaministeriön alainen valtion materiaalivarastojen rahasto

Kirgisian tasavallan terveysministeriön alainen pakollinen sairausvakuutuskassa

Kirgisian tasavallan talous- ja kauppaministeriön alainen valtion omaisuudenhoitorahasto

Kirgisian tasavallan maatalousministeriön alainen eläinlääkintäyksikkö

Kirgisian tasavallan ministerineuvoston alainen Kirgisian tasavallan sosiaalirahasto

Kirgisian tasavallan kansallinen tilastokomitea

Kirgisian tasavallan korkeimman oikeuden oikeusosasto

Kirgisian tasavallan presidentin alainen kansallinen korkea-asteen tutkintojen komissio

Pankkien likvidaatiovirasto

Kirgisian tasavallan uskontoasioiden valtionkomissio

Kirgisian tasavallan yleisen syyttäjän virasto

Kirgisian tasavallan tilintarkastajakamari

2. B alajaksoa koskeva huomautus

Edellä 1 kohdassa luetellut yksiköt kattavat myös sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan Kirgisian tasavallan kyseisen yksikön alaisuudessa toimivat yksiköt, edellyttäen että ne eivät ole erillisiä oikeushenkilöitä.

2 JAKSO

ALUEHALLINNON YKSIKÖT

Kynnysarvot:

Jollei tässä liitteessä toisin määrätä ja jollei tämän jakson huomautuksista ja 5 jakson yleisistä huomautuksista muuta johdu, 9 lukua sovelletaan tämän jakson A ja B alajaksossa lueteltuihin osapuolten hankintayksiköihin, jos hankinnan arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat kynnysarvot:

a) 200 000 SDR kaikkien tavaroiden osalta,

b) 200 000 SRD 4 jaksossa tarkoitettujen palvelujen osalta,

c) 5 000 000 SDR kaikkien YK:n CPC-luokituksen alajaksossa 51 lueteltujen rakennuspalvelujen osalta.

A ALAJAKSO

EUROOPAN UNIONI

1. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat yksiköt:

Kaikki yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) 26 päivänä toukokuuta 2003 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 ([3]) (jäljempänä ”NUTS-asetus”) määriteltyjen hallinnollisten yksiköiden alueelliset tai paikalliset hankintaviranomaiset.

2. A alajaksoa koskeva huomautus

([3]) EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1.

a) Tässä jaksossa ”alueellisilla hankintaviranomaisilla” tarkoitetaan NUTS-asetuksessa tarkoitettuja NUTS 1- ja NUTS 2 -tason hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia.

b) Tässä jaksossa ”paikallisilla hankintaviranomaisilla” tarkoitetaan NUTS-asetuksessa tarkoitettujen NUTS 3 -tason tai sitä pienempien hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia.

B ALAJAKSO

KIRGISIAN TASAVALTA

1. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat yksiköt:

a) ALUEHALLINNOT:

Tšüin alue

Talasin alue

Issyk-Kulin alue

Žalal-Abadin alue

Naryn

Ošin alue

Batkenin alue

b) ALUEELLISET KESKUKSET (PORMESTARIN KANSLIAT JA HALLINTOPIIRIT):

Biškekin pormestarin kanslia

Ošin pormestarin kanslia

Talasin pormestarin kanslia

Karakolin pormestarin kanslia

Žalal-Abadin pormestarin kanslia

Narynin pormestarin kanslia

Batkenin pormestarin kanslia

c) BIŠKEKIN HALLINTOPIIRIT

Pervomaiskyn piirikunta

Sverdlovskin alue

Oktyabrskyn piirikunta

Leninskyn piirikunta

d) KAUPUNKIKUNNAT (PORMESTARIN KANSLIAT):

Tokmok

Kara-Balta

Kaindy

Shopokov

Kant

Orlovka

Kemin

Kara-Suu

Nookat

Uzgen

Naryn

Kara-Kul

Tash Kumyr

Maylu-Suu

Kerben

Kochkor-Ata

Kok-Jangak

Toktogul

Balykchy

Cholpon-Ata

Isfana

Aydarken

Kadamzhay

Kyzyl-Kiya

Sulukta

e) HALLINTOPIIRIT

i) Tšüin alueen maaseutukunnat:

Kaikki Alamedinin hallintopiirin maaseutukunnat (17 maaseutukuntaa)

Kaikki Jaylin hallintopiirin maaseutukunnat (13)

Kaikki Keminin hallintopiirin maaseutukunnat (10)

Kaikki Moskovin hallintopiirin maaseutukunnat (12)

Kaikki Panfilovin hallintopiirin maaseutukunnat (6)

Kaikki Sokulukin hallintopiirin maaseutukunnat (19)

Kaikki Tšüin hallintopiirin maaseutukunnat (10)

Kaikki Issyk-Atan hallintopiirin maaseutukunnat (18)

ii) Issyk-Kulin alueen maaseutukunnat:

Kaikki Ak-Suun hallintopiirin maaseutukunnat (13)

Kaikki Jeti-Oguzin hallintopiirin maaseutukunnat (13)

Kaikki Tonin hallintopiirin maaseutukunnat (9)

Kaikki Typin hallintopiirin maaseutukunnat (12)

Kaikki Issyk-Kolin hallintopiirin maaseutukunnat (12)

iii) Talasin alueen maaseutukunnat:

Kaikki Bakai-Atan hallintopiirin maaseutukunnat (8)

Kaikki Kara-Buuran hallintopiirin maaseutukunnat (9)

Kaikki Manasin hallintopiirin maaseutukunnat (6)

Kaikki Talasin hallintopiirin maaseutukunnat (13)

iv) Ošin alueen maaseutukunnat:

Kaikki Alayn hallintopiirin maaseutukunnat (12)

Kaikki Aravanin hallintopiirin maaseutukunnat (8)

Kaikki Kara-Kuljan hallintopiirin maaseutukunnat (11)

Kaikki Kara-Suun hallintopiirin maaseutukunnat (16)

Kaikki Nookatin hallintopiirin maaseutukunnat (15)

Kaikki Uzgenin hallintopiirin maaseutukunnat (19)

Kaikki Chon-Alayn hallintopiirin maaseutukunnat (3)

v) Narynin alueen maaseutukunnat:

Kaikki Ak-Talan hallintopiirin maaseutukunnat (13)

Kaikki At-Bashin hallintopiirin maaseutukunnat (11)

Kaikki Jumgalin hallintopiirin maaseutukunnat (12)

Kaikki Kochkorin hallintopiirin maaseutukunnat (11)

Kaikki Narynin hallintopiirin maaseutukunnat (6)

vi) Žalal-Abadin alueen maaseutukunnat:

Kaikki Aksyn hallintopiirin maaseutukunnat (12)

Kaikki Ala-Bukan hallintopiirin maaseutukunnat (8)

Kaikki Bazar-Korgonin hallintopiirin maaseutukunnat (9)

Kaikki Nookenin hallintopiirin maaseutukunnat (8)

Kaikki Suzakin hallintopiirin maaseutukunnat (13)

Kaikki Toguz-Toron hallintopiirin maaseutukunnat (4)

Kaikki Toktogulin hallintopiirin maaseutukunnat (11)

Kaikki Chatkalin hallintopiirin maaseutukunnat (2)

vii) Batkenin alueen maaseutukunnat:

Kaikki Batkenin hallintopiirin maaseutukunnat (10)

Kaikki Kadamjain hallintopiirin maaseutukunnat (11)

Kaikki Leylekin hallintopiirin maaseutukunnat (8)

2. B alajaksoa koskeva huomautus

Tässä alajaksossa lueteltuihin keskushallintoa alemman tason yksiköihin, sellaisina kuin ne on määritelty Kirgisian tasavallan paikallisesta itsehallinnosta 3 päivänä elokuuta 2012 annetussa laissa nro 149, kuuluvat kaikki niiden alaisuudessa toimivat elimet ja organisaatiot, jotka ovat tällaisen yksikön valvonnassa tai hallinnoimia, jos ne eivät ole erillisiä oikeushenkilöitä.

3 JAKSO

MUUT SOVELTAMISALAAN KUULUVAT YKSIKÖT

Kynnysarvot:

Jollei tässä liitteessä toisin määrätä ja jollei tämän jakson huomautuksista ja 5 jakson yleisistä huomautuksista muuta johdu, 9 lukua sovelletaan tämän jakson A ja B alajaksossa lueteltuihin osapuolten muihin hankintayksiköihin, jos hankinnan arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat kynnysarvot:

a) 400 000 SDR kaikkien tavaroiden osalta,

b) 400 000 SDR 4 jaksossa tarkoitettujen palvelujen osalta,

c) 5 000 000 SDR kaikkien YK:n CPC-luokituksen alajaksossa 51 lueteltujen rakennuspalvelujen osalta.

A ALAJAKSO

EUROOPAN UNIONI

1. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat yksiköt:

a) Euroopan unionin osalta tämä jakso kattaa hankintayksiköt, joiden hankinnat kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU ([4]) soveltamisalaan ja jotka ovat kyseisen direktiivin mukaisia hankintaviranomaisia, mukaan lukien tämän liitteen 1 ja 2 jakson soveltamisalaan kuuluvat hankintaviranomaiset, tai julkisia yrityksiä ja joiden toimintaan sisältyy jokin seuraavista tai niiden yhdistelmä:

   i) sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai juomaveden toimittaminen tällaisiin verkkoihin;

   ii) sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota sähkön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai sähkön toimittaminen tällaisiin verkkoihin;

   iii) lentokenttä- tai muiden terminaalipalvelujen saattaminen lentoliikenteen harjoittajien käyttöön;

   iv) meri- tai sisävesisatamien tai muiden terminaalipalvelujen saattaminen meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön;

   v) sellaisten verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluja kaupunki-rautateiden, automatisoitujen järjestelmien, raitioteiden, johdinautojen, linja-autojen tai kaapeliratojen avulla;

   vi) sellaisten verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluja rautateitse.

b) Ohjeelliset luettelot Euroopan unionin hankintaviranomaisista ja julkisista yrityksistä, jotka täyttävät a alakohdassa esitetyt perusteet, esitetään WTO:n julkisia hankintoja koskevan sopimuksen EU:ta koskevan lisäyksen I liitteessä 3.

2. A alajaksoa koskevat huomautukset

a) Edellä 1 kohdan a alakohdan i–vi alakohdassa luetellun toiminnan harjoittamiseen tarkoitetut hankinnat eivät kuulu 9 luvun soveltamisalaan, jos toimintaan kohdistuu kilpailua asianomaisilla markkinoilla.

b) Sopimuksen 9 lukua ei sovelleta sellaisiin tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden hankintoihin,

   i) joiden tavoitteena on veden ja energiavarojen tai energiantuotannossa tarvittavien polttoaineiden ostaminen;

   ii) joilla on muita tavoitteita kuin 1 kohdan a alakohdan i–vi alakohdassa luetellun toiminnan harjoittaminen tai tällaisen toiminnan harjoittaminen jossakin Euroopan talousalueen ulkopuolisessa maassa; tai

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

iii) joiden tavoitteena on jälleenmyynti tai vuokraaminen kolmansille osapuolille, jos hankintayksiköllä ei ole erityistä tai yksinomaista oikeutta myydä tai vuokrata tällaisten sopimusten kohdetta ja jos muilla yksiköillä on oikeus myydä tai vuokrata sopimuksen kohde samoilla ehdoilla kuin hankintayksiköllä.

c) Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa juomaveden tai sähkön toimittamista yleisön palvelemiseen tarkoitettuihin verkkoihin ei pidetä 1 kohdan a alakohdan i tai ii alakohdassa tarkoitettuna toimintana, jos

i) asianomainen yksikkö tuottaa juomavettä tai sähköä siksi, että sen kulutus on välttämätöntä jonkin muun kuin 1 kohdan a alakohdan i–vi alakohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamista varten; ja

ii) toimittaminen yleiseen verkkoon johtuu vain yksikön omasta kulutuksesta eikä se ole ylittänyt 30:a prosenttia yksikön juomaveden tai energian kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden tuotannon keskimäärän mukaan, kuluva vuosi mukaan luettuna.

d) Mikäli e alakohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät, 9 luvun määräyksiä ei sovelleta hankintasopimuksiin, jotka

i) hankintayksikkö myöntää sidosyritykselle ([5]); tai

ii) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, 1 kohdan a alakohdan i–vi alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää jollekin yritykselle, joka on sidoksissa näihin hankintayksiköihin.

e) Edellä olevaa d alakohtaa sovelletaan palvelujen tai tavaroiden hankintasopimuksiin, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana palvelujen tai tavaroiden alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu tällaisten palvelujen tai tavaroiden toimittamisesta yrityksille, joihin se on sidoksissa.

f) Edellyttäen, että yhteisyritys on perustettu asianomaisen toiminnan harjoittamiseksi vähintään kolmen vuoden ajaksi ja että yhteisyrityksen perustamisasiakirjassa todetaan yhteisyrityksen muodostavien hankintayksiköiden kuuluvan siihen vähintään saman ajan, 9 lukua ei sovelleta hankintasopimuksiin, jotka

i) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, 1 kohdan a alakohdan i–vi alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää yhdelle näistä hankintayksikölle; tai

ii) hankintayksikkö myöntää sellaiselle yhteisyritykselle, johon se kuuluu.

B ALAJAKSO

KIRGISIAN TASAVALTA

Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat yksiköt:

Avoin osakeyhtiö ”National Electric Network of Kyrgyzstan”

Avoin osakeyhtiö ”Electric Stations”

Osakeyhtiö ”Sever” ja muut jakeluyhtiöt

Avoin osakeyhtiö ”Bishkekteploset”

Valtionyhtiö ”Kyrgyzaeronavigatsiya”

Kirgisian tasavallan liikenne- ja viestintäministeriön alainen valtionyhtiö ”Kyrgyz Temir Jolu”

([5]) ”Sidosyrityksellä” tarkoitetaan yritystä, jonka vuosittaiset tilinpäätökset konsolidoidaan hankintayksikön tilinpäätösten kanssa tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU vaatimusten mukaisesti, tai jos on kyse kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuulumattomista yksiköistä, yritystä, johon hankintayksikkö voi suoraan taikka välillisesti käyttää määräysvaltaa taikka joka voi käyttää määräysvaltaa hankintayksikköön tai joka on hankintayksikkönä toisen yrityksen määräysvallan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen nojalla.

Avoin osakeyhtiö ”Vostokelektro”

Avoin osakeyhtiö ”Jalalabatelectro”

Avoin osakeyhtiö ”Oshelectro”

Avoin osakeyhtiö ”International Airport Manas” ([6])

Biškekin pormestarin kanslian tuotannon ja operatiivisen hallinnoinnin yksikkö ”Bishkekvodokanal”

Kirgisian tasavallan julkinen yleisradioyhtiö

Kirgisian tasavallan vapaat talousalueet

Valtionyhtiö ”Bishkek bus station”

Valtionyhtiö ”Kyrgyz Avtobeketi”

Valtionyhtiö ”Kyrgyz Pochtasy”

4 JAKSO

PALVELUT

Kirgisian tasavallan ja Euroopan unionin osalta:

Jollei tässä liitteessä toisin määrätä ja jollei 5 jakson yleisistä huomautuksista muuta johdu, 9 luku kattaa tämän liitteen 1–3 jaksossa lueteltujen yksiköiden hankkimat alla luetellut palvelut, jotka yksilöidään YK:n CPC-luokituksen mukaisesti, sellaisena kuin se sisältyy WTO:n palvelualaluokitusluetteloon (MTN.GNS/W/120) ([7]).

Kuvaus	CPC-viitenumero
Huolto- ja korjauspalvelut	6112, 6122, 633, 886
6112, 6122, 633 ja 886 Maaliikenteen palvelut, myös panssariautopalvelut, ja kuriiripalvelut, paitsi postinkuljetus	712 (paitsi 71235), 7512, 87304
Ilmaliikenteen henkilö- ja tavarankuljetuspalvelut, paitsi postinkuljetus	73 (paitsi 7321)
Maaliikenteen postinkuljetus, paitsi rautateitse, ja ilmaliikenteen postinkuljetus	71235, 7321
Televiestintäpalvelut	752
Rahoituspalvelut Vakuutuspalvelut Pankki- ja sijoituspalvelut ([8])	ex 81 812, 814

([6]) Tähän kuuluvat myös seuraavat: 1) Manasin kansainvälinen lentoasema, 2) Ošin lentoasema, 3) Žalal-Abadin lentoasema, 4) Tamchyn lentoasema ja 5) Batkenin lentoasema.

([7]) Lukuun ottamatta palveluja, jotka yksiköiden on hankittava toiselta yksiköltä julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annetun yksinoikeuden perusteella.

([8]) Lukuun ottamatta finanssihallinto- tai talletuspalvelujen, säänneltyjen rahoituslaitosten selvitys- ja hallintopalvelujen tai julkisen velan, myös lainojen, valtionobligaatioiden, velkasitoumusten ja muiden arvopapereiden, myyntiin, lunastukseen ja jakeluun liittyvien palveluiden julkista hankintaa tai ostamista.
Ruotsissa sekä maksut valtiollisille laitoksille että niiden suorittamat maksut on hoidettava Ruotsin postisiirtojärjestelmän (postgiro) kautta.

Kuvaus	CPC-viitenumero
Tietojenkäsittelypalvelut ja niihin liittyvät palvelut	84
Laskentatoimen palvelut, tilintarkastus- ja kirjanpitopalvelut	862
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut	864
Liikkeenjohdon konsulttipalvelut ja niihin liittyvät palvelut	865, 866 ([9])
Arkkitehtipalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut, tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, tekniset testaus- ja analyysipalvelut	867
Mainospalvelut	871
Siivouspalvelut ja isännöinti- ja kiinteistönhoitopalvelut	874; 82201-82206
Palkkio- tai sopimusperustaiset kustannus- ja painamispalvelut	88442
Viemäri- ja jätehuolto, puhtaanapito ja vastaavat palvelut	94

5 JAKSO

YLEISET HUOMAUTUKSET JA POIKKEUKSET

A ALAJAKSO

EUROOPAN UNIONI

1. Sopimuksen 9 lukua ei sovelleta seuraavantyyppisiin hankintoihin:

a) maatalouden tukiohjelmien ja elintarvikeohjelmien edistämiseksi tehdyt maataloustuotteiden hankinnat (esimerkiksi elintarvikeapu, hätäapu mukaan luettuna);

b) radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskeviin hankintoihin sekä lähetysaikaa koskeviin sopimuksiin; ja

c) 1 ja 2 jakson soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden juomavesi-, energia-, liikenne- ja postialan toimintaan liittyviin hankintoihin, paitsi jos ne kuuluvat 3 jakson soveltamisalaan.

2. Ahvenanmaan osalta sovelletaan Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen Ahvenanmaasta tehdyn pöytäkirjan N:o 2 erityisehtoja.

B ALAJAKSO

KIRGISIAN TASAVALTA

Sopimuksen 9 lukua ei sovelleta seuraavantyyppisiin hankintoihin:

a) ulkomailla sijaitsevien diplomaattiedustustojen hankkimat rakennuspalvelut ja -tavarat;

([9]) Lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja.

b) maatalouden tukiohjelmien tai elintarvikeohjelmien edistämiseksi tehdyt maataloustuotteet;

c) kansalliseen turvallisuuteen liittyvät julkiset hankinnat;

d) puolustusalan julkisiin hankintoihin liittyvät julkiset hankinnat, jotka tehdään valtiosalaisuuksien suojelemiseksi tai luonnonkatastrofien ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi;

e) tavaroiden, työsuoritusten ja palvelujen hankinnat Kirgisian tasavallan asiaa koskevassa lainsäädännössä määritellyiltä ”luonnollisilta monopoleilta” Kirgisian tasavallan asiaankuuluvan sääntelyviranomaisen vahvistamin hinnoin;

f) sellaisten työsuoritusten ja palvelujen hankinnat, joita Kirgisian tasavallan lainsäädännön mukaan voivat tarjota yksinomaan tietyt valtion toimeenpanoelimet, mukaan lukien niiden alaiset elimet, valtion yksiköt tai oikeushenkilöt, joiden osakkeet valtio omistaa 100-prosenttisesti;

g) hankinnat, jotka 1–3 jakson soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö tekee soveltamisalan ulkopuolisen yksikön puolesta;

h) hankintayksiköiden tekemät hankinnat, jotka koskevat tämän liitteen soveltamisalan kuulumattomia tavaroiden tai palvelujen osia;

i) radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevat hankinnat sekä radio- ja televisiolähetysaikaa koskevat sopimukset;

j) 1 ja 2 jakson soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden juomavesi-, energia-, liikenne- ja postialan toimintaan liittyviin hankintoihin, paitsi jos ne kuuluvat 3 jakson soveltamisalaan.

6 JAKSO

HANKINTOJA KOSKEVIEN TIETOJEN JULKAISUVÄLINEET

A ALAJAKSO

EUROOPAN UNIONI

1. Hankintoja koskevien yleisten tietojen julkaiseminen

Tämän sopimuksen 159 artiklan 1 kohdan mukaisten yleisten julkistamisvaatimusten täyttämiseksi kyseisen artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetut Euroopan unionin nimeämät ja käyttämät julkaisuvälineet ovat seuraavat:

a) EUROOPAN UNIONISSA:

http://simap.ted.europa.eu

Euroopan unionin virallinen lehti

b) EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOISSA:

BELGIA

i) Lait, kuninkaan vahvistamat asetukset, ministeriöiden määräykset ja yleiskirjeet:

le Moniteur Belge

ii) Oikeuskäytäntö:

Pasicrisie

BULGARIA

i) Säädökset ja määräykset:

Държавен вестник (valtion virallinen lehti)

ii) Oikeuden päätökset:

http://www.sac.government.bg

iii) Yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset ja kaikki menettelytavat:

http://www.aop.bg

http://www.cpc.bg

TŠEKKI

i) Säädökset ja määräykset:

Sbírka zákonů České republiky (Tšekin lakikokoelma)

ii) Kilpailuviraston päätökset:

Kilpailuviraston päätöskokoelma

TANSKA

i) Säädökset ja määräykset:

Lovtidende

ii) Oikeuden päätökset:

Ugeskrift for Retsvæsen

iii) Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

Ministerialtidende

iv) Julkisia hankintoja käsittelevän valituslautakunnan päätökset:

Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

SAKSA

i) Säädökset ja määräykset:

Bundesgesetzblatt

Bundesanzeiger

ii) Oikeuden päätökset:

Oikeuden päätökset: Bundesverfassungsgericht, Bundesgerichtshofs, Bundesverwaltungsgerichts, Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

VIRO

i) Lait, asetukset ja yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset:

Riigi Teataja – http://www.riigiteataja.ee

ii) Julkisia hankintoja koskevat menettelyt:

https://riigihanked.riik.ee

IRLANTI

Säädökset ja määräykset:

Iris Oifigiuil (Irlannin hallituksen virallinen lehti)

KREIKKA

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (Kreikan hallituksen virallinen lehti)

ESPANJA

i) Säädökset ja määräykset:

Boletin Oficial del Estado

ii) Oikeuden päätökset:

Ei virallista julkaisua

RANSKA

i) Säädökset ja määräykset:

Journal Officiel de la République française

ii) Oikeuskäytäntö:

Recueil des arrêts du Conseil d'État

iii) Revue des marchés publics

KROATIA

Narodne novine – http://www.nn.hr

ITALIA

i) Säädökset ja määräykset:

Gazzetta Ufficiale

ii) Oikeuskäytäntö:

Ei virallista julkaisua

KYPROS

i) Säädökset ja määräykset:

Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (tasavallan virallinen lehti)

ii) Oikeuden päätökset:

Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Korkeimman oikeuden päätökset – Julkaisutoimisto)

LATVIA

Säädökset ja määräykset:

Latvijas vēstnesis (virallinen lehti)

LIETTUA

i) Lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset:

Teisės aktų registras (säädösrekisteri)

ii) Oikeuden päätökset, oikeuskäytäntö:

Liettuan korkeimman oikeuden lehti "Teismų praktika"

Liettuan korkeimman hallinto-oikeuden lehti "Administracinių teismų praktika"

LUXEMBURG

i) Säädökset ja määräykset:

Mémorial

ii) Oikeuskäytäntö:

Pasicrisie

UNKARI

i) Säädökset ja määräykset:

Magyar Közlöny (Unkarin tasavallan virallinen lehti)

ii) Oikeuskäytäntö:

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Julkisia hankintoja koskeva lehti – Julkisia hankintoja hoitavan neuvoston virallinen lehti)

MALTA

Säädökset ja määräykset:

Government Gazette

ALANKOMAAT

i) Säädökset ja määräykset:

Nederlandse Staatscourant tai Staatsblad

ii) Oikeuskäytäntö:

Ei virallista julkaisua

ITÄVALTA

i) Säädökset ja määräykset:

Österreichisches Bundesgesetzblatt

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

ii) Oikeuden päätökset:

Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte — http://ris.bka.gv.at/Judikatur/

PUOLA

i) Lainsäädäntö:

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Lakikokoelma – Puolan tasavalta)

ii) Oikeuden päätökset, oikeuskäytäntö:

”Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie” (Välimiespaneelin ja Varsovan alueellisen tuomioistuimen päätöksiä)

PORTUGALI

i) Säädökset ja määräykset:

Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

ii) Oikeuskäytäntöä koskevat julkaisut:

Boletim do Ministério da Justiça

Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo,

Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

ROMANIA

i) Säädökset ja määräykset:

Monitorul Oficial al României (Romanian virallinen lehti)

ii) Oikeuden päätökset, yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset ja muut menettelyt:

http://www.anrmap.ro

SLOVENIA

i) Säädökset ja määräykset:

Uradni list Republike Slovenije (Slovenian virallinen lehti)

ii) Oikeuden päätökset:

Ei virallista julkaisua

SLOVAKIA

i) Säädökset ja määräykset:

Zbierka zákonov (lakikokoelma)

ii) Oikeuden päätökset:

Ei virallista julkaisua

SUOMI

Suomen säädöskokoelma – Finlands författningssamling

RUOTSI

Svensk författningssamling (Ruotsin säädöskokoelma)

2. Hankintailmoitusten julkaiseminen

Tämän sopimuksen 160 artiklassa, 162 artiklan 7 kohdassa ja 169 artiklan 2 kohdassa edellytettyjen Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ilmoitusten julkaisemiseksi tämän sopimuksen 159 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdan mukaisesti nimetyt ja käytetyt sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut ovat seuraavat:

a) EUROOPAN UNIONISSA:

Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosa ja sen verkkoversio

TED (Tenders Electronic Daily) http://ted.europa.eu (saatavilla myös portaalissa http://simap.ted.europa.eu)

b) EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOISSA:

BELGIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Le Bulletin des Adjudications

Muut erikoisalojen lehdet

BULGARIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Държавен вестник (valtion virallinen lehti) – http://dv.parliament.bg

Julkisten hankintojen rekisteri – http://www.aop.bg

TŠEKKI

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

TANSKA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

SAKSA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

VIRO

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

IRLANTI

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Päivälehdet "Irish Independent", "Irish Times", "Irish Press", "Cork Examiner"

KREIKKA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Sanomalehdet, talouslehdet, alueelliset lehdet ja erikoisalojen lehdet

ESPANJA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

RANSKA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Bulletin officiel des annonces des marchés publics

KROATIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan julkisten hankintojen sähköinen ilmoitusjärjestelmä)

ITALIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

KYPROS

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Tasavallan virallinen lehti

Paikallislehdet

LATVIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Latvijas vēstnesis (virallinen lehti)

LIETTUA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (julkisten hankintojen keskusportaali)

Liettuan tasavallan virallisen lehden (Valstybės žinios) liite "Informaciniai pranešimai"

LUXEMBURG

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Päivälehdet

UNKARI

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Julkisia hankintoja koskeva lehti – Julkisia hankintoja hoitavan neuvoston virallinen lehti)

MALTA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Government Gazette

ALANKOMAAT

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

ITÄVALTA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

PUOLA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Biuletyn Zamówień Publicznych (julkisia hankintoja koskeva lehti)

PORTUGALI

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

ROMANIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Monitorul Oficial al României (Romanian virallinen lehti)

Julkisten hankintojen sähköinen järjestelmä – http://www.e-licitatie.ro

SLOVENIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Portal javnih naročil – http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal

SLOVAKIA

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Vestník verejného obstarávania (julkisia hankintoja koskeva lehti)

SUOMI

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite

RUOTSI

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

3. Tehtyjen hankintasopimusten julkaiseminen

Verkkosivusto, jolla Euroopan unioni julkaisee ilmoitukset tämän liitteen 1–3 jakson soveltamisalaan kuuluvien yksiköiden tekemistä hankintasopimuksista, kuten tämän sopimuksen 168 artiklan 2 kohdassa edellytetään ja tämän sopimuksen 158 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti, on seuraava:

Euroopan unionin virallinen lehti, verkkoversio, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

B ALAJAKSO

KIRGISIAN TASAVALTA

1. Hankintoja koskevien yleisten tietojen julkaiseminen

Tämän sopimuksen 159 artiklan 1 kohdan mukaisten yleisten julkistamisvaatimusten täyttämiseksi Kirgisian tasavallan nimeämä ja käyttämä tämän sopimuksen 159 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu julkaisuväline on seuraava:

tasavallan sanomalehti ”Erkin Too”

2. Hankintailmoitusten ja tehtyjen hankintasopimusten julkaiseminen

Kirgisian tasavallan tämän sopimuksen 160 artiklassa, 162 artiklan 7 kohdassa ja 169 artiklan 2 kohdassa edellytettyjen ilmoitusten julkaisemiseksi tämän sopimuksen 159 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdan mukaisesti nimetty ja käytetty julkaisuväline on seuraava:

julkisten hankintojen virallinen verkkoportaali osoitteessa zakupki.gov.kg

LIITE 14-A

TYÖJÄRJESTYS

I. Ilmoitukset

1. Kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat, jotka on laatinut

a) paneeli, lähetetään osapuolille samanaikaisesti;

b) jompikumpi osapuolista ja jotka on osoitettu paneelille, toimitetaan jäljennöksenä samaan aikaan toiselle osapuolelle;

c) jompikumpi osapuolista ja jotka on osoitettu toiselle osapuolelle, toimitetaan jäljennöksenä samaan aikaan paneelille.

2. Kaikki säännössä nro 1 tarkoitetut ilmoitukset on tehtävä sähköisesti tai tarvittaessa muulla televiestintävälineellä, jolla lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, tällainen ilmoitus katsotaan toimitetuksi sen lähettämispäivänä. Asiakirjan paperiversio lähetetään postitse.

3. Kaikki ilmoitukset on osoitettava Euroopan komission kauppapolitiikan pääosastolle ja Kirgisian tasavallan talous- ja kauppaministeriölle. Jos osapuolet ovat jo nimenneet edustajansa riidan käsittelyyn, kaikki ilmoitukset on osoitettava myös kyseisille edustajille.

4. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa paneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.

5. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy muuna päivänä kuin Euroopan unionin tai Kirgisian tasavallan toimielinten työpäivänä, asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy ensimmäisenä sitä seuraavana työpäivänä.

II. Paneelin jäsenten nimittäminen

6. Jos paneelin jäsen valitaan 213 artiklan mukaisesti arvalla, yhteistyökomitean kantajaosapuolen puheenjohtaja ilmoittaa viipymättä yhteistyökomitean vastaajaosapuolen puheenjohtajalle arvonnan päivämäärän, kellonajan ja paikan. Vastaajaosapuoli voi halutessaan olla läsnä arvonnan aikana. Arvonta suoritetaan joka tapauksessa paikalla olevan osapuolen tai paikalla olevien osapuolten läsnä ollessa.

7. Yhteistyökomitean kantajaosapuolen puheenjohtaja ilmoittaa kirjallisesti jokaiselle henkilölle, joka on valittu toimimaan paneelin jäsenenä, hänen nimityksestään. Kunkin henkilön on vahvistettava molemmille osapuolille viiden päivän kuluessa siitä, kun hänelle on ilmoitettu nimityksestä, että hän on käytettävissä ja hyväksyy nimityksensä. Hänen on myös vahvistettava, että hän noudattaa liitteessä 14-B vahvistettuja käytännesääntöjä.

8. Yhteistyökomitean kantajaosapuolen puheenjohtaja valitsee paneelin jäsenen tai puheenjohtajan arvalla viiden päivän kuluessa 213 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymisestä, jos asiaankuuluva 214 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu alaluettelo

a) on vahvistamatta, niiden henkilöiden joukosta, joita toinen osapuoli tai molemmat osapuolet ovat virallisesti ehdottaneet kyseisen alaluettelon laatimiseksi, tai

b) ei enää sisällä vähintään viittä henkilöä, niiden henkilöiden joukosta, jotka edelleen ovat kyseisessä alaluettelossa.

III. Järjestäytymiskokous

9. Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat paneelin kanssa seitsemän päivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai paneelin tarpeellisiksi katsomat asiat, kuten

a) paneelin jäsenille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset;

b) avustajille maksettavat palkkiot; kunkin paneelin jäsenen avustajan tai avustajien palkkioiden kokonaismäärä saa olla enintään 50 prosenttia kyseisen paneelin jäsenen palkkiosta;

c) menettelyn aikataulu.

Paneelin jäsenet ja osapuolten edustajat voivat osallistua kokoukseen puhelin- tai videoyhteyden kautta.

IV. Kirjalliset lausumat

10. Kantajaosapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä. Vastaajaosapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluessa kantajaosapuolen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

V. Paneelin toiminta

11. Paneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Paneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä.

12. Jollei 14 luvussa tai tässä työjärjestyksessä toisin määrätä, paneeli voi hoitaa tehtäviään erilaisin välinein, kuten sähköisesti tai puhelimitse tai tarvittaessa myös muulla televiestintävälineellä.

13. Ainoastaan paneelin jäsenet voivat osallistua paneelin päätöksentekoon, mutta paneeli voi sallia paneelin jäsenten avustajien läsnäolon päätöksenteossa.

14. Päätöksen tai raportin laatiminen on yksinomaan paneelin vastuulla, eikä tätä tehtävää saa siirtää muille.

15. Jos ilmenee menettelyllinen kysymys, joka ei kuulu 14 luvun ja sen liitteiden soveltamisalaan, paneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva kyseisen luvun ja sen liitteiden kanssa.

16. Jos paneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa jotakin sen menettelyyn sovellettavaa muuta kuin 14 luvussa vahvistettua määräaikaa tai tehdä muita menettelyä koskevia tai hallinnollisia mukautuksia, sen on osapuolia kuultuaan ilmoitettava niille kirjallisesti syyt määräajan muuttamiseen tai muuhun menettelyä koskevaan tai hallinnolliseen mukautukseen.

VI. Paneelin jäsenen vaihtaminen

17. Jos osapuoli katsoo, että paneelin jäsen ei noudata liitteessä 14-B vahvistettuja käytännesääntöjä ja että hänet olisi tästä syystä vaihdettava, kyseisen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa päivästä, jona se on saanut riittävät todisteet siitä, että paneelin jäsen ei väitetysti noudata liitteessä 14-B vahvistettuja käytännesääntöjä.

18. Osapuolten on neuvoteltava asiasta 15 päivän kuluessa tämän työjärjestyksen säännössä nro 17 tarkoitetusta ilmoituksesta. Niiden on ilmoitettava paneelin jäsenelle väitetystä käytännesääntöjen laiminlyönnistä, ja ne voivat pyytää paneelin jäsentä ryhtymään toimiin laiminlyönnin korjaamiseksi. Jos ne niin sopivat, ne voivat myös erottaa paneelin jäsenen ja valita uuden paneelin jäsenen tämän sopimuksen 213 artiklan mukaisesti.

19. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen tarpeesta vaihtaa paneelin jäsen, joka on muu kuin paneelin puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian paneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.

Jos paneelin puheenjohtaja toteaa, että paneelin jäsen ei noudata liitteessä 14-B vahvistettuja käytännesääntöjä, valitaan uusi paneelin jäsen tämän sopimuksen 213 artiklan mukaisesti.

20. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa paneelin puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asian käsittely annetaan jollekin tämän sopimuksen 214 artiklan mukaisesti laadittuun puheenjohtajien alaluetteloon sisältyvistä jäljellä olevista henkilöistä. Pyynnön esittänyttä osapuolta edustava yhteistyökomitean puheenjohtaja tai puheenjohtajan valtuuttama henkilö valitsee hänen nimensä arvalla. Valitun henkilön tekemä päätös siitä, onko puheenjohtaja tarpeen vaihtaa, on lopullinen.

Jos tämä valittu henkilö toteaa, että puheenjohtaja ei noudata liitteessä 14-B vahvistettuja käytännesääntöjä, valitaan uusi puheenjohtaja tämän sopimuksen 213 artiklan mukaisesti.

VII. Kuuleminen

21. Osapuolia ja muita paneelin jäseniä kuultuaan paneelin puheenjohtaja ilmoittaa osapuolille kuulemisen päivämäärän, kellonajan ja paikan säännön nro 9 mukaisesti vahvistetun aikataulun perusteella. Jollei istunto ole yleisöltä suljettu, osapuolen, jonka alueella kuuleminen pidetään, on asetettava kyseiset tiedot julkisesti saataville.

22. Jolleivät osapuolet toisin sovi, kuuleminen pidetään Brysselissä, jos kantajaosapuoli on Kirgisian tasavalta, ja Biškekissä, jos kantajaosapuoli on Euroopan unioni. Vastaajaosapuoli vastaa kuulemisen logistisesta hallinnoinnista aiheutuvista kuluista.

23. Paneeli voi järjestää ylimääräisiä kuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.

24. Kaikkien paneelin jäsenten on oltava läsnä kuulemisen koko keston ajan.

25. Jolleivät osapuolet toisin sovi, seuraavat henkilöt voivat osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:

a) osapuolen edustajat;

b) neuvonantajat;

c) avustajat ja hallintohenkilöstö;

d) tulkit, kääntäjät ja paneelin kirjurit; ja

e) paneelin 229 artiklan 2 kohdan mukaisesti kuulemiseen kutsumat asiantuntijat.

26. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi päivää ennen kuulemista toimitettava paneelille ja toiselle osapuolelle luettelo edustajistaan, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja myös muista edustajista ja neuvonantajista, jotka osallistuvat kuulemiseen.

27. Paneelin kuuleminen käydään seuraavassa esitetyllä tavalla, ja siinä on varmistettava, että kantaja- ja vastaajaosapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa väitteen ja vastaväitteen esittämiseksi:

Väite

a) kantajaosapuolen väite;

b) vastaajaosapuolen väite.

Vastaväite

a) kantajaosapuolen vastaus;

b) vastaajaosapuolen vastaväite.

28. Paneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle missä tahansa kuulemisen vaiheessa.

29. Paneelin on huolehdittava siitä, että kuulemisesta laaditaan kirjallinen selostus tai äänitallenne, joka toimitetaan osapuolille mahdollisimman pian kuulemisen jälkeen. Osapuolet voivat esittää huomautuksensa kirjallisesta selostuksesta, ja paneeli voi ottaa kyseiset huomautukset huomioon.

30. Kumpikin osapuoli voi toimittaa 10 päivän kuluessa kuulemisesta täydentävän kirjallisen lausuman kuulemisen aikana esille tulleista asioista.

VIII. Kirjalliset kysymykset

31. Paneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä yhdelle osapuolelle tai molemmille osapuolille. Kaikista yhdelle osapuolelle esitetyistä kysymyksistä on toimitettava jäljennös toiselle osapuolelle.

32. Kummankin osapuolen on toimitettava toiselle osapuolelle jäljennös paneelin kysymyksiin antamistaan vastauksista. Toisella osapuolella on mahdollisuus esittää kirjallisia huomautuksia osapuolen vastauksista viiden päivän kuluessa jäljennöksen toimittamisesta.

IX. Luottamuksellisuus

33. Kummankin osapuolen ja paneelin on kohdeltava luottamuksellisina toisen osapuolen paneelille toimittamia tietoja, jotka kyseinen osapuoli on määritellyt luottamuksellisiksi. Kun osapuoli toimittaa paneelille kirjallisen lausunnon, joka sisältää luottamuksellisia tietoja, sen on myös toimitettava 15 päivän kuluessa lausunto, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja ja joka voidaan julkistaa.

34. Mikään tässä työjärjestyksessä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omaa kantaansa koskevia lausuntoja edellyttäen, että se ei toisen osapuolen toimittamiin tietoihin viitatessaan paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja.

35. Paneeli kokoontuu suljetuin ovin, kun osapuolet niin sopivat tai kun osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät luottamuksellisia tietoja.

36. Osapuolten on huolehdittava siitä, että paneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin.

X. Yksipuoliset yhteydet

37. Paneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.

38. Paneelin jäsen ei saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista toisen osapuolen eikä molempien osapuolten kanssa muiden paneelin jäsenten poissa ollessa.

XI. *Amicus curiae* -lausumat

39. Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden päivän kuluessa paneelin asettamisesta, paneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia osapuolen luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, jotka ovat sijoittautuneet osapuolen alueelle ja jotka ovat osapuolten hallituksista riippumattomia, edellyttäen että

a) ne toimitetaan paneelille 10 päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä;

b) ne ovat lyhyitä ja liitteineen enintään 15 sivua rivivälillä 2 kirjoitettuna;

c) niillä on välitöntä merkitystä paneelin tarkasteltavana olevan asian tosiseikkojen ja oikeudellisten kysymysten kannalta;

d) ne sisältävät kuvauksen lausuman antavasta henkilöstä, mukaan lukien luonnollisen henkilön kansalaisuus sekä oikeushenkilön sijoittautumispaikka, toiminnan luonne, oikeudellinen asema, yleiset tavoitteet ja rahoituslähde;

e) ne sisältävät kuvauksen paneelin menettelyyn kohdistuvien asianomaisen henkilön intressien luonteesta; ja

f) ne on laadittu osapuolten valitsemilla kielillä sääntöjen nro 43 ja 44 mukaisesti.

40. Lausumat on lähetettävä osapuolille, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa. Osapuolet voivat 10 päivän kuluessa lausuman toimittamisesta esittää huomautuksensa paneelille.

41. Paneelin on lueteltava raportissaan kaikki lausumat, jotka se on vastaanottanut säännön nro 39 mukaisesti. Paneeli ei ole velvollinen käsittelemään raportissaan tällaisissa lausumissa esitettyjä väitteitä. Jos paneeli kuitenkin käsittelee kyseisiä väitteitä raportissaan, sen on myös otettava huomioon kaikki osapuolten säännön nro 40 mukaisesti esittämät huomautukset.

XII. Kiireelliset tapaukset

42. Tämän sopimuksen 218 artiklassa tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa paneeli mukauttaa tarvittaessa tässä työjärjestyksessä tarkoitettuja määräaikoja osapuolia kuultuaan. Paneelin on ilmoitettava osapuolille tällaisista mukautuksista.

XIII. Kääntäminen ja tulkkaus

43. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä paneelimenettelyä varten tämän sopimuksen 211 artiklassa tarkoitettujen neuvottelujen aikana ja viimeistään tämän työjärjestyksen säännössä nro 9 tarkoitetussa kokouksessa.

44. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen yhteisestä työkielestä, kumpikin osapuoli esittää kirjalliset lausumansa valitsemallaan kielellä. Osapuolen on toimitettava samaan aikaan käännös toisen osapuolen valitsemalla kielellä, ellei sen lausumaa ole laadittu jollakin WTO:n työkielistä. Vastaajaosapuolen on järjestettävä suullisten lausumien tulkkaus osapuolten valitsemille kielille.

45. Paneelin raportit ja päätökset annetaan osapuolten valitsemalla yhdellä tai useammalla kielellä. Jos osapuolet eivät ole sopineet yhteisestä työkielestä, paneelin väliraportti ja loppuraportti annetaan jollakin WTO:n työkielistä.

46. Osapuolet voivat esittää huomautuksia tämän työjärjestyksen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käännösten tarkkuudesta.

47. Kumpikin osapuoli vastaa kirjallisten lausumiensa käännöskustannuksista. Ratkaisun kääntämisestä mahdollisesti aiheutuvat kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.

XIV. Muut menettelyt

48. Tässä työjärjestyksessä vahvistettuja määräaikoja mukautetaan osapuolten yhteisellä sopimuksella niihin erityisiin määräaikoihin, jotka koskevat paneelin raportin tai päätöksen hyväksymistä 222–225 artiklan mukaisissa menettelyissä.

LIITE 14-B

KÄYTÄNNESÄÄNNÖT PANEELIN JÄSENILLE JA SOVITTELIJOILLE

I. Pääperiaatteet

1. Jokaisen ehdokkaan ja paneelin jäsenen on riitojenratkaisujärjestelmän luotettavuuden ja puolueettomuuden säilyttämiseksi

a) tutustuttava näihin käytännesääntöihin;

b) oltava riippumaton ja puolueeton;

c) vältettävä suoria tai välillisiä eturistiriitoja;

d) vältettävä käyttäytymästä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta;

e) noudatettava tiukkoja käyttäytymissääntöjä; ja

f) huolehdittava, että hänen toimintaansa eivät vaikuta oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, yleinen mielipide, uskollisuus osapuolelle tai arvostelun pelko.

2. Paneelin jäsen ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen eikä hyväksyä mitään etua, joka voisi jollakin tavalla estää tai näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen suorittamisen.

3. Paneelin jäsen ei saa käyttää asemaansa paneelissa omien henkilökohtaisten tai yksityisten etujensa ajamiseen. Paneelin jäsenen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.

4. Paneelin jäsen ei saa antaa aikaisempien tai nykyisten talous-, liike-, ammatti- tai henkilökohtaisten tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyynsä.

5. Paneelin jäsenen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

II. Ilmoittamisvelvoitteet

6. Ennen kuin ehdokas hyväksyy 213 artiklan mukaisen nimityksensä paneelin jäseneksi, hänen on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tämän vuoksi ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään kyseiset intressit, suhteet ja seikat, mukaan lukien taloudelliset ja ammatilliset intressit sekä työ- tai perhesuhteisiin liittyvät intressit.

7. Edellä olevan 6 kohdan mukainen ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää paneelin jäseneltä kaikkien, menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden ja seikkojen ilmoittamista.

8. Ehdokkaan tai paneelin jäsenen on ilmoitettava yhteistyökomitealle osapuolten tarkasteltaviksi kaikki näiden menettelysääntöjen todellisia tai mahdollisia rikkomuksia koskevat seikat heti, kun ne tulevat hänen tietoonsa.

III. Paneelin jäsenten tehtävät

9. Kun paneelin jäsen on hyväksynyt nimityksensä, hänen on oltava käytettävissä ja suoritettava tehtävänsä täsmällisesti ja joutuisasti koko menettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen.

10. Paneelin jäsenen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille paneelimenettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä päätöstä varten, eikä hän saa siirtää tehtäväänsä kenellekään muulle.

11. Paneelin jäsenen on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hänen avustajansa ja hallintohenkilöstönsä ovat tietoisia näiden käytännesääntöjen II, III, IV ja VI osan mukaisista paneelin jäsenten velvoitteista ja noudattavat niitä.

IV. Entisten paneelin jäsenten velvoitteet

12. Entisen paneelin jäsenen on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että hän oli tehtäviään suorittaessaan puolueellinen tai hyötyi paneelin päätöksestä.

13. Entisen paneelin jäsenen on noudatettava näiden käytännesääntöjen VI osan mukaisia velvoitteita.

V. Luottamuksellisuus

14. Paneelin jäsen ei saa milloinkaan ilmaista sellaista menettelyä koskevia tai sellaisen menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja, jota varten hänet on nimitetty. Paneelin jäsen ei saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää mitään tällaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi.

15. Paneelin jäsen ei saa paljastaa paneelin päätöstä tai sen osia ennen kuin se julkaistaan 14 luvun mukaisesti.

16. Paneelin jäsen ei saa milloinkaan ilmaista paneelin keskusteluja eikä kenenkään paneelin jäsenen näkemystä eikä esittää mitään lausumia menettelystä, jota varten hänet on nimitetty, tai menettelyssä käsiteltävistä riidanalaisista seikoista.

VI. Kulut

17. Paneelin jäsenen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan sekä avustajiensa ja hallintohenkilöstönsä käyttämästä ajasta ja kuluista.

VII. Sovittelijat

18. Näitä käytännesääntöjä sovelletaan soveltuvin osin myös sovittelijoihin.

PÖYTÄKIRJA

KESKINÄISESTÄ HALLINNOLLISESTA AVUNANNOSTA TULLIASIOISSA

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa

a) ”pyynnön esittävällä/esittäneellä viranomaisella” tarkoitetaan toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää apua tämän pöytäkirjan mukaisesti;

b) ”tullilainsäädännöllä” tarkoitetaan jommankumman osapuolen alueella sovellettavia säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista mihin tahansa tullimenettelyyn, mukaan luettuina kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;

c) ”tiedoilla” tarkoitetaan tietoja, asiakirjoja, kuvia, kertomuksia, tiedonantoja tai oikeaksi todistettuja jäljennöksiä missä tahansa muodossa, myös sähköisessä muodossa, riippumatta siitä, onko niitä käsitelty tai analysoitu;

d) ”tullilainsäädännön vastaisella toimella” tarkoitetaan mitä tahansa tullilainsäädännön rikkomista tai yritystä rikkoa kyseistä lainsäädäntöä;

e) ”henkilöllä” tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä;

f) ”henkilötiedoilla” tarkoitetaan kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä koskevia tietoja;

g) ”pyynnön vastaanottavalla/vastaanottaneella viranomaisella” tarkoitetaan toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa avunantoa koskevan pyynnön tämän pöytäkirjan mukaisesti.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvilla aloilla tässä pöytäkirjassa määrättyjen tapojen ja edellytysten mukaisesti varmistaakseen erityisesti tullilainsäädäntöä rikkovia toimia ehkäisemällä, tutkimalla ja torjumalla, että kyseistä lainsäädäntöä sovelletaan oikein.

2. Tämän pöytäkirjan mukainen avunanto tulliasioissa koskee sitä kumman tahansa osapuolen hallintoviranomaista, jolla on toimivalta soveltaa tätä pöytäkirjaa. Avunanto ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien sääntöjen soveltamista, eivätkä sen piiriin kuulu sellaiset tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisen pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät kyseiset viranomaiset ole ennakolta hyväksyneet tällaisten tietojen luovuttamista.

3. Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan ei kuulu tullien, verojen ja sakkojen kantamisessa annettava apu.

3 ARTIKLA

Pyynnöstä tapahtuva avunanto

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toimitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki asiaa koskevat tiedot, jotka voivat auttaa tätä varmistamaan, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai voivat olla tullilainsäädännön vastaisia.

2. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on ilmoitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä,

a) onko osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu sääntöjen mukaisesti toisen osapuolen alueelle, ja yksilöitävä tarvittaessa, mitä tullimenettelyä tavaroihin on sovellettu;

b) onko osapuolen alueelle tuodut tavarat viety sääntöjen mukaisesti toisen osapuolen alueelta, ja yksilöitävä tarvittaessa, mitä tullimenettelyä tavaroihin on sovellettu.

3. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toteutettava pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä omien säädöstensä ja määräystensä mukaisesti tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että valvonta kohdistetaan erityisesti:

a) henkilöihin, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin;

b) tavaroihin, jotka kuljetetaan tai voidaan kuljettaa siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäviksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;

c) paikkoihin, joihin tavaroita on koottu tai voidaan koota varastoitaviksi siten, että on perusteltua uskoa, että tavarat on tarkoitettu käytettäviksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa; ja

d) kuljetusvälineisiin, joita käytetään tai voidaan käyttää siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäviksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

4 ARTIKLA

Oma-aloitteinen avunanto

Jos osapuolet katsovat sen tarpeelliseksi tullilainsäädännön moitteettoman soveltamisen kannalta, ne antavat omasta aloitteestaan toisilleen apua säädöstensä ja määräystensä mukaisesti toimittamalla tietoja toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista, jotka ovat tai vaikuttavat olevan tullilainsäädännön vastaisia ja joilla voi olla merkitystä toiselle osapuolelle. Erityisesti on annettava seuraavat tiedot:

a) henkilöt, tavarat ja kuljetusvälineet; ja

b) tullilainsäädännön rikkomisissa käytettävät uudet keinot tai menetelmät.

5 ARTIKLA

Avunpyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tämän pöytäkirjan mukaiset pyynnöt on esitettävä kirjallisesti joko painettuna tai sähköisessä muodossa. Pyyntöön on liitettävä asiakirjat, jotka katsotaan tarpeellisiksi sen täyttämiseksi. Pyynnön vastaanottava viranomainen voi kiireellisessä tapauksessa hyväksyä myös suullisia pyyntöjä, mutta pyynnön esittävän viranomaisen on vahvistettava tällaiset suulliset pyynnöt viipymättä kirjallisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava seuraavat tiedot:

a) pyynnön esittävä viranomainen ja pyynnön esittävä virkamies;

b) pyydetyt tiedot ja/tai avunantotapa;

c) pyynnön tarkoitus ja syy;

d) asiaan liittyvät säädökset ja määräykset ja muut oikeudelliset seikat;

e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista henkilöistä;

f) yhteenveto asiaankuuluvista tosiseikoista ja jo tehdyistä tutkimuksista; ja

g) muut saatavilla olevat tiedot, joiden avulla pyynnön vastaanottava viranomainen voi noudattaa pyyntöä.

3. Pyynnöt on esitettävä pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai kyseisen viranomaisen hyväksymällä kielellä, ja englanti on aina hyväksyttävä kieli. Tämä vaatimus ei koske 1 kohdassa tarkoitettuun pyyntöön liitettyjä asiakirjoja.

4. Jos pyyntö ei täytä tässä 1–3 kohdassa määrättyjä muotovaatimuksia, pyynnön vastaanottanut viranomainen voi vaatia pyynnön korjaamista tai täydentämistä. Sitä ennen voidaan kuitenkin määrätä toteutettaviksi varotoimenpiteitä.

6 ARTIKLA

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toimittava toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojensa mukaisesti avunpyynnön täyttämiseksi samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman osapuolen muun viranomaisen pyynnöstä antamalla jo hallussaan olevat tiedot ja tekemällä tai teettämällä asianmukaisia tiedusteluja.

2. Edellä oleva 1 kohta koskee myös kaikkia muita viranomaisia, joille pyynnön vastaanottanut viranomainen on välittänyt pyynnön, kun se ei voi toimia itse.

3. Avunpyynnöt on täytettävä pyynnön vastaanottaneen osapuolen lakeja ja määräyksiä noudattaen.

7 ARTIKLA

Ilmoitettavien tietojen muoto

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toimitettava tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle kirjallisesti ja liitettävä mukaan asiaankuuluvat asiakirjat, asiakirjojen oikeaksi todistetut jäljennökset tai muu aineisto. Tällaiset tiedot voidaan toimittaa sähköisessä muodossa.

2. Alkuperäiset asiakirjat on toimitettava kunkin osapuolen oikeudellisten rajoitusten mukaisesti ainoastaan pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tapauksissa, joissa oikeaksi todistetut jäljennökset eivät riitä. Apua pyytäneen viranomaisen on palautettava tällaiset alkuperäiset asiakirjat mahdollisimman pian.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen määräysten mukaisesti pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toimitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle kaikki tiedot, jotka liittyvät sen alueella toimivien virallisten elinten tavarailmoituksen tueksi antamien tai vahvistamien asiakirjojen aitouteen.

8 ARTIKLA

Osapuolen virkamiesten läsnäolo toisen osapuolen alueella

1. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneelta viranomaiselta tai tämän pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulta muulta asiaankuuluvalta viranomaiselta näiden toimipaikassa tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

2. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut viranomaiset voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä tämän alueella suoritettavissa tutkimuksissa.

3. Osapuolen viranomaisten läsnäolo toisen osapuolen alueella rajoittuu yksinomaan neuvonantajan tehtävään. Oleskellessaan toisen osapuolen alueella tällaisiin viranomaisiin sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

a) heidän on pystyttävä milloin tahansa esittämään todisteet virallisesta tehtävästään;

b) he eivät saa käyttää virkapukua eivätkä kantaa aseita; ja

c) he nauttivat samaa suojaa kuin toisen osapuolen virkamiehet tämän osapuolen alueella sovellettavien säädösten ja määräysten mukaisesti.

9 ARTIKLA

Tiedoksiannot

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toteutettava pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä sovellettavien säädöstensä ja määräystensä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi tai sellaisista pyynnön esittävän viranomaisen päätöksistä ilmoittamiseksi, jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, pyynnön vastaanottavan viranomaisen alueella asuvalle tai sinne sijoittautuneelle vastaanottajalle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut asiakirjojen toimittamista tai päätöksistä ilmoittamista koskevat pyynnöt on esitettävä kirjallisesti pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.

10 ARTIKLA

Automaattinen tietojenvaihto

1. Osapuolet voivat tämän pöytäkirjan 15 artiklan mukaisella keskinäisellä järjestelyllä:

a) vaihtaa automaattisesti tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia tietoja;

b) vaihtaa etukäteen tietoja lähetysten saapumisesta toisen osapuolen alueelle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun tietojenvaihdon toteuttamiseksi osapuolet ottavat käyttöön järjestelyjä, jotka koskevat sitä, minkä tyyppisiä tietoja ne haluavat vaihtaa, sekä tietojen toimittamismuotoa ja -tiheyttä.

11 ARTIKLA

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

1. Avunannosta voidaan kieltäytyä tai sen antamiselle voidaan asettaa ehtoja tai vaatimuksia, jos osapuoli katsoo, että tämän pöytäkirjan mukainen avunanto

a) todennäköisesti loukkaisi Kirgisian tasavallan tai sellaisen Euroopan unionin jäsenvaltion itsemääräämisoikeutta, jolta on pyydetty apua tämän pöytäkirjan mukaisesti;

b) todennäköisesti uhkaisi yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja erityisesti tämän pöytäkirjan 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai

c) loukkaisi teollisia taikka liike- tai ammattisalaisuuksia.

2. Pyynnön vastaanottanut viranomainen voi lykätä avunantoa sillä perusteella, että avunanto häiritsisi meneillään olevia tutkimuksia, syytetoimia tai menettelyjä. Tällöin pyynnön vastaanottanut viranomainen neuvottelee pyynnön esittäneen viranomaisen kanssa sen selvittämiseksi, voidaanko apua antaa pyynnön vastaanottaneen viranomaisen tarpeellisina pitämien ehtojen ja edellytysten mukaisesti.

3. Jos pyynnön esittänyt viranomainen pyytää apua, jota se ei itse voisi pyydettäessä antaa, se huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Pyynnön vastaanottanut viranomainen saa päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on ilmoitettava päätöksestään ja sen perusteluista pyynnön esittäneelle viranomaiselle viipymättä.

12 ARTIKLA

Tietojenvaihto ja salassapito

1. Tämän pöytäkirjan nojalla saatuja tietoja saa käyttää ainoastaan tässä pöytäkirjassa vahvistettuihin tarkoituksiin.

2. Tämän pöytäkirjan mukaisesti saatujen tietojen käytön tullilainsäädännön vastaisia toimia koskevissa hallinto- tai oikeudenkäyntimenettelyissä katsotaan olevan tämän pöytäkirjan mukaista. Tämän vuoksi osapuolet voivat käyttää tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja näyttönä pöytäkirjoissaan, kertomuksissaan ja todistajanlausunnoissaan sekä tuomioistuimissa nostetuissa kanteissa ja syytteissä. Pyynnön vastaanottanut viranomainen voi asettaa tietojen toimittamisen tai asiakirjoihin tutustumisen ehdoksi, että sille ilmoitetaan tällaisesta tietojen käytöstä.

3. Jos osapuoli haluaa käyttää tämän pöytäkirjan nojalla saatuja tietoja muihin tarkoituksiin, sen on hankittava tiedot toimittaneelta tulliviranomaiselta kirjallinen ennakkosuostumus. Tietojen käytössä on noudatettava tämän viranomaisen asettamia rajoituksia.

4. Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia tai rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja kummankin osapuolen alueella sovellettavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Kyseisiä tietoja koskee salassapitovelvollisuus, ja niihin sovelletaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevissa säädöksissä ja määräyksissä samanlaisille tiedoille myönnettyä suojaa. Osapuolet toimittavat toisilleen tiedot sovellettavista säädöksistään ja määräyksistään.

5. Henkilötietoja voidaan siirtää ainoastaan tiedot toimittavan osapuolen tietosuojasääntöjen mukaisesti. Kumpikin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle asiaa koskevista tietosuojasäännöistä ja pyrkii tarvittaessa parhaansa mukaan sopimaan lisäsuojasta.

13 ARTIKLA

Asiantuntijat ja todistajat

Pyynnön vastaanottanut viranomainen voi valtuuttaa edustajiaan esiintymään heille annetun valtuutuksen rajoissa asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja aloja, ja esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, jotka voivat olla menettelyn kannalta tarpeellisia. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selkeästi, minkä oikeus- tai hallintoviranomaisen edessä, missä asiassa ja missä asemassa tai ominaisuudessa edustajaa kuullaan.

14 ARTIKLA

Avunannosta aiheutuneet kustannukset

1. Jollei 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, osapuolet eivät vaadi toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta aiheutuneista kustannuksista.

2. Asiantuntijoille, todistajille, tulkeille ja kääntäjille, lukuun ottamatta julkishallinnon palveluksessa olevia, maksettavista kuluista ja korvauksista vastaa soveltuvin osin pyynnön esittänyt osapuoli.

3. Jos pyyntöön vastaamisesta aiheutuu poikkeuksellisia menoja, osapuolten on määritettävä ehdot, joiden mukaisesti pyyntö on täytettävä, sekä tapa, jolla tällaiset kustannukset korvataan.

15 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpano annetaan Kirgisian tasavallan tulliviranomaisten sekä Euroopan komission toimivaltaisten yksikköjen ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaisten tehtäväksi. Ne päättävät kaikista tämän pöytäkirjan täytäntöönpanossa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ja ottavat huomioon sovellettavat säädökset ja määräykset ja erityisesti ne, jotka koskevat tietosuojaa.

2. Osapuolet ilmoittavat tarvittaessa toisilleen ja neuvottelevat keskenään yksityiskohtaisista täytäntöönpanotoimenpiteistä, jotka kukin osapuoli toteuttaa tämän pöytäkirjan mukaisesti, erityisesti asianmukaisesti valtuutetuista yksiköistä ja virkamiehistä, jotka katsotaan toimivaltaisiksi lähettämään ja vastaanottamaan tässä pöytäkirjassa määrättyjä tiedonantoja.

3. Euroopan unionissa tämä pöytäkirja ei vaikuta tämän pöytäkirjan perusteella saatujen tietojen toimittamiseen Euroopan komission toimivaltaisten yksikköjen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä.

16 ARTIKLA

Muut sopimukset

Tämä pöytäkirja on ensisijainen mahdollisiin keskinäistä hallinnollista avunantoa tulliasioissa koskeviin Euroopan unionin yksittäisten jäsenvaltioiden ja Kirgisian tasavallan kahdenvälisiin sopimuksiin nähden, mikäli nämä sopimukset ovat ristiriidassa tämän pöytäkirjan kanssa.

17 ARTIKLA

Neuvottelut

Osapuolet pyrkivät tarvittaessa ratkaisemaan tämän pöytäkirjan tulkintaa ja täytäntöönpanoa koskevat kysymykset tämän sopimuksen 311 artiklalla perustetussa yhteistyökomiteassa käytävissä neuvotteluissa.